LÍLÁ AMRIT

„Vtělením vesmírné lásky a moudrosti" nazývali šrí Dípa Nárájana Maháprabhudžího ti, kteří měli štěstí se s ním setkat. Život tohoto dokonalého indického jogína z Rádžasthánu, božské inkarnace, byl naplněn událostmi, které přesahují lidské chápání. Jeden z Mistrových nejbližších žáků, paramhans svámí Mádhavánanda, toužil celých dvacet tři let, kdy pobýval svému guruovi nablízku, podat svědectví o jeho činech, o jeho prostém a přitom vznešeném životě, a seznámit svět s jeho poselstvím. Maháprabhudží ve své skromnosti odmítal být jakkoli oslavován. Teprve rok před smrtí, kterou stanovil přesně na den a hodinu (zemřel 5. prosince 1963 ve věku sto třiceti pěti let), splnil svému žákovi přání a svolil, aby napsal jeho životopis.

Paramhans svámí Mádhavánanda popisuje v knize LÍLÁ AMRIT projevy Maháprabhudžího jasnozřivosti, telepatie, uzdravování nevyléčitelně nemocných, vzkříšení mrtvých, přivolání deště, odvrácení epidemií a další zázraky, jichž byl očitým svědkem či o nich slyšel od očitých svědků.

Ještě snad více než zpráva o Mistrových zázracích působí svědectví o jeho nekonečné lásce a moudrosti, kterou dával všem, tak jako dává strom všem bez rozdílu své plody či bystřina poskytuje všem bez rozdílu osvěžení. Lidé bezmocní, bezradní, nevědomí, lidé sobečtí, zpupní, domýšliví se po setkání s Mistrem měnili v bytosti, které si začaly uvědomovat, co to znamená být člověkem.

Maháprabhudží učil filosofii jógy způsobem, který byl každému srozumitelný. Podle indické tradice vyjadřoval velmi často myšlenky v duchovních písních, které na místě skládal. Díky paramhansovi svámímu Mádhavánandovi je mnoho Mistrových bhadžanů zapsáno a část z nich je zveřejněna v této knížce.

Mistrovo učení se naplňuje a pokračuje v jeho žácích. V knize LÍLÁ AMRIT se dočteme i o těch, kteří se svými činy, duchovními písněmi a svatým působením stali významnými posly Maháprabhudžího zvěstování.

ISBN 978-80-204-2103-6

JÓGA V DENNÍM ŽIVOTĚ SYSTÉM

Paramhans svámí Mádhavánanda

LÍLÁ AMRIT

ŽIVOT BOŽSKÉHO MISTRA ŠRÍ MAHÁPRABHUDŽÍHO

MLADÁ FRONTA

Paramhans svámí Mádhavánanda

LÍLÁ AMRIT

ŽIVOT BOŽSKÉHO MISTRA ŠRÍ MAHÁPRABHUDŽÍHO

MLADÁ FRONTA

Paramhans svámí Mádhavánanda

LÍLÁ AMRIT

ŽIVOT BOŽSKÉHO MISTRA ŠRÍ MAHÁPRABHUDŽÍHO

MLADÁ FRONTA

Překladatelka děkuje za připomínky Miře Našové,
Pavlu Klikarovi a Máje Dohnalové

© Paramhans Swami Maheshwarananda
International Sri Deep Madhavananda Ashram
Österreichisch-Indische Yoga-Vedanta Gesellschaft
Schikanedergasse 12/13, 1040 Wien, Österreich

Translation © Milena Hübschmannová, dědicové

Czech Edition © Mladá fronta, 2009

Všechna práva vyhrazena.

Věnování

Věnuji svatou knihu LÍLU AMRIT, vyprávění o životě mého božského Mistra Bhagvána šrí Dípa Nárájana Maháprabhudžího, všem Maháprabhudžího bhaktům, kteří mě v tomto díle podporovali.

Dále ji věnuji všem těm, kteří chovají Maháprabhudžího učení ve svých srdcích a uplatňují je v životě jako službu veškerým živým tvorům. Věnuji ji všem, kteří s vírou v Boha neúnavně hledají Pravdu

Paramhans svámí Mádhavánanda

OBSAH

Úvodní slovo 11
Předmluva 15
Mangala čaran 19

VTĚLENÍ BOŽSKÉHO JÁ
ÓM VIŠVA DÍPA – SVĚTLA VESMÍRU
V PODOBĚ ŠRÍ MAHÁPRABHUDŽÍHO

Slovo boží 22
Hari se vtěluje ve vesnici Hari Vásiní 23
Zbožné paní Čandan se zjevuje Šiva 24
Maháprabhudžího dětství 25
Maháprabhudží přichází do školy 28
Zloději dobytka se dostalo poučení 32
Příhoda s lovcem 33
Vzkříšení mrtvé dívky 34
Siddhi – nadpřirozené schopnosti 36

BOŽSKÝ MISTR
PARAMJÓGÉŠVAR ŠRÍ DÉVPURÍDŽÍ

Šrí Dévpurídží – ztělesnění Šivova principu 40
První Dévpurídžího zázrak 41
Divocí aghoriové 44
Ášram v Kajlášu 46
Náth Bábádží 48
Moc nad živly 49
Mrtvým navrácen život 52
Studna pro vesničany z Džálúru 54
Trikáldarší – zřec tří časů 56
Rozbitý džbán 59
Kál bahéliové 60
Zázračná uzdravení 62

BOŽSKÝ MISTR A BOŽSKÝ ŽÁK

První setkání 66
Opravdová oddanost 68
Šrí Dévadúngarí sanjás ášram 70
Co je ášram 70

MAHÁPRABHUDŽÍHO BOŽSKÁ MILOST

Zlatníkova proměna 74
Slepému je vrácen zrak 75
Navrácený život 76
Dobytčí mor zažehnán 77
Muslimský chlapec opět vidí 78
Zázrak s banjánovým listem a s hořící sirkou 79
Dévpurídžího hněv 79
Knihy v plamenech 82
Maháprabhudžího otec opouští svět 83
Pět ohňů – panč dhuní 84
Muslimští fakírové 86
Lílá – božská hra 88
Vítězství nad falešnou pýchou 89
Setkání s mahátmou Gándhím 92
Šarvátky mezi hinduisty a muslimy 96
Jóganidra – jógový spánek 99
Poslední setkání s matkou 101
Maháprabhudžího cesta začíná 103
Paní Rádhá dostává dar 104
Maháprabhudží žehná Dévi Singhovi 105
Zázraky v Kéšarsingh Gúdě 106
Džívanmukta – osvobozená duše 107
Džinista pochopil 108
Satsang v Bólá Gúdě k oslavě Krišnových narozenin 109
Starodávný příběh o zbožném lazebníkovi Séna Bhagatovi 111
Bůh přebírá povinnosti bhaktů 111
Halva pro všechny 112
Mahásamádhi šrí Dévpurídžího 112

MAHÁPRABHUDŽÍHO ŽÁCI

Svámí Šivánanda 116
Podobou Nejvyššího je zvuk 120
Otec svámího Šivánandy dostává sanjásdíkšu 121
Hinduistická konference 121
Přinesou nám poutě do svatých míst spásu? 122
Thákur Révat Singh 124
Bhópové 130
Rádža Čátur Singh přestává lovit 133
Zloději přestali vidět 134
Zpěvák vyléčený z pýchy 135
Čaturmás v Barí Khátú 137
Dědic pro thákura Révat Singha 139
Thákur Révat Singh se loučí 140
Siddhjógí šrí Šankarpurídží 141
Maháprabhudžímu je udělen titul paramhans 145
Lov ptáků, k němuž nedošlo 146
Thákur Bhúr Singh a Gumnarám 148
Gumnarám prosí o déšť 151
Thákur Bhúr Singh opouští svět 152
Karmajogín šrí Mangílál Mahéšvarí 153
Žárliví sádhuové 156
Mou drogou je láska k Bohu 159
Scestný asketismus 159
Světlo v temnotách 160
Svámí Brahmánanda maháródž 162
Mahámandaléšvar šrí Lálánanda 168

AUTOR KNIHY
PARAMHANS SVÁMÍ MÁDHAVÁNANDA
SE PŘEDSTAVUJE

Moje léta u Maháprabhudžího 174
Duch 176
Mé první setkání s Bhagvánem šrí Dípem Nárájanem Maháprabhudžím 178

Dokonalé štěstí 178
Uzdravení chlapce Ášá Ráma 180
Setkání s Mahášakti 181
Pane, dej nám déšť! 184
Každý tvor touží po domově 185
Sanjásdíkšá – zasvěcení 186
Mé první satsangy 187
Zachráněn před utonutím 189
Maháprabhudží mě vyléčil 191
Cesta naslepo 192
Maháprabhudžího milost 194
Védántská konference 197
Tygr a láska 198
Bál Héda sní o bohatství 199
Kastovní systém 203
Pouť do Himálaje 206
Ášram v Ahmadábádu 206
Šrí Bhatnágar se stává Maháprabhudžího žákem 208
Moje druhá cesta do Gudžarátu 211
Osud hrášku 212
Osvobozený had 213
Němý promluvil 214
Maháprabhudží zachránil úrodu Káná Ráma 214
Thákur Prataáp Singh 215
Astrolog zkouší Maháprabhudžího jasnozřivost 216
Bůh se projevuje v mnoha podobách 217
Být na cestách, nebo se zdržovat na jednom místě? 218
Na břehu řeky 218
Důsledek mého sobeckého přání 219
I od medvěda se můžeš poučit 220
Pane, co si mám počít? 221
Maháprabhudží podstupuje oční operaci 226
Maháprabhudžího fotografie 228
Oceán milosti 228
Perly mály 229
Kontrola mysli 230

Satsang beze slov 231
Maháprabhudžího mahásamádhi 236
Další satsangové turné 244
Druhá cesta do Asámu 245
Pan V. V. Giri se stává prezidentem 246
Ášram v Džajpuru 247
Maháprabhudží se zjevuje bhaktům 248
Cesta do Evropy 251
Šivovo zjevení 253

PARAMHANS
SVÁMÍ MAHÉŠVARÁNANDA

Paramhans jógírádž svámí Mahéšvaránanda 256
Kumbha mélá v Haridváru v roce 1998 262
Duchovní dědictví paramjógéšvara šrí Dévpurídžího 272

MAHÁSAMÁDHI ŠRÍ HOLY GURUDŽÍHO 275

MAHÁPRABHUDŽÍHO ZLATÉ UČENÍ 283

Vysvětlivky 289
Ášramy v Rádžasthánu 330
Knihy paramhanse svámího Mahéšvaránandy
vydané v českém jazyce 331
Kontaktní adresy středisek Jógy v denním životě 333

Úvodní slovo

Podstatou každé lidské bytosti je Bůh a člověk má schopnost svou totožnost s Bohem poznat. Pro většinu lidí je poznávání Boha proces, který vyžaduje odhodlání, úsilí a odříkání. Jenom výjimečným, vznešeným osobnostem je povědomí o vlastní božské podstatě dáno darem. Zasvěcují život Bohu, a Bůh září z veškerého jejich konání a bytí. Křesťané je uctívají jako světce. I ve východních kulturách jsou muži a ženy, kteří oddáni Bohu zvěstují lidem poselství boží lásky. Také oni jsou považováni za svaté. Přesto je v pojetí Východu a Západu rozdíl.

Na Západě jsou božské osobnosti prohlášeny za svaté teprve po smrti – na Východě jsou uctívány už za života. Duchovně hledající se modlí, aby neohraničená Vesmírná Energie, vymykající se mezím lidského rozumu a lidských smyslů, na sebe vzala pochopitelnou podobu, v níž by Bůh znovu a znovu sestupoval na zem a vedl ty, kdo touží po poznání.

Mnozí lidé nerozpoznají Boha, ani když k nim přistoupí v lidské podobě. Stačí si přečíst bibli. V kalijuze, v údobí nevědomosti, krutosti a temnoty, se otupuje citlivost vůči božské energii i ve východních kulturách, kde si lidé pěstovali úctu k božským vtělením – avatárům a ke světcům po tisíciletí.

Čistou božskou inkarnací Lásky a Pravdy byl Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží. Tento rádžasthánský světec se narodil v roce 1828 a zemřel v roce 1963. Po celých sto třicet pět let svého života byl milován a uctíván tisíci a tisíci těch, kteří díky jemu prozřeli a pochopili smysl života. Dodnes jej vzývají i ti, kdo měli štěstí jej poznat, i ti, jichž se jeho živoucí Světlo dotklo až poté, co už nedlel v tělesné podobě.

Světci v Indii působí většinou jako duchovní Učitelé. Žáci, kteří se svěřili jejich vedení, jsou posilováni nejen jejich milostí, gurukripá, ale učí se od nich prověřeným metodám a technikám duchovních cvičení. V tradiční indické kultuře je satguru, pravý Učitel, nadevše uctíván. A to proto, že zprostředkuje člověku poznání sebe sama, poznání vlastní totožnosti s Bohem. Pravý Učitel je pouze ten, kdo sám cestou poznání prošel, kdo sám v sobě Boha uskutečnil.

Sanskrt má pro Učitele výraz guru. *Gu* symbolizuje tmu, *ru* je světlo. Guru nás vede od temnoty nevědomosti ke světlu poznání. Sanskrtské slovo pro žáka je šišja. Symbolizuje dokonalou oddanost Učiteli, Mistru, Guruovi.

Jsou dva typy Mistrů: Jeden se pod vedením svého Mistra dopracovává dokonalosti tvrdým cvičením. Kázní a odříkáním získává postupně absolutní kontrolu nad tělem, smysly a myslí, stává se brahmaništ, ten, kdo v sobě poznal božskou podstatu. Oporou na cestě jsou mu i svatá písma – jejich znalost a pochopení na základě vlastního prožitku Boha z něj činí brahmaništ šrótrija satgurua, pravého Učitele, oprávněného předávat duchovní poznání dál.

Druhý typ Mistra je ten, co se jako brahmaništ šrótrija satguru už rodí. Je to avatár Nejvyššího, Absolutno sestoupivší na zem v lidské podobě.

Mistři, kteří dosáhli nejvyššího stupně vědomí pernou prací, jsou zváni jogíny. Mistr, který si nadpřirozené síly přináší s sebou ze všemohoucnosti své nezjevené existence, je označován a uctíván jako mahájógasiddha. Mahá znamená velký, siddha je dokonalý. Výsostně dokonalý. Někteří lidé uctívají mahájógasiddhu jako svého osobního Boha, Ištadéva. Jiní k němu mají vztah jako k Učiteli.

Žádný Mistr nestaví své nadpřirozené schopnosti na odiv. Žádný opravdový Mistr se neprohlašuje za Boha, i když je v něm vtělena Nejvyšší Síla. Ani Ježíš Kristus nehlásal, že je Bůh. „Slova, která k vám promlouvám, nejsou ze mne, nýbrž je to otec, který skrze mne působí." (Evangelium sv. Jana, 14/10)

Ježíš se považoval za cestu k Bohu. Každý Mistr spatřuje zdroj svých sil v Bohu. Pochopit Boha rozumem je snaha tak marná, jako kdybychom chtěli do sklenice nabrat celý oceán. Přesto se nám Bůh zjevuje. Působí na nás jako Všudypřítomná, Všemohoucí Síla bez podoby – nirguna. Anebo na sebe čas od času bere lidskou podobu, aby se zpřístupnil omezenému lidskému vnímání. Sarguna – Bůh v lidské podobě – byl Ježíš, Krišna, Ráma a několik dalších vzácných bytostí. V nedávné době se sarguna Bůh zrodil v podobě Maháprabhudžího.

Jak je možné rozeznat avatára, božskou inkarnaci, od obyčejného člověka? Avatár činí skutky, které přesahují lidské schopnosti. Vrací

zdraví nemocným, život zemřelým, zná přání všech lidí, a jsou-li čistá, dovede je splnit. Čas ani prostor mu nekladou překážky, zjevuje se zároveň na různých místech. Je láska sama – neboť Bůh je Láska a Láska je Bůh. Láska je Krása – proto se člověk v přítomnosti božského avatára propadá do oceánu nekonečné lásky a krásy.

Mnozí lidé uzavření do neprůzorné kukly ješitného ega odmítají Boha, protože nejsou ochotni vidět, že je něco vyššího než oni sami. Jiní se ztotožňují s omezeností smyslů a rozumu a vykřikují: Bůh neexistuje, protože mé smysly, můj rozum, mé já ho nemohou uchopit a pochopit. Ti, kterým bylo požehnáno pokorou, kdo jsou ochotni přijímat poučení, kdo jsou přístupni vnímání, se vydávají hledat svůj prapůvod, svou totožnost a ptají se: „Kdo jsem?" Ptají se znovu a znovu, protože plytké odpovědi ega se znovu a znovu ukazují jako neuspokojující. Z takových lidí se pak stávají žáci, ochotní obětovat své ego Mistrovi. Obětovat ego Mistrovi není nic jiného než obětovat je vlastní touze po poznání.

V žákovi se časem probouzejí vlastnosti Mistra. Není si jich zprvu plně vědom. Klíčí pod nánosy omylů, které na jeho vědomí nakupila světská iluze. Ale touha po poznání Pravdy a zároveň pocit bezradnosti při tápavém hledání jej vedou k Mistrovi blíže a blíže. Potřebuje vedení, potřebuje Učitele, který by naznačil, poradil, ukázal jak, posílil a podržel. Být žákem není snadné. Znamená to přijmout radu, nebránit se poučení, uznat, že seberealizovaný Mistr znalý minulosti, přítomnosti i budoucnosti ví víc než já. I když člověk chce být pokorný, i když mu nezvládané životní situace znovu a znovu ukazují, jak je jeho já malé a bezradné, přece znovu a znovu upadá do jeho dobyvačné moci. Obětovat ego a pokořit se před druhým je nesmírně těžké. Proto je těžké být žákem. Je to těžší než být Mistrem.

Poznání je nekonečné, poznání nemá hranic. Poznáváme zkušeností, cvičením a tím, že se učíme. Ale ať chceme poznat cokoli, ať se chceme čemukoli naučit, potřebujeme radu učitele. Chci-li se naučit vařit, šít, řídit automobil, obchodovat, chci-li ovládnout jakoukoli jinou běžnou životní dovednost, neobejdu se bez instruktora, bez návodu, bez učitele. Čím složitější je předmět poznání, tím více je potřeba učitele a tím delší je doba učení. Oč nezbytnější je Učitel, je-li předmětem poznání Bůh.

Učitel v kterémkoli oboru nás učí speciálním metodám a technikám, které nám umožní porozumět spojitostem a ovládnout dovednosti. Učitel dbá, abychom pochopili a správně cvičili – učit se a cvičit ovšem musíme sami. Trpělivě a pravidelně.

To všechno platí i pro duchovní poznání. Jednou z účinných metod, která vede k duchovnímu poznání, je jóga. Jóga není rituál ani obřad. Je to soubor cvičení a technik, které umožňují získat duchovní poznání. Jógové techniky jsou prastaré, prověřené věky, předávané z Mistra na žáka. Mistr dává, žák dostává. Mistr a žák jsou jako dvě svíčky: Mistrova svíčka je zažehnuta a hoří jasným plamenem. Žákova svíčka zatím nehoří. Touží-li po poznání, musí se k Mistrovi přiblížit a zapálit plamenem jeho svíčky svou. To znamená poslouchat jeho slova, dbát jeho pokynů, cvičit a věřit.

Paramhans šrí svámí Mahéšvaránanda

Předmluva

Životopisy světců jsou ukazatele na cestě k Nekonečnu. Pouť k sebeuskutečnění ozařuje světlo světců. Jejich učení a skutky odhalují Božskou Pravdu a jsou nedocenitelným vodítkem pro duchovně hledající. Smyslem lidského života je odkrýt roušku, která Pravdu zahaluje, a světci nás inspirují k tomu, abychom si onen smysl uvědomili. Dělí se s námi o poznání, že náš skutečný domov je v Nesmrtelnosti, k níž je třeba se probrodit klamnými šalbami světa. Duch odmítající Boha bloudí tak dlouho v tíživých temnotách, až zmožený, vyprahlý a žíznivý pochopí, že jenom nektar božského poznání může ukončit jeho muka. Život světce Bhagvána šrí Dípa Nárájana Maháprabhudžího je zdrojem onoho nektaru.

Osud mi dopřál vzácné štěstí, že jsem mohl trávit svá žákovská léta v Maháprabhudžího blízkosti a že on mě vedl po duchovní cestě. Proto se na mě znovu a znovu obraceli bhaktové, kteří poznali sílu jeho nesmrtelných slov, jeho nekonečnou milost, laskavost, lásku a soucit, abych o něm napsal pro posilu duchovně hledajících. I já sám jsem si nesmírně přál zachytit písmem Maháprabhudžího učení a předat je lidstvu. Ale Mistr mi celých dvacet let odpíral svolení. Byl nekonečně skromný, netoužil po žádné světské slávě a nestál o to, aby se propagovalo jeho jméno. Každé čisté přání se však dříve či později splní, a i já se konečně dočkal.

Na začátku roku 1963 jsem dostal dopis, v němž Maháprabhudží píše, abych za ním co nejdříve přijel do ášramu v Khátú. Vydal jsem se okamžitě na cestu. Mistr mě vřele přivítal, a já se v jeho přítomnosti opět cítil obklopen Nekonečným Mírem. Příštího dne ráno mě k sobě povolal a vyjevil mi, že opustí své lidské tělo 5. prosince v pět hodin ráno. „Zavolal jsem tě proto, abych ti před svým odchodem splnil tvé největší přání."

Padl jsem před ním na zem a opakoval prosbu, kterou jsem už tolikrát vyslovil: „Pane, dovol mi napsat tvůj životopis."

„Budiž," usmál se Maháprabhudží, a já byl přemožen nepopsatelnou radostí jako žebrák, který znenadání našel zlatý poklad. Okamžitě jsem se pustil do práce.

Popisuji v této knize příběhy ze života Bhagvána šrí Dípa Nárájana Maháprabhudžího a jeho Učitele šrí Dévpurídžího. Na prvním místě jsem do knihy včlenil informace, kterých se mi dostalo přímo od Maháprabhudžího. Samozřejmě přináším vlastní svědectví o tom, co jsem v jeho přítomnosti zažil a viděl. Dále vyprávím příhody a příběhy, které mi sdělili očití svědci, Maháprabhudžího žáci a bhaktové. Konečně předávám čtenářům to, co mi bylo zjeveno v meditaci.

Nasbíral jsem takové množství výpovědí o Mistrových zázračných činech, že je tato kniha nebyla s to pojmout. Data událostí i jména účastníků jsem si ověřoval, abych podal co nejautentičtější zprávu.

Nechť mé záznamy slouží duchovně hledajícím a posílí je ve víře. Víra je nesmírně důležitá. „Ti, co pochybují, řítí se do záhuby," říká bůh Krišna v Bhagavadgítě (kap. 4, v. 40).

Tento pomíjivý, proměnlivý svět je plodem máji – iluze, ale naše omezené lidské vědomí jej považuje za pravou skutečnost. Pravá skutečnost je jiná. Je věčná, neměnná, nerozdílná, všudypřítomná a vševědoucí, nedefinovatelná, bez tvarů a bez vlastností, dokonalá, bez začátku a bez konce, je to vibrace nebo energie prostupující celým vesmírem a ve védách je zvána Óm.

Óm je pravá skutečnost, Óm je pravda, Óm je čisté vědomí, o němž meditují všichni jogíni a mudrcové. Óm je osvobození, Óm je dokonalost. Óm je Bůh. Óm je síla, která tvoří a udržuje vesmír. Zdravím Óm, skládám mu svou úctu.

Čas od času se Óm projeví v lidské podobě. Bere ji na sebe pro dobro tohoto světa. Tak se praví ve svatých písmech. Proč sestupují božské inkarnace na zem? Na světě se znovu a znovu hromadí zlo a občas se hromadí s takovou dobyvačností, že pouze Bůh mu může učinit přítrž a znovuočistit svět. Bůh na sebe bere lidskou podobu, aby přivedl spravedlnost zpět mezi lidi, aby posílil víru a vyhnal zlo. Mnozí lidé si myslí, že pouze Ježíš byl synem božím. Jiní věří, že synem božím byl pouze Krišna. Další jsou přesvědčeni, že jediným božským avatárem byl Ráma. To všechno jsou představy omezující Boha. Bůh je neomezený a neomezený je počet jeho lidských inkarnací. Přichází na zem kdykoli a kdekoli. Vzplane-li oheň na jednom místě, znamená to snad, že nemůže vzplanout jindy a jinde?

Jako je ve všem latentně obsažen oheň a může být kdykoli kdekoli roznícen, tak se i latentní božská energie může kdykoli kdekoli objevit ve zjevné podobě. V Bhagavadgítě se říká: „Třebaže jsem nezrozený a nesmrtelný, třebaže jsem pánem veškerého tvorstva, beru na sebe hmotnou podobu a v ní projevuji svou povahu. Když začne upadat poctivost a čest, když se začne rozkládat řád a zlo je na vzestupu, vtěluji se do lidské podoby, abych ochránil dobro a zničil zlo. Zjevuji se v každém věku. A ten, kdo mě pozná, kdo rozezná mou božskou podstatu, kdo v mých činech pozná boží působení, už se znovu nezrodí, nýbrž přijde ke mně, ó Ardžuno." (kap. 4, v. 6–9)

GURURBRAHMÁ GURURVIŠNU GURURDÉVÓ MAHÉŠVARA
GURURSÁKŠÁT PARABRAHMA TASMÉ ŠRÍ GURUVÉ NAMAHA

Tato mantra neboli svatá formule znamená, že Nejvyšší Všudypřítomná Bytost na sebe bere podobu Brahmy, aby stvořila svět, podobu Višnua, aby svět ochraňovala a udržovala, a podobu Šivy – Mahéše, osvoboditele, který nakonec rozpouští celý kosmos v sobě.

Pro ty, kdo hledají duchovní osvobození, se ona jediná a nedílná síla projevuje na zemi v podobě satgurua, pravého Učitele, Mistra. Před tímto Mistrem se skláním.

Jak poznat, že je v člověku vtělen Bůh? Je to jednoduché – alespoň teoreticky. Přichází-li někdo na zem proto, aby šířil poselství dobra, soustřeďují se v něm veškeré dobré vlastnosti, dokonalost, nadlidské schopnosti. Božský avatár je nekonečně laskavý, soucítí s každým živým tvorem, vychází z něho vesmírná láska. Je oddán pravdě, prokazuje lidem dobro nehledě na jejich rasu, národnost, rod, kastu či společenské postavení. V záři jeho božského světla se rozplývá tma nevědomosti a povoluje křeč ulpívání na věcech, lidech či symbolech. I v těch nejzatvrzelejších povahách vykřeše jiskru touhy po poznání. V přítomnosti světců se ohraničené lidské vědomí rozšiřuje do nadčasového a nadprostorového bezhranična a vplývá do boží nekonečnosti.

Ten, do něhož se vtěluje Bůh, přichází na tento svět jako dokonalá bytost. Od narození projevuje vlastnosti Mistra, které v sobě ostatní duchovně hledající musí teprve pracně rozvíjet. Je bez chyby, nepodléhá slabostem. Jeho tělo se sice řídí zákonitostmi hmoty, protože sestává z hmotných prvků, ale on sám stojí nad hmotným omezením.

Setkat se s božským avatárem je dopřáno jenom těm lidem, kteří si v minulých životech připravili svými dobrými skutky půdu pro to, aby Boha v lidské podobě byli schopni rozpoznat. Jenom ti vnímají jeho světlo. V Bhagavadgítě říká bůh Krišna: „Ten, kdo v průběhu mnoha životů nabyl poznání a ví, že Vásudéva (Bůh) je vše, ten nakonec vplyne ve mne. Ale takové duše se najdou jen vzácně." (kap. 7, v. 9)

Velký světec a básník Sundardás říká:
Jak se mohou rozplynout pochyby žáka,
bere-li na vědomí jen Mistrovu lidskou podobu?

Tulsídás, tvůrce Rámájany, řekl:
Uctívám satgurua jako Boha v lidské podobě.
Je oceánem požehnání a jeho slova jako slunce
zahánějí temnotu nevědomosti a klamu.

Ve svatých písmech se opakuje mantra:
DHJÁN MÚLAM GURU MÚRTI
PÚDŽÁ MÚLAM GURU PADAM
MANTRA MÚLAM GURU VÁKJAM
MÓKŠA MÚLAM GURU KRIPÁ.
Guruova podoba je základem meditace,
Guruovy nohy jsou základem uctívání,
Guruova slova jsou základem všech manter;
Guruova milost je základem osvobození.

Satguruovo požehnání činí nemožné možným. Mrzák ochromený nevědomostí zteče vrcholky poznání, nevidomý, jehož zrak zastírá zákal šalby, prohlédne a spatří pravou skutečnost a z úst němého blázna vycházejí slova moudrosti.

Mým satguruem, osvoboditelem duší, ochráncem plným soucitu a lásky, je Jeho Svatost Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží. Pokusím se popsat jeho svatý život.

Paramhans svámí Mádhavánanda
Šrí Díp ášram, Sódala
Džajpur, Rádžasthán, Indie

Mangala čaran

Hymna na počest Maháprabhudžího

Buď veleben Mahá Prabhu Dípe,
vtělení Višnuovo, Vásudéve Hari, vítězi nad překážkami,
přijmi příbytek v Mádhavánandově srdci
a dovol mu, aby ti sloužil.

Podobo Radosti, Mahá Prabhu Dípe,
Světlo prostupující vesmírem,
promlouvej ve své milosti, štědrosti a soucitu
skrze Mádhavánandovo srdce.

Požehnaný čas rozbřesku tě uvítal na tomto světě,
který jsi přišel nasytit štěstím a zbavit utrpení.

Přišel jsi nektarem svého bytí léčit člověka,
neuznávaje rozdíl mezi urozeným a nízkým,
svojí hrou zázračnou posiluješ v nás víru v Nejvyššího.

Tvá nádherná, s ničím neporovnatelná záře
vstoupila ve vsi Hari Vásiní do lidské podoby
projevující vlastnosti Višnua Hariho – Ochránce veškerenstva.

Jsi jasný, krásný, vznešený, ušlechtilý,
v tvém jase koupá se Mádhavánanda
přešťasten, že našel a pochopil, co je Brahma – Pravá Skutečnost.

Ti, kdo slyšeli nebo četli o tvých božských skutcích,
se s tvým požehnáním dostanou na druhou stranu
oceánu máji – pozemské iluze.

Vznešený Bhagváne šrí Dípe Mahá Prabhu,
ty jsi základem štěstí a požehnání
a požehnaní budou ti, kdo na tě myslí.

Buď velebena tvá podoba, buď velebeno tvé jméno,
velebena buď matka, která tě zrodila, a otec, který tě zplodil,
velebena buď ves, kdes na sebe vzal lidskou podobu.

Veleben budiž prach tvých nohou,
veleben buď tvůj dům a posvátný oheň v něm,
velebeno budiž tvé bytí, které je požehnáním pro naše činy.

Nipalský áśram je cele prostoupen tvým požehnáním,
žehnáš všem hledajícím, kteří sem přicházejí do tvého chrámu
a chovají tvé svaté jméno ve svých srdcích.

VTĚLENÍ BOŽSKÉHO JÁ
ÓM VIŠVA DÍPA – SVĚTLA VESMÍRU
V PODOBĚ
ŠRÍ MAHÁPRABHUDŽÍHO

Slovo boží

Bůh Šiva meditoval na věčné, všeprostupující Božské Já, které je nad časem a nad prostorem. Pohroužen do stavu božského vědomí, pocítil Nejvyššího v podobě záře a vibrace zvuku Óm. Otevřel oči, uklonil se před Zdrojem viditelných i neviditelných světů a promluvil:

„Pane Vesmíru, zdravím tvé všudypřítomné Světlo. Vím, že se brzy naplní modlitby bhaktů, tvých oddaných vyznavačů, a že se projevíš v lidské podobě, abys zmírnil utrpení a nevědomost. Přineseš požehnání duchovně hledajícím a tvá existence na zemi bude poselstvím lásky, pravdy, osvobození, bude spojovat všechny tvory vzájemným porozuměním.

Nadešel čas, abys splnil slib, který jsi dal v dávných dobách svému bhaktovi Višvadžítovi. Byl to skvělý král z údobí satjajugy, z časů Pravdy. Svou spravedlivou a moudrou vládou si získal srdce všech poddaných. Když v pokročilém věku dokončil službu zemi a lidu, odešel do samoty, aby rozjímal o tobě a uctíval tě modlitbou. Tehdy ses mu zjevil a zeptal ses:

‚Králi Višvadžíte, tvé nezištné modlitby jsou výrazem čisté lásky vůči veškerenstvu. Proto vyslov přání, a já ti je splním.'

Višvadžít odpověděl s hlubokou úctou: ‚Pane, mám jen jedno přání: aby ses jednou vtělil do mého syna, kterého počne má žena Mahálakšmí, Božská Matka.'"

Nejvyšší slíbil, že se tak stane.

„Král Višvadžít dlí opět na zemi v podobě moudrého jogína šrí Udajpurídžího a jeho žena Čandandéví je vtělením Božské Matky Mahálakšmí. Uctívají je lidé nadaní duchovním jasnozřením a i bytosti z jiných světů jim vzdávají hold, protože v nich rozeznali vznešené duše. Všichni předvídají, ó Nejvyšší, že v podobě jejich syna sestoupíš znovu na tuto zem. Mnoho dévů, andělských bytostí, vešlo do ženských lůn, aby se mohli zrodit jemu nablízku a byli účastni tvé božské hry. Zrodí se jako velcí bhaktové, někteří dosáhnou mókši, osvobození, jiní se opět vrátí do světa dévů."

Potom bůh Šiva pokračoval: „Brzy sestoupíš na zem, jak jsi slíbil, a já jako vyslanec půjdu ohlásit návštěvu krále. Tattvy a energie

jsou připraveny, aby utvořily tělesnou schránku pro tvůj avatár, a já bych si přál ohlásit tvůj skvělý příchod."

Bůh Šiva se sklonil před Nejvyšším: „Mahádéve, ty jediný jsi činný princip, zdroj veškerého dobra na tomto světě. Ať se projevíš kdekoli, přinášíš požehnání a dobro všem tvorům. Tvé poselství ozařuje cestu ke spáse, a spásy dojdou všichni, kdo se po této cestě vydají. Přinášíš átmádžňánu, původce prostoru a času, Svrchovaná Vůle, bez jejíhož rozhodnutí se nehne ani stéblo trávy. Tvá slova hlásají Pravdu Vesmíru."

Hari se vtěluje ve vesnici Hari Vásiní

Svámí šrí Udajpurídží žil v polovině devatenáctého století. Byl hlavou Khátú ášramu v malé vesničce Hari Vásiní, která leží asi pět kilometrů od Barí Khátú v nágaurském okrese ve státě Rádžasthán. Patřil k řádu gósvámiů, který založil šrímat paramjógéšvar Ádi Šankaráčárja.

Příkladný karmajogín šrí Udajpurídží zasvětil život neúnavné službě všem živým tvorům a lidé jej ctili jako vznešeného člověka, který v sobě poznal a uskutečnil božskou podstatu. Šrí Udajpurídží měl jedinou životní touhu a denně se modlil k Bohu za její naplnění: „Pane, kdy se tvé božské Světlo znovu vtělí do lidské podoby a sestoupí na tuto zem, aby rozptýlilo tmu nevědomosti, do níž upadá svět?" Stejnou touhu sdílela se svým mužem ušlechtilá paní Čandan. Byla to žena laskavá a soucitná. Nikdy nedopustila, aby od jejích dveří odešel kdokoli s prázdnýma rukama, pomohla každému, kdo se na ni obrátil s prosbou o pomoc, a raději sama nejedla, než aby odbyla hladového. Ve svých každodenních modlitbách prosila za trpící lidstvo a v hloubi duše doufala, že jí bude dopřáno spatřit boží avatár, který se ještě ve dnech jejího života zrodí na zemi. Oba manželé žili v souladu a ve vzájemném porozumění, k němuž přispívala i jejich největší společná životní touha: potkat Boha, který sestoupí na svět v lidské podobě, aby ochránil bhakty a očistil zemi od nahromaděného zla.

Zbožné paní Čandan se zjevuje Šiva

V únoru noc před novoluním oslavují Indové šivarátri, noc zasvěcenou Šivovi. Všichni bhaktové, jogíni a svámiové meditují až do rozbřesku. I v Udajpurídžího ášramu se odehrávaly obvyklé obřady.

Paní Čandan slyšela, že se Šiva zjevuje zaníceným bhaktům, a říkala si: „Možná že ani mou opravdovou touhu nezklame a požehná mi svým daršanem." Rozhodla se, že se bude postit do té doby, dokud Boha nespatří tváří v tvář. Za zpěvu mantry Óm namah Šivája, vzdávám úctu Šivovi, se s neotřesitelnou vírou pohroužila do meditace.

Její modlitba byla vyslyšena. V jednu hodinu po půlnoci se před ní objevila Šivova podoba a ozval se hlas znějící jako ta nejčistší melodie: „Zdravím tě, vznešená matko! Tvé odříkání a modlitby z mnoha minulých životů i ze života současného přinášejí plody. Dostane se ti veliké milosti. Počneš a porodíš syna, v němž bude vtělen Nejvyšší. Všeprostupující Vesmírné Já, Nejvyšší Kosmický Zákon na sebe vezme lidskou podobu ve tvém lůně. Požehnaný avatár, který posvětí tvůj dům, naplní za devět měsíců svět svým božským světlem. Při té příležitosti se znovu uvidíme, neboť jej přijdu pozdravit. Potom porodíš ještě další tři syny a jednu dceru, bytosti obdařené čistými a svatými dušemi."

Podoba Šivy zmizela. Paní Čandan se nemohla vzpamatovat z úžasu. „Navštívil mě Bůh!" Zároveň si dělala výčitky. „Navštívil mě Bůh, a já nebyla tak duchapřítomná, abych jej uctila, jak se patří." Potom si začala opakovat předpověď, kterou jí boží hlas zvěstoval. „Je vůbec možné, že právě mně se dostane takové milosti?" šeptala si naplněna pokorou, vděkem a oddaností vůči Nejvyššímu.

Téže noci došlo k tomu, že se tělo i duše paní Čandan naplnily oslňující září. Vstoupil do ní Višva Díp Džjóti Paramátmá, Vesmírné Světlo, Svrchovaná Duše, Nejvyšší Božské Já.

Příchod nového roku oslavuje Indie svátkem díválí, svátkem světel. Devět měsíců po šivarátri o svátku světel měla paní Čandan v noci opět vidění. Přijížděl k ní Višnu na ajrávatu, bílém slonovi se sedmi choboty. V ruce držel mušli – šankh, disk – čakru, žezlo – gadá a lotos – padma. Za ním na býku Nandovi jel Šiva oděný v tygří kůži, z uzlu vlasů na temeni hlavy mu vytékala Ganga. Ve čtyři

hodiny ráno se matka probrala ze sna, a v tu požehnanou chvíli rozbřesku, brahmamuhurta, přišel na svět Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží. Stalo se tak 5. listopadu roku 1828. Pohled na dítě zjevil matce zářivou podobu božského chlapečka Krišny, okouzlujícího srdce všech, kdo na něj popatří. Paní Čandan pocítila, že syn, který jí byl darován z milosti Šivovy, je skutečně boží avatár.

Okamžik chlapcova zrození provázely zázraky. Olejové lampičky nade dveřmi vesnických stavení se samy od sebe rozsvítily. Z nebe se snesl déšť bílých květů. Vesničané, probuzeni ze spánku nevysvětlitelnou radostí, žasli nad planoucími lampami a nad zemí pokrytou bílými květy.

„Ráma učinil zázrak! Ráma učinil zázrak!" volali někteří, přisuzujíce podivuhodné úkazy Rámovi, jemuž je zasvěcen svátek díválí.

„Jenom aby v tom nebyly nějaké nekalé čáry!" strachovali se ti, co se báli duchů.

Duchovně prozřelí tušili, že se tu projevila Vesmírná Síla. Nikdo však nevěděl přesně, co se ve skutečnosti stalo.

Šrí Udajpurídží maharádž zaplaven blahem rozdal nesčetné dary chudým a bráhmanům na důkaz vděku za to, že Bůh vyslyšel jeho prosby.

Když se v Indii narodí dítě, je zvykem povolat astrologa, který sestaví horoskop a podle něho zvolí pro dítě příznivé jméno. Do domu šrí Udajpurídžího byl povolán pandit Prémšankar Šástráčárja. „Je to skutečně zvláštní den," pronesl astrolog, když dokončil propočty. „Dnešní hvězdná konstelace je nesmírně vzácná. Jen výjimečné osobnosti přicházejí na svět za tak ojedinělé planetární sestavy. Váš syn bude oplývat nadpřirozenou duchovní silou. Je to vznešená duše, Božský Mistr. Ti, jimž se dostane jeho požehnání, zakusí duchovní mír a dojdou osvícení. Chlapec bude sluncem ve své rodině, v Indii a v celém světě. Jeho jméno nechť je Díp, Světlo. Cítím se poctěn tím, že jsem mohl udělit jméno tak velké osobnosti."

Maháprabhudžího dětství

Dítě rostlo jako lotosové poupě a jako z přibývajícího měsíce z něj vycházel jas k radosti rodičů i všech vesničanů. Lidé přirovnávali

jeho dětské hry k rozvernostem Krišnovým. Veselý a živý chlapec si svým kouzlem podmaňoval všechny kolem sebe a neminul den, aby se v domě Udajpurídžího neshlukovali sousedé ze vsi, kteří se přišli na malého Maháprabhudžího podívat. Hošík nikdy neplakal a jeho tvářička stále zářila šťastným úsměvem. Ještě než dovedl mluvit, zpíval mantru Óm takovým způsobem, že kdo jej slyšel, přicházel do vytržení. Rodiče uchváceni poslouchali zvuk posvátné mantry z dětských rtíků, ale časem si začali dělat starosti, protože kromě mantry Óm nepromluvil chlapec ani slůvko, a bylo mu šestnáct měsíců. Kéž by tím okouzlujícím hláskem, jakým zpívá Óm, začal mluvit!

Rodiče se rozhodli strávit svátek šivarátri v modlitbách a prosit Šivu, aby dal jejich synkovi dar řeči. O tomto svátku plní Šiva čistá přání svých oddaných bhaktů. Vroucí modlitba došla vyslyšení. Ze Šivova oltáře ozdobeného květinami se k nohám rodičů snesly dva okvětní plátky bílé růže a pět lístků padlo k nožičkám Maháprabhudžího. Chlapec pozdvihl oči k Šivovu obrazu, zazpíval Óm, čas míjel a zvuk posvátné mantry vycházel nepřerušovaně z jeho úst. Pak se otočil k rodičům a zazněla slova:

„ÓM SÓ HAM" – To jsem já.
„BRAHMA SATJA, DŽAGAT MITHJA"
Bůh je pravda, svět je iluze.

„Svět je zmatená, pomíjivá vidina, dějiště utrpení a žalu. Jeho zdánlivá skutečnost je neskutečná. Jeho proměnlivá nestálost je projevem máji, promítá se v ní rozmarná hra této mocné, nevypočitatelné iluze. Nic ve světě ti nepatří. Drž se této pravdy a měj na mysli Boha. Podstata člověka je duchovní, a jenom nevědomost jej udržuje v mylné představě, že fyzická existence je jediná a pravá skutečnost. V područí iluze se člověk zaplétá do víru ctností a neřestí, do radostí a bolestí, do koloběhu zrození a smrti. Svět je pro duši vězením plným strádání a útrap a vysvobodit ji z něho může jenom satguru, pravý Učitel.

Jsem Světlo Vesmíru, jsem věčný Mistr. Jsem sarguna i nirguna, projevený i neprojevený, bez podoby i v podobě. Všichni, kdo

opravdově touží po poznání, všichni duchovně hledající dojdou cíle, ať jdou kteroukoli cestou. Ve Světle poznání se jim zjeví nezastíněná Pravda. Já jsem toto Světlo a skrze mne do mne vplynou. Skrze mne dojdou bhaktové sebeuskutečnění. Nemám začátku ani konce, jsem nezrozený, nesmrtelný, věčný, neposkvrněný, neměnný svědek veškerého bytí. Všudypřítomný a vševědoucí stojím nad iluzí máji. Mám v moci tu, která má v moci tvorstvo. Vtěluji se znovu a znovu do hmotné podoby, sestupuji na zem, abych svým bhaktům pomohl přeplout oceán klamného světa.

Znám všechny, avšak mne nezná nikdo. Přesahuji hranice mysli a slov, jsem nad přírodou a připoutaností, jsem nad pěti tattvami, nad pěti prvky, z nichž sestává svět, i nad třemi gunami, nad třemi vlastnostmi, jimiž se svět projevuje. Jsem původ a zdroj poznání a jenom skrze svrchované vědění paravidjá je možné mě postihnout a vymanit se tak z klamu neskutečnosti. Stvoření vesmíru je pro mne dětskou hrou. Má všemohoucí síla mě činí znovu a znovu dítětem, a zároveň jsem tím nejstarším, neboť nic nebylo přede mnou. Osvobozuji od karem ty, jež po mně touží víc než po světských radovánkách, ty, kteří oproštěni od pout k pomíjivým hodnotám poutají svou mysl ke mně a o mně rozjímají. Těm udílím mókšu. Kdo na mě myslí, dosáhne nejvyšší blaženosti, dokonalého míru a božského sebeuskutečnění. Pak splyne se mnou. Poznejte se ve mně, vy vznešené duše, které jste se vtělily do mých rodičů!"

Maháprabhudžího rodiče byli zaplaveni nepopsatelným blahem. Před vnitřním zrakem se jim jejich syn zjevil jako Vesmír ve svém počátku, trvání a konci. Uzřeli bezpočet tvarů, podob, barev, dějů, podobně jako kdysi Jašóda, když jí Krišna ukázal kosmické dění ve svých otevřených dětských ústech.

V posvátné úctě padli rodiče na zem před zjevením Boha.

„Už v satjajuze jste toužili mě spatřit. Mnoho životů se za to modlíte. Vaše přání je splněno."

Maháprabhudžího poselství je požehnáním pro lidstvo. Prostupuje vesmír láskou a světlem. Je neotřesitelnou jistotou, kterou ovšem rozeznají pouze ti, co v sobě probudili kosmické vědomí. Lidem uvězněným ve snu nevědomosti, ve strachu a úzkosti zůstává tajemství Boha ukryto.

Dévové, rišiové, muniové, siddhové i bytosti z astrálních světů se sytili požehnáním Maháprabhudžího slov. Kdo slyšel jeho hlas, cítil, že se mu dostává odměny za dobré skutky ze všech minulých životů. Kamkoli dopadl jeho zrak, tam se ovzduší očistilo od žalů a lidé se ocitali nad údolím útrap, zproštěni břemene karem. Kdokoli opakuje jeho jméno, pozná, co je brahmánanda, vesmírná radost, neboť Maháprabhudží je jejím ztělesněním.

O narození Bhagvána šrí Dípa Nárájana Maháprabhudžího zpívá jeho žák svámí Lálánanda v jednom ze svých bhadžanů.

V podobě člověka se zrodil v požehnané vsi Hari Vásiní,
v pouštnaté krajině nedaleko Khátú.
Sestoupil na zem, aby upevnil boží řád
a osvobodil bhakty od karem,
svrchovaný Vládce, Učitel, ochránce,
v jeho slovech zní moudrost posvátných véd.
Budiž velebena požehnaná žena matka Čandandéví,
která za rozbřesku v hodině brahmamuhurtí
porodila vznešeného syna,
vtělení Višnua, jenž spočívá na hadu věčnosti Šéšnágovi
a po jehož boku stojí Šiva.
Jeho slovy jsou bhaktové vedeni k poznání,
že podstatou jsoucna je satguruovo jméno.
Sláva svámímu Udajpurímu, vyznavači Hariho,
v jehož otcovském domě se zrodil avatár čtvrtého věku,
boží vtělení Maháprabhudží, jehož opěvují
králové, gandharvové, obyvatelé nebeských sfér.
Sláva městu, sláva kraji, sláva zemi,
kde se narodil Pán,
bezpočet bhaktů vysvobodil z žaláře utrpení.
Pokorný služebník Lálánanda prosí o jeho milost.

Maháprabhudží přichází do školy

V dobách britské nadvlády nebyly na indických vesnicích školy. Získat vzdělání bylo nesmírně obtížné. Rodiče, kteří chtěli, aby se jejich děti

naučily alespoň číst a psát, se domluvili s místním panditem a ten za smluvenou odměnu poskytl dítěti základní vědomosti.

Když bylo Maháprabhudžímu pět let, rozhodli rodiče, že jej odvedou k panditovi. Byl to člověk laskavý a zbožný. Začal výuku tím, že napsal na tabulku první dvě písmena dévanágarské abecedy: krátké A a dlouhé Á. Ukázal, jak se písmena správně píší, a vysvětlil rozdíl ve výslovnosti. Potom vybídl Maháprabhudžího, aby opakoval po něm: A – Á, A – Á. Chlapec se namísto toho zeptal:

„Vysvětlete mi, prosím, pane, které z těchto A tu bylo první? Jak vznikla jeho podoba a jak vznikl jeho zvuk? Proč právě tahle písmena stojí na začátku abecedy? Až mi, pane, odpovíte na moje otázky, rád bych se ptal dál."

Učitel byl ohromen, že pětileté dítě je schopno podobných úvah. „Chlapče, to já sám nevím," odpověděl popravdě. „Nemohu ti říct nic víc, než že A stojí na začátku abecedy a že je tomu tak odnepaměti. Taková je zkrátka tradice."

„Dovolíte-li, pane, povím vám, jak to je." Nato vyprávěl Maháprabhudží o vzniku, trvání a zániku vesmíru. Vznik symbolizuje Brahmá, trvání Višnu a zánik Šiva. Potom popsal povahu tří gun – vlastnost sattvy, radžasu a tamasu, a uvedl tři časové dimenze – minulost, přítomnost a budoucnost. „Těmto trojicím odpovídá trojice máter, obsažených v prvotním znaku a zvuku A – U – M, Óm. Proto A stojí na počátku přede všemi ostatními písmeny."

Při slovech dítěte prožil pandit pocit, jaký za celý svůj dlouhý život nepoznal. Prostoupilo jej nepopsatelné blaho. V hlubokém pohnutí se sklonil před chlapcem: „Dnes mi bylo skrze tebe odhaleno pravé poznání. Učinil jsi mě neskonale šťastným. Ó Pane, prostudoval jsem védy, védántu, sanskrt, gramatiku, logiku a mnoho dalších věd. Přečetl jsem bezpočet svatých textů a ve vědeckých rozpravách jsem předčil nejznamenitější učence, ale nyní padám k tvým nohám a pokorně se před tebou skláním, neboť žádná světská nauka se nevyrovná tvému Učení. Jsi nevyzpytatelným oceánem poznání, jsi sama božská Skutečnost. Pochopil jsem, že přicházíš na svět zvěstovat Pravdu. Poznal jsem, že jsi Vykupitel, dobrodinec lidstva, kterému v žádném ze tří světů není rovno. Požehnej mi, Pane, a dopřej mi, aby se mi i v příštích životech dostalo tvé milosti."

U vytržení pak pandit pokračoval: „V záři tvých nesmrtelných slov se roztavila má samolibost ukutá májou – iluzí světské učenosti. Strach z bytí přestal vychylovat rovnováhu mé mysli a zakusil jsem dosud nepoznané blaho. Dosud jsem se, já zaslepenec, otrok smyslů a nevědomosti, považoval za osvíceného. Ješitnost a falešná pýcha zatemňovaly mou duši. Věřil jsem, že jsem nedostižný ve své učenosti. Teprve nyní vidím svůj omyl. Poznal jsem pravdu, ó Mistře. Dal jsi mi největší dar, jehož se ve třech světech může dostat živému tvoru, dal jsi mi nazřít a uskutečnit v sobě božskou podstatu."

Maháprabhudží řekl: „Nic nikomu nepatří. Drž se pravdy a měj na mysli Boha."

Svědky této neopakovatelné události bylo i několik dalších žáků nejrůznějšího věku, kteří se přišli k panditovi učit čtení a psaní a dalším světským vědomostem. Po zaníceném proslovu učitele se i jim drala do úst slova prosby: „Pane, dopřej poznání i nám! Osvoboď nás od břemene nevědomosti, dej, ať se staneme vyznavači Pravdy, my i všichni lidští tvorové."

Vyslechnuv jejich přání, Maháprabhudží řekl: „Moji milí, rozhodli jste se něčemu naučit. Stali jste se žáky. Žáka čeká tvrdý život odříkání, neboť učení je askeze. Ale kdo si ve prospěch poznání dovede odříkat radovánky, toho čeká skvělá budoucnost. Mějte na paměti, že se učíte proto, abyste svými vědomostmi mohli sloužit lidem, své obci a vlasti. Služba živým tvorům je nejvyšší dharma, nejsvětější dharma člověka. Vypráví se, že Bůh kdysi rozvažoval, co je víc: mókša – osvobození, anebo sévá – služba? Na jednu misku vah položil mókšu a na druhou službu. A služba – sévá převážila mókšu. Bůh si odepřel nejvyšší blaho a čtyřiadvacetkrát sestoupil v podobě člověka do světa utrpení jenom proto, aby mohl trpícím sloužit. Slunce slouží, měsíc slouží, voda i oheň slouží. Země i vítr slouží. Jezera a stromy jsou tu proto, aby sloužily všem bez rozdílu. A jako slunce, měsíc, oheň, voda, stromy, jezera, slouží všem bez rozdílu i světci. Smysl mého bytí je sloužit veškerenstvu. Služba druhým je smyslem lidského života.

I vznešené osobnosti, jako byl Brahmá, Višnu, Mahéš, Krišna, Ježíš, Mohamed, Buddha, Ráma a další se v dětství učily. Učení rozptyluje nevědomost. Ale je potřeba být pilný a usilovný a pěstovat v sobě vlastnosti správného žáka:

„Ctěte svého učitele jako pramen poznání a dbejte jeho pokynů.
Chovejte se s úctou ke svým rodičům.
Upněte mysl k učení a k poznávání.
Sledujte pozorně výuku a snažte se každý den naučit něčemu novému.
Mějte rádi své spolužáky a udržujte s nimi dobré vztahy.
Nikoho neurážejte, chovejte se tak, abyste ostatní nepohoršovali.
Buďte ke každému vlídní a ochotní.
Vyhýbejte se špatné společnosti, družte se s dobrými lidmi a berte si příklad z jejich vlastností.
Zůstávejte na cestě pravdy.
Buďte přesní, pilní a cvičte pravidelně ásany a pránájámu.
Dbejte o své zdraví, protože tělo je nezbytný nástroj k tomu, abyste uskutečnili čtyři purušárthy, čtveré poslání člověka: dharmu, arthu, kámu a mókšu; to znamená, abyste mohli plnit své povinnosti, aby se vám dobře vedlo na zemi, abyste byli s to uskutečňovat čisté touhy a konečně abyste dosáhli osvobození, mókšu."

Žáci pozorně poslouchali Maháprabhudžího, který v nich vzbudil pevné předsevzetí jít cestou poznání a držet se pravdy. Všichni přislíbili, že budou usilovat o to, aby se stali správnými žáky.

Potom se Maháprabhudží uctivě uklonil učiteli a řekl: „Sám jste, pane, naznačil, že mě nemáte čemu naučit. Vrátím se tedy domů a budu pást vesničanům krávy. Považuji si za velkou čest sloužit kravám, protože kráva nás živí svým mlékem jako matka."

Maháprabhudží začal pást vesničanům krávy. Vyháněl je na pastvu každý den a svolával je dohromady nebývalým způsobem. Na kraji vesnice usedl do lotosové polohy a začal hlasitě zpívat Óm. Krávy jako očarované vycházely ze dvorků a shromažďovaly se kolem něho. Olizovaly mu nohy a chlapec je láskyplně poplácával po šíji. Potom se vydal na pastvu a hovádka ho následovala. Harivásinští obyvatelé si dodnes povídají o té nevídané podívané.

Cestou na pastvu žádná kráva nevstoupila do pole a nedala se zlákat pící chutnější, než byly suché pouštní travinky. Jednou se ale stalo, že pár opozdilých dobytčat vniklo do obilí a začalo

je spásat. Náhodou šel kolem majitel pole a celý rozčilený se přiřítil za Maháprabhudžím: „Jak to paseš? Krávy mi zdupaly obilí! Takhle se dává pozor na dobytek? Kdo mi teď nahradí škodu?“

„Neboj se,“ uklidňoval Maháprabhudží zdrceného hospodáře. „Uvidíš, že budeš mít letos úrodu, jakou jsi ještě neměl!“ A skutečně! Zdupané osení se zvedlo, nasadilo do klasů a vydalo tolik zrna, že je vesničan nestačil svážet z pole. Lidé žasli nad Maháprabhudžího zázraky a začali chlapce považovat za Višnuovo vtělení, neboť Višnu ochraňuje trvání vesmíru a žehná jeho růstu a množení. Po této příhodě si přáli všichni rolníci, aby Maháprabhudžího krávy navštívily jejich pole. Jenomže krávy se pak už pásly jenom na pastvině, tam, kde si Maháprabhudží přál.

Zloději dobytka se dostalo poučení

Maháprabhudží sedával na pastvě pod stromem pohroužen v meditaci. Ačkoliv měl zavřené oči, neuniklo nic jeho vševědoucímu vědomí. Jednou když opět seděl v hlubokém rozjímání, přiblížil se ke stádu zloděj dobytka. V té době se rozkládaly mezi vesnicemi rozlehlé, neobydlené pustiny, pokryté trnitými křovisky. Žila tu dravá zvěř, a proto se těm místům lidé vyhýbali. Zato se sem uchylovali banditi, loupežníci a všelijaká cháska, skrývající se před zákonem.

Zloděj dobytka přijel na velbloudu a v domnění, že je nepozorován, odehnal od stáda několik nejlepších krav. Chlapec věděl o všem, co se děje. Nechal banditu odehnat dobytek z dohledu. Zloděj se radoval nad zdařilým dílem – ale ne dlouho. Najednou mu zastoupil cestu malý pasáček a křikl hlasem, před kterým se bandita zachvěl: „Jestli nechceš poznat, jak chutná odplata za tvou drzou krádež, okamžitě ty krávy nech na pokoji a zmiz odsud!“

Něco takového loupežník ještě nezažil. Chtě nechtě zastavil velblouda před chlapcem, kterému nemohlo být víc než devět deset let. „Co to je za zvláštní dítě?“ pomyslel si. „Jak to, že ho rodiče pustí samotného do takové nebezpečné pustiny? Je to ale nebojácný špunt!“ Přestože v nitru pocítil k pasáčkovi neobyčejný obdiv, zahřměl hrozivým hlasem: „Uhni, ty mrně! Jdi mi z cesty!

Nikdo v životě si ještě netroufl křížit moje plány! Copak nevidíš, že jsem dvakrát tak velký jako ty? Zmiz, už ať tě nevidím!“

Chlapec se rozesmál. „Potkal jsem už spoustu daleko větších siláků, než jsi ty! Nakonec mi všichni podlehli. Pusť krávy a jdi svou cestou.“

Bandita krávy popohnal. Chtěl s nimi co nejrychleji zmizet. Pobídl velblouda a zvíře se dalo do klusu. Jenomže co to? Velbloud najednou prudce zastavil, a chlap se válel na zemi. Omráčen měl vidění Boha a pocítil hrozivou tíži svých hříšných činů. Když přišel k sobě, zůstal ležet u Maháprabhudžího nohou a zoufale prosil: „Mahávíre! Hrdino nad hrdiny! Odpusť mi moje činy! Přísahám ti, že už nebudu krást a škodit lidem. Prosím tě, Pane, dej mi sílu, abych ze svého odhodlání neslevil. Slituj se nade mnou a dej mi své požehnání!“

Maháprabhudží se slitoval, požehnal kajícníkovi a nechal jej odjet.

Potom začal láskyplně chlácholit poděšené krávy: „No, no, no, děvečky moje, už se nemusíte bát! Už je pryč. Vylekal vás, viďte, ale odpustíme mu, co říkáte? Pochopil pravdu a teď lituje, co všechno ve své nevědomosti napáchal! Dal se na pokání a věřte mi, že bude žít jinak.“

Uklidněná dobytčátka spokojeně bučela a Maháprabhudží se s nimi vydal na cestu k domovu.

Příhoda s lovcem

Další člověk, jehož život změnil Maháprabhudží ještě jako malý pasáček krav, byl lovec Lál Chán. Lál Chán proslul po celém kraji tím, že jeho střela se nikdy neminula cílem.

Jednou se Lál Chán vypravil na lov a šel cestou, kde Maháprabhudží pásl krávy.

„Kam jdeš, Lál Cháne?“ zeptal se pasáček.

„Na lov,“ zněla odpověď.

„To se radši hned vrať! Nebo se budeš vracet večer s ostudou, žes nic neulovil!“

„To se mi ještě nestalo, abych nic neulovil!“ ušklíbl se samolibě Lál Chán.

„Opravdu?“ předstíral Maháprabhudží údiv.

Lovec potěšen, že se může chvástat, začal vynášet své střelecké umění: „Když mi nic nepřijde do rány, pak samozřejmě nic nezastřelím. Ale jakmile mi zrak padne na tvora, který stojí za odstřel, pak tomu ubožákovi ani pámbu nepomůže!“

Jak se tak holedbal, ukázal Maháprabhudží na vránu, která seděla na nedaleké větvi s jakýmsi plodem v zobáku. „Jsi-li opravdu tak skvělý střelec, sestřel tamhletu vránu.“

Lál Chán zvedl pušku, namířil a vystřelil. Kulka šla vedle a pták se ani nehnul. Lál Chán znovu vystřelil a znovu se minul cílem. Vrána se nerušeně věnovala svému soustu. „To snad není možné!“ Lovec celý divý nad nevysvětlitelným neúspěchem vystřelil potřetí. Opět bez výsledku. Jak to, že se pták nepoleká rány? Teprve teď pojala Lál Chána posvátná hrůza. Hlasem chvějícím se bázní řekl: „Komu je Pán Bůh na pomoc, nad tím ani smrt nemá moc.“

„Konečně jsi pochopil,“ přikývl Maháprabhudží. „Poslouchej, Lál Cháne, dobře poslouchej, co ti teď povím! Každý živý tvor je na světě rád. Dovedeš takovéhle vráně dát život? Nedovedeš! Proto nemáš právo jí ho brát. Podle zákona karmy budeš nesmírně trpět za všechno utrpení, které jsi způsobil. Nemáš-li ty soucit s jinými, Bůh nebude mít soucit s tebou. Můžeš být sebezbožnější, můžeš se modlit ve dne v noci, tvoje modlitby nedojdou vyslyšení. V každé živé bytosti září boží jiskérka. Bůh žije v mravenci, ve vráně, v psovi, v srně. A ty, abys ukojil choutky svého žaludku, bereš druhým život. Zabíjíš! Pro kratičký požitek zaséváš semeno bolesti, jehož jedovaté plody budeš sklízet po mnoho životů. Bůh ti nikdy neodpustí, že ničíš jeho děti!“

Slova malého chlapce zapůsobila na Lál Chána tak mocně, že přestal jíst maso a v životě už se nedotkl pušky.

Tuto příhodu mi vyprávěl sám bývalý lovec Lál Chán.

Vzkříšení mrtvé dívky

Další událost z Maháprabhudžího dětství ukazuje, že už odmalička měl božskou moc, které ani smrt nebyla s to vzdorovat. Jednou byli Maháprabhudžího rodiče pozváni do nedaleké vesnice na svatbu. Svatba v Indii je obrovská událost. Trvá mnoho dní, z daleka široka se scházejí stovky lidí, aby se veselily s nevěstou a ženichem. Na této svatbě však uprostřed zpěvu a jásotu propukl nářek. Zničehonic padla mrtva k zemi mladičká dívka Durgá, která se přišla podívat na svatbu se svými rodiči. Dech ustal, srdce přestalo tlouct a barva smrti se usadila na chladnoucím těle, z něhož nadobro odešel život.

Maháprabhudží seděl opodál pod stromem a rozjímal. Tu vidí, jak průvod plačících svatebčanů odnáší na nosítkách mrtvou.

„Kam to děvče nesete?“ zeptal se.

Dívčin otec, zalykaje se slzami, odpověděl: „Je mrtvá. Zničehonic! Přišla se veselit na svatbu, a namísto toho...,“ vzlyky udusily další slova ubohého muže.

„Není mrtvá,“ pronesl Maháprabhudží. „Vložte jí do úst nímový list a přijde k sobě.“

O divech zázračného chlapce si vykládalo celé okolí, a proto se otec mrtvé nezdráhal uposlechnout. Jenom poprosil Maháprabhudžího, aby dal nímový list zemřelé do úst sám. Maháprabhudží vložil list mezi dívčiny rty a dvakrát zavolal její jméno. Dívka otevřela oči, posadila se a začala žvýkat hořký list. Všichni přihlížející byli ohromeni. Na vlastní oči spatřili zázrak, o jemuž podobných se vypráví jen v dávných bájích.

Dnešní racionální svět není ochoten připustit, že zázrak vzkříšení je možný, že mrtvého člověka lze přivést k životu. „Dívka nemohla být doopravdy mrtvá,“ budou tvrdit pochybovači a možná přestanou číst další řádky. Podívejme se na celou událost z pohledu jiného, než je běžné. Jev jasnovidnosti uznává a zkoumá i racionalistická moderní věda. Vzácní božští avatárové jsou ovšem víc než jasnovidní. Jsou vševědoucí. Vševědoucnost je schopnost vidět všechny sféry kosmu a vědět, co se ve které z nich děje. Maháprabhudží věděl, kam odchází duše zemřelé. V omezených dimenzích hmotného světa je to nepochopitelné. Byl schopen přivolat duši zpátky. Nímový list, který vložil dívce do úst, neměl pro její vzkříšení žádný význam. Celý úkon byl jen rituálním aktem, v jakých se promítá srozumitelněji to, co je omezené lidské mysli nesrozumitelné. Ve skutečnosti přivedlo mrtvou k životu pouze Maháprabhudžího požehnání.

Vzkříšená Durgá dospěla, vdala se, svět opustila v pětasedmdesáti letech a zanechala po sobě rozsáhlé potomstvo.

Siddhi – nadpřirozené schopnosti

Jenom božské inkarnace, jako byl Maháprabhudží, mají odmalička v moci všech čtyřiadvacet siddhi. Ostatní jogíni mohou získat některou z nadpřirozených schopností po dlouholetém, ukázněném cvičení. Cvičení vede k duchovnímu rozvoji a duchovní rozvoj znamená lepší kontrolu nad hmotným i spirituálním světem. Siddhi není nic jiného než schopnost kontrolovat zákony, které se obyčejným lidem vymykají z moci. Skutečný jogín ovšem nikdy neusiluje o siddhi proto, aby svou moc stavěl na odiv. Siddhi je pouze průvodním jevem duchovního rozvoje, a duchovní rozvoj není cíl, nýbrž prostředek. Cíl je Nejvyšší Poznání, cíl je jóga ve smyslu znovuspojení individuální duše s duší vesmírnou, ze které vzešla. Propadne-li jogín pýše nad neobvyklou schopností, může jí snadno pozbýt. Padne zpátky tam, kde začal.

Maháprabhudží, jemuž všech čtyřiadvacet siddhi stálo k službám, jich užíval jen tehdy, chtěl-li někomu prospět.

Které jsou ony nadpřirozené schopnosti?

ANIMÁ – schopnost zmenšit tělo
MAHIMÁ – schopnost zvětšit tělo
LAGHIMÁ – schopnost odolávat zemské přitažlivosti
VAŠITÁ – schopnost nebýt závislý na hmotných zákonech
ANUMITVA – schopnost nepociťovat hlad a žízeň
MANÓDŽAVA – schopnost pohybovat se rychlostí myšlenky
KÁMARÚPA – schopnost vzít na sebe libovolnou podobu
SVAČČHAND MRITJU – schopnost opustit tělo podle vlastní vůle
ADVANDATVA – schopnost nebýt rušen tělesnými pocity, jako je chlad, horko, atd.
PRÁPTI – schopnost neomezeného vědomí

PRAKÁŠJA – schopnost sledovat vše, co se děje ve veškerých sférách vesmíru
DÚRŠRAVANA – schopnost slyšet na jakoukoli vzdálenost
DÚRDARŠANA – schopnost vidět na jakoukoli vzdálenost
DÉVA KRÍDÁ DARŠAN – schopnost vidět do astrálního světa
JATHÁSANKALPA SIDDHI HÓNÁ – schopnost splnit veškerá přání
TRIKÁLDARŠITVA – neomezená znalost minulosti, přítomnosti a budoucnosti
JATRA KÁMÁVASTÁJITVA – schopnost zhmotňovat předměty
PRÁKÁMJA – schopnost překonat překážky, které vznikají působením pěti prvků
AGNJÁDI STAMBHANA – schopnost kontrolovat prvky a odolat účinkům škodlivých látek, jako je jed a podobně
PARKÁJÁ PRAVÉŠA – schopnost vstoupit do cizího těla
ÁGJÁ PRATI HAVÁ GATI – schopnost přenést se na libovolné místo
PARIDHITÁBHITAGJÁ – schopnost telepatie
APARÁDŽJA – neporazitelnost
DÚRDARŠITÁ – schopnost ovládat veškeré božské síly kromě síly stvořit a zničit vesmír

Božský avatár Maháprabhudží přišel na svět obdařen všemi nadpřirozenými schopnostmi. Od narození byl dokonalý. Přesto se ve věku patnácti let rozhodl, že půjde vyhledat Mistra, který jej přijme za svého žáka. Podle posvátné tradice mají gurua všichni jogíni, světci i božští avatárové. Rámovým guruem byl šrí Vasištha, Krišnovým Mistrem byl mahárišiSandíp, Ježíšovým Učitelem byl Jan Křtitel. V Bhagavadgítě říká Krišna svému příteli Uddhavovi: „Najdi si gurua, který dokonale ovládá své tělo, mysl i smysly. Jenom ti, kdo si vypěstovali úplné sebeovládání, jsou schopni v sobě poznat a uskutečnit božskou podstatu."

Poslušen této tradice, odešel Maháprabhudží z domova, třebaže byl v lůně rodiny šťasten a žil v souladu s rodiči i se třemi bratry Čátur Purídžím, Prém Purídžím a Nanu Purídžím, jakož i se sestrou Mangan Dévi.

BOŽSKÝ MISTR
PARAMJÓGÉŠVAR ŠRÍ DÉVPURÍDŽÍ

Šrí Dévpurídží – ztělesnění Šivova principu

Mnoha duchovně založeným lidem se za celý život nepoštěstí najít realizovaného Učitele. A v Rádžasthánu se v jedné době nedaleko sebe vyskytli hned dva božští avatárové: Maháprabhudží a Dévpurídží. Dokonalý avadhút, osobnost oproštěná od světských přání, sanjásí Dévapurí ztělesňoval Šivův princip. Podobně jako Maháprabhudží byl mahásiddha, to znamená, že přišel na svět obdařen všemi nadpřirozenými schopnostmi.

Šiva zvěstoval lidstvu učení jógy. Bhaktové, kteří meditují na Šivu, získají snadno mókšu, neboť Šiva vyniká nad ostatními božskými personifikacemi soucitem a slitovností. Bůh, Kosmický Zákon, Vesmírné Světlo, Nejvyšší Vědomí – nazývejme tuto Veličinu jakkoli – je jen jeden. Projevuje se však v různých personifikacích. Aspekt stvoření je ztělesňován Brahmou; aspekt trvání symbolizuje Višnu; Šiva představuje zánik jakožto konečnou očistu, po níž se koloběh tvorby opakuje nanovo. Běžná lidská mysl je s to pojímat Boha pouze jako zkušenost vnímatelnou omezenými smysly, zkušenost, která má počátek, trvání a konec. Avšak Brahmá, Višnu a Šiva, božstva, která tyto aspekty životního koloběhu představují, jsou jen různými projevy Jediného.

Jednou chtěl Šiva, soucitný a slitovný, opět sestoupit na zem, aby mohl bloudícím duším ukazovat cestu ven z bludiště máji, a tak se zjevil asketovi Alakhpurímu, přebývajícímu na nepřístupném místě Sambhu Panča Atala Akhárá v himálajském předhůří, a pozdravil jej slovy: „Jsi božská inkarnace, jsi Pán Vesmíru. Uctívám tě jako svého gurua."

Vznešený jogín mu požehnal: „Jsi Šiva, svrchovaný, vševědoucí, ode dneška ve své lidské podobě znám pod jménem Dévpurí, a já tě podle posvátné tradice přijímám jako svého žáka."

Alakh znamená bez příznaků, nepopsatelný. Do poustevníka Alakhpurího se vtělil jeden ze sedmi rišiů, kteří působili v satjajuze, ve věku čisté pravdy, spravedlnosti a opravdovosti. Rišiové nestárnou, jsou věčně mladí, jsou neviditelní a jenom občas se dávají spatřit. Nikdo nezná jejich věk. Jednoho z nich spatřovali lidé v podobě Alakhpurího – poustevníka v jeho Siddhadhám, nebo

také Siddhadhuní, to je v příbytku dokonalosti, mezi poutními místy Kédarnáthem a Badrináthem. Zde žil s několika málo žáky.

Dévpurídží však u Mistra v Himálaji nezůstal a usídlil se v jižním Rádžasthánu. Nějakou dobu tu vedl život nenápadného sanjásína. Maháprabhudží však věděl, kdo Dévpurídží ve skutečnosti je, a zvolil si jej za svého Učitele.

První Dévpurídžího zázrak

Dévpurídží na své nadpřirozené schopnosti nijak neupozorňoval. Až jednou k tomu byl donucen.

V Mount Abu byla umístěna britská posádka. Vrchní velitel doslova nenáviděl hinduisty. Jednoho večera se šel projít k jezeru Nakkí a právě v době modlitby míjel hinduistický chrám. Z chrámu se ozýval zpěv duchovních písní provázený bubny, zvonky, činelkami. Britský důstojník považoval hinduistické obřady za odpuzující barbarství. Vtrhl do chrámu a obořil se na kněze: „Okamžitě přestaňte s tím nechutným rámusem!" Potom začal zesměšňovat věřící a jejich bohoslužbu: „Ten váš pámbu je buď hluchý anebo spí jako špalek, že ho musíte budit takovými pazvuky! To vám nevadí, že rušíte klid v celém okolí? Pamatujte si, že tenhle cirkus přestane jednou provždy! Koho přistihnu, že mlátí do bubnu bez mého výslovného svolení, toho dám zavřít. I kdyby to měl být sám váš pámbu!" Na důkaz toho, že svou hrozbu myslí vážně, dal zatknout kněze a několik sádhuů.

Vylekaní lidé nevěděli, co si počít. To znamená konec všech prastarých tradic! Britové jsou ozbrojeni – copak je možné se jim postavit? Několik kněží, sádhuů a věřících vyhlásilo přísný půst a společnou modlitbu za zatčené. Když se o tom britský důstojník dozvěděl, rozhodl se k drastickému činu: zatčené otrávit.

Šrí Dévpurídží žil v džungli za Mount Abu a pečoval o krávy. Málokdo bral na vědomí jeho přítomnost. K vševědoucímu vědomí světce však dolehly modlitby věřících a zjevil se mu hrůzný úmysl britského důstojníka.

Tu se rozhodl projevit svou božskou podstatu, Šivův princip. Zhluboka se nadechl a zazpíval dlouze mantru Óm. V té chvíli

se k němu přiblížili čtyři bílí tygři, sedmkrát jej obešli na znamení úcty a pak se skloněnými hlavami zůstali stát, aby vyslechli jeho příkaz. „Budete pást za mě krávy," řekl Dévpurídží a vydal se k domu důstojníka.

Zůstal stát přede dveřmi a hlasitě zvolal: „Vyjdi ven, Brite!"

„Který drzoun se to opovažuje!" rozlítil se Angličan a vyřítil se z domu.

„Přišel jsem se napít jedu! Kdepak ho máš?" zasmál se Dévpurídží vesele.

Důstojník strnul. Se svým vražedným úmyslem se zatím nikomu nesvěřil, jak to, že o něm tenhle sádhu ví?

„No tak, nepočastuješ mě? Nač čekáš?" posmíval se dál Dévpurídží.

Důstojník poručil sluhovi, aby přinesl láhev jedu. „Tenhle oranžovej chlap je určitě hlavou rebelů! Jen počkej, za chvilku tě ta tvá drzost přejde!" Šrí Dévpurídží vypil láhev jedu do dna. Bez nejmenší známky nevolnosti vyzval znovu důstojníka. „Další prosím!"

Zkoprnělý důstojník dal přinést další láhev. A další! Světec vypil postupně všechny zásoby smrtící tekutiny. Prázdné láhve se válely na zemi kolem. A tu šrí Dévpurídží jednu uchopil, rozkousal sklo a spolykal střepy. Důstojník jenom třeštil oči na tu neuvěřitelnou podívanou. Když po sedmi láhvích od jedu nezůstala ani památka, ulehl světec na zem a vtáhl dech do brahmarandhry – do nejvyššího astrálního centra nad temenem hlavy. Tím se mu tep zpomalil tak, že ho nebylo možno nahmatat.

„A je po něm!" vydechl si důstojník. „Vydržel dlouho. Málem jsem věřil, že ti indičtí fakíři skutečně dovedou zázraky. Nic nedovedou! Všechno je to jenom humbuk! Je po něm!" a zavolal sluhy, aby odklidili mrtvolu.

„Není po něm!" posadil se šrí Dévpurídží. „Jsem dokonale živý. Chtěl jsem si jenom trochu odpočinout po té tvé hostině." Pak na sebe vzal Šivovu božskou podobu, uchopil vyděšeného důstojníka a nesl ho k jezeru Nakkí. Vstoupil s ním na hladinu a kráčel po vodě, jako by šel po pevné zemi. Uprostřed jezera se zeptal: „Nechceš poprosit Boha, aby ti splnil nějaké přání? Hle, stojí před

tebou Šiva, a uznáváš-li toto božské vtělení uctívané hinduisty, můžeš vyslovit svou prosbu!"

Uprostřed rozlehlého jezera nad hlubinou vodstev vložilo boží vnuknutí do úst ustrašeného důstojníka správnou mantru: „Spas mě, Mahádéve!" Opakoval mantru pětkrát za sebou, a tu šrí Dévpurídží pravil: „Bůh ti vložil na jazyk správná slova a pravá mantra tě zachránila. Dostaneš se nejen z hlubin tohoto jezera, ale i z hlubin strastí a utrpení."

Z Dévpurídžího milosti britský důstojník prozřel. Všechen přepych západního světa se mu teď zjevil jako velká prázdnota. Technika, zbraně, nadbytek jídla, peníze a luxus – ale kde je vnitřní mír? Kde je vnitřní spokojenost? Kde je soulad a harmonie mezi lidmi?

„Můžeš-li mi splnit přání," poprosil pokorně důstojník, „pak mi dopřej mír v duši."

Milosrdný Šiva nikdy neoslyší nesobecké modlitby a plní bhaktům jejich čistá přání. „Tathástu!" pronesl Dévpurídží. „Staniž se."

Důstojník okamžitě propustil zatčené sádhuy a kněze, omluvil se jim a všechny štědře obdaroval. Zúčastnil se děkovné oslavy na břehu jezera Nakkí. Zpěv duchovních písní, doprovázený bubny, chřestidly a činelkami, se rozléhal daleko do kraje. Všichni shromáždění se snažili přiblížit k Dévpurídžímu a prohlédnout si toho zázračného svámího zblízka.

Světec zarazil zástupy laskavým gestem a pronesl prorockou řeč: „Zanedlouho sestoupí ze satjalóku božská osobnost, Višva Díp, Světlo Vesmíru. Světlo Vesmíru prostupuje kosmos a není částečky, ve které by nezářilo. Avšak lidé onu záři nevnímají, protože jejich vnitřní zrak je zahalen závojem nevědomosti. Šrí Díp Nárájan Maháprabhudží přijde závoj nevědomosti sejmout z očí těch, kdož chtějí prozřít. Přijde osvobodit ty, kdo touží po osvobození a jimž je mír v duši dražší než všechny světské statky." Po těch slovech se Dévpurídží před užaslými zraky lidí rozplynul. Vrátil se do džungle, uvolnil ze služby čtyři bílé tygry a opět se ujal svého stáda krav.

Zvěst o zázraku se rozšířila rychlostí blesku. Světcův nebývalý skutek a jeho proroctví posílily v lidech víru v moc boží milosti.

Boží milost a boží prozřetelnost je nezměrná a nevyčerpatelná. Kdo se jí bezvýhradně oddá, nemusí si dělat starosti o své bytí. Nemusí žít v obavách z nepředvídatelné budoucnosti. Nemusí se pachtit po hmotných hodnotách a světském postavení, které by mu zajistily existenci. Nemusí se cítit ponížen a ohrožen, má-li méně než jiní. Mnohdy lidé nenasycení netrpí tolik jako nenasytní, kteří nikdy nemají dost, neustále hladovějí po dalším a dalším jmění – a čím větší jmění, tím větší strach, že o ně přijdou. Zapomínajíce na Boha, ženou se za klamnou vidinou bohatství a moci, za vidinou, od které marně očekávají štěstí a uspokojení.

Příhodu o Dévpurídžího zázraku mi vyprávěli sádhuové z Mount Abu.

Divocí aghoriové

Pohoří Mount Abu bylo donedávna plné nebezpečí a ještě dnes se tu člověk může setkat s lecčíms, čemu by se raději vyhnul. Nejenže se džungle hemžila medvědy, leopardy a tygry, ale skrývali se tu příslušníci podivných sekt, jejichž rituály si vyžadovaly lidské oběti.

Jednou na sebe vzal šrí Dévpurídží podobu malého chlapce a vypravil se hluboko do pralesa. Narazil na jeskyni, kde žili čtyři aghoriové. Aghoriové jedí všechno, co jim přijde pod ruku, včetně lidského masa. Když divoši uviděli sličného chlapce, začali se těšit na pochoutku.

Šrí Dévpurídží je pěkně pozdravil a nevinně se zeptal: „Říká se o vás, že jste mírumilovní a zbožní lidé. Že mi nic neuděláte?"

Aghoriové se dali do nehorázného smíchu: „To teprve uvidíš, drobečku, jak my jsme mírumilovní! Až se budeš otáčet na rožni, budeme se na tebe zbožně dívat, a pak tě mírumilovně rozporcujeme, aby se na každého dostal spravedlivý díl!"

Šrí Dévpurídží se také zasmál: „Tak hop! Chyťte si mě!"

„Ty se budeš posmívat?" rozzuřil se jeden z aghoriů, vyskočil a hnal se za chlapcem. Tu se Dévpurídží objevil na opačné straně, tatam byla jeho dětská nevinnost, z očí mu sálala všespalující síla – a aghoriové poděšeně couvli.

„Zůstali jste na mě koukat, jako by se vám zjevil váš krvelačný bůh! Ano, jsem Bůh!"

Aghoriové byli sice ohromeni vzezřením i chováním toho zvláštního dítěte, ale zběsilá chuť na lidské maso je neopouštěla.

„Máš-li opravdu božskou moc, udělej, aby lesy a skály zavolaly třikrát Rám, Rám, Rám!"

Šrí Dévpurídží se otočil čelem k horám a vykřikl: „Lesy a skály, opakujte třikrát za sebou jedno z nesčetných božích jmen!" v tu chvíli se ze všech stran ozvalo „Rám, Rám, Rám"!

Aghoriové v posvátné bázni poznali, že jim Bůh přišel dát příležitost, aby se očistili od svých hrůzných činů. Padli na kolena před paramjógéšvarem, který se opět proměnil v sádhua, a prosili o milost.

„Není ve vás místečka, které by nebylo poskvrněno zločinem!" zahřměl světec. „Máte před sebou temnou budoucnost. Vrátí se vám všechno utrpení, které jste způsobili. Žili jste životem nehodným člověka! Člověk je na světě proto, aby prokazoval dobro – a vy jste se oddávali zlu! Promrhali jste příležitost, které se vám dostalo tím, že jste se narodili jako lidé."

Aghoriové v hlubokém zoufalství nebyli s to ze sebe vypravit nic než slova prosby: „Pane, pomoz nám! Pane, pomoz nám!"

„Všechno se dá napravit," zmírnil se Dévpurídží ve svém hněvu. „Přestaňte páchat činy nehodné člověka a pročišťujte si karmu!"

„Jak, Pane?" ozval se jeden z aghoriů. „Nikdo než ty nám nemůže ukázat pravou cestu."

„Otrávili jste atmosféru tohoto místa, a proto se odeberte do Ginárského pohoří. Tam najdete poustevnickou jeskyni. Je posvěcena modlitbami světce. Uchýlíte se do ní a budete se cvičit v odříkání, opakujíce posvátnou mantru Óm. Rozjímejte o smyslu existence tak dlouho, dokud nedojdete vnitřního míru." Nato šrí Dévpurídží vysvětlil aghoriům význam mantry Óm, udělil každému gurumantru, požehnal jim a pomocí laghimá siddhi se přemístil z jejich dohledu. Aghoriové se řídili jeho příkazem a stali se z nich velcí, oddaní jogíni.

Ášram v Kajlášu

Šrí Dévpurídží se rozhodl vystoupit na veřejnost. Opustil džungli v pohoří Mount Abu a usadil se nejprve v Nasírábádu nedaleko Adžméru. I zde udělal hluboký dojem na důstojníky britské posádky. V Nasírábádu ovšem nezůstal dlouho. Odebral se do vesnice Kajlášu v síkarském okrese a dal tamním vesničanům najevo, že by tu rád vybudoval ášram. Lidé byli nadšeni, že si tak vzácná osobnost zvolila právě jejich obec, a zanedlouho stál za vsí krásný prostorný ášram.

Kajlášský ášram vévodí pouštní rovině z nízkého pahorku. Obyvatelé a hosté ášramu tu mohou zažít velkolepou podívanou na východ i na západ slunce. Opodál směrem k severu se leskne jezírko a řeka a za nimi se táhne alej stromů. Na jižní straně se rozkládá vesnička s nízkými domky pod slaměnými střechami. Střídání světle šedých stěn a světle béžové slámy působí jako jemný pastelový obraz. Asi čtyři kilometry na západ se z pouště zdvíhají strmé skály a mezi nimi se táhne údolí.

Ášram je postaven prostě. Základní materiál tvoří bíle omítnutý kámen. Obě patra jsou obkroužena otevřenou terasou. Rozložitý banjánový strom dodává ášramu stín. Uprostřed ášramu je podle védské tradice vyhloubena havanakunda, ohniště pro zápalnou oběť. Všechno je tu jak stvořené pro nerušenou meditaci. Čistý a průzračný vzduch, ničím nezastíněný výhled. V tomto poklidném místě začal šrí Dévpurídží přednášet na satsanzích o Tulsídásově Rámájaně. Zpráva o jeho nádherných satsanzích se rychle rozšířila a zanedlouho se v ášramu shromažďovaly davy lidí, kteří si přišli poslechnout světcova slova. Putovali sem zdaleka, pěšky přes poušť, někteří na velbloudech anebo na voze taženém volským spřežením. Proudy lidí putujících pouští skýtaly barvitou podívanou. Ne nadarmo se říká Rádžasthánu země barev. Má na tom zásluhu jak příroda, tak lidé. Žlutošedá poušť plane oranžovými a rudými květy trnovníků, a je-li v roce dostatek vláhy, tryská místy ze země svěžest zeleného osení. Muži přispívají k jasu barev svými žlutými, červenými nebo růžovými turbany a ženy pestrobarevnými širokými a dlouhými sukněmi, které se jim vlní kolem nohou, když pod sebetěžším břemenem na hlavě kráčejí vznosně a důstojně.

Lidé si zvykli na to, že před kajlášským ášramem vzplála každého večera vatra. Přicházeli sem po práci a za zpěvu provázeného bubínky a cinkátky očekávali, až začne satsang. Nad hlavami se jim klenula noční obloha, jasná a čistá, jako bývá obloha nad okrajem pouště. Vzbuzuje v člověku dokonalý mír a klid.

Šrí Dévpurídží promlouval ke shromáždění každý den. Přítomní hltali jeho slova jako doušky nektaru. Kromě duchovní potravy byla v ášramu připravena pokaždé i potrava pro tělo, a bylo jí tolik, že nikdo neodcházel domů nenasycen. Mnozí se divili, kde se všechno to jídlo bere. Nikdy nikdo neviděl, že by se pro ášram pořizovaly nákupy. Jenomže ve službách siddhů stojí bohyně bohatství Lakšmí i bůh blahobytu Kubéra a ti se patrně postarali o bohatý prasád.

Jeden stařík z Kajlášu mi vyprávěl, co se přihodilo jemu osobně. Přišel za Dévpurídžím celý zoufalý, že je bez peněz a nemá si z čeho opatřit ani to nejnutnější, co potřebuje k životu. Světec nadzdvihl okraj rohože, na které seděl, a vesničan uviděl spoustu mincí, jakými se platilo v době britské nadvlády.

„Vem si, kolik potřebuješ," řekl šrí Dévpurídží.

Obdarovaný se svěřil známým se svou radostí a od té chvíle se začali do ášramu trousit další chudáci s prosbou o podporu. Nikdo nebyl odmítnut. Světec pokaždé nadzdvihl okraj rohožky a prosebník si mohl nabrat tolik mincí, kolik potřeboval. V okolí se začalo šuškat, jaký je ten sádhu boháč a že má pod rohožkou ukrytý poklad. Jednou když byl šrí Dévpurídží někde pryč, trouflo si několik zvědavců nadzdvihnout jeho rohožku. Co našli? Nic! Holou zem.

Kolem Dévpurídžího se denně dálo množství malých zázraků. Kajlášské satsangy trvaly tři roky. Jenomže postupem času začala do ášramu chodit spousta lidí ne proto, aby nasytili ducha, nýbrž proto, aby si nacpali žaludek. Světcova slova sice každý nadšeně poslouchal, ale málokdo se je snažil uskutečňovat v životě. Šrí Dévpurídží viděl, že plýtvá časem. Rozhodl se se satsangy skoncovat. Jednoho dne, když byl ášram opět nabit k prasknutí, vykřikl světec: „Ven! Všichni ven! Řítí se strop!"

Nikdo se ani nehnul. „Tropí si z nás blázny! Zkouší nás!" říkali si lidé v duchu. Jak by se mohl řítit strop! Taková solidní stavba.

Před třemi lety nová. V tu chvíli se ozval praskot a ve stropě se objevila hrozivá trhlina. Teprve teď se přítomní drali o překot k východu a utíkali do všech stran. Za chvíli se zbortily i stěny. Celá stavba se sesula pod Dévpurídžího upřeným pohledem. Nikomu se ovšem nic nestalo, ani těm, co nestačili utéct.

A to ještě nebylo všechno. Dévpurídží zvláštním hučivým zvukem přivolal obrovské hady a ti zahnali na útěk vesničany, kteří v bezpečné vzdálenosti okouněli a čekali, co se bude dít dál.

Dlouhou dobu se o této hrůzostrašné příhodě vyprávělo, a nikdo pro ni neměl vysvětlení. Někteří tvrdili, že se světec zbláznil, jiní přičítali vinu sami sobě, ale té nejhlubší příčiny se nikdo nedopátral.

Tak skončily Dévpurídžího veřejné satsangy. Od té doby hovořil jenom s těmi, kdo za ním přišli s opravdovou touhou dojít poznání a najít nejvyšší Pravdu.

Dnes má kajlášský áśram novou podobu. Byl rozšířen o prostornou meditační místnost, v níž je umístěna pamětní deska šrí Dévpurídžího. Jenom část budovy zůstala v tom stavu, v jakém byla, než se áśram zřítil. Z ploché střechy je však vidět, jak asi vypadala původní konstrukce.

Náth Bábádží

V záhorské oblasti bydlel v malé chýši muž zvaný Náth Bábádží. Byl stoupencem sekty, která uctívá kamennou modlu. Modla představuje bohyni bojující proti zlu v devíti podobách. Příslušníci sekty nosí velké náušnice a náramky ze skla a z mědi.

Náth Bábádží se kdysi stal Dévpurídžího žákem, ale přestože jóga nemá nic společného s uctíváním kamenných model, uctíval svou bohyni dál.

Jednou konal Bábádží obřad navarátri, doslova obřad devíti nocí. Devět symbolizuje devět podob zla, proti nimž bohyně bojuje. Za zády Bábádžího se znenadání octl Dévpurídží. Chvíli jej pozoroval, sám nepozorován. „Bábádží," oslovil jej a muž sebou úlekem trhl. Otočil se a poznal Mistra. Nebylo mu vhod, že je přistižen při obřadu, s nímž Učitel nesouhlasí.

„Bábádží," řekl šrí Dévpurídží důrazněji. „Učinil sis obrovské otvory do ušních boltců, aby se ti do nich vešly obrovské ozdoby. Kdyby

sis radši učinil otvor do duše, aby se ti do ní vešla ozdoba Pravdy! Odlož náušnice a ozdob se Poznáním! Proč se neustále poddáváš máje, která tě poutá ke kamenné modle? Dala ti tvá modla pocítit mír v duši? Jenom živý guru je s to dovést své žáky k míru! Jenom živý král je schopen panovat, jenom živý lékař je schopen léčit, jenom živý učitel může učit. Nemyslíš, že by bylo lépe, kdyby ses oddal vedení gurua, než aby ses oddával uctívání kamene?"

Mistrova slova se Bábádžímu příčila, netroufl si však odporovat. Sklopil oči a beze slova opustil chýši. Za tři dny uviděl šrí Dévpurídží pomocí prakášja siddhi, jak Bábádží ještě s jinými příslušníky své sekty uctívá kamennou bohyni v poutním místě Lóhárgalu v šikarském okrese. Nešťastník se však nemohl na obřad soustředit. Trápily ho výčitky svědomí. Litoval, že se nezachoval s patřičnou úctou ke svému guruovi. Vševědoucí světec o jeho pocitech věděl. Objevil se před ním a řekl vlídně: „Tak už se netrap! Jsi můj žák a já jsem tvůj učitel. V duchu jsem pořád s tebou, a kdykoli mě budeš potřebovat, budu s tebou i ve své fyzické podobě."

Bábádží se rozplakal samou radostí. Konečně se mu ulevilo. Padl svému učiteli k nohám, ale když opět povstal, byl Dévpurídží pryč. Od té doby nehledal Bábádží útěchu u kamenné modly, ale hluboko ve svém srdci. Řídil se slovy Mistra a cvičil se v usilovném a ukázněném směřování ku Pravdě.

Moc nad živly

Paramjógéšvar šrí Dévpurídží žil nadále v Kajlášu, v nezbořené části áśramu, ale dával přednost společnosti zvířat před společností lidí. V železném věku kalijuze se člověk dostal do despotického područí chamtivého ega a propadl sebepýše do té míry, že ztratil zájem o Boha. Nemá pak Bůh ztratit zájem o tvora, jehož srdce je tak uzamčené, že žádná síla vesmíru je není s to odemknout? Jak dávat lásku tomu, kdo ji není ochoten a schopen přijmout?

Zvířata Dévpurídžího lásku přijímala a byla mu hluboce oddána. Objevoval se v doprovodu krav, psů, ovcí, hadů, koz a ptáků. V áśramu spolu žila mírumilovně nejrůznější zvířata. Dévpurídží o ně s láskou pečoval, dělil se s nimi o potravu a rozprávěl s nimi, protože rozuměl univerzálnímu jazyku živých tvorů. Choval také

čistokrevného hřebce. Byl znamenitý jezdec a přiváděl lidi do úžasu svými akrobatickými kousky. Za prudkého cvalu se smýkl divokému zvířeti pod břicho a vypadalo to, že se hřebec žene cestou sám bez jezdce. Poděšení rolníci se snažili splašené zvíře chytit, ale tu se Dévpurídží vyšvihl zpátky do sedla, a lidé jen lapali po dechu. Koně posílal samotného pást se do míst, která mu určil. Hřebec poslušně šel, pásl se jenom tam a nikde jinde a vrátil se tehdy, kdy mu bylo přikázáno.

Jednoho dne přišli do ášramu návštěvníci se zvláštním dotazem. Chtěli vědět, ovládá-li dokonalý jogín elementy, a tedy dokáže-li, aby se voda, oheň, země, vzduch a prostor chovaly podle jeho příkazu. Šrí Dévpurídží vzal namísto odpovědi pokrývku a hodil ji na jednoho ze svých psů. Pak pokrývku polil naftou a zapálil ji. Pobouření návštěvníci se domnívali, že ten šílený jogín chce zvíře upálit. Jaký však byl jejich údiv, když pod shořelou pokrývkou uviděli spokojeného psa bez jediného spáleného chloupku.

Šrí Dévpurídží se pohyboval prostorem, jak se mu zachtělo. Byl spatřen v Kajlášu, a současně jej viděli vesničané meditovat v horách Khátú, a vzápětí jej někdo jiný potkal uprostřed džungle. Jeho božské vůli se podrobovalo všech pět elementů. Kráčel prudkým lijákem, a čtyři metry kolem něho nepadla ani kapka vody. Lidé nechápali, jak je to možné. „Indra se sklání před boží mocí!" smál se. Chtěl tím říci, že element vody symbolizovaný bohem deště Indrou se chová tak, jak určí Vesmírný Zákon. Podobně se oním Nejvyšším Zákonem řídí i ostatní prvky.

V sousedství ášramu žil rolník Gangárám. Jednou se v době dešťů objevil šrí Dévpurídží v tom největším lijáku před Gangárámovou chýší s plápolajícím kravincem v ruce. „Gangáráme, vidíš to?" volal rozverně. „Ani Indra, vládce hromu a deště, mi ten můj kravinec nedovede uhasit!"

Gangárám vyšel na zápraží a zůstal koukat na ten div. „Jsi Nevyzpytatelný Oceán," řekl s pohnutím. „Jsi milost sama. Kdo se octne pod tvou ochranou, neví, co je utrpení."

„Pochopil jsi mou hru," řekl potěšeně šrí Dévpurídží. „Jsi vznešená duše, Gangáráme."

Takový byl světec Dévpurídží. Dovádivé dítě a vážný mudrc v jedné osobě. Motivy jeho činů přesahovaly lidské chápání.

Nyní když popisuji události ze života mého velkého Mistra, napadá mě, jak rozmanitě chápou svět lidští tvorové. Jak různě si lidé vysvětlují vesmírná dění! Jak odlišné příčiny podkládají obvyklým i neobvyklým jevům. Někdo věří v zázraky, někdo ne, kolem některých lidí se běžně dějí podivuhodné úkazy nevysvětlitelné lidským rozumem, jiným lidem se vyhýbají – anebo se oni lidé vyhýbají jim. Tuším, že nejeden čtenář nebude mé vyprávění brát vážně. Škoda že můj Božský Mistr už opustil svět a že nevěřící nebudou mít příležitost zažít to, co jsem osobně zažil já v jeho přítomnosti. Ano, má podivuhodná zkušenost je podkladem mé neotřesitelné víry v mého Mistra a v mou cestu. Nechci tvrdit, že má cesta je samospasitelná a že je lepší než cesty ostatní. Rád bych se vyvaroval toho, čím trpí vyznavači tolika náboženství – nechci hlásat nadřazenost své víry nad ostatními. I když pro mne je jediná a správná, vím, že pro jiné, kdo poctivě a opravdově hledají Boha, je správná cesta jejich. Nemohu ale nesdělit svoji zkušenost, a proto se snažím prostě popsat zázraky svého Mistra šrí Dípa Nárájana Maháprabhudžího a jeho Mistra šrí Dévpurídžího. Píši o tom, co jsem viděl na vlastní oči, anebo o tom, co jsem slyšel vyprávět od očitých svědků.

V Indii je zvykem uctívat všechny svaté osobnosti, ať žijí kdekoli na světě a vyznávají kterékoli náboženství. Duchovnost nezná hranice času ani prostoru. Ve kterékoli kultuře a v jakékoli lidské podobě lze dojít osvícení a poznat Boha, neboť Vesmírný Princip je jediný. Jeden jediný boží zákon prostupuje veškerenstvo, je přítomen všude a ve všem. Je součástí všelidské zkušenosti pojímané nejrůznějšími způsoby a pojmenovávané nejrůznějšími jmény. Zázraky božského principu se projevují různě a rozmanitě, neboť rozrůzněnost je přirozeností přírody. Ale jako jednolitá obloha se klene nad nepřebernou mnohotvárností země, tak Jediné a Nejvyšší Vědomí překlenuje veškeré rozdíly.

Na celé zemi se po všechny časy vtělovaly svaté duše do lidské podoby, aby pozdvihly svět sklouzávající znovu a znovu do tmy nevědomosti: Ježíš, Konfucius, Buddha, Mohamed a další a další, kteří zůstali známí jen úzkému okruhu svých žáků. Indie byla po-

žehnána množstvím avatárů. Sestoupil zde na zem Ráma, Krišna, Buddha, šrí Dévpurídží, Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží, Rámana Mahárišiši, Sant Tukárám, Sant Gjánéšvar, svámí Samartha Rám Dás, Kabírdás, Súrdás a mnoho jiných. O všech těchto světcích je známo, že měli v moci živly, a proto jim nemohla uškodit žádná zlá síla; ani jim, ani těm, kdo se uchýlili pod jejich ochranu. Živá svědectví o jejich zázracích se tradují z generace na generaci. Všichni světci, ať žijí kdekoli na zemi, vyzařují do okolí lásku a soucit se všemi živými bytostmi. Přinášejí lidstvu útěchu a ulehčují světu jeho těžký úděl.

Mrtvým navrácen život

Jednou slavili v Kajlášu lidé z kasty míná velkou svatbu. A tu se přihodilo něco podobného jako později na svatbě, kde Maháprabhudží ještě v chlapeckých letech vzkřísil mrtvou dívku. Svatební veselí se změnilo ve výbuch nářku, když dívka jménem Khétí padla mrtva k zemi. Lidé utíkali za Dévpurídžím. On jediný mohl učinit zázrak a vrátit mrtvé život. Položili bezduché tělo k jeho nohám a úpěnlivě prosili, aby odvolal předčasnou smrt.

„Tak mladičká! Života si neužila, a už musí odejít!" naříkali příbuzní.

„Ta si ještě užije života!" řekl Dévpurídží. „Bude z ní vzorná a zbožná matka, při plné síle a ve zdraví vychová spoustu dětí. Vstávej, děvče, probuď se z meditace!"

Khétí otevřela oči a usmála se na svého zachránce. Dnes žije se svým manželem ve vesnici Madhópura v síkarském okrese.

Podobný zázrak se udál, když v urozené rádžputské rodině Bál Singha z vesnice Džalanda zemřel syn. Zoufalí příbuzní přinesli mrtvé tělíčko před áśram ke šrí Dévpurídžímu. Světec vyšel ven, ale tentokrát hněvivě vykřikl: „Tohle není žádné pohřebiště! Odneste si tu svou mrtvolu, kam patří! To jsou dneska lidi! Za celou dobu se neukážou, duchovní věci je nezajímají, ale když jim teče do bot, přijdou s prosíkem! Prosím vás, svámídží, snažně prosím, svámídží! Žádné snažně prosím! Pryč odsud! Nechci vás vidět!" a rázně zašel do áśramu. Příbuzní zůstali stát zahanbeni se sklopenýma očima,

ale pevně věřili, že se Dévpurídží uklidní a projeví svůj neskonalý soucit. Světec je skutečně jenom zkoušel. Chtěl vědět, jak daleko sahá jejich víra. Za chvíli vyšel ven a poručil, aby bylo přineseno dřevo ze tří různých vesnic a rozdělán oheň. Pak vzal přehoz, kterým byl chlapec přikryt, roztrhl jej vedví, půlkou znovu zakryl nehybné tělíčko, druhou půlku podal matce se slovy: „Uvaž ten cár na větev tamhletoho stromu!" Matka utíkala a třesoucíma se rukama začala uvazovat roztržený přehoz na strom. Když utahovala uzel, chlapec otevřel oči a začal dýchat.

Na různých místech Rádžasthánu žijí dosud pamětníci, kteří byli svědky toho, jak šrí Dévpurídží přivedl zpátky k životu uhynulá zvířata. Vylíčím alespoň dvě z těchto příhod.

Ve vesnici Kačrásu nedaleko Khátú žil rolník, který měl krásnou černou ovci. Jednoho dne ovce pošla. Hospodář se vydal za koželuhem, aby zdechlinu stáhl, a po cestě ho potkal šrí Dévpurídží.

„Kam táhneš to zvíře?" křikl na rolníka zdálky.

„Ále pošla mi, tak ji nesu stáhnout."

„Ta že pošla? Přines ji sem, já se podívám, jak pošla!"

Vesničan položil zdechlinu světci k nohám. „Přines vodu!" přikázal šrí Dévpurídží. Postříkal ovci, a zvíře vyskočilo na nohy zdravé a čilé.

„Nemohl bys mi tuhle ovci věnovat?" zeptal se světec rolníka, a ten byl rád, že může prokázat službu svatému muži, a ovci mu nechal. Černá ovce provázela šrí Dévpurídžího na každém kroku až do konce svého života. Dávala mu mléko. Později Mistr svěřil několika blízkým žákům, že ovce byla v minulém životě manželkou bohatého statkáře. Blahobyt ji zkazil, propadla chamtivosti a sobectví. Karmické následky ji uvrhly do lůna ovce. Dobré činy, které za svého minulého života vykonala, ji přivedly k Dévpurídžího nohám.

Další příhodu jsem se dozvěděl od bývalého lovce. Když se rozkřiklo, že píšu Maháprabhudžího životopis, přicházeli za mnou lidé, aby mi svěřili poklady svých vlastních zkušeností. Jeden z nich mi vyprávěl, jak šrí Dévpurídží změnil jeho život a dopřál mu uvidět na vlastní oči neuvěřitelný zázrak.

Dotyčný muž chytal pro obživu lesní ptáky. Jednoho dne se vracel z lesa s košem plným úlovku a tu uviděl v dálce kráčet sádhua. Byl

to šrí Dévpurídží. V Indii vědí všichni lidé, že sádhuové, svámiové a světci přísně dodržují zásadu ahimsy – nezabíjejí živé tvory a neubližují jim. Živí se vegetářsky. Zásadu neubližování neúnavně vysvětlují všem, kdo ještě nepochopili, že příkaz „nezabiješ" se nevztahuje pouze na vraždu člověka. Nezabiješ znamená, že nebudeš působit utrpení žádné živé bytosti. Ahimsa je nejsvětější princip v životě, a kdo jej porušuje, je hoden hanby.

Když lovec uviděl na cestě před sebou oranžové roucho a zjistil, že už se sádhuovi nevyhne, chtěl koš se zabitými ptáky schovat do křoví, aby nemusel poslouchat káravý proslov. Jenomže Dévpurídží stanul těsně vedle něho a zeptal se: „Copak to máš v tom koši?" Lovci vyvstal na čele ledový pot. Najednou se jej zmocnila nevýslovná bolest všech bezbranných tvorů, kterým vzal život. Vykoktal odpověď: „Musím se nějak živit! Jak mám nakrmit děti?"

„A jak mají nakrmit děti ti ubožáci, cos je zabil? Podej sem koš!"

Lovec podal šrí Dévpurídžímu koš, světec odklopil víko a v tu chvíli vylétlo z koše hejno živých ptáků.

Muž přestal lovit a z Dévpurídžího milosti se mu poštěstilo živit rodinu poctivou rolnickou prací.

Studna pro vesničany z Džálúru

Šrí Dévpurídží sice přestal veřejně učit, ale neuzavíral se před lidmi a pomohl každému, kdo se na něj obrátil s prosbou o pomoc. Podobně jako strom dává stín každému, kdo pod něj usedne, jako si déšť nevybírá pole, na které by chtěl dopadnout, ale zavlažuje celou zem, jako se z bystřiny může napít každý, kdo žízní, tak i světci rozsévají dobrodiní bez výběru. Jsou tu pro všechny, slouží celému světu, veškerenstvu. Světci jsou největším darem, jaký si lidstvo může přát. Očišťují svět a v Indii se říká, že i vítr, který letěl kolem světcova příbytku, roznáší mír.

Jednou přišla za Dévpurídžím skupina prosebníků z vesnice Džálúru. Byla ukrutná sucha. Rádžasthán je země pouště a sucha trýzní jeho obyvatele několikrát za dobu jedné lidské generace. Stává se, že v některých místech nespadne po několik let ani kapka deště. V džálúrském kraji ubývaly z hlubin půdy poslední

zbytky vody. Ve studnách nezbylo než bláto prosycené solí. Lidé i zvířata trpěli žízní.

„Mistře, jste naše poslední záchrana! Jenom vy nám můžete pomoci, abychom všichni bídně nepomřeli," prosili zoufale vesničané.

Šrí Dévpurídží se ještě téhož dne vypravil do Džálúru v doprovodu svých psů a hadů. Na návsi usedl pod strom, aby si chvíli odpočinul po únavné cestě. Celá vesnice jej přišla přivítat.

„Mistře drahý, jak jsme vám vděčni, že jste přišel! Co pro vás můžeme udělat?"

„Zavolali jste si mě, ne abyste dělali něco vy pro mne, ale abych udělal něco já pro vás, ne?" zasmál se Mistr. „Chcete-li něco dělat, přineste krumpáče a pusťte se do práce." Pak ukázal mužům, kde mají kopat. Sám vzal krumpáč a dal se do práce první.

„Gurudéve, to přece nejde!" volali vesničané. „To se nesluší, aby se svatá osoba oháněla krumpáčem! Stačí, že nám požehnáš, a vodu určitě objevíme!" Ve skutečnosti většina z nich pochybovala, že na kamenitém místě, které šrí Dévpurídží naznačil, se k vodě prokopou.

Mistr poznal jejich skryté pochyby. „Jen se nebojte!" pobídl je. „Všichni chlapi, co mají zdravé ruce a nohy, pořádně kopat! Uvidíte, jaká vodička vám tu vytryskne."

Muži, posíleni jeho slovy, se pustili do boje s kamenem. Ti silnější kopali, ti slabší odhazovali vykopanou půdu. Všichni pracovali v dokonalé souhře, jako vyvážený organismus, jehož každá částečka plní přesně svoji funkci. Každého tu bylo zapotřebí. Jeden bez druhého by nebyl dokázal to, co dokázali společně. Pracovali neúnavně, ani nepozorovali, jak letí čas, že už je noc, a světlo že nedodává slunce, nýbrž velký, naoranžovělý měsíc. A když z bledého rozbřesku vzešel jasný den, narazili na vodu. Byla čistá, průzračná, chladivá a neobyčejně dobrá.

Obyvatelé pouště si vody cení docela jinak než třeba Evropané. V Evropě jsem slýchal pokaždé, když pršelo: „Bože, to je počasí! Zase prší!" Vzpomínal jsem na své krajany, kteří by za pár kapek deště obětovali veškeré své jmění.

Když se studna v Džálúru naplnila až po okraj čistou vodou, propukla celá vesnice v jásot. „Šrí Dévpurídží kí džaja!" Sláva šrí Dévpurídžímu.

Studna je tu dodnes. Dodnes sem na kraj vesnice pod rozložitý banjánový strom chodí ženy pro vodu. Studna nevysychá, ani když jsou ta nejhorší sucha. Je tu jako symbol života v poušti. Vesničané ji ukazují každému, kdo přijde do Džálúru, a vyprávějí o šrí Dévpurídžího zázracích.

Trikáldarší – zřec tří časů

Před Božským Mistrem je vesmír otevřen jako kniha, ze které čte minulost, přítomnost i budoucnost. Je trikáldarší, zřec tří časů. Trikáldaršitva siddhi není nedostupná ani obyčejnému člověku, pokud usilovně cvičí a intenzivně medituje. Ovšem bez vedení zkušeného Mistra je téměř nemožné, aby jakýmkoli cvičením vzestoupil nad hmotnou a smyslovou omezenost.

Protože Dokonalý Mistr je trikáldarší, jsou jeho slova vždy pravdivá. Škodíme sami sobě, pokud neuposlechneme jeho rad. Radí-li nám rodiče, učitelé, mohou mít pravdu – pravá láska prohlubuje jejich jasnozřivost. Ale zasáhne-li do dění vyšší zákon nebo to, čemu se říká osud, pak selže pravda i těch nejjasnozřivějších. Stejně tak je tomu s pravdou vědců, odborníků, filosofů. Jejich pravdu podkládá zkušenost, znalost přírodních zákonů, důvtip, logika. Ale protože nejsou trikáldarší, nemohou ani při sebedokonalejších výpočtech počítat s neznámými veličinami, které se nečekaně objeví a jejich vědecké a filosofické pravdy popřou. Teprve až předmět poznání splyne vjedno s poznávajícím i s procesem poznání, je dosaženo trikáldaršitva siddhi a člověk vidí do veškerých vesmírných dění, jež byla, jsou a budou.

Jednou při ranní procházce potkal šrí Dévpurídží mladého Kajlášana. „Přeju ti hodně štěstí ve tvém nastávajícím manželství," řekl světec.

Muž zůstal zaraženě stát. „Já už jsem přece několik let ženatý, mám manželku, děti..."

Dévpurídží určil datum svatby, jako by neslyšel, co mladík říká. „Povídám, že jsem ženatý! Nejspíš si mě s někým pletete!" opakoval mladý muž podrážděně.

„Ale nepletu, chlapče. Já vím, že jsi ženatý. Jenomže za tři dny nebudeš. A nezbude ti než najít novou matku k sirotkům!" řekl mírně Dévpurídží.

Muž se vrátil domů velice znepokojen. Když uviděl svou veselou a zdravou ženu, řekl si v duchu, že ten sádhu byl nejspíš pomatený. Jenomže během tří dnů dostala manželka akutní zánět slepého střeva, a než přišla lékařská pomoc, bylo pozdě. Mladý vdovec se zanedlouho oženil, a teprve při oddacím obřadu si uvědomil, že má svatbu přesně v den, který mu šrí Dévpurídží předpověděl.

Mistrova slova se vždy naplní, ať se ve chvíli, kdy je pronese, zdají být sebenepravděpodobnější. Mohou být příjemná, mohou být nepříjemná – ale pravdivá jsou vždycky.

Thákur z vesnice Čhótí Khátú si koupil za sedm set rupií velblouda. A to je značná částka. Na cestě z trhu potkal šrí Dévpurídžího. Světec si prohlédl velblouda a řekl uznale: „Pěkné zvíře, kolik jsi za něj dal?"

„Sedm set rupií."

„Hm, hm. Škoda že za něj dostaneš jenom dvacet rupií," potřásl Mistr hlavou.

Thákur se málem rozčilil. „Za prvé: proč bych ho měl prodávat, když jsem ho teď koupil, a za druhé: i kdybych ho měl prodat za pět let, míň než pět set rupií za něj nedostanu."

„Povídám dvacet rupií. Ani víc, ani míň," opakoval šrí Dévpurídží a ubíral se dál svou cestou.

Večer přišel k thákurovi na návštěvu jakýsi jeho chudý známý. Uviděl velblouda a ohromně se pro něj nadchl. „Neprodal byste ho?" zeptal se thákura.

„Dnes jsem ho koupil," odpověděl thákur zdráhavě.

„To je škoda. Mně by se tak hodil!" vemlouval se host. A protože hostitelovou svatou povinností je udělat pro hosta, co mu na očích vidí, souhlasil nakonec thákur, že velblouda prodá.

„Jestli za něj chcete dát sedm set rupií, je váš."

Host se radoval, jenomže měl u sebe pouze dvacet rupií.

„Stačí vám to jako záloha? Ostatek doplatím co nejdřív."

Thákur věděl, že host je poctivý člověk, vzal si od něho zálohu dvacet rupií a známý s velbloudem odešel. Ale co se nestalo!

Příštího dne velbloud pošel na jakousi záhadnou nemoc. Thákurův známý z toho byl zdrcen. Počítal, že bude s velbloudem dělat povozníka, vydělá peníze a splatí dluh. Ale jak vydělá peníze, když zvíře zdechlo? Šel za thákurem a nešťastně mu vyprávěl, co se stalo. „Jak já vám ten dluh teď zaplatím?" naříkal.

„Příteli, nelamte si s tím hlavu. Světec mi předpověděl, že prodám velblouda za dvacet rupií, a jak vidíte, měl pravdu. Co zmůžu proti osudu? Vidíte a já mu nevěřil, divže jsem se s ním nezačal hádat. Jenomže obyčejný člověk, jako jsem já nebo vy, do sfér osudu nevidí. A přitom naše hloupá pýcha nechce připustit, že mají trikáldaršiové pravdu," povzdechl si thákur zahanbeně.

Týž thákur zažil se šrí Dévpurídžím ještě jednu příhodu. Pozdě odpoledne jel na koni pouští a tu před sebou ve vzdálenosti asi sta metrů uviděl Mistra. Chtěl jej pozdravit, a tak pobídl koně do cvalu. Kůň cválal, ale vzdálenost mezi thákurem a Mistrem zůstávala stále stejná. Thákur nasadil koni ostruhy, zvíře letělo tryskem, ale šrí Dévpurídží zůstával stále sto metrů vpředu. Kůň byl schvácený, a tu thákur v zoufalství vykřikl: „Pane, zastav se, abych tě mohl pozdravit!"

Nad hlavou se mu ozval hlas: „Chceme-li vzdát úctu světci, jdeme za ním pěšky."

Thákur seskočil z koně, a v okamžiku Mistra došel. Sklonil se před ním a zahanbeně se omlouval za svou neomalenost.

„Jako se vláha deště neudrží na špičatých skaliscích, tak milost guruova stéká doztracena po výčnělcích ega. Jenom prohlubně pokory jsou s to ji pojmout. Skromnému srdci se dostává požehnání, které pročistí karmy mnoha životů." Thákur se skloněnou hlavou naslouchal Mistrovým slovům. Když pozvedl oči, byl Dévpurídží tentam.

Thákur se vrátil domů v rozjímavém rozpoložení, a doma se dozvěděl, že šrí Dévpurídží byl celé odpoledne v ášramu.

Paramjógéšvar šrí Dévpurídží měl několik žáků ve vesnici Sahdžólí. Byl mezi nimi i truhlář Džaja Rám. Občas pobýval s Mistrem v ášramu, protože to byl člověk zbožný a oddaný, jeden z Mistrových nejbližších. Při jakési příležitosti přišel gurudév do Sahdžólí a zastavil se u Džaja Rámova domu. Rámův starší bratr se právě

uložil do postele, a když slyšel Mistrův hlas, dělal, že spí, protože se mu nechtělo vstávat.

„To jsi tak špatný hostitel, že se nemůžeš zvednout z postele, abys hosta alespoň pozdravil?" pokáral ho šrí Dévpurídží. „Víš co? Když je ti postel tak milá, šest měsíců se z ní nehneš!"

Rámův bratr skutečně onemocněl a šest měsíců byl připoután na lůžko. Bylo to poučení tvrdé, ale účinné.

Šrí Dévpurídží doporučil Džaja Rámově rodině, aby se co nejdříve ze Sahdžólí odstěhovali. „Vidím, jak se na místě vašeho domu pasou srny. Měli byste se přestěhovat do Bugardaše."

Nikomu se ze Sahdžólí nechtělo. „Jak by se na místě našeho domu mohly pást srny! To je nápad!" podporoval jeden druhého v důvodech, proč Mistra neposlechnout. Ale za nějakou dobu se Rámova rodina dostala do sporu s ostatními vesničany a za křiku a hádek se museli vystěhovat. Kdyby byli poslechli, mohli si ušetřit alespoň ostudu.

Dodnes žijí jejich potomci v Bugardaši a vzpomínají na Dévpurídžího předpověď.

Rozbitý džbán

Jednou se šrí Dévpurídží procházel na úpatí hory Khátú. Když míjel kamenolom, stalo se, že jeho psi převrhli džbán jakéhosi muslimského dělníka. Džbán se rozbil a voda vytekla. Dělník začal Mistrovi nadávat. „Kdo mi teď koupí novej džbán? A co budu pít v tomhle žáru a při týhle dřině!"

„Já ti dám jiný džbán," omlouval se šrí Dévpurídží. Ale dělník se dostával do ráže a nakonec začal brát celou záležitost jako náboženskou provokaci. Hinduistický sádhu chtěl ponížit muslima!

„Takhle to nenechám! Půjdeš se mnou na policii!" vykřikoval.

„Milerád!" odpověděl vlídně Mistr. „To jsem zvědavý, jak si s tímhle případem policie poradí."

Když přišli na policii, požádal šrí Dévpurídží o trochu vody, že má žízeň. Přinesli mu sklenici vody. Světec vyhloubil patou důlek do písčité půdy před vchodem a vodu do něj nalil. Policisté i muslimský dělník jenom koukali, co ten bláznivý sádhu udělá dál.

Šrí Dévpurídží se nejprve sklonil a umyl si obličej a ruce. Potom dovolil svým žíznivým psům, aby se napili. Psi se o překot vrhli k vodě a začali dychtivě chlemtat. Důlek byl stále po okraj plný. Do písčité půdy se nevsákla ani kapka vody.

Policejní úředník užasl nad tím neobyčejným úkazem. Uctivě se uklonil: „Pane, jak ti mám poděkovat za tu čest, že jsi nás navštívil?"

Muslimský dělník tu stál ohromený a zahanbený a nezmohl se ani na slovo. Mistr mu laskavě řekl: „Vrať se do práce. Najdeš tam svůj džbán celý a plný vody."

Muslim pak požádal Mistra, aby ho přijal za žáka. Stal se z něho oddaný bhakta, který šířil bratrství mezi hinduisty a muslimy.

Kál bahéliové

Slovo „kál" má mnoho významů. Užívá se ve významu čas, ale také označuje hada – a smrt. To proto, že hadí uštknutí posunuje čas do jiných dimenzí, kterým se říká smrt. Bahélijá je lovec. Kál bahélijá je označení jedné džátí – kasty. Její příslušníci se odnepaměti živí tím, že loví kobry a za zvuků píšťaly předvádějí divákům, jak hadi tančí. Putují od vesnice k vesnici a svým nebezpečným uměním si vydělávají na skromné živobytí. Kál bahéliové jsou ovšem nejen artisti, ale i zkušení léčitelé. Dovedou vyléčit hadí uštknutí lépe nežli studovaný lékař. Mezi kál bahélii je mnoho moudrých a poctivých lidí, ale jako všude se mezi nimi najdou i podvodníci.

Jeden z předáků skupiny, která ukazovala hady v okolí Kajláše, se dal na černou magii. Vycvičil se v hypnotizérském umění a svou hypnotickou sílu nejraději předváděl na nezkušených sádhuech.

Tenhle člověk se doslechl o šrí Dévpurídžím. Pověst o jeho ochočených hadech podráždila kál bahéliovu zvědavost i ješitnost. Vyslal dva muže, aby vyzvěděli, jak to s těmi světcovými hady vlastně je. Kál bahéliové přišli do Kajlášu pod záminkou, že Mistrovi předvedou hypnotické umění, a svolí-li, vyzkouší je na jeho hadech. Dévpurídží svolil, i když znal pravé úmysly příchozích.

Muži začali s naučenou rutinou hypnotizovat hady pohyby svých píšťalek, ale plazi se ani nepohnuli. Oba kál bahéliové se odmalička cvičili v umění své džátí, dokonale ovládali přesné pohyby, jakými je každý had přiveden k tomu, aby se vztyčil a začal jakoby tancovat, ale na Dévpurídžího hady jejich umění neplatilo.

„Vy jste musel ty bestie očarovat!" řekl nakonec jeden z nich znechuceně. „Ale vsadím se, že náš předák si s vašimi hady poradí!" dodal druhý a vyzval světce, aby s nimi zašel do jejich tábora. Šrí Dévpurídží pobaveně souhlasil a následoval muže i se svými hady.

Předák příchozího přivítal a začal s hypnózou. Nehypnotizoval ovšem hady, nýbrž šrí Dévpurídžího. Upřel na něho uhrančivý pohled, do něhož soustředil veškeré své síly. Světec se jenom usmíval – a nic! Hypnóza se jej netknula. Něco takového se kál bahéliovi ještě nestalo! Každý ztrácel pod jeho pohledem vědomí a mátožně prováděl všechno, co mu hypnotizér poručil. V případě šrí Dévpurídžího tomu bylo naopak. Pod světcovým pohledem klesl do bezvědomí předák kál bahéliů. Ostatní stáli kolem jako zkamenělí a nechápali, co se to vlastně stalo. Mistr vrátil pokořenému hypnotizérovi vědomí a promluvil k němu i ke všem ostatním: „Předvádí-li člověk cokoli, co umí, proto, aby pokořil druhé, bývá sám pokořen. Jeho umění ho opustí. Předvádět svou moc nad ostatními je mnohem snazší než předvést moc sám nad sebou, nad svou pýchou, ješitností, samolibostí. Vítězství nad jinými nemůže dát člověku trvalé uspokojení. Pouze vítězství nad vlastními špatnými vlastnostmi přináší opravdový mír."

Předák kál bahéliů se před Dévpurídžím sklonil. „Pane, požehnej mi," zaprosil. „Požehnej mi, aby mě má pýcha opustila. Nemám sílu bránit se jí sám. Bez tvé pomoci vítězství nad sebou nevybojuji."

Šrí Dévpurídží kál bahéliovi požehnal, a skutečně potom už o něm nebylo slyšet nic špatného. Okolní kál bahéliové začali Mistra uctívat jako svého světce. Ještě dnes přivádějí do kajlášského ášramu jako na poutní místo své synky, než je začnou zasvěcovat do tradičního umění své kasty.

Zázračná uzdravení

Následující příhodu mi popsal očitý svědek z Kajlášu. Šrí Dévpurídží se jednou poranil na levé noze. Rána mu začala hnisat a noha otekla až ke koleni. Otec muže, který mi událost líčil, naléhal na Dévpurídžího, aby si dal zavolat lékaře. Když už měl Mistr dost těch starostlivých rad, rozkřikl se: „Jestli se vám moje rána nelíbí, tak si ji odseknu!" Popadl dýku a odřízl si obrovský kus hnisajícího masa. Z rány mu trčela obnažená kost, ale světec, jako by se nic nedělo, sundal z hlavy turban a ovázal si s ním krvácející nohu. „Tak! A teď jsi spokojený?" zeptal se otce mého svědka. Muž se vypotácel z ášramu a do večera se nemohl vzpamatovat. Příštího dne se šel za Dévpurídžím podívat. Obával se toho nejhoršího. Jenomže Mistr měl nohu úplně zdravou, neporušenou, bez nejmenší jizvičky.

Světcova energie byla tak mohutná, že v jeho přítomnosti mizely nemoci, scelovaly se rány a lidé se hojili na těle i na duchu.

Ve vesnici Vája nedaleko Kajlášu bydlel mladý muž jménem Raméšvar Lál. Trpěl střevní chorobou, s níž si žádný lékař nevěděl rady. Raméšvar měl dokonce bratra lékaře, který dělal všechno, co bylo v jeho silách, aby mu pomohl. Marně. Vesničané mladíka litovali a přesvědčili ho, aby poprosil o pomoc šrí Dévpurídžího. Studovaný bratr sice pochyboval, že sádhu zmůže víc než lékařská věda, ale nakonec souhlasil, aby sousedé dovedli světce k nemocnému.

Mistr přišel, podíval se na mladíka a řekl kolemstojícím: „Přineste mi jeden pais." Pais je setina rupie, nejdrobnější mince. Někdo ochotně podal pais, šrí Dévpurídží se odebral na kraj vesnice, tam minci zakopal – a téhož dne vstal Raméšvar z postele zdravý a v plné síle. Radovala se s ním nejen celá rodina, ale celá vesnice – protože dříve se žilo v obcích pospolitě. Co prožíval jeden – ať dobré či špatné – prožívali všichni ostatní s ním.

Ve vsi Barí Khátú žil rádžput Raghunáth Singh. Byl to člověk čestný a poctivý, celým srdcem oddaný šrí Dévpurídžímu. Světec jej často navštěvoval. Pokud přišel navečer, rozdělal Raghunáth oheň a sedalo se venku kolem ohně. Popel z jogínova ohně, vibhúti,

je považován za svatý; přičítá se mu očistná moc a léčivá síla. Z Dévpurídžího vibhúti vycházela obzvlášť silná energie. Raghunáth Singh rozdával paramjógéšvarův popel jako prasád nemocným a ti se uzdravovali. Potomci Raghunátha Singha chovají dodnes světcovo vibhúti jako vzácnou památku.

Šrí Móhan Singh, příbuzný thákura z Barí Khátú, trpěl těžkou jaterní chorobou. Jeho zdravotní stav byl tak vážný, že mu už lékaři nedávali žádnou naději. Móhan Singh se nakonec odhodlal požádat o pomoc kajlášského světce. Poslal za ním svého přítele Náth Purího s podrobným popisem svých útrap – ale to nejhlavnější nevzkázal: příčinu choroby. Alkoholismus. Neřekl, že ho lékaři dávno varovali, aby přestal s pitím, a nepřiznal se, že je proti tomuto zhoubnému zlozvyku bezmocný.

Pan Náth Purí přišel do Kajlášu s prosbou, zda by se Dévpurídží neráčil obtěžovat a nenavštívil jeho těžce nemocného přítele v Barí Khátú.

„Co je to platné, že ho navštívím, když stejně nepřestane pít!" řekl Dévpurídží. Na tváři pana Nátha se zračil údiv. Ani slůvkem se nezmínil o pacientově alkoholismu a Barí Khátú leží od Kajlášu tak daleko, že se sem pověst o Móhan Singhovi těžko mohla donést.

„Vyřiď pacientovi," pokračoval šrí Dévpurídží, „že se do Barí Khátú chystám. Nedaleko totiž leží vesnička Hari Vásiní, a tam sestoupil na zem sám Hari v lidské podobě. Ve dne v noci o mně rozjímá a já slíbil, že se s ním setkám."

Tak se pan Náth Purí stal prvním člověkem, jemuž šrí Dévpurídží oznámil velkou novinu: novinu o nadcházejícím setkání dvou vznešených duší. Jenomže význam této zprávy zatím pan Náth Purí nemohl chápat.

Světec mu dal na cestu trochu vibhúti pro nemocného, pan Náth se vrátil do Barí Khátú a předal Móhan Singhovi hojivý popel i varovný vzkaz. Teprve teď se pacient skálopevně odhodlal skoncovat s pitím. Bylo to těžké, ale modlitba mu pomohla dodržet předsevzetí. Když potom přišel šrí Dévpurídží do Barí Khátú a viděl, že pacient skutečně překonal svůj dlouholetý zlozvyk, požehnal mu, a Móhan Singh se uzdravil.

BOŽSKÝ MISTR
A BOŽSKÝ ŽÁK

První setkání

Šrí Dévpurídží se vydal do Barí Khátú. Šel v doprovodu svých krav, koz, ptáků, hadů, koně – a samozřejmě jej provázela i jeho věrná černá ovečka. Zpráva o jeho příchodu jej předstihla a celá vesnice se shromáždila ke slavnostnímu uvítání. Okolí Barí Khátú je hornaté, vesnice sama leží na povlovně se zdvíhajícím kopci.

Šrí Dévpurídží nešel ovšem rovnou do vesnice; utábořil se v nedalekém údolí. Právě v onom údolí se setkaly dvě Vznešené Duše, právě zde se prolnuly dva prameny Lásky a Světla.

Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží pásl v údolí pod Barí Khátú krávy. Najednou pocítil přítomnost Šivova principu a vzápětí spatřil, že Šivův avatár stojí před ním. Naplněn zbožnou úctou sklonil hlavu a se sepjatýma rukama zazpíval bhadžan na Mistrovu oslavu.

Buď pozdraven Dévpurídží,
v němž ztělesněn je Óm,
věčná radosti, vítězi nad májou,
nádherná podobo nesmrtelného Boha,
bez konce, bez začátku, vždyjsoucí, všudejsoucí,
všemocný, vševědoucí, nezrozen, nepřipoután,
stojící nad vlastnostmi, nepopsatelnosti boží,
svámí Díp navěky slouží u tvých nohou.

Šrí Dévpurídží vztáhl ruce a žehnaje Maháprabhudžímu promluvil:

„Višva Dípe, Světlo Vesmíru, ty a já jsme jedno. Oddělují nás pouze naše těla, ale duše je nerozdílná, tak jako je nerozdílné světlo, které vychází z různých svítilen. Ztělesňuješ satčittánanda, Pravdu, Čisté vědomí a Radost. Podle prastarých pravidel sat sanátan dharmy bude nyní mezi námi dvěma ustaven vztah Učitele a žáka."

Nato zpečetil Mistr posvátný vztah gurumantrou, kterou udělil svému žákovi, a ze srdce zasvěceného vytryskla slova radosti a chvály.

Jsem nekonečně vděčen šťastnému osudu,
že venku i uvnitř jsem tě potkal, Pane.

Nejvyšší vědění, vladař sám nad sebou
dnes ráčil navštívit chrám mého srdce,
v srdci mém zažehl nehasnoucí světlo.
Ó Brahmo svrchovaný, výsostná radosti,
ode všech úzkostí navěky oprostils mne,
navěky připoutals mou mysl ke své nádheře.
Můj Pán, můj satguru, můj Mistr Dévpurídží,
svámí Díp nepřestane zpívat o jeho slávě.

Pak Maháprabhudží požádal Učitele, aby šel požehnat i jeho rodičům, a tak se společně vydali do vesnice. Otec Maháprabhudžího, šrí Udajpurídží, je přivítal se sepjatýma rukama. „Jaká je to pro mne čest, že je mi dopřáno vidět na vlastní oči vznešené avatáry Šivy a Višnua! Přinášíte požehnání nejenom mému domu, nejenom naší vesnici, ale celé zemi!"

Maháprabhudžího matka, paní Čandan, pozdvihla zrak k Mistrově tváři a pravila: „Pane, připadá mi, že tě znám. Kdy jenom jsem tě viděla?"

„Viděla jsi mě, jen se rozpomeň, matko! Vzpomínáš na svátek šivarátri? Tehdy jsem se ti zjevil v meditaci a slíbil jsem ti, že tě navštívím s jednou božskou bytostí. Dnes plním svůj slib."

Paní Čandan poznala hosta, vzdala mu hold a nepřestávala chválit svůj osud, že jí dopřál takové štěstí.

Paramjógéšvar Dévpurídží strávil noc v domě Maháprabhudžího rodičů. Až do rána pokračoval nádherný satsang.

Buď pozdravena, paní Čandan,
vznešená matko vznešeného syna,
ze tvého lůna vzešlo Světlo Vesmíru na tento svět.
Dévové budou mu pět chválu po všechny časy.
Nechť přímluva tvá nás spasí
a vysvobodí z pozemského žalu.
Sláva synovi tvému,
jenž jako rozkošný Krišna rozdává radost.
Sláva matce, která nám dala darem takového syna!
Mádhavánanda tě prosí: Rozdrť hory mých hříchů a karem.

Opravdová oddanost

Příštího dne se obě božské osobnosti vrátily do údolí, kde se setkaly, a Mistr začal žáka zasvěcovat podle védské tradice.

V jejich táboře se denně shromažďovaly stovky lidí z okolních vesnic. Jednou přikázal Mistr žákovi, aby rozdal lidem prasád. Maháprabhudží vzal požehnaný pokrm do pravé ruky, jak se sluší, a nejprve jej šel nabídnout Učiteli. Tu šrí Dévpurídží vytáhl nůž a několikrát svého žáka do natažené ruky řízl. Ozvaly se vyděšené výkřiky, lidé s vytřeštěnýma očima sledovali, co se bude dít dál. Maháprabhudží se usmíval a v jeho milé tváři nebylo vidět ani záchvěv strachu. Pokojně si zavázal ruku.

Příštího večera podal Mistrovi prasád levou rukou. K hrůze všech zúčastněných se opakovalo všechno jako předešlého dne. Chlapci zelo na levém zápěstí několik hlubokých řezných ran. Maháprabhudží si opět s naprosto klidným výrazem bez hlesu zavázal ránu.

Šrí Dévpurídží zajásal: „Dípe, víš, co to znamená? Komu se teď dostane požehnání z tvých rukou, bude osvobozen od veškerého utrpení, nepodlehne strachu ani žádným obavám a jeho nitro naplní mír."

Maháprabhudží padl před Mistrem na zem: „Pane, cokoli se mi dostává z tvých rukou, je pro mne požehnáním."

I třetího dne dostal Maháprabhudží za úkol rozdat prasád. Když jej šel nabídnout Mistrovi, byl otázán: „Dípe, nebojíš se?"

„Nebojím, Pane, jak bych se mohl bát, když jsi se mnou?"

Šrí Dévpurídží byl s odpovědí spokojen a ptal se dál: „Co si ve svém životě přeješ ze všeho nejvíc?"

„Ze všeho nejvíc si přeju, aby si tví bhaktové byli vědomi tvého všeprostupujícího Světla a skrze ně aby došli poznání a uskutečnění své božské podstaty. I mě nechť tvé Světlo obstupuje i prostupuje zvenčí i zevnitř, nechť v něm spatřím tvou nirgunovou i sargunovou podobu a nechť skrze tvou milost dosáhnu átmágján – Poznání Podstaty, Poznání Duše."

Když Mistr uslyšel tato slova, povstal a prudce vrazil svámímu Dípovi do zad oštěp. Z rány se valily proudy krve. Ale i tentokrát zůstal mladý žák nepohnut a v jeho tváři se zračila radost.

„Ty jsi Světlo Vesmíru, Dípe," požehnal mu šrí Dévpurídží. Vyzařuješ všezasahující energii. Jsi to ty, kdo bude lidské duše připoutané k marnosti a pomíjivosti tohoto světa osvobozovat z osidel máji." Potom Mistr vytáhl zabodnutý oštěp, posypal ránu popelem ze spáleného útržku látky a ta v okamžení přestala krvácet.

Toho dne opustil šrí Dévpurídží údolí a odešel do horské samoty. Maháprabhudží zůstal, rozjímal o nekonečném požehnání, jehož se mu dostalo, a očekával Mistrův návrat. Rány se mu rychle zahojily, ale na rukou i na zádech mu zůstaly jizvy na památku toho, s jakou opravdovou oddaností vůči Učiteli obstál v obtížné zkoušce.

Za tři dny se Mistr vrátil a přikázal žákovi: „Je čas vybudovat áśram, ve kterém bys přebýval. Všichni, kdo tam za tebou přijdou, zakusí nebývalou radost a zdokonalí se v duchovním vývoji."

„Udělám cokoli poroučíš, Pane," řekl Maháprabhudží. Nato se Mistr a žák vydali hledat vhodné místo. Procházeli pouštnatou krajinou mezi Hari Vásiní a Barí Khátú, až přišli na pahorek, kde se donedávna spalovali mrtví. Lidé se tomu místu vyhýbali, protože se báli duchů.

Šrí Dévpurídží řekl: „Právě tohle je nejvhodnější místo pro áśram. Očistíš je ode všech negativních energií." Na samém vrcholku kopce pak vztyčil oranžovou vlajku – symbol vajrágji, Pravdy a Věčnosti. A Maháprabhudží, šťasten, z celého srdce začal zpívat na její oslavu.

Buď pozdravena, oranžová vlajko!
Ty vlaješ vládcům,
kteří dobyli si vládu sami nad sebou,
stoupencům Pravdy vlaješ,
proto jsou požehnaní,
kdo kráčejí ve tvém stínu,
a ubozí ti, kdo ztratili tě,
protože sešli z cesty.
Můj Mistr, vznešený šrí Dévpurídží,
mi odhalil Pravdu.
Svámí Díp bude hlásat jeho poselství.

Šrí Dévadúngarí sanjás ášram

Maháprabhudží začal budovat ášram na místě, které šrí Dévpurídží určil. Obyvatelé okolních vesnic se s nadšením pustili do stavby. Radovali se, že právě v jejich kraji se usadí mladý svámí, který se už jako dítě proslavil svými zázračnými činy. Zanedlouho stála na kopci bílá, jednopatrová budova ášramu. Maháprabhudží jej na počest svého Mistra nazval Šrí Dévadúngarí sanjás ášram.

Jakmile tu začal Maháprabhudží působit, rozhostil se všude kolem mír a klid a neblahé síly toho místa byly zažehnány. Ještě dnes, mnoho let poté, co Maháprabhudží opustil tento svět, pocituje každý, kdo sem přijde, úlevu od životních starostí a strastí a odchází odsud jako znovuzrozen. Každý kamínek, každé zrnko písku jsou prostoupeny energií a požehnáním Mistra.

Ášram leží v nádherné, nedotčené pouštní přírodě, kam dosud nevtrhla moderní technika se svým lomozem, bezhlavým chvatem a jedovatými zplodinami. Nejbližší vesnice je odsud dva kilometry daleko. Pěšinky vinoucí se do ášramu z okolních dědin se ztrácejí mezi písky a křovisky pouště. V dálce tří mil se táhne řetěz pohoří. Vystaveny slunečnímu žáru a písečným vichřicím, jsou hory holé, strmé, ale rozervaná kamenitá úbočí se nevzpínají do vrcholků, nýbrž uléhají do náhorní roviny. Na jednom místě je horská hradba přerušena jakoby branou mezi dvěma horami – a za branou leží vesnice Barí Khátú.

Horstvo uzavírá pohled do kraje jen z jedné strany; ze tří stran se zrakům otevírá nekonečno pouště. Je to nepopsatelný pocit, stát zde zrána nebo vpodvečer, oddávat se nedozírným prostorům a konejšivému tichu, které občas přeruší jenom křik páva.

Co je ášram

Podle lidového výkladu znamená slovo ášram „pojď a usiluj". Hindské „á" je pojď, „šram" je práce, úsilí. Pojď a usiluj o to, abys učinil něco ve prospěch svého těla, své mysli, svého ducha. Lidová etymologie sice není jazykovědně přesná, ale postihuje význam místa, které slouží duchovnímu úsilí najít Nejvyšší Pravdu.

Hlavou ášramu je svámí. Přebývá s ním obvykle několik sádhuů, svatých mužů nebo žen. Přicházejí sem i sádhuové potulní, zdržují se zde Mistrovi žáci, zastavují se zde náhodní návštěvníci, kteří potřebují radu od duchovní osobnosti. Návštěvníci mohou zůstat, jak dlouho chtějí anebo jak dlouho jim Mistr doporučí.

V Maháprabhudžího ášramu byl vítán každý bez ohledu na to, byl-li bohatý či chudý. Maháprabhudží nečinil rozdíly mezi maháródžou a příslušníkem nejnižší kasty. Nehleděl na společenské postavení, na náboženskou příslušnost, na národnost či na rasu. „Všichni bez rozdílu jsme děti jediného Boha!" zdůrazňoval znovu a znovu všem, kdo propadali klamu jakékoli nadřazenosti.

Každý večer probíhaly v ášramu satsangy. „Sat" je pravda, „sang" je společenství. Na satsang neboli do společenství pravdy chodili lidé hledat duchovní cestu, poznání. Mistrova slova jim byla kormidlem a jeho energie posilou. Kdo zažil satsang v Dévadúngarí sanjás ášramu, vypráví o něm jako o nepopsatelném zážitku. Sedělo se na prohřátém písku a přítomných se lehce dotýkala vlahá noc. Nad hlavou se klenula obloha prozářená světélky hvězd.

Uprostřed prostranství plápolalo malé dhuní, posvátný oheň, a u něj Maháprabhudží zpíval svým nádherným, melodickým hlasem bhadžany. Sám se přitom doprovázel na tampuru. Málokterý bhadžan zpíval víckrát než jednou. Neustále se v něm rodily nové písně, nové příměry, nové obrazy, v nichž přítomným znázorňoval některý aspekt Nejvyšší Pravdy. Skrze bhadžany zvěstoval poselství jógy a oslavoval v nich Boha v podobě gurudéva šrí Dévpurídžího. Každý bhadžan je zakončen dvojverším, v jehož prvním řádku oslavuje autor jméno svého gurudéva a v druhém uvádí jméno své s výrazem díků a oddanosti vůči Učiteli. Tak nám zůstávají uchována jména autorů i jejich duchovních Mistrů.

Ať přišlo na satsang sebevíc lidí, Maháprabhudží věděl o každém přítomném. Žádný pocit, žádná myšlenka před ním nezůstaly utajeny. Věděl o vadách i o přednostech všech příchozích, věděl, proč přicházejí, znal jejich přání, úmysly a záměry. Z návštěvníků však jen málokdo věděl, kdo Maháprabhudží doopravdy je. Jenom duchovně vyspělé bytosti pochopily, že v podobě prostého vesnického sanjásína je vtělen Nejvyšší Princip, Vševědoucí, před nímž nemohou ukrýt ani nejhlubší hlubinu svého srdce.

MAHÁPRABHUDŽÍHO
BOŽSKÁ MILOST

Z Maháprabhudžího vyzařovala tak intenzivní energie, že ji málokdo byl schopen unést. Návštěvníci satsangu, kteří chtěli sedět v první řadě, se museli posunout nejméně do třímetrové vzdálenosti od Mistra. A málokdo byl s to hledět do jeho zářivých očí, jasnějších než světlo slunce.

Zlatníkova proměna

Maháprabhudžího vyzařování proměňovalo od základu i ty nejzatvrzelejší duše. Dodnes se dochovalo svědectví o proměně neznabožského zlatníka.

Nedaleko Khátú žil zlatník, který si nesmírně zakládal na svém vědeckém ateismu. Všechny, kdo sloužili Bohu, považoval za hlupáky nebo za podvodníky. Vyžíval se v tom, že zesměšňoval sádhuy, jogíny a sanjásíny, a využil každou příležitost, aby mohl veřejně zneuctít svaté.

Jednou se zlatník zúčastnil jakési svatby a ve svatebním průvodu procházel kolem Maháprabhudžího áśramu, právě když tu probíhal satsang. Zaradoval se, že bude mít opět jednou možnost vystoupit proti tomu, co nazýval náboženskými bludy. Odpojil se od průvodu, vešel do áśramu, prodral se dopředu a sedl si vyzývavě přímo před Maháprabhudžího.

Mistr se na něj usmál a vlídně ho uvítal. V tom okamžiku se ve zlatníkovi všechno jakoby obrátilo naruby. Prožil takovou proměnu mysli, že nebyl s to pochopit, co se s ním děje. S jistotou věděl jenom to, že nemůže od Maháprabhudžího odejít.

„Pane!" vykřikl. „Musím u tebe zůstat!" Jako v poblouznění se dožadoval, aby z něho Maháprabhudží na místě učinil sanjásína.

Když se zlatník nevrátil ze svatby domů, příbuzní jej začali hledat a dopátrali se, kde je. Přišli za Maháprabhudžím a prosili, aby ho propustil domů.

„Já ho nedržím," řekl Maháprabhudží, „ale dostal se do takového stavu, že mu je zatím lépe tady. Za tři dny vám ho pošlu zpátky."

Maháprabhudžího energie byla tak mocná, že zlatníka uvrhla do stavu vajrágji. Cítil se očištěn, zbaven všech světských pout. Toužil setrvat ve vytržení, jaké ještě nikdy v životě nezažil. Jenomže na trvalou vajrágju nebyl ještě duchovně připraven.

Třetího dne v ranních hodinách se zlatníkovi zdálo, že se hádá se svou ženou. Popadl džbán vody a chtěl odejít z domova. Tu ho Maháprabhudží probudil. „Jsi ještě příliš připoután ke světu a k rodině, než aby ses natrvalo oddal pouze duchovnímu životu. Svědčí o tom tvůj sen. Je znamením, že se máš vrátit domů. Samozřejmě že můžeš navštěvovat satsangy a áśram, ale jenom s mým svolením."

U mnoha lidí je intenzivní prožitek boží přítomnosti jenom chvilkové opojení, způsobené silnými duchovními vibracemi, které je zasáhnou zvenčí. Ale k tomu, aby se člověk zřekl světa a oddal se pouze duchovnímu životu, je třeba pevného a nezvratného rozhodnutí. Není-li hluboce zakořeněn ve víře a odejde-li od světa předčasně, ztrácí rodinu, ztrácí přiměřené místo ve společnosti a ztrácí tím i příležitost, aby Bohu sloužil poctivým plněním svých rodinných a společenských povinností.

Slepému je vrácen zrak

Ve vesnici Kačrás, která leží asi tři kilometry od Šrí Dévadúngarí, žil slepec jménem Ráma. Každý den přinášel do áśramu suché kravince a dříví na topení.

Jednoho dne se ho Maháprabhudží zeptal: „Rámo, proč ty nás vlastně tak věrně navštěvuješ?"

„Abych tě viděl, Pane."

„Jak mě můžeš vidět, vždyť jsi slepý?"

„Já vím, Pane, že mi požehnáš, a že tě jednou uvidím očima, tak jako tě teď vidím srdcem."

Maháprabhudží přikázal truhláři Džajarámovi, který tehdy seděl vedle něho, aby mu přinesl z kuchyně jednu čapátí. Čapátí pak vzal, rozdělil na dvě půlky, jednu podal truhláři: „Dej ji sníst Rámovi," řekl. Jakmile snědl slepec požehnaný prasád, prozřel. Viděl! Jeho radost nelze popsat. A s Rámou se radovala celá vesnice. „Zázrak!" šlo od úst k ústům. „Zázrak!"

„Neotřesitelná víra v gurudéva Rámu uzdravila," vysvětlil Maháprabhudží.

Na světě není nic, co by Všemohoucí nemohl učinit skrze gurudéva.

Navrácený život

Rolníka Amraráma z vesnice Príródžpury těžce stíhal osud. Žádné jeho dítě se nedožilo roku života. Narodil se čtvrtý chlapec, pěkný, zdravý, čilý, a rodiče se těšili, že zlá kletba pominula. Uplynuly dva měsíce, dítě zničehonic dostalo horečku, a než zapadlo slunce, zemřelo. Otec i matka propadli zoufalství. Pak si ale matka vzpomněla na světce z dévadúngarského ášramu. Rozhodla se, že jej poprosí o pomoc. Položila mrtvé dítě do košíku, zakryla je šátkem a vydala se do Khátú. Když vešla do ášramu, seděl Maháprabhudží na svém sedátku a besedoval s několika žáky. Předstoupila před něj, položila mu košík k nohám a vykřikla: „Pane, nikdo se od tvých dveří nevrací s prázdnýma rukama! Smiluj se nad ubohou matkou!"

Maháprabhudží pokynul jednomu z kolemsedících, aby se podíval, co je v košíku. Vybídnutý odkryl šátek a uviděl mrtvé dítě.

„Proč jsi mi to sem přinesla?" zeptal se Maháprabhudží zdrcené matky. „Každá živá bytost vchází do hmotného těla podle zákona karmy a podle zákona karmy tělo opouští!"

Copak ovšem mohla zoufalá žena pochopit tuto nesmlouvavou pravdu? Znovu a znovu vykřikovala dusíc se pláčem: „Pane, pomoz nám! Pane, pomoz nám! Pomohl jsi už tolika lidem, proč ne nám?"A pak ještě dodala. „Znáš přece mou rodinu! Tvoje rodina a naše rodina mezi sebou neměly nikdy žádné rozepře, vždycky jsme spolu vycházeli jako ti nejbližší příbuzní!"

Maháprabhudží se usmál: „Vidíte, takoví jsou lidé. Myslí si, že jenom příbuzní spolu musí dobře vycházet. Že jenom příbuzní se mají mít navzájem rádi a mají se podporovat. Nechápou, že pro sanjásína je příbuzný každý člověk. Kdyby si tak lidstvo uvědomilo, že každá živá bytost je příbuzná! Že každý živý tvor je hoden lásky a pomoci jako ten nejbližší příbuzný. Jenomže nevědomost téhle prosté ženy je tak nevinná a její víra je tak opravdová, že si nezaslouží, aby od nás odešla s prázdnýma rukama." Nato vyzdvihl mrtvého chlapečka z košíku a řekl mu: „Otevři oči, dítě. Tys mi udělal pěkné pozdvižení v ášramu! Teď budeš spořádaně žít se svou rodinou, když jste k sobě tak připoutaní! Ale pamatuj si, že nejsilnější pouto tě bude poutat k mému jménu! Budeš mi patřit."

Maháprabhudžího pohled zapůsobil na dítě jako vycházející slunce na spící přírodu. Tělíčko se pohnulo, protáhlo, chlapeček otevřel oči a začal čurat. Matka padla na zem a všichni kolem vybuchli v jásot. Provolávání slávy nebralo konce.

Pak se ale matka pro jistotu zeptala: „Pane, jak to, že ti můj syn bude patřit? A kdo bude patřit nám? Mému muži a mně?"

Maháprabhudží se znovu zasmál: „To víš, že patří tobě, přece je to tvůj syn. Jenomže jeho duše bude navěky planout pro mne. Porodíš další děti a ty budou pečovat o tebe a o tvého muže." A tak se stalo.

Dobytčí mor zažehnán

V Kačrásu vypukl dobytčí mor. Hynoucí zvířata padala k zemi jako podťatá, nad vesnicí se ozýval pláč a bědování. Selhaly všechny léčebné prostředky, neúčinkovaly osvědčené odvary z bylin, nepomáhaly čáry ani zaříkání, mor zuřil dál.

Nakonec se vesnická rada usnesla, že požádají o pomoc Maháprabhudžího. Vybrali několik nejváženějších mužů a ti se vypravili do ášramu.

„Proč jste nepřišli dřív?" přivítal je Maháprabhudží, ještě než stačili vyslovit svou prosbu. „Nač jste čekali? Víte, kolik dobytka už mohlo být zachráněno?" Pak ale jako obvykle přislíbil pomoc.

Vesničané zůstali v ášramu a probděli noc při modlitbách. Ráno se s nimi Maháprabhudží vypravil na pole nedaleko jejich vesnice. Měl jsem to štěstí, že mě vzal s sebou, a viděl jsem tedy na vlastní oči vše, co se událo.

Maháprabhudží stanul před trnitým křoviskem a řekl: „Tady je zdroj moru!" Přikázal vykopat hlubokou jámu, vyklučit keř a pohřbít ho do země. Mor byl pohřben s ním. Od toho rána neuhynulo ani jedno dobytče.

Křoví samozřejmě zdrojem nákazy nebylo. Prostí vesničané ovšem byli zvyklí vnímat vesmírné zákony skrze viditelné a hmatatelné symboly, a proto pro ně bylo přijatelnější, projevila-li se Maháprabhudžího božská moc prostřednictvím rituálu. Akt rituálu je posílil ve víře.

Maháprabhudží bezpochyby znal karmickou příčinu dobytčího moru v Kačrásu. Jako trikáldarší viděl minulé činy, které se projevily v současné sančitakarmě vesnice. Sančitakarma je karmická odměna či odplata, která postihne celou skupinu lidí.

Není činu, který by zůstal bez následku. Zákon příčiny a následku je neúplatný. Někdy přichází následek dříve, někdy později, ale odplata za špatné činy a odměna za činy dobré je nevyhnutelná. Často se karma naplňuje až v příštích životech. Pak nechápeme, proč nás osud trestá za něco, co jsme si zdánlivě nezasloužili. Zasloužili. O tom není pochyb. Jenomže vzdálenost mezi příčinou a následkem přesáhla naši omezenou paměť.

Třebaže karmickému zákonu neunikneme, můžeme zmírnit jeho dopad. Nezištnou činností, hlubokým rozjímáním o pravém smyslu lidské existence. Guruvákjam, guruova poučení, nám pomáhají tíhu karmy nést. Kdo se s naprostou důvěrou odevzdá guruovi, může se dočkat úlevy. Jenom guruova milost zbavuje karmických pout. Jestliže Bůh čas od času vstupuje do lidské podoby, pak je to proto, aby dal člověku nazřít do kosmických zákonitostí, aby probudil a rozšířil jeho vědomí, aby pročistil svět od temnoty nevědomosti a aby osvítil cestu duchovního rozvoje. Božské inkarnace, světci, jsou v Indii odnepaměti uctívány a lidé si považují za čest jim sloužit. Ve skutečnosti světci slouží jim.

Muslimský chlapec opět vidí

Malý muslimský chlapec z Kačrásu, synovec pana Karímbachše, dostal černé neštovice. Z nemoci sice vyvázl, ale přišel o zrak. Strýc, ačkoliv nebyl hinduista, se s chlapcem vydal požádat o pomoc hinduistického světce. „Pane," uklonil se před Maháprabhudžím, „jsme sice muslimové, ale pevně věřím, že nás neodmítneš."

Maháprabhudží se usmál: „V božím království nejsou hranice mezi národy, rasami nebo církvemi. Všichni jsme děti jednoho Jediného, ať mu říkáme Alláh, Hospodin, Brahma, Šiva či Višnu." Potom se Maháprabhudží zeptal, co prosebník potřebuje. Karímbachš postrčil před Mistra svého oslepléhо synovce a vyprávěl, jaké neštěstí chlapce postihlo.

„Vymačkej mu do očí šťávu z ákrového listí," nařídil muži. Přítomní strnuli. Ákra je prudce jedovatá rostlina, a dostane-li se někomu do oka, je téměř jisté, že nešťastník oslepne. A gurudév chce tímhle jedem zrak navrátit? Jenomže Karímbachš měl v Maháprabhudžího tak neotřesitelnou víru, že ani na okamžik nezaváhal a vyplnil jeho příkaz. Chlapec prohlédl, a Karímbachš se stal dalším muslimem, který šířil Maháprabhudžího slávu mezi svými souvěrci.

Zázrak s banjánovým listem a s hořící sirkou

Jednou si Maháprabhudží přinesl z procházky pouští banjánový list. Na dvoře ášramu vyhloubil do písku jamku a list do ní položil. List neuvadal, zůstával neustále jako čerstvě utržený. Navíc ležel nehnutě a ani nejprudší vítr jej neodvál.

„Tenhle list patří božskému Rámovi," říkal Maháprabhudží. „Kdo se chcete setkat s Rámou, pojďte se sem podívat."

Většina žáků nechápala, co tím Mistr míní. Vybízel nás znovu a znovu, abychom přemýšleli o smyslu jeho slov. Nakonec nám jej vysvětlil. List symbolizoval jednak to, že světec, skrze nějž se projevuje Všemohoucí, má moc nad přírodními zákony. Proto se utrženého listu nedotkl čas a celé týdny se zelenal i v tom nejprudším slunečním žáru. Nedotkla se jej ani síla větru. Zůstával bez hnutí tam, kam jej Maháprabhudží položil. Za druhé byla živoucí svěžest listu symbolickým příslibem zdraví a duchovní očisty pro všechny, kdož svoji mysl upínají k Jedinému.

Jindy se stalo, že Maháprabhudží vyšel ven v písečné vichřici a zapálil sirku. Plamen sirky jasně plápolal a ani se nepohnul. Maháprabhudží tím naznačoval, že ten, kdo se uchýlí pod ochranu gurudéva, je uchráněn od poryvů veškerých útrap.

Dévpurídžího hněv

Jednoho večera přišla na satsang jako obvykle spousta lidí. Než začal Mistr promlouvat ke shromážděným, zpívaly se bhadžany, a onoho dne se lidé oddávali zpěvu s obzvláštním zanícením. Daleko do kraje se rozléhaly krásné melodie písní, zvuky bubnů a cinkátek.

Najednou se v dálce objevil kůň bez jezdce. Neuvěřitelnou rychlostí se řítil k áśramu. Nad sedlem ostře zářil lesk ocelového meče. Ohromení přítomní utichli, nikdo nechápal, co se děje.

„Přichází můj gurudév! Šrí Dévpurídží!" řekl Maháprabhudží. „Přichází ve své hněvivé podobě. Rychle stranou! Uhněte mu z cesty!"

V tom okamžiku stál Dévpurídží v bráně áśramu a hněvivě zvolal: „Dípe! Co to má znamenat? Nač tady předvádíš máju s nevadnoucím listem a nehasnoucí sirkou?" Odhodil list a pak poručil shromážděným, aby naházeli všechny hudební nástroje na jednu hromadu. Následovalo nádobí, rohože, knihy, deky, všechno, čím se v áśramu dalo hýbat. Než se kdo nadál, byla hromada v jednom plameni.

Žáci poděšeně ustupovali, jenom Maháprabhudží zůstal úplně klidný. Jeden z blízkých Maháprabhudžího žáků, pan Náthulál Médhvál, si dodal odvahy a prosebným hlasem se zeptal: „Vznešený, na co teď budeme hrát? Jak budeme zpívat bhadžany bez doprovodu? Zpíváme přece na tvou oslavu! Vzýváme tvé svaté jméno! Zpíváme na oslavu tvého vznešeného žáka Višva Dípa!"

Dévpurídží poručil, aby mu přinesli áśramovou pokladnici. Vybral z ní všechny stříbrné mince a každou rozklepl na čtyři kousky. Rozčtvrcené mince rozhazoval kolem áśramu a volal: „Ať se množí bohatství Dípových bhaktů! Ať nikdo z jeho žáků nepozná, co je bída!"

Když se posadil, padl Maháprabhudží před svým Mistrem na kolena a se sepjatýma rukama zpíval áratí na jeho počest.

Smiluj se nad námi, gurudéve
v Kajlášu přebývající,
my, služebníci tvoji,
se odevzdáváme do tvé ochrany.
Přeprav naši loď přes oceán bytí,
v síti máji nás nenech uvíznout,
z pout karem nás, milosrdný, osvoboď,
veď nás, vznešený, po cestě pravdy.
Tvá božská hra je nevyzpytatelná, Pane,
tvé světlo plane ve všem, všehostvořiteli,

v každé částečce vesmíru tvá nádhera se skví,
a přece nikdo nepochopí tvoje tajemství.
Jako se hvězdy zrcadlí ve všech vodstvech země,
tak neměnná tvá podstata se zrcadlí v srdcích všech,
nenech nás, Pane, napospas dvojnosti,
ó Pane jógy, Šivo, Pane znovusjednocení,
ve třech světech není nad tvou vznešenost.
Zrozen sám ze sebe,
k ničemu nepřipoután,
vítězi nad smysly,
bez hranic, bez dvojnosti,
milostiplný pane, ty láskou nerozdílnou
miluješ všechny bytosti a ochraňuješ vesmír,
dopřej i nám svou ochranu.
Našel jsem satgurua Dévpurídžího
– on svámího Dípa naučil zpívat só ham.
Tvou slávu opěvuji a prosím:
Doveď nás do stavu túrja.

Óm, skláním se před svým satguruem.
Je Óm, je věčný, neposkvrněný, neměnný, dokonalý,
Pravá Skutečnost, je Radost bez hranic, je Bůh.
Prostupuje vesmír živý i neživý,
je čisté vědomí nad časem a nad prostorem,
nad zrozením a smrtí, nad dvojností.
Před ním se skláním, před tím,
který svou milostí osvobozuje bhakty od břemene světa.
Před ním se skláním, před gurudévem,
který je sat čitt ánanda.

Když Maháprabhudží dozpíval ódu na gurudéva, znovu se před šrí Dévpurídžím hluboce uklonil. Paramjógéšvar na něj laskavě pohlédl a pak řekl: „Ach Dípe, Dípe! Lidi tajemství mé božské hry nechápou."

Maháprabhudží odpověděl: „Ani svatá písma ji nedovedou popsat. Jsi nepopsatelný. Nepostižitelný. Nikdo není schopen říci,

co jsi. Jsme schopni říci jen néti, néti, nejsi to ani ono. Pozná tě jen ten, koho se dotkne tvá milost. Slovy básníka bylo řečeno: Nikdy se nelekejte hněvu světců. Světcův hněv je jako mrak, který přináší životodárný déšť. Tvůj hněv je ohněm, který spaluje zlo."

Nato šrí Dévpurídží naskočil na koně a odjel z áśramu. Žáci jeden po druhém přistupovali k hromadě ohořelých hudebních nástrojů, rozbitého nádobí a dodoutnávajících dek. „V áśramu nezbylo nic, co by se dalo použít," ozývaly se povzdechy beznaděje. „Pokladna prázdná!"

„Nebojte se," utěšoval je Maháprabhudží. „Uvidíte, že áśram dostane všechno nazpátek."

Ještě ani nedořekl a před branou se ozvalo supění těžkého nákladního automobilu. Nákladní auta byla v té době na rádžasthánské vesnici nevídaným jevem. Motor zastavil a za chvíli vešel řidič s oznámením, že veze pro áśram dary. Vybídl přítomné, aby si je šli vyložit. Žáci se vrhli k autu. Na voze byly naskládané hudební nástroje, deky, rohože, nádobí, všechno zbrusu nové. S nadšením vykládali nové vybavení áśramu – a teprve když vůz odjel, zjistili, že se zapomněli zeptat, kdo dary posílá. A kdo byl ten šofér? Nikdo ho neznal.

Všichni přítomní začali provolávat slávu šrí Dévpurídžímu, Maháprabhudžímu a do rána zpívali oslavné bhadžany, doprovázené novými hudebními nástroji.

Knihy v plamenech

Jednou se šrí Dévpurídží utábořil poblíž Khátú. Thákur z Čhótí Khátú jej přišel pozvat do svého paláce a světec pozvání přijal. „Čekejte mě zítra dopoledne v deset hodin," stanovil a thákur spěchal domů, aby připravil slavnostní přijetí.

Příštího dne přesně v deset hodin byl šrí Dévpurídží se všemi poctami uvítán v thákurově rodině. Pán domu se zeptal hosta, může-li jej provést po paláci. Paramjógéšvar souhlasil a vydal se na obchůzku komnatami. Přišli do knihovny, na kterou byl thákur velice hrdý. Sbíral knihy bez výběru a spíše je ukládal do ozdobných přihrádek, než že by je četl.

Světec upřel na knihy zrak a pak přikázal, aby je služebnictvo vyneslo na dvůr. Nato si dal přinést petrolej, knihy polil a zapálil. Usedl před ohněm do meditační polohy a rozjímal, jako by seděl před dhuní v áśramu.

Pán domu stál opodál a řádila v něm vichřice protichůdných pocitů. Jeho knihy v plamenech! Jeho pýcha! To, na čem si nejvíc zakládal! Na druhé straně byl oddaný bhakta a mnohokrát se přesvědčil, že co guru činí, dobře činí.

Konečně oheň dohasl a šrí Dévpurídží se obrátil k thákurovi: „Byl to škvár! Knihám, které mají hodnotu, oheň neublížil. Jdi se podívat."

Thákur přistoupil k hromadě doutnajícího popela a opravdu: Uvnitř leželo pět knih úplně neporušených. Všichni přítomní zírali na ten zázrak oněmělí úžasem. „Schovej si je," pobídl šrí Dévpurídží thákura, „a každý den si přečti alespoň pár řádek. Tam najdeš opravdové poučení o Pravdě."

Oněch pět svatých textů, které zůstaly nepoškozeny ohněm, se stalo thákurovi i ostatním členům jeho rodiny zdrojem svadhjáji, duchovního sebevzdělávání.

Maháprabhudžího otec opouští svět

Jednoho dne se Maháprabhudží nečekaně vydal na cestu do své rodné vesnice Hari Vásiní. Překvapeným žákům oznámil, že se jde rozloučit s otcem, který se chystá opustit tento svět.

Doma byl uvítán s nesmírnou radostí a láskou. Otec byl dojat: „Já věděl, že přijdeš mou poslední cestu ozářit svým vesmírným světlem! Oč lehčeji se mi odchází s pohledem do tvé laskavé tváře. Mám na tebe jenom jednu prosbu: Pečuj o své mladší bratry a o sestru."

Maháprabhudží pohnut odpověděl: „Kdykoli budou potřebovat, najdou u mě pomoc a oporu. Nedělej si starost o rodinu. Bhaktům se dostává boží péče. Odlož pouta obav o ty, kdož ti v tomto pomíjivém světě byli blízcí, a v pokoji se oddej jednotě s nepomíjivým brahma. Nic nikomu nepatří. Držme se pravdy a mějme na mysli Boha."

Šrí Udajpurídží hlesl: „Višva Dípe, tvá přítomnost mě naplnila nekonečným blahem.“ Nato zazpíval Óm a vydechl naposledy.

Maháprabhudží zařídil vše potřebné k pohřebnímu obřadu. Zúčastnily se ho tisíce lidí. Otcův popel byl uložen podle zvyku v nevysoké samádhi.

„Požehnaná matko,“ promluvil pak Maháprabhudží k paní Čandan. „Boží vůle určila, že ti nemohu zůstávat nablízku. Ale já vím, že cítíš mou přítomnost a ochranu, ať jsem kde jsem.“

Matka se usmála a pravila: „Ať jsi kdekoli, přinášíš požehnání kraji i lidem. Skrze tebe docházejí míru a osvobození z útrap. Mám na tebe jen jedinou prosbu: Přijď mě navštívit v mé poslední hodince.“ Maháprabhudží se před matkou sklonil se sepjatýma rukama: „I kdybych byl tisíce mil daleko, před tvou poslední cestou se s tebou přijdu rozloučit.“ Nato se s matkou rozžehnal a opustil rodnou vesnici.

Pět ohňů – panč dhuní

Ve věku kalijugy tápou lidé k nejvyššímu cíli nesčetnými cestami a každý se domnívá, že jenom ta jeho je ta pravá. Jedna asketická sekta například hledá spásu v sebetrýznění ohněm. Pančdhunisté, vyznavači muk mezi pěti ohni, usedají v padesátistupňovém poledním žáru mezi pět plápolajících hranic a meditují.

Představitelem této sekty byl také pan Džanakdás. Jednou přišel s několika žáky za Maháprabhudžím, protože jej chtěl obrátit na svou víru. Byl to fanatik, přesvědčený, že jenom ohňovou sebetrýzní si lze získat boží náklonnost. Snažil se o tom přesvědčit i všechny ostatní, a činil tak často velice útočným způsobem.

Zaútočil také na Maháprabhudžího: „Svedli by vaši žáci to, co moji? Měli by odvahu podstoupit taková muka a meditovat mezi pěti ohni? Jak vůbec cvičí? Sedí si v pohodlí a poslouchají líbivá slova. To u mě není žádná jóga! Jóga vyžaduje přísnou askezi. Askeze, jedině askeze!“

Útočný asketa si ani neuvědomoval, že zaměňuje prostředek za cíl. Maháprabhudží neměl ve zvyku lidi ponižovat a neoplatil mu jeho jedovatá slova. Nechal jej vymluvit a pak začal zpívat.

To byl jeho způsob: Ukázat pravdu podobenstvím nebo písní. Před silou vlídného, moudrého a krásného slova nezůstala žádná pýcha nepokořena.

K čemu je dobré, asketo, zažíhat oheň v džungli?
Můj oheň hoří bez dřeva a nestoupá z něj kouř,
mým ohněm protéká Ganga a v ní se koupou jogíni,
tóny jejich písní bez ustání znějí.
Ač jsou tak blízko, jsou nesmírně daleko,
budete-li je hledat, těžko je naleznete,
a přitom obývají srdce všech bytostí.
Jsou nepopsatelní, jsou nesmrtelní,
jsou nad koloběhem zrození a smrti.
Sedí v siddhásaně s probuzenými čakrami.
Jen vzácně je těch vzácných, co získali tento oheň.
Skláním se před nimi.

Maháprabhudží měl nádherný, sytý hlas, který se rozléhal daleko široko. Pančdhunisté byli proti své vůli bhadžanem uchváceni. Když Mistr dozpíval, požádali o vysvětlení smyslu slov.

„Oheň, o kterém zpívám,“ promluvil Maháprabhudží, „je věčné Světlo sídlící v srdci každého z nás. Není třeba je zažíhat, není třeba je živit. Je nezrozené a nehynoucí, je věčné a nesmrtelné. Ganga symbolizuje nádí, energetické dráhy v lidském těle. Podaří-li se je člověku pročistit, může jimi volně stoupat vědomí do výše a do šíře. Ganga zároveň symbolizuje proudy Lásky. Ve stavu rozšířeného vědomí prožívá člověk probuzené Božské Já. Je věčné, nekonečné, je neustále přítomné, třebaže se zdá být nedohledně vzdálené a nedosažitelné. Je v nás, ale vnitřní nečistoty a omezené vědomí nám je nedovolují spatřit. Pročišťujte se nezištnými činy, láskou a soucitem vůči všem živým tvorům, rozšiřujte v meditaci své vědomí, a budete osvobozeni od zrození a smrti. Podaří-li se vám probudit spící čakry, energetická centra, dopomůže vám jejich energie dojít osvobození.“

Pančdhunisté, upoutáni Maháprabhudžího slovy, zapomněli na důvod, který je sem přivedl, a žádali Mistra, aby pokračoval ve výkladu. „Věčný oheň plane tam,“ pokračoval světec, „kde

se realizuje spojení mezi átmá a brahma, kde jednotlivá duše vplývá při meditaci do Duše Vesmírné. Věčný oheň spaluje karmy toho, kdo v sobě roznítí jeho nesmrtelnou jiskérku. Oheň živený dřevem zahání pocit chladu, ale v ohni rozjímání tají ledovce nevědomosti."

„Kde onen oheň hledat?" ptali se sádhuové znalí pouze svých pěti zápalných hranic. A Maháprabhudží jim v obrazech osvětlil původní, prastaré jógové učení o vnitřním ohni. „Zavřete desatero bran – otvory, jimiž k nám pronikají rušivé vlivy vnějšího světa – a soustřeďte se na vnitřní já. Só ham spojuje pánu s apánou, energii vzestupnou a sestupnou, a síla toho spojení vás vynáší k samádhi. Tam hoří oheň, po němž se ptáte. Zde zakusíte štěstí jako dítě, které se po dlouhém odloučení znovu shledává se svou matkou. Já je prostupováno Božským Vědomím. Spojí-li se v manipúře pána s apánou, vzepne se kundaliní do výšky a v ádžňá čakře se zjeví stříbrné světlo, jakoby záře úplňku. Lotos s tisíci okvětními plátky, sídlo pravého Já, se rozevře naplno v celé své nepopsatelné nádheře. Vědomí vzestoupilo do stavu bez hranic, do stavu túrja, a jogín se stává vševědoucím zřecem minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Žák, který opravdu touží po poznání, dosahuje tohoto vrcholného stavu ukázněným, usilovným cvičením pod vedením Mistra a z jeho milosti."

Vyslechnuvše tato slova, zůstali sádhuové ponořeni do svých pročištěných myslí. Rozplývala se iluze o jejich samospasitelné cestě, útočný fanatismus ustoupil hlubokému pohnutí.

„Pane," promluvil jeden z nich za všechny ostatní, „díky tobě budeme hledat ten pravý oheň uvnitř sebe. Ukázal jsi nám, že sebetrýzeň v žáru světských ohňů nám vykoupení nepřinese." Provázeni Maháprabhudžího požehnáním opustili áśram, odnášejíce si s sebou největší dar: odhalenou cestu k osvícení.

Muslimští fakírové

Maháprabhudží seděl ve své skromné místnůstce, když tu uslyšel, jak dva muslimští fakíři vyvolávají prosbu o almužnu. Vyšel ven a zeptal se káravě, proč žebrají.

„Ale svámídží," namítli fakírové, „copak žebrota není svatým údělem našich fakírů stejně tak jako vašich hinduistických sádhuů?"

„A divím se," dodal jeden z nich, napodobuje Maháprabhudžího káravý tón, „proč vy vlastně nežebráte? Sedíte si pohodlně v áśramu, namísto abyste poctivě chodil žebrotou."

I já, žebráci, jsem žebrák. Přišel jsem žebrat k božímu prahu,
opilý jeho milostí teď neprahnu než po něm,
žebráckou misku jsem odhodil, protože všechno mám,
už ani nedýchám, v jednotě není dvojnost dechu,
ve velkolepém Světle nezažatém a nehasnoucím
mizí nebe, peklo, mizí podoby, pohyb i dech,
mé vědomí si v něm hraje blažené jako dítě,
má duše bez křídel se vznáší v meditaci k božímu prahu,
kam ukázal mi cestu můj satguru, šrí Dévpurídží.
Nech u svých nohou žebrat svámího Dípa.

Fakíři se zaposlouchali do bhadžanu, a když Maháprabhudží dozpíval, požádali jej, aby jim vysvětlil, kde hledat ten boží práh. Kdo je ten nejvyšší, o kterém hinduistický světec zpívá?

„Kdo jiný než Alláh," odpověděl Maháprabhudží. „Nejvyšší je jen jeden jediný, nazývaný nesčetnými jmény." Zbytek vysvětlení opět vyzpíval bhadžanem.

Proč voláš do dálky „Bože!"? Bůh není daleko,
je blízko, je v tobě, hledej ho ve svém srdci.
Boží jiskérka září v nitru všech živých tvorů,
měj trpělivost a hledej ji ve svém srdci.
Živ boží jiskérku vzýváním božího jména,
uvidíš, jak jasně vzplane, a najdeš ji ve svém srdci.
Je něco věčně tvé, je-li vše pomíjivé?
Až rozlišíš neskutečné od Skutečného, najdeš ho ve svém srdci.
Šrí Dévpurídží mi zjevil Boží Světlo
a svámí Díp našel Boha ve svém srdci.

Muslimští fakíři se stali Maháprabhudžího žáky, aniž přitom přestali Boha nazývat Alláhem.

Lílá – božská hra

Krajem putovali herci z Vrindávanu, místa, kde se narodil Krišna. Hráli tradiční lidovou hru o jeho životě. Chtěli své představení předvést také Maháprabhudžímu.

„Svámiové se nechodí dívat na divadelní představení," vysvětlil jim laskavě. „Při meditaci se jim zjevuje božská hra veškeré existence jako na jevišti." Pak zazpíval bhadžan, ve kterém zobrazil podstatu jógového učení.

Nebe i země hrají v jeho hře.
Kdo rozumí té nádheře velkolepé?
Když síly vědomí se v jeho hře rozehrají,
tu rozkvétají poupata všech lotosů světa,
s dunivým bzukotem vzlétá bílá včela a černá labuť tančí.
Jen smělá, bdělá, osvícená duše tomu rozumí:
proč voda žízní, oheň se chvěje chladem,
hladem umírá pokrm, sůl neslaná a slané kamení,
z Nezrozeného pramení nádherná vesmírná hra,
přesahující chápání a smysly.
Na jedné jediné niti visí Osvobození:
můj Učitel šrí Dévpurídží ji drží ve svých rukách.

Potom Maháprabhudží pokračoval:

Pramen amritu prýští nahoru,
nahoru teče, vzhůru do trivění,
a jsou jím napájeni jogíni – boží služebníci.
Kvete-li dolů jeden květ,
vzhůru se otvírají všechny ostatní květy.
Těžko je dosíci, těžko je rozumět.
On mezi květy rozehrává svou hru.
Spojíš-li vzhůrukvět s dolůkvětem,
uvidíš toho, kdo vznikl z ničeho,
kdo probouzí světlo a pohrává si s ním.
Až nad světlem spatříš jeho nadsvětelnost,

pochopíš jeho hru a splyneš s Nejvyšším.
Svámí Díp poznal, že svět je stín.

Herci dosud předváděli hru o Bohu jako profesi, pro výdělek. O tom, co boží hra skutečně je, neměli ani ponětí. Po setkání s Maháprabhudžím začali meditovat a toužit po tom, aby se jim zjevila skutečná boží hra.

Vítězství nad falešnou pýchou

Já! Jak se obsah tohoto nepatrného slůvka může rozrůst do obludných rozměrů! Lidské ego! Co je to za omamnou drogu, která zkresluje zdravé vidění? Co je to za despotu, jemuž ostatní složky v člověku podlehnou a nedovedou se z jeho područí vymanit? Co je to za plevel, který dusí květy lidskosti? Ten, koho si osedlá ego, je ztracen. Je hnán vpřed jako zběsněné zvíře, které ničí vše, co mu stojí v cestě. A nakonec zničí samo sebe.

Potravu nachází ego v intelektu. Intelekt je veličina blahodárná, ale zároveň nebezpečná. Intelekt dostal člověk darem jako výlučně lidskou potenci, skrze niž může činit divy, dovede-li ji rozvíjet a správně užívat. Sytí-li se intelekt jedovatými výpary drogy ega, ztrácí schopnost vidět věci v celku, plodí soudy, které byť sebepronikavější, jsou jen nazdařbůh vystřelené šípy, mířící do prázdna anebo na nevhodně zvolený cíl. Jenom vivéka, moudrost, schopnost rozlišovat dobré od špatného, schopnost vidět skutečnost v její celistvosti, vede k poznání a pochopení podstaty. Intelekt opájený egem odplácí egu tím, že je živí kořistí poznatků, které ulovil svými nazdařbůh vystřelenými šípy.

V našem kraji se dalo dohromady několik intelektuálů na penzi a začali pořádat učené debaty, v nichž stavěli na odiv své vědomosti. Byli mezi nimi vysloužilí profesoři střední školy, úředník od dráhy, několik důstojníků, inženýři a podobně. Pravda, každý z nich měl řadu vědomostí ze svého oboru, naneštěstí však považovali za univerzální všelék na veškeré neduhy lidstva jenom to, co lze přeměřit moderními přístroji a zdůvodnit intelektem, na němž si všichni tak zakládali. Boha a víru považovali za přežitek, sanjásíni, sádhuové a svámiové pro ně byly naivní bytosti, které postrádají rozum.

K těmto vědátorům se donesl Maháprabhudžího věhlas. Usmyslili si, že s ním půjdou změřit síly. Objevili se v áśramu, právě když probíhal satsang. Maháprabhudží spatřil skupinku nově příchozích, odmlčel se, a oni si to namířili rovnou k němu.

„Všude se o vás povídá, jaký jste učenec," spustil jeden.

„My jsme se za svůj život také něco dozvěděli o vědě," doplnil jej druhý.

„Také je o vás známo, jak jste zběhlý v poezii," ujal se slova třetí, profesor literatury, který sám skládal verše. V Indii se totiž kulturnost člověka posuzuje také podle znalosti poezie. Nejprostší lidé, kteří nikdy nechodili do školy a často nedovedou ani číst a psát, zpívají zpaměti stovky a stovky veršů, složených slavnými a všemi uznávanými básníky. Do veršů ukládají jejich tvůrci anubhava, mystickou duchovní zkušenost, ale také vědecké poznatky, etická naučení, filosofické otázky a odpovědi, které na ně dávají světci. V dobách, kdy nebyla televize, rozhlas a různé druhy konzumní zábavy, scházeli se lidé a trávili volný čas pohrouženi do moudrých a krásných slov veršů. Při takových satsanzích se na místě rodily verše další, improvizované, doplňující a obměňující to, co bylo řečeno, a komu se podařilo vyjádřit společné pocity zúčastněných výstižným obrazem, byl velice ctěn a vážen.

Verše se měly stát prvním testem, na kterém chtěli vědátoři přezkoušet Maháprabhudžího schopnosti.

Maháprabhudží nedbal vyzývavého tónu návštěvníků a uvítal je laskavě, jako vítal každého, kdo za ním přišel. Pozval je, aby se posadili mezi ostatní. A potom se uvolil zazpívat bhadžan na jejich žádost.

Milí čtenáři, převést krásu hindské poezie a Maháprabhudžího bhadžanů do cizího jazyka je téměř nemožné. Co se na ní podílí? Nejen sdělení Pravdy, ale způsob, jakým je sdělena. Nádherné obrazy nemají jenom slovní význam. Jsou jako průzory do hlubin nekonečného oceánu Poznání, a kdo se tam alespoň na okamžik neponořil, nechápe, co skrze ně vidí. Slova Maháprabhudžího bhadžanů jsou tak melodická a rytmická, že i při pouhé recitaci znějí jako píseň. Převod jeho veršů do cizího jazyka je jen nedostatečná náhražka oné mnohorozměrné krásy, jakou působí na hindského

posluchače. K tomu je ještě třeba přičíst nenapodobitelný Maháprabhudžího způsob, jakým bhadžany podával.

Prostudovali védy, a myslí, že jsou vědci,
oblékli mnišský šat, a myslí, že jsou světci,
chrlí verše, a myslí, že jsou básníci,
nadevšechno si cení zevnějšek zářící.
Co z toho, když nepoznali to Jedno Jediné?
Co z toho, když jejich verš ze Zdroje neplyne?
Co z toho, když čistotou nezáří jejich nitra?
Oslavují své dnes – a co je čeká zítra?
Znalci zákona neznají zákon boží!
Slouží své slávě? Jenom marnosti slouží!
Zítra jejich prach bude dán větru napospas.
Proste o záchranu Boha – ještě je čas.

Najednou si staří, vysloužilí učenci uvědomili otázky, které se do jejich myslí draly snad už dříve, a které se právě onou intelektuálskou výbojností snažili zapudit: Co jsem v životě vykonal? Vykonal jsem vůbec něco, co by stálo za to? Kolik času mi ještě zbývá, abych pochopil smysl bytí? K čemu jsou kupy jednotlivých poznatků, když Pravda jako celek uniká?

Když dozněl Maháprabhudžího bhadžan, jeden z ubohých starých mužů řekl sklesle: „Pane, není už příliš pozdě? Zbývá mi ještě čas?" Druhý jen hlesl: „Pane, můžeš odpustit?"

Maháprabhudžího srdce neznalo hněv. Bylo naplněno láskou vůči všem tvorům. Mistr nikdy nikoho nezapudil, nikdy nikoho neodmítl. Každá pýcha se před ním pokořila, ale ne proto, že by ji zdrtil jízlivým útokem, nýbrž proto, že hojivým slovem pravdy vyléčil vidění zničené drogou ega.

Světci jsou korunou lidstva,
v Gítě, v bibli, v koránu je světec veleben,
požehnání světců je vláha žíznícímu světu,
světec dává, dává bez rozdílu všem,
jako posel boží roznáší soucit a lásku,

nežije pro sebe, žije pro jiné, slouží očistě a nové nevině.
Kdo předčí světce v nezměrnosti lásky,
soucitu a nezištnosti?

„S požehnáním světce lze dosáhnout všeho," řekl pak Maháprabhudží. „Ego člověka se vzpěčuje připustit, že potřebuje požehnání. Nerado se podvoluje radám druhých. Neuznává, že kdokoli jiný může být moudřejší. Nevěří v Nejvyššího, neboť za nejvyšší považuje samo sebe. Nechápe tedy, že skrze světce působí Nejvyšší Síla. Kdo si to uvědomí, získal příležitost. Příležitost prožít a hledat Pravdu nezaslepenýma očima. Nikdy není pozdě. Jenom nepromarnit příležitost. Je vám odpuštěno, bratři."

Nato staří muži jeden po druhém požádali Maháprabhudžího, aby je přijal za žáky. Mistr udělil každému mantru a poučil je, jak ji mají užívat. „Opakujte si neustále mantru s božím jménem. To vám pomůže pocítit pravou pokoru. To vám pomůže poznat rozdíl mezi učeností a moudrostí, mezi vědátorstvím a pravým poznáním. Jenom skromný člověk je moudrý. Jenom ten, kdo si uvědomuje, že veškeré světské vědění, aparavidjá, je omezené a dílčí. Neomezené vědění má pouze Bůh. Přistupuje-li člověk k vědě tímto způsobem a s tímto vědomím, pak může sloužit lidstvu. Skromnost prohlubuje vědění, protože jenom skromný člověk je ochoten učit se stále a od každého až do posledního okamžiku svého života."

Nato citoval literární vědec verše velkého básníka a světce Tulsídáse, v nichž oslavuje gurudéva. „Je to velký dar od Boha, potkat Mistra, který si uvědomil a uskutečnil v sobě božskou podstatu." Staří muži poděkovali za ten dar, kterého se jim dostalo na sklonku jejich života. Poklonili se Učiteli a odebrali se do svých domovů.

Setkání s mahátmou Gándhím

Politická situace v Indii byla neutěšená. Britové se za žádnou cenu nechtěli vzdát vlády nad tak výnosnou kolonií, jakou byla Indie, a čím více se projevovala nespokojenost Indů s útlakem, tím více Indy utlačovali. V čele hnutí za svobodu stál mahátmá Gándhí, vznešená osobnost, zcela mimořádný politik, který proti síle násilí

zmobilizoval síly nenásilí. Proti moderně vyzbrojené britské armádě stáli Indové s holýma rukama, ale s nepolevující touhou po svobodě a s pevným přesvědčením, že nenásilným, ale důsledným bojkotem britského zboží dosáhnou svarádž, vlastní vlády. Když klesali na mysli, Maháprabhudží je povzbuzoval slovy vlasteneckých bhadžanů a opakovanou předpovědí brzké samostatnosti jim dodával sílu. Jeho předpověď sa naplnila roku 1947.

Jednou prodléval Maháprabhudží s několika žáky v Mount Abu a tu se rozhodl, že navštíví mahátmu Gándhího v nedalekém Sábarmatí. Setkání obou vznešených osobností bylo nepopsatelné. Gándhí byl sice politik, ale hluboce oddaný Bohu. Denně meditoval a i při největším pracovním vypětí si našel čas na duchovní cvičení. Sílu dodávala jeho osobnosti i přísná sattvická strava. Světcovu návštěvu považoval mahátmá Gándhí za nesmírné požehnání a posilu. Věděl o Maháprabhudžím, k jeho sluchu se donesly i některé Mistrovy bhadžany, a proto vyslovil prosbu: „Mistře, dopřejte nám radost, abychom krásná slova vašich písní slyšeli z vašich úst. Tolik je nám potřebí vašeho světla! Kéž by si všichni byli vědomi, jakým požehnáním pro svět je vaše existence! Kéž byste nás všechny dovedl k té Nejvyšší Svobodě."

„I vaše existence je požehnáním pro svět," odpověděl Maháprabhudží. „Dovedete ke svobodě Indii a tím ukážete celému světu, že nenásilí nakonec vždycky zvítězí nad násilím. Služba, kterou prokazujete naší vlasti, bude velkou inspirací i pro ostatní."

Potom Maháprabhudží zazpíval bhadžan, o nějž jej mahátmá Gándhí požádal, a promluvil ke shromážděným: „Drazí bratři a sestry, Indie je zemí, která staví nade vše princip ahimsy. Příkaz neubližovat živým tvorům je nejvyšší lidská dharma. Je to poslání a povinnost člověka. Člověk je obdařen nejvyššími výsadami mezi ostatními živočichy: má rozum – buddhi, má vivéku – schopnost rozlišovat, co je dobré a co je špatné, má schopnost se rozhodnout a ovládnout. Má schopnost poznat v sobě Božská Já, a proto má i schopnost být uvědomělým ochráncem života. Ničí-li život, jedná proti své přirozenosti, proti svému poslání, proti dharmě, zneužívá svých výsostných darů. Budiž vám vzorem mahátmá Gándhí, který ahimsu nejen hlásá, ale uskutečňuje ji každým svým činem."

Potom Maháprabhudží přítomným naznačil, čím byl mahátmá Gándhí v minulém životě. Vyprávěl jim příběh o králi Adžajpálovi. Adžajpál žil prostě, zříkaje se veškerého přepychu. Denně chodil pást kozy a v poklidu pastvin mu přicházely v meditaci pokyny, co má dělat, aby vládl spravedlivě, prozíravě a ku prospěchu všeho lidu. Říše za jeho vlády vzkvétala a pro jeho moudrost, prozíravost, mírnost, soucit a lásku jej milovali nejen lidé, nýbrž i zvířata.

Ve stejné době vládl ostrovu Lanka démon Rávana, mocný a obávaný tyran. Většinu indických mahárádžů učinil svými vazaly a vymáhal na nich vysoké daně. S Adžajpálem se Rávana váhal pustit do boje. Byl si vědom jeho síly. Jenomže touha po moci je rozpínavá a vytlačuje z mysli varování zdravého rozumu. Jednoho dne Rávana vyzývavě vykřikl: „Přeměřím Adžajpálovy síly! Donutím ho, aby mi platil jako ostatní!"

Rávanova manželka královna Mandódarí právě krmila hrdličky.

„Hrdličky, ptáčkové moji," zvolala v náhlém vnuknutí, „která z vás přeje vítězství králi Adžajpálovi, přestaňte zobat!" Všechny hrdličky schovaly okamžitě zobáčky pod křídlo. Jen jedna hrdlička docela vzadu neslyšela královnina slova a zobala dál. Ve chvíli padla mrtva k zemi.

Královna se obrátila ke svému muži: „Viděl jsi? To je varování! Bude lépe, necháš-li Adžajpála na pokoji. Je mocný."

„Babská znamení!" ušklíbl se Rávana. Ještě téhož dne vyslal za Adžajpálem posly, aby od něho vybrali vazalské poplatky. „Odmítne-li, můžete mu vyřídit, že si je přijedu vybrat sám na válečném voze!"

Poslové dorazili do Adžajpálova království a dozvěděli se, že panovník pase kozy. „Pasáček koz by si troufl vzdorovat Rávanovi?" posmívali se, zatímco čekali, až se Adžajpál vrátí.

Večer přišel král do paláce, oblékl si vladařské roucho a s patřičnými poctami uvítal posly. Když mu sdělili Rávanovu výzvu, požádal je Adžajpál, aby s ním šli na dvůr a načrtli do písku plán Rávanova paláce. Překvapení poslové sice nechápali, co to má znamenat, ale splnili královu žádost. Král-pastýř vzal hůl, kterou poháněl kozy, a rozmetal část nákresu.

„Vraťte se domů," přikázal Rávanovým vyslancům, „a vyřiďte svému vladaři: Nechce-li, aby se mu zřítil celý palác tak, jako se právě teď zřítilo křídlo, které jsem na nákresu rozmetal holí, pak ať se na válečném voze k hranicím naší říše nepřibližuje."

Poslové se plni bázně vydali na zpáteční cestu. Když přišli do hlavního města, už zdálky uviděli, jak celé jedno křídlo Rávanova paláce leží v sutinách. Vylíčili Rávanovi, který se z té nepochopitelné pohromy nemohl vzpamatovat, všechno, co zažili na Adžajpálově dvoře, a vyřídili mu králův vzkaz. Rávanu přešla chuť měřit s Adžajpálem své síly.

„Mahátmá Gándhí je vtělením tohoto velkého krále," zakončil Maháprabhudží své vyprávění. „I ta jeho pastevecká hůl, kterou s sebou stále nosí, připomíná Adžajpála," dodal s úsměvem. „Oddanost Bohu, oddanost Indii a síla nenásilí, které učinil svou zbraní, přinese naší zemi svobodu."

Nato se Maháprabhudží rozloučil s mahátmou Gándhím a odebral se zpátky do Mount Abu. U příležitosti gurupúrnimy se tu shromáždily tisíce lidí. Jeden žák, který byl účasten setkání Mistra s mahátmou Gándhím, se zeptal: „Pane, předpověděl jsi nám vlastní vládu, svarádž. Předpověz, prosím tě, i další osudy naší země. Zůstane Indie stále svobodná? Kdo bude vládnout? Dočkáme se satjajugy, vlády spravedlivých, vlády světců?"

„To jsou velice závažné otázky," řekl Maháprabhudží. „Poslouchejte dobře: Indie si uchová nezávislost. Načas přijdou k moci komunisté a pak se vystřídá spousta nejrůznějších vlád. Ale nakonec se satjajugy dočkáme. Ze satjalóku sestoupí rišiové a mudrci a nastolí na zemi vládu boží moudrosti a spravedlnosti." Pak jako obvykle přešel Maháprabhudží do zpěvu.

Brzy nadejde vláda mahátmů a moudrých,
v jejich říši se neliší kasty a stavy,
v jejich říši je hříšný, kdo staví vlastní rasu nad jiné,
v jejich říši pomine zpupnost urozených,
pomine hřích mé sekty, mé kasty, mého národa, mé rasy,
lidé se budou hlásit jen k jedinému rodu božího stvoření.
Šrí Dévpurídží vyřkl slovo Pravdy
a svámí Díp pochopil nevyčerpatelnou božskou hru.

Maháprabhudží ve svém proroctví pokračoval: „Vláda světců skončí tím, že znovu sestoupím na zem, aby se naplnila slova Bhagavadgíty: Nirguna bere na sebe sargunovou podobu, aby na zemi nastolil království, v němž není válek, není bojů a nenávisti, ale mír a láska vládne mezi všemi. Lidé ve mně spočinou, poslušni vesmírného zákona. Jsem obsažen v celém kosmu a celý kosmos je obsažen ve mně." Pravdu božích slov stvrdil Mistr dalším bhadžanem.

Viděl jsem v Dillí vládnout satgurua Šjáma.
Neporazitelný, nepopsatelný,
moudrý soudce na zem sestoupil,
aby spravedlnost znovu ujala se vlády,
aby války, vády, zlořády zmizely
a ochráněni byli Bohu oddaní.
Svámí Díp říká: Poslyšte, bratři,
nade vším stojí On.

Šarvátky mezi hinduisty a muslimy

Ve městě Puškar je jediný chrám na světě zasvěcený Brahmovi. Táhnou se sem procesí hinduistických poutníků. V nedalekém Adžméru je muslimské poutní místo Dargáh. Sem směřují muslimští poutníci. Skupinky hinduistů a muslimů se potkávají na cestě. Někdy se jedni druhým rozumně vyhnou – ale není tomu tak vždy. Posměšek, pošklebek na účet druhého náboženství vyvolá ne-li hádku a rvačku, pak alespoň bouřlivou disputaci, čí náboženství je lepší. Jednou propukla zuřivá hindo-muslimská hádka v Puškaru, právě když tu prodléval Maháprabhudží. Obě rozvášněné skupiny se rozhodly, že půjdou za ním, aby rozsoudil jejich spor.

„Bratři," pozdvihl Maháprabhudží ruku nad hlavy vykřikujících mužů, „jakou vřavu to vnášíte do poklidu tohoto místa?"

Poutníci se uklidnili a zástupci každé strany přednesli argumenty na podporu svého náboženství.

„Bratři," oslovil je opět Maháprabhudží, „jste děti jediného Boha, a proto jste bratři! Vy jej nazýváte Alláh a vy jej nazýváte Ráma nebo Krišna. Jiní jej nazývají Ježíš a jiní Jehova. Ale je to stále týž,

jeden jediný Bůh. Všichni jej uctíváme, i když každé náboženství má své vlastní obřady, všichni se k němu modlíme, i když každý má vlastní modlitby, všichni jej hledáme, i když každý jinak – ale hledáme-li jej s opravdovou touhou, pak jej nalezne jak křesťan, tak muslim, tak hinduista. Naplní-li naše srdce boží přítomnost a boží láska, nezbude v něm místo pro nenávist vůči jiným náboženstvím."

Poslyšte, muslimové, poslyšte, hinduisti,
vždyť nenávistí hubíte vlastní vyznání!
Ty bojuješ za Rámu – a víš vůbec, kdo je Ráma?
Ty s Alláhem ve štítě šlapeš po islámu.
Kdybyste Rámu opravdu znali, vzdáte mu úctu v podobě Alláha,
před Rámou skloníte se, kdybyste Alláha opravdu milovali.
Vy běžíte po cestě ke Gangu, vy pospícháte cestou do Mekky,
ale žádný z vás nejde cestou boží a neposlouchá boží hlas.
Pandit zaměstnán obhajobou véd nemá čas na Rámu
a kádží pro boj za slávu koránu nemá čas na Alláha.
Prosím vás, vy, co opravdu hledáte, poslyšte můj hlas,
Vesmírný Zákon nirguna k vám mluví skrze svého žáka.

Nenávist, nevraživost, fanatismus, komplex náboženské nadřazenosti se rozplynuly a vyznavači obou náboženství s úlevou prožili všelidskou jednotu. A Maháprabhudží zpíval dál.

Můj chrám je ve mně samém.
K čemu se potloukat po poutních
místech poháněn klamem?
Já hledám Pána v srdci.
Není v Mathuře, není v Káší,
očistná koupel v Gangu nepřináší vykoupení.
Rozhostilo se ve mně Světlo, tma nevědomosti je tatam,
nemám strach z karmy, nemám strach ze smrti,
nejsem jim vydán napospas.
Šrí Dévpurídžího hlas probudil mou duši
a do vesmíru rozšířil mé vědomí,
poslední slupka sloupnuta – a mysl svámího Dípa došla míru.

Hinduističtí a muslimští poutníci se s největší úctou uklonili Maháprabhudžímu a mírumilovně odcházeli každý svou cestou.

Kamkoli Maháprabhudží přišel, byl v okamžení obklopen lidmi jako nektar včelami. Lidé se obdivovali jeho prostému způsobu života. Hltali jeho slova jako unavený pocestný pramenitou vodu. Mistr mluvil prostě a srozumitelně. Se stejnou láskou se obracel ke každému bez rozdílu. Ať to byl hinduista, muslim či křesťan, džinista, buddhista, žid či párs. Nezajímalo ho společenské postavení těch, co za ním přicházeli. Neptal se po jejich kastě, nedbal na urozenost rodu. Utíkali se k němu o pomoc ti nejchudší i ti nejvznešenější.

Některé věřící zaráželo, jak málo dbá světec na obřady v chrámu a na dodržování rituálů. Vysvětloval jim: „Sochy, obrazy, chrámy, mešity jsou jen inspirující rekvizity. Připomenou vám Boha, ale nezaměňujte je za Boha samého. Sídlo Boha je v srdci, ne v chrámu. Hledat Boha uvnitř sebe je mnohem obtížnější než si zajít do kostela a rozplývat se před jeho obrazem."

Maháprabhudží nikdy nepřestával svým žákům připomínat, jak důležitá je sádhana, kázeň, vytrvalost a pravidelnost při cvičení. „Zpočátku se každý nadchne jógou," říkal, „a s vervou se pustí do cvičení. Ale zanedlouho většina lidí podlehne jedné ze dvou chyb: Buď se jim jejich postup nezdá být dost rychlý, ztratí sebedůvěru, začnou pochybovat o Mistrovi a jeho metodách a ochabnou ve cvičení. Anebo přestanou cvičit, protože se domnívají, že už jsou dost dokonalí. Ať je člověk na kterémkoli stupni vývoje, potřebuje cvičit. Poctivé, pravidelné cvičení nelze ničím nahradit. Jen tekoucí voda zůstává čistá. Stojatá voda začne za chvíli zapáchat," říkával Mistr. „I voda ve studni se neustále doplňuje z podzemních pramenů, proto je čistá a zdravá. Ale jakmile zřídlo vyschne, začne hnít. Pohyb, pokračování je zákon života. Ustrnutí znamená smrt."

Zastavíme-li se, začne nás to stahovat zpátky. Nechceme-li klouzat dolů, musíme cvičit. Nezáleží na tom, pro jakou disciplínu jsme se rozhodli, jaká psychosomatická cvičení jsme si zvolili, ale cvičme je a zůstávejme jim věrní. Necvičí jenom žák, cvičí i Mistr. I Maháprabhudží cvičil vybrané jógové techniky. I on, dokonalý, absolutní, se dennodenně věnoval své sádhaně.

Při cvičení musíme ovšem dbát rad zkušeného Mistra. Nevhodné techniky nebo přeskakování od metody k metodě může aspiranta jógy vážně poškodit.

Maháprabhudží byl vždy proti jakýmkoli výstřelkům. Odsuzoval přemrštěnou askezi a sebetrýznění. Asketických výstředníků je v Indii dost, každá sekta se mučí jiným způsobem a sebetrýzeň se nakonec stává cílem, který zastiňuje skutečný Cíl. Případ s pančdhunisty, vyznavači muk mezi pěti ohni, nebyl jediný, kdy Maháprabhudží odsoudil sebetrýzeň a přesvědčil ty, kteří ji prováděli, že k ničemu nevede. Když dlel v Puškaru, přišli se s ním střetnout příslušníci jiné asketické sekty – a dopadlo to s nimi podobně jako s pančdhunisty.

Puškarské setkání s askety je pamětihodné tím, že při něm Maháprabhudží poprvé vyložil techniku jóganidry – výklad je uchován i v jednom z Mistrových bhadžanů.

Jóganidra – jógový spánek

Na poutních místech se scházejí lidé všeho druhu. Když byl Maháprabhudží v Puškaru, objevila se tu skupina lidí, kteří chodili téměř nazí, drželi vyčerpávající půsty a odpírali si spánek. Věřili, že jim poškozování těla přinese vykoupení.

Tělo je příbytek duše – ničíme-li je, ničíme tím nástroj, který je pro duchovní rozvoj nezbytný. Samozřejmě že je třeba držet pod kontrolou tělesné choutky, ale to neznamená tělo násilně oslabovat. Oslabené tělo znamená oslabenou schopnost koncentrace a meditace; oslabené tělo nemůže dobře sloužit nám ani jiným.

Asketi navštívili áśram v době poledního odpočinku. Denní činnost lidí v Indii je rozvržena jinak než v Evropě. Určuje ji odlišné podnebí. Vstává se časně ráno, dokud je ještě chládek a člověka nevyčerpává sluneční žár. Pracuje se do pozdních dopoledních hodin a v době nejúmornějšího vedra se dvě tři hodiny odpočívá. Teprve až odpoledne horko opět poleví, pracuje se až do doby večerního odpočinku. Maháprabhudží v souladu se zákonem indické přírody v poledne odpočíval. Ležel pohodlně na lehátku, přes sebe měl přehozený lehký šál a dřímal.

Asketové ovšem polední odpočinek neuznávali. „Nacpal si žaludek a teď si hoví!“ ozvaly se posměšné poznámky na účet Maháprabhudžího. „To si říká jogín? To se chce považovat za svámího?“

Maháprabhudží se posadil, přívětivě je přivítal a pozval je, aby s ním poseděli. „Rád bych vám zazpíval bhadžan,“ řekl. Překvapení asketové souhlasili, usedli a Maháprabhudží začal zpívat.

Jen vzácní světci znají tajemství jóganidry,
v noci vychází slunce, spící bdí,
pohled obrácen dovnitř spočine v bílé prázdnotě – šúnjá.
Vykvete dolůkvět múládháry a vzhůru vzepne se vědomí,
túrja se připoutá k nepřipoutanosti
a dosaženo nedosažitelné.
Na trůně Beztrůní spočívá věčné Já,
věčně tu zní bezhlesý hlas Jména,
kdo vystoupí až sem, pozná Jeho v sobě a sebe v Něm,
pochopí tattvy a ví, že se vrátil domů.
Donekonečna se rozprostírá ničím nerušené Nic
– jen čisté vědomí v čisté prázdnotě.
Dokud stál jogín na druhém břehu, ptal se a chtěl znát odpověď.
Teď poznal a odpovídá nezodpověditelné.
Vševědoucí Šiva nám sdělil vědu Jógy – Spojení,
Krišna ji předal dál v Písni – v Bhagavadgítě.
Šrí Alakhpurí, skutečný sanjásín, se uskutečnil ve všech rovinách,
šrí Dévpurí ukázal podobu Toho, jenž nemá podoby.
Kdo pochopil cestu Spojení skrze jóganidru, pochopil, co je guru.
Svámí Díp říká: Jen vzácní světci
v sobě probudili věčné vědomí.

Po celou dobu, co Maháprabhudží zpíval, seděli asketové jako přikovaní a napjatě poslouchali.

„Považovali jsme vás za nějakého tuctového svámího, jakých se po Indii potulují celé hordy,“ ozval se jeden z nich, když Mistr dozpíval. „Je ale vidět, že jste vznešený Mistr.“

Všichni pak žádali, aby jim Maháprabhudží objasnil techniku jógového spánku.

Maháprabhudží přivolil. Vztáhl ruku nad jejich hlavy a vstoupil do nich svým duchem. Dostalo se jim prožitku Nejvyššího Vědomí. Když je Mistr navrátil do běžného stavu, řekl: „Dal jsem vám poznat parampad, nejvyšší stupeň vědomí, abyste věděli, oč vlastně chcete usilovat a k čemu máte směřovat.“

Když se asketové vzpamatovali z nepopsatelného zážitku, pokračoval: „Jóganidra vás uvede do jednoty s všeprostupující Vesmírnou Energií. Božská Energie se rozprostírá nad hranicemi času a prostoru, proto ve svrchovaném stavu vědomí můžete vidět minulost, přítomnost a budoucnost. V jóganidře pronikáte i do stavu podvědomí a nevědomí a zde nacházíte veškeré své nahromaděné karmy. Ovládnout techniku jóganidry je obtížné. Člověk je neustále vystaven nebezpečí, že z jógového spánku upadne do spánku běžného, a od toho můžete očekávat jen odpočinek těla.“

Technice jóganidry by se měl žák učit pod vedením zkušeného Mistra. Zpočátku se jóganidra cvičí pouze jako relaxační cvičení. V této fázi je podobná autogennímu tréninku. Autogenní trénink vede k uvolnění, ulehčuje od psychického i tělesného napětí. Nepřináší ovšem duchovní přeměnu. Konečně ta ani není jeho cílem.

Techniku jóganidry vypracoval šrí Dévpurídží, předal ji Maháprabhudžímu a několika dalším, jako byl svámí Šivánanda z Rišikéše, svámí Muktánanda, dobře známý v Evropě, a další. Podle dochovaných svědectví učil Mistr této technice od roku 1880. Od té doby se šíří po Indii a dostala se i do Evropy a do Ameriky.

Poslední setkání s matkou

Maháprabhudží vedl satsangy v šivbághském áśramu. Při jednom satsangu se zastavil uprostřed věty a zavřel oči. Potom řekl: „Musím okamžitě odjet do Hari Vásiní. Moje matka se chystá na cestu z tohoto světa a čeká, že se s ní přijdu rozloučit. Před dvanácti lety jsem jí to slíbil.“

Než se shromáždění stačili vzpamatovat, kráčel Maháprabhudží spěšně k nádraží. Bhaktové vstávali jeden po druhém, aby ho šli doprovodit, a šrí svámí Šankarpurídží běžel napřed koupit lístky.

Zpráva, že Maháprabhudží přijíždí, Mistra předešla a na nádraží v Barí Khátú jej čekal thákur Révat Singh se spoustou dalších bhaktů. Prosili Učitele, aby k nim promluvil a osvěžil jejich srdce vyschlá světskou každodenností, ale Maháprabhudží tentokrát jemně odmítl. „Čeká mě matka. Upíná ke mně všechny svoje myšlenky. Pozítří opustí tento svět. Nic nikomu nepatří, držte se pravdy a mějte na mysli Boha."

Přítomní doprovodili Maháprabhudžího z nádraží do jeho rodné vesnice Hari Vásiní, která leží asi pět kilometrů od Barí Khátú. Po cestě se k nim přidávali další bhaktové. Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží vstoupil do svého rodného domu a hluboce se před matkou uklonil.

Paní Čandandéví vstoupily do očí slzy radosti. „Jaká úleva, že jsi přišel!"

„Maminko," zeptal se Maháprabhudží se sepjatýma rukama, „máš nějaké přání? Prosím tě, řekni mi, co by sis přála."

Matka odpověděla: „Bože, copak mohu mít ještě nějaké přání, byl-li mi dán syn, jako jsi ty? Tebe jsem si přála a tebe jsem dostala, tím bylo naplněno nejvroucnější přání mého života."

Zatímco se v domě chystalo pohoštění pro stovky lidí, začal satsang, který trval celý den a celou noc. Modlitby se střídaly s bhadžany a kírtany. Příštího dne v hodině brahmy pohlédla matka do synovy tváře a promluvila: „Hari hí Óm. Nechť vstoupím do tvého božího království, nechť dlím navěky s tebou," a její duše opustila tento svět, aby se spojila s Bohem.

Bhaktové se začali modlit modlitby za zesnulé a tělo paní Čandandévídží bylo odneseno na nosítkách ozdobených květinami k pohřební hranici. Satsang pokračoval ještě několik dní po kremačním obřadu.

Jaké máme povinnosti vůči rodičům? Maháprabhudží neustále zdůrazňoval, že rodiče máme ctít a máme dopřávat sluchu jejich slovům. Dali nám lidský život, pečovali o nás, když jsme byli malí a bezmocní, živili nás, ochraňovali nás. Jejich láska nás provází po celý život a jsme jim povinováni stejnou láskou. Nesmíme dopustit, aby strádali.

A co je povinností rodičů vůči dětem? Svatá kniha džinistického náboženství Ratan Sár učí, že děti by měli plodit pouze ti, kdož

jsou ochotni a schopni dát jim duchovní výchovu. Milovat děti neznamená na nich lpět a dusit je přeúzkostlivělou péčí. Láska znamená dopřávat svobodu, aby se ten, koho milujeme, mohl rozvíjet jako nezávislá, svébytná bytost. Úkol rodičů je vzbuzovat v dětech touhu po poznání a uskutečnění božské podstaty v sobě. Lidé, kteří si tento základní rodičovský úkol neuvědomují, by vůbec neměli přivádět duši do lidského těla.

Maháprabhudžího cesta začíná

Maháprabhudží se na nějaký čas utábořil za vesnicí Khátú v zahradě Šivově, v Šivbághu. Pod rozložitým banjánovým stromem tu ráno i večer pořádal satsangy.

Ve stejné době navštívil Barí Khátú svámí Šankarpurí z Bólá Gúdy. Thákur Révat Singh jej vřele uvítal, byl rád, že bude mít příležitost hovořit s další duchovní osobností o józe a radit se o své duchovní cestě. Šrí Šankarpurídží jej ovšem příliš nepotěšil, protože si přišel odvést Maháprabhudžího. Chtěl poprosit světce, aby zavítal do Bólá Gúdy a dopřál svou přítomnost i lidem z pálijské provincie. Thákur byl nešťastný při myšlence, že se bude muset od gurudéva odloučit, ale svámí Šankarpurí jej utěšoval: „Gurudév je s vámi neustále, i když svým tělem dlí jinde. Je s vámi, kdykoli na něj myslíte. Já vím," dodal, „když jej člověk může vnímat smysly, je jeho přítomnost pro mnohé lidi zřetelnější a silnější. Jenomže nesmíme být sobečtí. Dopřejme i jiným, aby jej mohli vidět na vlastní oči a slyšet jeho slova přímo z jeho úst."

Svámí Šankarpurí přednesl Maháprabhudžímu pozvání do Bólá Gúdy a Mistr je přijal. Bhaktové se postarali o slavnostní odjezd. Drážní úředníci vypravili zvláštní vlak s ověnčeným vagónem pro Maháprabhudžího. První zastávka byla v Džódhpuru. Mistr s žáky vystoupil; v okamžení se jej zmocnil nadšený dav čekajících bhaktů a všichni prosili, aby s nimi alespoň několik dní zůstal. Ubytování měl Mistr připraveno v umédském paláci – v rezidenci džódhpurského maháródži.

Po týdenním pobytu doprovodili džódhpurští bhaktové s těžkým srdcem Mistra opět na nádraží a Maháprabhudží stejným vlakem

pokračoval v cestě do Sómésaru. Ze Západního nádraží se vydal pěšky do Bólá Gúdy, vzdálené asi deset kilometrů.

Celý kraj se radoval, že je navštívil tak vznešený světec. Bhaktové stáli v několikahodinových frontách a čekali na prasád a na požehnání z Mistrovy vlastní ruky. Denně přijíždělo čtyři sta pět set lidí ze vzdálenějších míst, mezi nimi byli i významní jogíni a svámiové. Místní thákur šrí Rám Singh se celou dobu obětavě staral o pohostinství pro všechny přítomné a i místní občané z Bólá Gúdy přispívali k tomu, aby u nich přespolní hosté netrpěli žádným nedostatkem.

Na bólágúdských satsanzích vytrysklo z Maháprabhudžího srdce mnoho krásných bhadžanů, k nimž jej inspirovala upřímná oddanost zdejších bhaktů. Thákurův synovec Kišnan Singh seděl celou dobu u Maháprabhudžího nohou a bhadžany zachycoval. Díky jemu jsou zachovány Mistrovy duchovní písně z této cesty.

Paní Rádhá dostává dar

Zástupci různých vesnic se uradili, že poprosí Maháprabhudžího, aby alespoň na pár dní navštívil každou obec. Prosbu přednesl šrí Šankar Lál a rádžput šrí Sultán Singh z Gendarí. Mistr žádnou čistou a upřímnou prosbu neodmítl, a tak přislíbil, že půjde. Jakmile se to gendarští občané dozvěděli, začali se chystat k slavnostnímu uvítání. Ženy bílily domy, a jak je v kraji krásným zvykem, zdobily je malbami květů, ptáků, slonů a výjevů z mytologie. Maháprabhudžího provázel slavnostní průvod. Když se blížil do Gendarí, byly prostřeny koberce od kraje vesnice až k místu satsangu. Po několik dní byl Mistr obklopen davy lidí, kteří si přišli poslechnout jeho zlaté poselství. Téměř všichni obyvatelé z Gendarí se stali Maháprabhudžího žáky a byli obdarováni mantrou.

Jeden satsang uspořádal Mistr v domě oddaného žáka šrí Sultána Singha a jeho ženy Rádhy. Když přišla řada na bhadžany, podal Maháprabhudží sbírečku svých bhadžanů paní Rádze a požádal ji, aby přečetla některý podle svého výběru. Rádhá sepjala ruce a řekla: „Pane, písmena jsou pro mě nesrozumitelnou záhadou, nikdy jsem se nenaučila číst a psát."

„Co by tě bavilo číst, kdyby pro tebe přestala být písmena záhadou?" zeptal se Maháprabhudží s úsměvem.

„Četla bych tvoje knihy. A ze všeho nejradši bhadžany," odpověděla prostince hostitelka, „víc nepotřebuju."

„Otevři knihu a čti," pobídl ji znovu gurudév a požehnal jí.

Rádhá dévi otevřela knihu a začala plynně číst. Brala zázrak jako samozřejmost – tak silná byla její víra v gurudéva. Od té chvíle byla schopná číst všechny Maháprabhudžího knihy, ale ostatní četba pro ni zůstala dále záhadou.

Maháprabhudží rozdával dary paravidji, duchovního poznání, i aparavidji, světských znalostí. Užitek z nich však měli jenom ti, co je dovedli přijímat s vírou a pokorou.

Šrímatí Rádhá na památku zázraku, který Maháprabhudží učinil, nechala zařízení pokoje přesně takové, jaké bylo při onom pamětihodném satsangu. Vpředu na vyvýšeném místě zůstalo Maháprabhudžího sedátko a na něm sbírka bhadžanů.

Maháprabhudží žehná Dévi Singhovi

Ve vesnici Šivásu přišel na Maháprabhudžího satsang bhakta Dévi Singh. Trápilo jej, že od té doby, co mu žena porodila prvního syna, nepřicházely dlouhá léta žádné další děti. V Indii se říká, že děti jsou požehnáním rodiny. Každý si přeje mít hodně potomků, aby měl kdo pracovat na poli, aby měl otec komu předat řemeslo, aby měl kdo pečovat o dům a o rodiče, až zestárnou.

Dévi Singh seděl u Mistrových nohou a v duchu se modlil: „Pane Bože, dopřej mi další potomky." Aniž svou prosbu vyslovil nahlas, Mistr se na něj obrátil a řekl: „Neboj se, na dvoře gurudéva nezůstávají přání nevyslyšena. Brzy ti přijde požehnání do domu. Tvá žena ti dá ještě dva syny a jednu dceru."

Dévi Singh ani na okamžik nezapochyboval, že se Maháprabhudžího slib vyplní. Dnes žije spokojeně se ženou a čtyřmi dětmi. Všichni jsou oddanými vyznavači Maháprabhudžího.

Dévi Singh měl ještě jedno trápení. Vyschla mu studna a úroda hynula, protože zavodňovací kanály nerozváděly do vyprahlých polí

vodu. „Přání tohoto světa nemají konce," usmál se Maháprabhudží. „Jenomže vesmírný zákon určuje, že každý, kdo přijde žízniv ke zřídlu, je napojen. Onen zdroj naplní i tvoji studnu."

Skutečně! Zanedlouho se Dévi Singhova studna naplnila čistou, sladkou vodou, jejíž zdroj nikdy nevysychá. Šťastný bhakta studnu nazval Šrí Díp Ságar, Oceán Šrí Dípa.

Maháprabhudží dopřál Dévi Singhovi, aby byl svědkem ještě jednoho zázraku. Bhakta o něj pečoval, když dlel Mistr u maháródži z Džódhpuru. Ráno se chtěl gurudév vykoupat a Dévi Singh mu šel připravit lázeň. Teprve když nanosil vodu, přeměřil vanu pohledem, a začal si dělat starosti, že se do ní gurudév nevejde.

„Zase máš nějaké trápení?" ozvalo se mu za zády.

„Gurudéve, ta vana je na vás malá!" řekl Dévi Singh nešťastně. „Až si do ní sednete, voda přeteče, a vůbec, v takovéhle vaně se nemůžete pořádně vykoupat!"

„Neboj se, vana je pro mne akorát! Uvidíš, že nepřeteče ani kapka vody!" Nato Maháprabhudží vstoupil do lázně, a jak si sedal, začal se zmenšovat, zmenšovat, až nebyl větší než dítě. Ohromený žák tu stál jako solný sloup. Maháprabhudží se s rozkoší čvachtal ve vaně déle než hodinu. Potom se postavil a znovu začal narůstat do své normální velikosti.

Zázraky v Kéšarsingh Gúdě

Z Džódhpuru se Maháprabhudží odebral do vesnice Kéšarsingh Gúdy, kam jej pozval oddaný žák thákur Révat Singh. Thákur žil čistým duchovním životem a vesničané se snažili být jako on. Říká se: Jak velcí, tak malí. Mnoho kéšarsinghských občanů přišlo Maháprabhudžího poprosit o mantru.

Po satsangu se jako obvykle chystalo pohoštění pro všechny shromážděné a thákur přemýšlel, čím přispět k tomu, aby pokrm byl co nejchutnější. Nejlepší by samozřejmě byly čili papričky. Lidé na Západě nemají představu, kolik čili papriček skončí dennodenně v hrncích indické kuchyně! Jenomže toho roku byla veliká sucha, čili papričky se neurodily a na trhu se prodávaly za nehorázné ceny.

Maháprabhudží vyzval thákura: „Pojďte, zajdeme se podívat na pole, jak se daří čili papričkám."

„Moc špatně, Mistře," povzdechl si thákur, ale vypravil se s gurudévem na pole. Z vyprahlé půdy trčely uschlé stonky. Maháprabhudží se rozhlédl a řekl: „Jdi a nech zalít pole."

„Mistře," namítl thákur, „to už nemůže vzejít! A podívejte, u spousty rostlinek ještě sežrali červi kořínky."

„Jen jdi zalévat," pobídl jej znovu Maháprabhudží a thákur šel, protože si uvědomil, že odporovat gurudévovi je hanebné. Sám zaléval a zaléval. Druhého dne se papričky zazelenaly a za týden sklidil thákur takovou úrodu jako ještě nikdy předtím.

Lidé prosili Maháprabhudžího, aby ten zázrak vysvětlil. Řekl: „Drazí bratři, gurudévova zahrada je věčně zelená. Je zalévána láskou a oddaností. My všichni jsme rostlinky v boží zahradě. Obrátíme-li k němu srdce naplněná láskou, budeme svěží a plní života a žádná sucha nás nemohou ohrozit."

Raghunáthův nejstarší syn Bhanvar Singh byl několik let ženat, ale stále nepřicházel potomek. Nejvíce to tížilo mladíkovu matku, protože každá matka si přeje, aby ji děti obdařily vnoučaty. Rozhodla se, že poprosí o pomoc Maháprabhudžího.

„Uvidím někdy, jak si děti mého nejstaršího syna hrajou na zahrádce?" zeptala se Mistra prosebně.

„Za dva roky se dočkáš vnuka, který se bude jmenovat Góvinda Singh," odpověděl gurudév – a tak se stalo.

Góvinda Singh dnes slouží rádžasthánské vládě jako ochránce zákona.

Džívanmukta – osvobozená duše

Po návštěvě u Raghunátha Singha pokračoval Maháprabhudží do vesnice Akhérádž Gúdy. Zde svůj dům k veřejným satsangům nabídl prostý rolník Kálá Rám. Maháprabhudží nikdy nedělal rozdíly mezi žáky prostými a vysoce postavenými. Všichni si před ním byli rovni.

Kálá Rám patřil k žákům nejoddanějším a duchovně nejpokročilejším. Dlouho před smrtí oznámil rodině přesnou chvíli svého odchodu do království gurudéva a požádal je, aby pro něho

netruchlili, protože spojení s Věčností je událost radostná. Odešel tak, jak předpověděl. Večer před tím uspořádal satsang na rozloučenou. Ráno při východu slunce se šel jako obvykle vykoupat, pak se pomodlil k Maháprabhudžímu, rozdal prasád a promluvil k přítomným: „Moji drazí, ublížil-li jsem někomu z vás, prosím vás o odpuštění. Loučím se s vámi, plamen mého života se teď spojí s gurudévem." Potom se ještě jednou uklonil před obrazem Maháprabhudžího se slovy „Óm šrí Díp Nárájan Bhagván kí džaja!" a opustil tělo. Podle svého přání byl pohřben jako svámí.

Maháprabhudžího žáci odcházeli ze světa jako džívanmuktové – osvobozené duše.

Džinista pochopil

Když dlel Maháprabhudží v Bólá Gúdě, přišel na jeden z jeho satsangů známý džinistický sádhu Vidžaja Súr se záměrem polemizovat a prosazovat džinistickou víru. Vidžaja Súr nevěřil, že by Maháprabhudží mohl být takový světec, jak se o něm povídá. Ostatně neuznával jiné světce než Mahávíra, zakladatele džinistického náboženství. Podle něho to byl jediný posel boží.

Vidžaja Súrdží se zaposlouchal do Maháprabhudžího slov. Překvapilo ho, že hinduistický svámí hovoří o džinismu.

„Velké duše jsou ty, které dospějí k poznání Boha, brahmadžňánové," promlouval Maháprabhudží. „Poznání Boha není podmíněno světskými poznatky a intelektuální výzbrojí. Kdo se řídí pouze intelektem, často uvízne v bludišti máji. Cesta k Bohu znamená překonávat vnitřní žádostivosti, špatné vlastnosti a ulpívaní na povrchních podobách světa. Pravý džinista se nepřipoutává jen k některé z oněch povrchních podob, ale hledá jednotnou podstatu v mnohačetné rozdílnosti. Opravdový džinista, zbaven sebeprosazujícího se ega, nemá potřebu bojovat se zastánci jiné cesty. Pokud pronikl k podstatě, nepociťuje dvojnost. Proti komu bojovat, není-li dvojnosti?"

Džinistický sádhu byl připraven vytknout Maháprabhudžího cestě nedostatečný důraz na askezi, a tu ohromen uslyšel na svou nevyslovenou výtku odpověď: „Pokud se člověk domnívá, že askezí získá Boha, aniž rozjímá o tom, co Bůh je, získá zničené zdraví, a Bůh mu unikne."

Vidžaja Súrdží byl ohromen, jak hinduistický světec odpovídá na každou jeho nevyslovenou námitku, aniž kdy zaútočil na džinistickou víru, a zároveň byl pohnut jak moudrostí, tak vlídností Maháprabhudžího slov. Když Mistr domluvil, vystoupil džinistický sádhu a řekl: „Nevěřil jsem, že v kalijuze může Nejvyšší sestoupit na zem v lidské podobě. Nevěřil jsem, že kromě našeho vznešeného Učitele Mahávíra může existovat ještě jiný světec. Nyní se však skláním před Božským Světlem, které vzplanulo v lůně sanátan dharmy, v lůně hinduismu."

Maháprabhudží se zeptal: „Je podle vašeho mínění vesmír v kalijuze stejný, jako byl v satjajuze?"

„Stejný," odpověděl džinista.

„Oheň, voda, slunce, měsíc, planety existují v každém věku. Stejně tak se na zemi objevují rišiové, bytosti vědomé si boží podstaty. I v kalijuze přicházejí na svět, aby ochraňovali bhakty a znovunastolili boží řád v upadajícím světě. Nic ti nepatří, drž se pravdy a měj na mysli Boha."

Džinista Vidžaja Súr se stal Maháprabhudžího žákem, aniž přestal být džinistou, aniž přestal vyznávat Mahávíra.

Satsang v Bólá Gúdě k oslavě Krišnových narozenin

Slavnosti džanammastí se pořádají každoročně na počest Krišnových narozenin. Džanammastí zastihly Maháprabhudžího v Bólá Gúdě. Uspořádal při té příležitosti velký satsang. Satsangu se chtěli zúčastnit také hosté z Bhíválijá séth Rúp Čand se svou rodinou, thákur Bhúr Singh a také pandit Džív Rádž z vesnice Džajtsingh Gúdy.

K večeru se vydali na cestu na voze taženém voly. Cesta křižovala vyschlé koryto řeky. Toho roku však v době monzunů přišly mimořádné deště a korytem se valily proudy vody. Voli vstoupili do řeky a namáhavě se brodili na druhý břeh. Uprostřed řeky se začal přetížený vůz propadat do rozbahněného dna. Bučící voli nebyli s to jej vytáhnout. Sami se, chudáci, bořili hloub a hloub do bahna. Kdyby proud strhl cestující z vozu, málokdo by byl vyvázl živý.

Bhaktové začali hlasitě volat Maháprabhudžího o pomoc. „Pane, jak máme přeplout oceán nevědomosti, nepřebrodíme-li se živi přes tuhle rozvodněnou řeku? Vyslyš nás, nedopusť, abychom utonuli! Chceme dojet za tebou! Chceme se s tebou živi a zdrávi setkat!" Všichni začali zpívat mantru: Óm prabhu Díp nirandžan saba dukha bhandžan, Óm Maháprabhudží, Neposkvrněné Světlo, zachraň nás ode všeho zlého!

V tom okamžiku se voli pohnuli z místa jakoby taženi neviditelnou silou. Vůz se octl na druhém břehu řeky. Cestující, skrznaskrz promočení, sestoupili z vozu a poklekli na zem, aby modlitbou poděkovali Maháprabhudžímu za záchranu života. Potom znovu nasedli a pokračovali v cestě.

Přijeli do ášramu a chtěli Maháprabhudžímu vyprávět, co zažili. Ale než stačili otevřít ústa, Mistr se na ně s předstíranou přísností obořil: „Tak vy jste se báli o život! To nemáte moc silnou víru v gurudéva! Copak nevíte, že pod mou ochranou se vám nemůže nic stát?"

Ano, lidé si často neuvědomují, že jejich život je na niti, kterou má v rukách gurudév, ztělesnění Boží Vůle a Boží Energie. Skrze něho přichází záchrana před každým nebezpečím.

Radostný satsang trval celou noc. Venku se z černých mračen lil ledový déšť, a uvnitř ášramu se lidé hřáli zpěvem, hudbou, teplem lásky a oddanosti. S nadcházejícím ránem dostávali bhaktové hlad, ale jediné ohniště bylo venku a to v tom lijáku nebylo možno použít. V hlavách některých zúčastněných se rodil nápad zajít do vesnice a požádat o teplé jídlo. Než byl návrh vysloven nahlas, řekl Maháprabhudží: „Nač obtěžovat vesničany. Za chvíli přestane pršet a vy si v klidu uvaříte jídlo. A potom se déšť vrátí, aby nám umyl nádobí," dodal v žertu.

A tak se stalo. Déšť ustal. Nad vesnicí lilo dál, pod černými mraky se křižovaly blesky, ale kolem ášramu přestalo pršet. Několik bhaktů se pustilo do vaření. I při snídani se držel Indra vpovzdálí. Teprve když všichni dojedli, déšť se vrátil.

Starodávný příběh o zbožném lazebníkovi Séna Bhagatovi

Než budu pokračovat ve vyprávění o další Maháprabhudžího líle, povím vám dávný příběh o zbožném lazebníkovi. Mnozí jej považují za báchorku, ale ti, co zažili zázraky mého Mistra, věří, že se udál.

Lazebník Séna Bhagat sloužil na královském dvoře. Holil samotného krále a pečoval o jeho tělo. Král byl velice krutý. Snad proto, že jej osud postihl strašnou nemocí, malomocenstvím. Zbožný Séna Bhagat trpělivě snášel všechny jeho vrtochy s myšlenkou: Jsem v rukách božích.

Jednoho dne potkal na cestě do paláce několik svámiů. S úctou svaté muže pozdravil a zeptal se jich, zdali již posnídali. Sádhuové odpověděli, že ještě ne.

„V tom případě přijměte pohostinství v mém domě," poprosil je Séna Bhagat, protože v Indii si lidé odnepaměti považují za čest pohostit světce. Odvedl sanjásíny domů a připravil bohatou hostinu. Pak se ještě zdržel na satsangu, který v jeho domě uspořádali, a vyslechl z jejich úst slova moudrosti.

S velkým zpožděním pospíchal do paláce. Srdce se mu svíralo strachy. Co řekne král? Jaký hrozný trest pro něj připraví? K jeho velkému překvapení jej král vroucně objal. „Jsem ti vděčný jako ještě nikomu v životě!" volal. Séna Bhagat nic nechápal. „Když jsi mě ráno masíroval, začala se mi hojit rána po ráně a podívej! Jsem zcela očištěn od té strašné choroby!" Nato byl lazebník štědře odměněn.

Séna Bhagat pochopil, že sám Bůh vzal na sebe jeho podobu a plnil povinnosti královského lazebníka, zatímco on hostil světce.

Bůh přebírá povinnosti bhaktů

Příští den se bhaktové vydali do svých domovů, obdarováni Maháprabhudžího požehnáním. Mistr si zavolal pandita Džív Rádže z Džajtsingh Gúdy a požádal jej, aby zůstal ještě jeden den.

„Rád bych," řekl pandit zkroušeně, „ale čeká mě povinnost. Víš, že v naší vesnici vedu chrámové bohoslužby, lidé mě čekají, co by řekli, kdybych neodsloužil púdžu? Kromě toho je to moje živobytí."

Maháprabhudží se usmál a řekl: „Tvoje živobytí spočívá jinde. Lidé o bohoslužbu nepřijdou, jen zůstaň."

Pandit se neodvážil odporovat. Spolehl se na Mistra a strávil ještě jeden krásný den v jeho přítomnosti. Nazítří se vydal domů a večer dorazil do Džajtsingh Gúdy. Sousedé ho zdravili a jeden po druhém se vyptával, kam že ráno po bohoslužbě tak rychle zmizel? „Sotva jste odsloužil, byl jste pryč."

Pandit se opatrně vyptával, jak to ráno bylo. „Ani jste se s nikým nezastavil na kus řeči, zamkl jste dveře chrámu a zmizel jste."

Džív Rádž pochopil, že Maháprabhudží za něho splnil povinnost pandita.

Halva pro všechny

Bhaktové z vesnice Ghát puróhit Vridhi Singh, Dévi Singh, Muhabbat Singh a další uspořádali satsang. Počítali, že přijde jako obvykle dvě stě tři sta lidí, a zhruba pro tolik osob připravili pohoštění. Jenomže se rozkřiklo, že byl pozván Maháprabhudží, a návštěvníků se přihrnulo mnohonásobně víc než jindy. Všichni toužili po světcově požehnání.

Hostitelé byli bezradní. Připravená halva nemůže zdaleka pro všechny stačit. Co teď? Maháprabhudží poznal, co je trápí. „Jen klidně rozdávejte jídlo," řekl, „na všechny se dostane. V království gurudéva nezůstane nikdo nenasycen. Bůh se postará."

Hostitelé začali roznášet halvu a stalo se něco neuvěřitelného! V kotlích zůstávalo stále dost; vyprázdnily se, teprve když poslední účastník satsangu dostal vrchovatě naloženou misku. Z halvy pro dvě stě lidí byly nasyceny dva tisíce.

Mahásamádhi šrí Dévpurídžího

Paramjógéšvar šrí Dévpurídží řekl jednoho dne svým žákům: „Zítra opustím toto tělo."

Hleděli na něho nevěřícím zrakem. Mistr před nimi stál zdravý, svěží, v plné síle. Čekali, že své oznámení převede v žert anebo

Svatá Matka šrí Maháprabhudžího, šrímatí Čandan Dévi

Paramjógéšvar šrí Dévpurídží

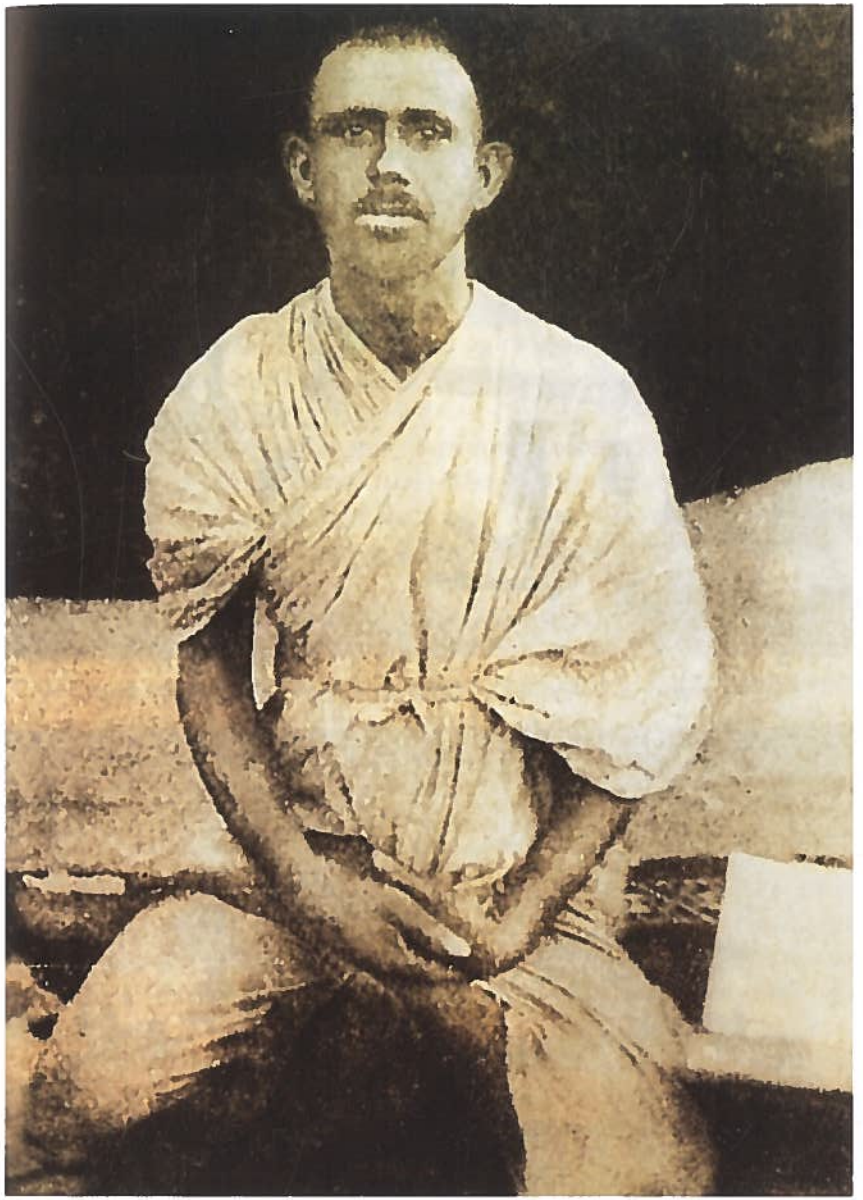

Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží

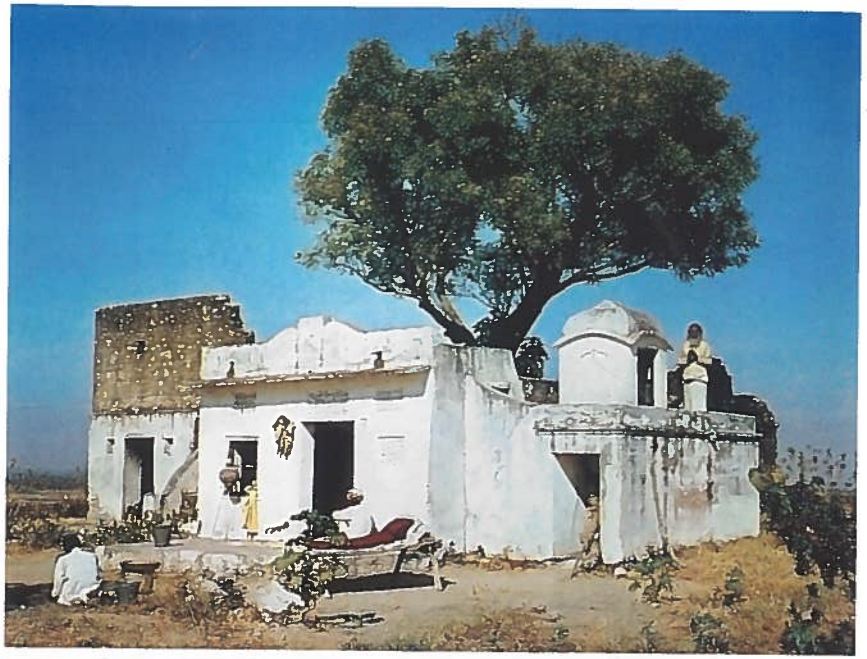

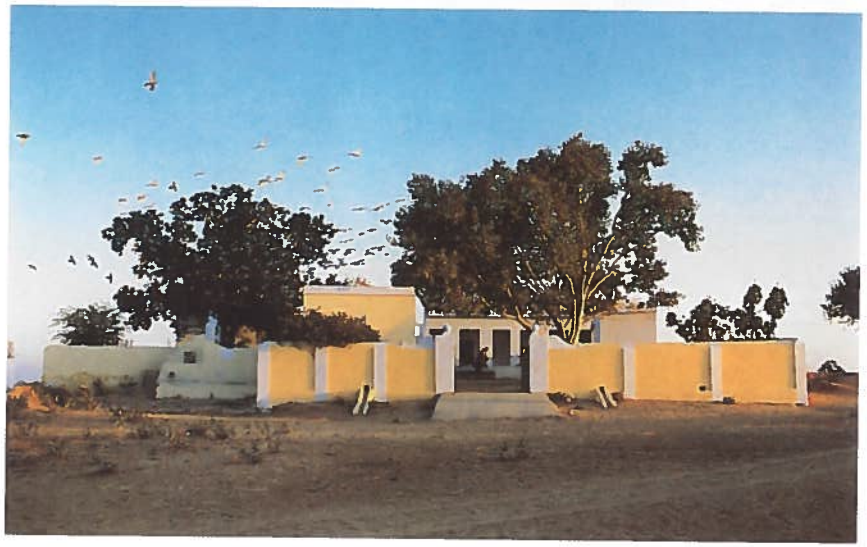

Šrí Dévpurídžího ášram v Kajlášu, okres Síkar, Rádžasthán

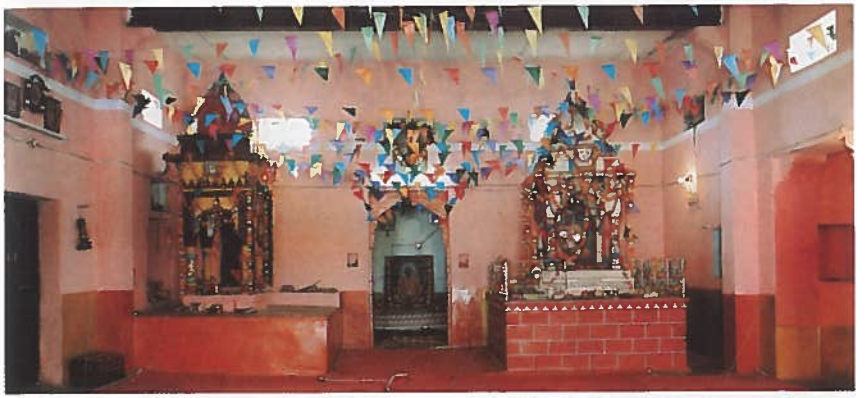

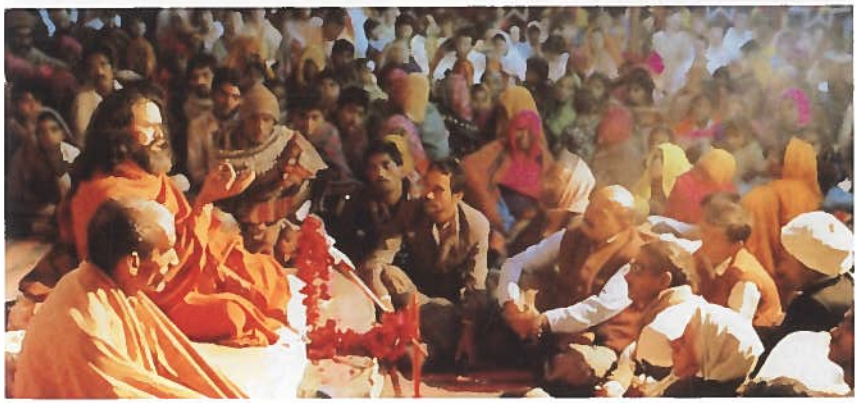

Šrí Dévadúngarí sanjás ášram, Barí Khátú, Nágaur, Rádžasthán

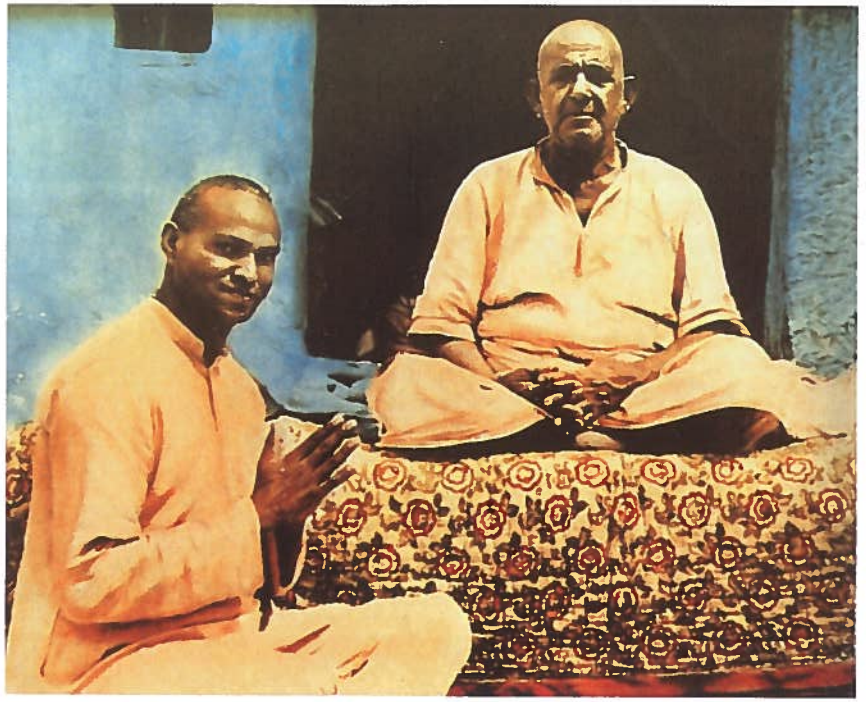

Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží
a paramhans svámí Mádhavánanda

Šrí Maháprabhudží se svými žáky

Mauna satsang

že dodá něco na vysvětlenou. „To je všechno, co jsem vám chtěl říct," zakončil Dévpurídží.

Příštího dne ráno se světec umyl, oblékl se do čistých šatů a ve čtvrt na šest usedl do lotosové polohy. Zazpíval pětkrát Óm a opustil tělo. Žáci teprve za dlouhou chvíli zpozorovali, že z Mistrova těla odešel život, a začali naříkat. Trápily je výčitky, že Mistrovo včerejší oznámení brali na lehkou váhu.

Zpráva o Dévpurídžího mahásamádhi se bleskurychle roznesla a tisíce bhaktů se s ním přišlo rozloučit. Dodnes je áśram v Kajlášu navštěvován jako poutní místo. Lidé se sem chodí pomodlit, aby prostoupeni světcovými vibracemi našli v hloubi nitra odpověď na problémy, které je trápí.

V době, kdy šrí Dévpurídží oznámil odchod z tohoto světa, dlel jeho žák Bhagván šrí Díp Nárájan Mahápraphudží v Barí Khátú v paláci thákura Révat Singha, obklopen mnoha žáky. Jasnozřivý Mistr o úmyslu svého Učitele věděl. Zasvětil celou noc bdění. Ráno, když Mahápraphudžího žák svámí Lálánanda zpíval ranní rágu, Mistr jej náhle přerušil: „Právě odchází z tohoto světa Pán Kajlášu, můj gurudév paramjógéšvar šrí Dévpurídží. Odchází, aby vplynul do jednoty s brahma."

Potom Mahápraphudží nařídil thákurovi Révat Singhovi, aby rozdal potravu kravám, ptákům a všemu lidu z vesnice – a mahárádža spěchal splnit jeho příkaz. Jakmile byl rozdán prasád, odebral se Mahápraphudží s thákurem a se všemi bhakty do Kajlášu.

Všude se ozýval nářek nad odchodem Mistra. Nejvíce naříkali ti, kdo za jeho života neuposlechli světcovy rady. Litovali, že ztratili příležitost napravit své chyby. Příchod Mahápraphudžího bhakty povzbudil. Mistr jim vyzařováním své lásky dodal novou energii a víru, že nic není ztraceno. Ještě dnes si pamětníci vyprávějí o úžasné energii, která prostoupila Kajláš po Mahápraphudžího příchodu.

MAHÁPRABHUDŽÍHO ŽÁCI

Svámí Šivánanda

Ve vesnici Čhótí Khátú žil thákur Balvant Singh Džódha Rádžput. Měl jediného syna Siváí Singha. Byl to statečný mladý muž bystrého ducha. Mladík se setkal s Maháprabhudžím a začal navštěvovat jeho satsangy. V Indii se říká: Člověk se vybarví podle toho, s kým se stýká. Když se dostane do party narkomanů, zanedlouho propadne droze. Když se přátelí s duchovně založenými lidmi, začne se zajímat o duchovní cestu a světské záležitosti ustupují do pozadí. Má-li člověk štěstí, že pobývá v přítomnosti opravdového světce, pak se s ním dějí divy. Duchovní probuzení přichází samo od sebe, a skrze Mistrovu milost se začnou uskutečňovat všechny skryté síly, které bhaktu dovedou k mókše.

Ne každý bhakta dospěje k mókše. Jak je to možné? Představte si, že jste našli bájný páras. To je kámen, jehož dotekem se proměňuje železo ve zlato. Našli jste páras, přiblížíte k němu železo – a železo zůstává železem. Jak to? Jsou dvě možnosti: buď není páras pravý, anebo dotek není úplný. Pokud se s vámi v přítomnosti světce nic neděje, pokud se ve vás neprobudila duchovní žízeň, pak buď světec není opravdový světec, anebo vám vaše pochyby brání v dokonalém doteku. Pochyby a nedostatek víry je ona osudná mezírka, která zamezuje tomu, aby se železo proměnilo ve zlato. Mistr neočekává slepou víru. Jde o to, abyste na sobě neustále pracovali, abyste se modlili, očišťovali od špatných vlastností a sklonů, abyste meditovali, nezištně sloužili druhým a měli na mysli Boha. Pak mezírka mezi vámi a párasem zmizí.

Šrí Siváí Singh byl díky svým ušlechtilým vlastnostem otevřen Maháprabhudžího záření. Proniklo mu k duši, uchvátilo celou jeho bytost. Prožil sílu boží lásky. Thákurův syn si uvědomil, jak je ve srovnání s ní pomíjivý tento svět. Veškerá jeho světská přání byla sežehnuta žárem touhy, touhy po Nejvyšším.

Šrí Siváí Singh oznámil jednoho dne rodičům: „Odcházím z domova, protože jsem se rozhodl stát se svámím a ukazovat cestu těm, kteří se ztratili ve změti světa."

Rodiče se zhrozili. „To nám přece nemůžeš udělat! Nemáme nikoho než tebe! Ztratit jediného syna! Kdo se stane pokračovatelem rodu? Kdo ponese dál naše jméno?"

V Indii má nejstarší syn mimořádně důležité postavení. Přebírá otcovo povolání a postavení, přebírá péči o otcovský dům, je pokračovatelem rodu. Je-li v rodině syn jediný, považuje se jeho ztráta za smrtelnou ránu.

Mladík odpověděl na nářky rodičů sice laskavě, ale s nezvratnou rozhodností: „Bůh je ochráncem nás všech, ani vás nenechá bez ochrany." Potom prorokoval, že v domě otcova mladšího bratra se narodí syn, který se stane pokračovatelem rodu. Jeho proroctví se skutečně vyplnilo.

Siváí Singh prošel zkušebním obdobím a Maháprabhudží jej zasvětil jako svámího pod jménem Šivánanda. Svámí Šivánanda zazpíval modlitbu, kterou mu ze srdce na rty vynesla nezměrná radost.

Ó duše gurudéva, jsi Duše Nejvyšší,
prostupující celým vesmírem,
rozprostřená jak nebe nedozírné,
vědomá si veškerého bytí,
duše věčná, nekonečná, čistá, neposkvrněná,
rozjímání o tobě přináší poznání bez hranic,
sama o nic se neopírající, jsi oporou všeho.
Nepopsatelný, divukrásný ochránce oddaných,
nade vším, nedotčen, svědek všech věků,
světci k tobě upínají svou mysl, aby vrostli do tvé radosti.
Vzdávám ti, guru Dípe, svou nejoddanější úctu,
tvá duše zbavila Šivánandu světského utrpení
a převedla ho přes oceán nevědomosti.

Svámí Šivánanda se odmalička zajímal o jógu. Byl dobře vybaven pro duchovní cestu. Sotvaže se mu dostalo od Maháprabhudžího požehnání, vstoupil do samádhi, do onoho transcendentálního stavu vědomí, v němž poznávající splývá vjedno s předmětem poznání i s procesem poznání. Individuální já se rozplývá v Já vesmírném, džívátmá je zproštěn karem a vplývá do věčné radosti.

Svámí Šivánanda si postavil podzemní kobku nedaleko áśramu a zde setrval měsíc v úplné samotě. Vyžádal si, aby nikdo neotevíral dveře, dokud jej neuslyší zpívat Óm. Nejedl a nepil a udržoval se v takzvaném stavu omezeného dechu.

Po měsíci uslyšeli bhaktové, kteří venku hlídali, zpěv Óm. Tím jim dal svámí Šivánanda najevo, že své vědomí přivedl zpátky do tohoto světa. Maháprabhudží přikázal dvěma žákům, aby mu pomohli vyjít ven. Stovky lidí se tísnily kolem a čekaly na jeho požehnání. Šrí Šivánanda vyšel. Byl ztuhlý a fyzicky zesláblý, ale jinak se cítil výborně. Maháprabhudží mu dal napít pomerančové šťávy. Příštího dne dostal mléko a třetího dne obilnou kaši. Osmého dne byl plně při síle. Lidem se dostalo opět důkazu, že nejen hmotná potrava drží člověka při životě.

Stěžíkdo poradí si se svou myslí bez guruova požehnání,
smýká se v hadích křivkách, bez ustání uniká otěžím,
dovol ji usměrnit k lotosu srdce, kde přebýváš, ať najde klid.
Jediná pravá podoba je obsažena
v pěti písmenech só ham – upínej mysl k ní,
nenech se zmámit pýchou, která ji zastíní tisíci klamnými podobami.
Až sjednotí se apána s pánou a vzestoupí vzhůru,
za desátou branou najdeme svůj pravý příbytek – zářícím,
nekonečným Vědomím poznáme Jeho v sobě a sebe v Něm.
Buď veleben vznešený gurudév Maháprabhudží,
mé mysli dal dospět domů. Svámí Šivánanda mu provolává slávu
a vzdává díky za jeho vedení.

Na svámím Šivánandovi bylo vidět, že v sobě poznal a uskutečnil božskou podstatu. Bhaktové za ním přicházeli a ptali se, jak k tomu dospěl. Odpovídal bhadžanem.

Kráčeje cestou, kterou guruova záře osvítila,
jsem všechno ve všem a zároveň nejsem nic.
Guruova milost mě oprostila od strachu z bytí,
splývám s věčností bez hranic a tvarů,
jsem v prázdnotě prázdnoprázdné naplněné Bohem,
sem nedosáhneme smysly a nedomíříme rozumem.
Spatřil jsem kraj božských barev a neviditelné záře,
smál jsem se radostí – konečně jsem doma!
Nevidomá byla má duše, než jsem potkal satgurua.

Skrze něj vidím a uskutečňuji Jednotu.
Zmizela dvojnost, je jenom Jediný a já jsem s ním zajedno.
Do této božské krajiny mě zavedl můj guru šrí Díp,
svámí Šivánanda pod jeho vedením dospěl k Nejvyššímu.

Jiný bhadžan zazpíval svámí Šivánanda jako odpověď na otázku, co rozumí guruovou milostí.

Co rozumím guruovou milostí, bratři?
Nevídaný strom bez větví, bez kořenů, sladkými plody obtěžkaný.
Nesrovnatelný, nepopsatelný, bez podoby, s proudící mízou pravdy,
roste v krajině nesmrtelnosti, kde není slunce, není stín,
rozkvétá tisíci květy vydechujícími lásku do všech stran,
nezaléván, věčně svěží nevzniká a nezaniká,
nad lidské pochopení, světci opěvován.
Našel jsem gurudéva šrí Dípa, svou milostí mě změnil,
uvedl Šivánandu do příbytku štěstí, kde poznal Nejvyššího.

Jeden návštěvník, který znal svámího Šivánandu z dřívějších let, nedovedl pochopit, jak mohl mladík ze zámožné rodiny místního vladaře opustit veškeré pohodlí a stát se svámím. Vyptával se, co jej k tomu vedlo. Svámí Šivánanda odpověděl: „Jdu si postavit dům v brahmalóku. Je to, jako když vesničan opustí chatrč na vsi a odejde bydlet do paláce ve městě."

Našel jsem nevídaný palác plný třpytu,
sídlí tu můj gurudév.
Bez dveří, beze stěn, bez základů pevně zakotven
v boží věčnosti.
Není tu slunce ani stín,
a přece září světlem nevšedním
a jen vzácní světci o něm vědí.
Védy, purány nemají slov, aby popsaly jeho vznešenost,
jeho nekonečný prostor naplňuje só ham.
Můj laskavý guru šrí Díp mi vysvětlil a osvětlil cestu.
Svámí Šivánanda ten palác nalezl.

Lidé pochopili, že pro šrí Šivánandu je veškeré světské jmění pouhou pomíjivou iluzí. Kolik princů a králů opustilo krátkodobou slávu tohoto světa pro slávu věčnosti! I Buddha byl jedním z nich. Z přechodného bydliště se přihlásili k trvalému pobytu v paláci věčnosti.

Podobou Nejvyššího je zvuk

Svámí Šivánanda málokdy hovořil. Osvětloval pravdu v písních, které čerpal z božího pramene.

Stát se svámím znamená zasvětit svůj život duchovnímu hledání. Hledat původ vesmíru, hledat jedinou Skutečnost, navrátit se domů, do duchovního domova, odkud jsme vyšli. Patříme věčnosti, a pobyt v tomto světě je jen přechodným bydlištěm. Svámí zasvěcuje život cestě do nitra, kde je ukryto Božské Já, vševědoucí a všudypřítomné. Svámí přestává být připoután k rodině, k hmotnému domu, k majetku, ke světským pobytům, neboť místem jeho pobytu je Vesmír.

Jednou se svámího Šivánandy kdosi zeptal, odkud pochází. Odpověděl:

Pocházím z prázdnoty, přátelé,
kde není zrození ani smrt, ani čas,
jenom jas radosti a guruovo požehnání
a Nesmrtelné Světlo jeho Poznání.

Dále vysvětloval bhadžanem, že veškeré bytosti jsou stejného původu, původu božského, nesmrtelného, nezničitelného.

Lidé pokyvovali hlavami, jako že rozumí, že je jim všechno jasné, a pak se někdo zeptal: „A ze které jste kasty, svámí Šivánando?"

„Je vidět, že stále ještě nerozumíte," usmál se svámí Šivánanda mírně. „U meče přece nechválíme pochvu, ale ostří. Není důležité, z jaké člověk pochází rodiny, z jaké kasty, z jakého národa. Není důležité pocházet, ale docházet. Docházet k pravdě. A k té může dojít každý, ať je z jakékoli kasty. Moji příbuzní jsou všichni, kdo rozumí božímu slovu."

Co bychom dělali, nebýt božích slov?
Dáváme slovy, dostáváme slovy,
slovy pojmeme i vyjádříme svět.
Na pouti životem tě vedou slova,
slova nás vedou dovnitř i ven,
k sobě samým i k sobě navzájem.
Slova jsou poselstvím poznání
a předzvěst osvobození.
Ve slovech světlo Nejvyššího svítí.
Bhagván šrí Díp Maháprabhudží
daroval Šivánandovi svaté slovo
a to ho přepravilo přes oceán bytí.

Tak objasnil svámí Šivánanda bhaktům větu z véd: Náda rúpa Parabrahma – zvuk je formou Nejvyššího.

Otec svámího Šivánandy dostává sanjásdíkšu

Stalo se přesně tak, jak svámí Šivánanda slíbil: V rodině jeho strýce se narodil syn a ten se stal pokračovatelem rodu. Dostal jméno Rádž Singh. Žije dodnes a je horoucím vyznavačem Maháprabhudžího.

Na Šivánandova otce hluboce zapůsobila synova proměna. Den ze dne vzrůstal jeho obdiv k Maháprabhudžímu. Navštěvoval jeho satsangy a začal pravidelně cvičit jógu. Na sklonku života požádal Mistra o zasvěcení do stavu sanjásína. Maháprabhudží mu udělil sanjásdíkšu a duchovní jméno Sukhadévánandapurí. Škoda že se svámí Sukhadévánandapurí stal pánem sám nad sebou v tak pozdním věku. Člověk má být vnímavější k duchovnímu volání a vydat se za jeho hlasem co nejdříve.

Hinduistická konference

Svámí Šivánanda šířil Maháprabhudžího učení ponejvíce v Uttarpradéši a v Pandžábu. Jednou se ve městě Džalandharu zúčastnil významné hinduistické konference. Oslnil posluchače svými moudrými slovy. Proslov zakončil bhadžanem, ve kterém zazněla naléhavá duchovní výzva.

Probuďte se, bratři,
proberte se ze sna,
cožpak necítíte tíži nevědomosti?
Dost netečnosti!
Bděte, plňte poslání člověka,
jinak vás nečeká než další utrpení
ve zvířecích životech!
Nebuďte pyšní na vznešenost kasty a rodu,
hledejte Jediné,
ať jste hodni být zváni
králi stvoření.
Ti, co mohli být bohy,
klesají mezi ďábly.
Mne probudil ze sna
gurudév Maháprabhudží,
probudil mě svým svatým slovem.
Probuďte se i vy k opravdovému náboženství,
o to vás prosí svámí Šivánanda.

Všichni přítomní, včetně významné duchovní osobnosti šrí svámího Nitjánandy, pocítili, že v Šivánandových slovech se projevuje božská síla.

Přinesou nám poutě do svatých míst spásu?

Svámí Šivánanda měl v Gudžarátu přítele svámího Akhandánandu. Šrí Akhandánanda se jednou chystal s dalšími věřícími na okružní cestu po poutních místech Indie. Pozval s sebou přítele Šivánandu:

„Bylo by krásné, kdybyste se k nám připojil a povzbuzoval nás po cestě svými nádhernými bhadžany."

Svámí Šivánanda vlídně poděkoval, ale pozvání odmítl. „Zamysleme se, jaký mají poutě vůbec význam," řekl. „Lidé konají poutě do míst, která posvětila svým životem nějaká vznešená duchovní osobnost. Doufají, že se jim na poutním místě podaří přiblížit Bohu tak, jak se mu přiblížil onen světec. Hledáme-li opravdu Boha, a nikoli příležitost, jak strávit pár dní vzrušujícího putování

do poutních míst, pak následujeme nikoli fyzické stopy světce, ale jeho duchovní cestu. Bůh je všude tam, kde na něj myslíme. Dovedeme-li se na něj soustředit, nerozptylováni smysly lačnícími po vnějších vjemech a nerušeni neklidnou myslí, pak pocítíme jeho přítomnost, ať jsme kdekoli. Tiché, klidné místo nám soustředění na Boha umožní lépe než místo zaplavené davy poutníků.

Říká se: Chci-li mnoho, ztratím všechno, chci-li jedno, získám všechno. Získáme všechno, soustředíme-li se na Jedno Jediné. Soustřeďme se na Jediné, a získáme dokonalost. Chci-li dát výživu listům stromu, větvím, kmeni, květům – zalévám jediné: kořeny. Z kořenů čerpá sílu celý strom. Ale zalévám-li listy, plýtvám zbytečně vodou."

„Svámídží," namítl jeden z poutníků, „cožpak právě poutní místa nejsou oněmi kořeny, které nám dodávají sílu k probuzení?"

„Nejsou," odvětil svámí Šivánanda. „Kořenem je gurubhakti. Oddanost guruovi vyživuje květy duchovního usilování a dává dozrávat plodům. Nehledejte zašlé stopy dávných světců, hledejte živého Učitele. Gurua. Slabika *gu* symbolizuje tmu, slabika *ru* symbolizuje světlo. Guru vede od temnoty nevědomosti ke světlu poznání.

Nevědomost způsobuje, že považujeme projev máji za pravou skutečnost. Trpíme její proměnlivostí a pomíjivostí, které neustále chceme podsouvat věčnost. Jenom Světlo Božské Pravdy je věčné, neměnné, nedotčené dimenzemi času. Modlete se, abyste potkali pravého Učitele, gurua, který vám otevře oči, abyste byli s to ono Světlo spatřit. Najdete-li opravdového Mistra, nepocítíte potřebu být jinde, než je on, žádná poutní místa už vás nebudou lákat.

Obzvláště velké milosti se dostalo těm, kteří mohou žít v blízkosti svého Učitele. Šťastni jsou ti, kdo mu smějí sloužit. Požehnaní jsou ti, co se s ním alespoň čas od času setkají a chovají jej ve svých myšlenkách. Přátelé, vejdete-li do banky, neznamená to ještě, že zbohatnete. Navštívíte-li poutní místo, kde žil moudrý muž, neznamená to, že zmoudříte. Poznání nabudete na trpělivé pouti za pokladem svého átmá. Guru je živá stopa, která vás povede, guru je posila, guru má klíč k pokladu."

Další slova svámího Šivánandy vplynula do melodie bhadžanu.

Všechna poutní místa jsou u guruových nohou,
zpívají o tom védy i puríny,v Ganze poznání se tu koupou ti,
co hledají Jeho, Pána, pravé od nepravého se učí rozeznávat
a je jim darována opravdová moudrost,
probuzeným zrakem spatří svou skutečnou podobu,
mysl od obav se oprostí, vnořena do věčné radosti,
zde navždy se vymaní ze znovuzrození a znovuumírání,
zde vplynou do jednoty s Nejvyšším.
Našel jsem gurudéva šrí Dípa a nemám jinou touhu než být s ním.
Šivánanda zpívá o jeho slávě a nepotřebuje putovat za jinými bohy.

Svámí Akhandánanda i jeho druhové byli tak podmaněni slovy živoucího světce, že upustili od úmyslu sledovat stopy světců minulých, ztraceni v davech hlučících poutníků. Zůstali několik požehnaných dní v přítomnosti svámího Šivánandy a těšili se z jeho moudrých slov i krásných bhadžanů.

Mnoho let předával svámí Šivánanda poselství Maháprabhudžího pravdy. Působil na bhakty silou bhadžanů, které byly později sepsány ve sbírce „Šrí Šivánanda vání prakáš". Věděl, kdy má nastat konec jeho pozemské pouti, silou jógy opustil hmotné tělo a v souladu s boží vůlí se spojil s Nejvyšším Vědomím.

Thákur Révat Singh

Ve vesnici Barí Khátú vládl rod Čaupavata Rathóra. Pod jeho moc spadalo mnoho dalších obcí. Podřízen byl pouze maharádžovi z Džódhpuru. Rod Rathórů se nechvalně proslavil svou krutostí. Byl-li někdo předvolán k výslechu do panského sídla, propadl hrůze: Při výslechu musel stát obviněný s těžkým balvanem na hlavě tak dlouho, dokud se nepřiznal – často k něčemu, co ani neprovedl. Strach před mučením omezoval do jisté míry podvody a nepravosti, na druhé straně se však v lidech hromadila zloba a nenávist, která se vybíjela ve zločinech, sotva tlak někde trochu povolil. Zastrašování a teror rozhodně nejsou vhodný lék proti zločinnosti.

Lidé rathórského rodu žili nezřízeným životem. Každý den padla spousta drůbeže, ovcí a koz za oběť jejich hýření, při kterém tekl alkohol potokem. Večer co večer se pořádaly pitky a orgie.

Révat Singh byl v tomto rodu výjimkou. Když nastoupil vládu po svém otci, zakázal pitky a snažil se dny svého života trávit smysluplněji.

Po kraji se šířila sláva Maháprabhudžího a Dévpurídžího.

„To je zvláštní," řekl jednou své ženě Révat Singh, „v našem kraji žijí dva světci, o kterých se všude mluví, a já se s nimi ještě nikdy nesetkal." Jednoho dne se vypravil s celým průvodem do Šrí Dévadúngarí sanjás ášramu. Maháprabhudží rádžu přívětivě přijal a poptal se po zdraví jeho rodiny.

„Máte jistě mnoho vladařských povinností. Co to, že jste se uvolnil a přišel sem?" následovala další otázka.

Rádža ani sám nečekal, že odpoví to, co odpověděl: „Hledám smysl života."

„Víte jistě, že nečiním rozdílu mezi králem a žebrákem, boháčem a chudákem. Lidé z kast urozených i opovrhovaných jsou si přede mnou rovni. Sláva světa pro mne nic neznamená. Jsem naplněn jménem svého gurudéva."

Napájen opojným jménem satgurua,
o nic se nestarám, protože všechno mám.
Jak země je pevný a dává životodárnou sílu,
jak nebe klene se nad všemi bez rozdílu,
jak nektar lahodný, jak voda osvěžuje,
lhostejný k hodnostem, nerozlišuje mezi žebrákem a králem,
kasta či sekta je pouhý světský klam
a drahokam má cenu oblázku.
Je neustále šťasten, nezná hlad, nezná žízeň,
po ničem netouží, lhostejný k vládě nad třemi světy,
podoba přelíbezná, je tu, aby mohl rozdávat,
osvobozen od znovuzrození,
je požehnáním pro všechna stvoření.
Svámí Díp říká: Satguru je avadhút avalijá,
nejudatnější ze všech hrdinů.

Na rádžu Révat Singha a na všechny, kdo jej provázeli, hluboce zapůsobil Maháprabhudžího zpěv.

„Bože, jaké je to požehnání pro náš kraj, že v něm přebývá světec, jako jste vy!" promluvil Révat Singh. „A kdo by si zasloužil většího odsouzení než ten, kdo by v dosahu vašeho blahodárného stínu zůstával nadále hříšníkem! Prosím, Pane, přijměte laskavě mé pozvání a přijďte očistit můj palác svou přítomností."

Maháprabhudží na rádžu vážně pohlédl: „Co by to bylo platné, kdybych jeden den očistil váš palác svou přítomností, a druhý den by jej znečistily potoky alkoholu a krev zabíjených zvířat?"

Vznětlivý rádža vykřikl: „Přísahám, že od té chvíle, co vkročíte do mého domu, se v něm nestane nic, co by bylo v rozporu s vaší vůlí!"

Maháprabhudží přikázal: „Ze všeho nejdříve musí přestat jatka a pitky!"

„Stane se!" přislíbil rádža s pevným odhodláním.

Maháprabhudží viděl, že jeho předsevzetí je upřímné, a řekl: „Dobrá. Navštívím vás v den příštího úplňku. Připravte pohoštění pro bhakty. Uvítáte každého, kdo přijde, bez ohledu na to, z jaké je kasty, jaké má postavení a je-li bohatý či chudý."

Když uslyšel rádža tato slova, byl pohnut jako ještě nikdy v životě. Padl před Maháprabhudžím na kolena, a když mu Mistr požehnal, vypravil se se svým doprovodem zpět do paláce.

Po celém kraji bylo ohlášeno, že úplňkový satsang bude uspořádán v rádžově paláci. Lidé žasli. Maháprabhudží zřídkakdy opouštěl ášram. Říkával: „Studna nechodí za žízníci, ale žízníci za studnou." Tentokrát učinil výjimku, aby splnil přání rádži, s nímž se udála tak velká duchovní proměna.

V paláci začaly přípravy na nadcházející satsang. Rádža zakázal zabíjet zvířata a na celém jeho dvoře se přestal pít alkohol. Zrušil mučení při výsleších. Palác byl čerstvě vybílen a ozdoben.

Na satsang byli pozváni všichni bez rozdílu. Nejen panstvo, ale i ti nejprostší rolníci. Konal se na den čaitra šuddhi púrnimá, o úplňku, který podle křesťanského kalendáře připadá na konec dubna. Počasí je příjemně teplé, ale ještě nejsou úmorná letní vedra. Rolníci užívají krátkou chvíli oddechu po jarní sklizni.

Návštěvníci proudili do paláce v zástupech. Široko daleko vyšlehávaly jasné barvy turbanů, žluté, růžové, rudé, oranžové, a mezi nimi se vlnily pestrobarevné rádžasthánské sukně anebo sárí žen. Každý si vzal na sebe to nejlepší, co doma měl. Takovou slavnost vesnice Barí Khátú ještě nezažila. Zúčastnil se jí každý, bohatí, chudí, lidé všech kast. Do dalekého okolí se nesl zpěv bhadžanů a lidská srdce, očištěná a ozdobená květy bhakti, se připravovala na příchod Maháprabhudžího.

Potom se davy pohnuly směrem k ášramu. V čele průvodu kráčel rádža Révat Singh a muži s nosítky, kteří šli Maháprabhudžího přenést do paláce. Thákur zavěsil světci kolem krku květinovou málu. Nato usedl Maháprabhudží do nosítek a za zpěvu kírtanů a bhadžanů byl nesen do paláce. Co chvíli se ozvalo ze zástupu: Šrí Díp Nárájan Bhagván kí džaja!

Když se průvod blížil k paláci, zněl bhadžan svámího Šivánandy.

Satguru sestoupil, aby ochránil řád,
sestoupil ze světa pravdy,
vyslovil slovo, probudil mé vědomí,
a má nevědomost se rozplynula.
Ukázal mi mou pravou podobu,
ukázal mi, že svět je přelud máji,
a osvobodil mě od karem.
Přepravil mě přes oceán bytí,
sejmul ze mne břímě světských starostí.
Odevzdal jsem mu tělo i mysl,
protože mi dal pochopit pravý smysl života.
Proto se tvor rodí člověkem,
aby si byl vědom boží slávy.
Tomu mě naučil můj Božský Mistr
Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží,
a Šivánanda mu vzdává chválu.

Pro Maháprabhudžího bylo připraveno vyvýšené sedadlo pokryté vyšívaným přehozem. Níže po straně usedl thákur Révat Singh se svou manželkou paní Čandavat a s ostatními členy rodiny.

Všichni dostali od Maháprabhudžího mantru, čímž se stali jeho žáky. U příležitosti mantradíkši dává nově zasvěcený žák svému guruovi symbolický dar. Rádža Révat Singh se před Maháprabhudžím poklonil a pak zaníceně zvolal: „Pane, přijměte veškeré mé statky! Jsou dávno vaše! Byl jsem zaslepen, že jsem to nevěděl."

Maháprabhudží se usmál: „Máš pravdu, vladaři. Gurudévovi patří všechno. I tvé statky. Ale ty jsi jejich správce a tvou povinností je o ně pečovat k obecnému prospěchu. Co já bych si počal se světským bohatstvím? K čemu by mi byla světská moc? Jenom dále panuj, ale nezapomínej přitom, že jsi služebník. Panuješ ve službách božích. Pros Boha, aby ti dopřál vládnout spravedlivě, s láskou a pokorou. Nezištně lidem slouž a pracuj pro jejich blaho. Nepodváděj svůj lid, neukládej neúnosné daně, hleď, aby měl každý alespoň to nejnutnější, co potřebuje ke každodennímu životu, a nedopusť, aby se v tvém kraji usídlilo bezpráví".

To, že se rádža Révat Singh stal Maháprabhudžího žákem, přineslo požehnání nejen jemu, ale celému kraji a všemu lidu.

Satsang trval tři dny a tři noci. Po celou dobu zněly bhadžany a modlitby. Mnoho přítomných požádalo Maháprabhudžího o mantru a Mistr je přijal za své žáky. Jeden z nově zasvěcených, séth Bankat Lál Dadžádž, zazpíval ve chvíli vytržení na počest Mistra bhadžan, který se dochoval dodnes.

Ó Pane, Vesmírné Světlo, všudypřítomné vědomí,
porážíš iluzi, která nás ujařmila.
Nedotčen dvojností, znalý tajemství tattev, rozdáváš poznání,
a jenom k bloudům obrněným nevědomostí neproniká síla satsangu.
Ochránče, zachránče, nade vším pozemským, osvobozen od máji,
hledající se k tobě utíkají a jenom zaslepení tě nehledají.
Ukrytý v srdci všech živých bytostí zříš ve třech světech.
Bankat Lál prosí: Zažeň tmu mé nevědomosti.

Duše přítomných souzněly s Bankat Lálovou modlitbou. Ovzduší jako by bylo prosyceno přítomností dévů a gandharvů, kteří přišli velebit Pána a zemi, kam sestoupil v lidské podobě, zemi Marudhar – kraj pouště. Každé zrnko písku je tu svaté, protože

zde se jako člověk zrodil Nirguna – Nejvyšší, Nekonečný, Nepostižitelný, Bez podoby. Bankat Lál vyjádřit city celého shromáždění dalším bhadžanem.

Jak milá je mi země Marudhar,
kde vtělila se na zem božská síla – můj satguru.
Chvála matce, která mu dala života, otci chvála,
chvála vsi, chvála domu, kde v lidské podobě přebývala Jeho Nekonečnost.
Bozi a světci, rišiové a muniové chválí indickou zemi,
kam přišel rozdávat vláhu poznání, všemi žíznícími velebený,
můj satguru šrí Díp, Pán Pánů.
Bankat Lál prosí: Přijmi mě pod ochranu.

Maháprabhudží zůstal v rádžově paláci několik dní a potom se odebral zpět do ášramu, provázen účastníky satsangu. Nikdo se od něho nechtěl odloučit.

„Bratři a sestry, moji drazí. Je čas, abyste se vrátili ke svým denním povinnostem. Jsem s vámi neustále. Jsem s vámi, kdykoli si na mne vzpomenete."

Lidé odcházeli domů s čistou myslí a se srdcem naplněným láskou.

Rádža Révat Singh slíbil, že bude Maháprabhudžího každý den navštěvovat, a svůj slib také dodržel. Chodil pěšky několik kilometrů přes poušť. Jako vladař nemohl jít sám, a tak se s ním ubírala celá jeho dvorní suita. V průvodu šli velbloudi a koně, ale rádža kráčel vždy pěšky.

Maháprabhudží se ho jednou zeptal: „Rádžo, jsi vladař, proč nevyužiješ pohodlí, které ti Bůh uštědřil, proč nejedeš na velbloudu?"

„Před tebou jsem, Pane, pouhý sluha. Dovol mi, abych do tvého království vstupoval pěšky."

Rádžovi poddaní byli velice hrdí na to, s jakou pokorou se jejich vladař chová k Mistrovi. Dávní vládcové Indie žili duchovním životem a dodržovali principy jógy. Bohužel postupně zbožnost vládců upadla – až opět v Rádžasthánu sestoupil na zem Gurudév, aby ji přivedl zpět k životu. V Bhagavadgítě se říká: „Pokud lidu vládnou mudrcové řídící se principy bhaktijógy a džňánajógy, je

v zemi spravedlnost, radost a mír. Jóga však dávno zmizela ze země. Teprve až se znovu objeví na zemi Bůh v lidské podobě, obnoví se princip jógy." (kap. 4, v. 2.)

Rádža Révat Singh hlásal Maháprabhudžího slávu: „Mistrova milost je zdrojem největšího blaha. Tížil mě těžký sen nevědomosti, a gurudév mě z něho probudil. Gurudév je vladař, ne já! Největší panovníci a boháči tohoto světa jsou pouhými žebráky u jeho prahu. Gurudévovo požehnání přináší mír."

Maháprabhudží byl rád, že rádža k stáru pochopil smysl lidského života. Říkával mu: „Jenom ten, kdo má ochotu pochopit lidské poslání, si zaslouží, aby byl zván člověkem. Ostatní se považují za lidi neprávem. V čem se liší od zvířat, dovedou-li pouze jíst, pít a plodit potomstvo? Člověk byl obdarován nedocenitelným darem: schopností poznání. Je s to poznat Vesmírný Princip. Je s to si uvědomit Boha, který dlí ve všech srdcích. Pokud není ochoten se za poznáním vydat, nevysvobodí se z klece znovuzrození a znovuumírání. Gurubhakti tě směruje na tvé cestě k sobě samému. Gurubhakti rozdmýchává jiskérku Boha ve tvém srdci. Kéž v každém srdci procitne boží Láska, neboť není srdce, v němž by nedřímala její jiskérka."

Mistr pokračoval: „Zbytečné je nořit se pro poznání do studia véd a upanišad. Pokud se člověk neponoří sám do sebe, poznání nezíská. Nevzdaluj ani na okamžik mysl od Boha, rozjímej o něm, cvič se v pokoře vůči němu. To Věčné a Neměnné je v tobě. Gurudév ti k němu ukazuje cestu. Ze vztahu mezi opravdovým átmádžňání – brahmadžňání gurudévem a bezvýhradně oddaným žákem se rodí zázrak poznání."

Bhópové

Většina lidí na světě je zvědavá na svou budoucnost a touží po tom, aby se jim co nejrychleji a bez vlastního přičinění splnila nejrůznější přání. Lidských slabostí využívají všelijací šarlatáni, kteří se vydávají za jasnovidce, média, mágy. V Indii nabízejí lidem pochybné věštecko-magické služby bhópové.

Bhópové mají vypracované působivé věštecko-magické pratiky. Bhópa usedne pod sochu některého z božstev, uvede se do transu

kouřem vonných tyčinek a údery bubnů a pak začne věštit. Lidé se dozvídají, čím bohyni urazili, a hlavně čím si ji musí usmířit. Skrze médium je jim sděleno, aby obětovali buvola, kozu, ovci nebo jiné zvíře. Maso zvířete sní pochopitelně bhópa. Předstírá, že mu to přikazují vyšší síly. Pobloudilci, kteří hloupě věří jeho magickým schopnostem, se finančně ruinují a zatěžkávají si karmu tím, že kvůli nim přichází o život spousta živých tvorů.

Bhópové měli na růžích ustláno v nágaurském kraji, kterému vládl Révat Singh. V dobách jeho krutých předchůdců se k nim lidé utíkali ze zoufalství a bezvýchodnosti. Maháprabhudží si jednou rádžu zavolal a zeptal se ho, nemíní-li proti podvodným praktikám bhópů zakročit.

„Lidé se jich bojí. Přicházejí na mizinu, jen aby bhópovi sehnali, co po nich požaduje. Žijí v neustálém strachu, že na ně bhópa přivolá hněv božstev, nepřivedou-li mu tučné dobytče. Prolévají krev jiných a sami sebe ničí. Pověry vyvěrají ze strachu a z nevědomosti."

„Pane," řekl Révat Singh sklíčeně, „pokoušel jsem se o to, ale Kálídása, hlava všech bhópů, pokaždé mé úsilí zmaří. Je to tvrdý a krutý člověk, kterého se bhópové bojí. Žije v horské jeskyni, cvičí se v černé magii a bezpochyby má v moci temné síly. Pouští se do soubojů se sádhuy a zatím se mu podařilo každého potupit a zneuctít jeho duchovní cestu."

Maháprabhudží se usmál: „Vidím, že ještě nevíš, co je gurudév. Jsi pod mou ochranou, a proto se ti nemůže nic stát. Žádná zlá síla ti nemůže uškodit. I bůh smrti Jáma ustoupí před tím, kdo je pod gurudévovou ochranou. Jen se ničeho neboj a dej všechny bhópy zatknout. Víš, kolik lidí přivedli na mizinu? Víš, kolik lidí udržují v neustálém strachu o život? Dej jim na vědomí, že je může osvobodit jen jejich Mistr. Je načase, aby ustoupila temnota!"

„Temnota ustupuje, kde vysvitne gurudévovo světlo!" poklonil se rádža Révat Singh.

Podle gurudévova pokynu přikázal, aby byli zatčeni všichni bhópové na jeho panství. Policistům se do této akce nechtělo. Báli se, že na ně mágové přivolají hněv bohyně. Nakonec se k velkému překvapení jak policistů, tak bhópů samých ukázalo, že jejich tantrické hypnotické praktiky jsou neúčinné.

Když se o zatýkací akci dozvěděl Kálídása, rozzuřil se a začal pomocí veškerých svých magických sil svolávat pohromu na Révat Singha a na Maháprabhudžího. Chtěl, aby zemřeli. Ke svému zděšení zjišťoval, že síly, které získal mnohaletým cvičením, selhávají. Temné kletby se míjely účinkem a rozplývaly se v prázdnu. Zděšeni byli i bhópové, neboť byli se svým učitelem v intuitivním spojení a cítili, že není s to je ochránit. Jeden po druhém se začali zavazovat přísahou, že zanechají magických praktik, a prosili, aby byli propuštěni na svobodu. Na Maháprabhudžího pokyn je rádža Révat Singh propustil z vězení a věnoval každému kus půdy, aby se mohli poctivě živit. Řada bývalých bhópů se stala Maháprabhudžího žáky.

Když Kálídásu opustily jeho temné síly, onemocněl malomocenstvím. To byl důsledek černých činů. Týrán zhoubnou nemocí, odhodlal se nakonec pokořit a přišel za Maháprabhudžím prosit o pomoc a o odpuštění. Maháprabhudží mu nic nevyčítal, jenom se na něj podíval pohledem plným soucitu. Pod tímto pohledem zaplavovala lidi lítost nad jejich špatnými činy, ale zároveň se v nich probouzela síla k čistému životu.

„Nic nikomu nepatří, drž se pravdy a měj na mysli Boha," řekl Maháprabhudží, a Kálídása byl vyléčen na těle i na duchu.

Vznešené duše nehledí na chyby druhých. Udílejí milost, která chybujícím pomáhá odložit zlozvyky a ulehčit si v utrpení.

Thákur Révat Singh trávil s gurudévem čím dále tím více času. Lačnil po jeho slovech. Žíznil po jeho moudrosti a milosti. Rádžovi přátelé to nemohli pochopit a ptali se, co z toho má. Révat Singh jim odpovídal bhadžanem.

Satguru na mě pohleděl,
a všechno se změnilo,
v mé mysli rozhostil se mír;
temnota opouští mé nitro,
nebloudím více pouští klamných vidin,
v jeho Světle nalézám cestu,
oproštěn od strachu, nebojím se ani
poslů Jámy – jsem osvobozen od znovuzrození.

Můj satguru šrí Díp je Hari i brahma,
služebník Révat Singh prosí,
aby směl stírat prach z jeho nohou.

Všechny udivovalo, jak nesmírně thákur Révat Singh zmoudřel. A to byl, přátelé, plod satsangů.

Rádža Čátur Singh přestává lovit

Jednou jel thákur Révat Singh služebně do Džódhpuru a tam potkal svého známého rádžu Čátur Singha. Čátur Singh byl vášnivý lovec.

„Cožpak vy nikdy nepořádáte hony?" zeptal se Révat Singha.

„Jediné, nač pořádám hony, je nevědomost uvnitř mne samého. Tu bych rád vyhnal z hájemství svého vědomí. Dokud budeme způsobovat utrpení druhým, budeme sami trpět. To neříkám já, o tom nás učí védy a svatá písma: Kdo učiní druhého šťastným, bude šťasten. Kdo druhého poškodí, utrpí stonásobnou škodu." Nato Révat Singh zazpíval bhadžan:

Dívám se s bolestným úžasem,
jak člověk, pán na této zemi,
způsobuje bezmocným utrpení.
Poslyš, co říkají védy i svatí:
Život dá ti radost za radost a bolest za bolest.
Ochraňuj živé tvory jako sám sebe.
Šrí svámí Díp mi vysvětlil lidské poslání
a od té doby Révat Singh nebere nikomu život.

Bhadžan rádži z Barí Khátú zapůsobil na Čátur Singha tak hluboce, že se zřekl lovení zvěře. Zapřisáhl se, že přestane lovit a jíst maso. Hlavní povinností kšatrije je bojovat proti zlu. Těžkou karmu si připravuje těmito činy:

zabíjením živých tvorů,
krádeží a ničením majetku svých bližních,

podvody a klamem,
pokušením opustit cestu lidské dharmy.

Později začal i Čátur Singh, inspirován svým přítelem, hlásat Maháprabhudžího učení.

Zloději přestali vidět

O jednom kartikovém úplňku – podle evropského kalendáře připadá na říjen – uspořádal Maháprabhudží slavný satsang se zpěvem kírtanů a bhadžanů. V áśramu se sešly stovky lidí. Mezi nimi byli i čtyři zloději. Doufali, že se jim v tom davu podaří získat bohatou kořist. Maháprabhudží o nich věděl, ale ostatní bhakty na ně neupozornil.

Satsangu se zúčastnil také thákur Révat Singh. Jako obvykle přišel pěšky, ale v jeho doprovodu byli vedeni dva velbloudi. Pohaněč je přivázal venku před áśramem. O půlnoci, kdy slavnost vrcholila, se ke zvířatům přiblížili zloději, odvázali je, nasedli a uháněli pryč. Teprve k ránu bhaktové zpozorovali, že velbloudi zmizeli. Nastal rozruch, ale Maháprabhudží lidi uklidňoval: „Zpívejte dál, velbloudi se vrátí."

Nikdo se však nedovedl soustředit, a tak Mistr řekl: „Pojďte se mnou k bráně, uvidíte, že mám pravdu."

Všichni se hrnuli k bráně – a co vidí? Čtyři zloději na velbloudech objíždějí áśram kolem dokola.

„To je divné," povídá jeden znepokojeně. „Jedeme už takovou dobu, a nikde žádná vesnice!"

„Měsíc je za mraky, není vidět," upokojoval ho druhý.

„Máte vůbec někdo ponětí, kde jsme?" ptal se třetí.

Vtom se k nim vrhli bhaktové, popadli velbloudy za uzdu a vedli je i s podařenými jezdci před Maháprabhudžího. Zloději s hrůzou zjistili, že nevidí.

Zoufalí padli před Maháprabhudžího na kolena: „Mistře, slitování! Odpusť nám! Smiluj se, vrať nám zrak!"

Maháprabhudží řekl: „Zapřisáhnete-li se, že přestanete krást a že se budete živit poctivou prací, zrak se vám vrátí. Kdo by ale

porušil slib a dal se opět na cestu podvodů a krádeží, oslepne nadosmrti."

Všichni čtyři zloději složili přísahu, jak Mistr přikázal, a opět prohlédli. Neskonale soucitný Maháprabhudží vrátil jejich očím světlo.

Tři z nich dostáli slovu, ale čtvrtý nevydržel. Nedovedl se zbavit svého zlozvyku a znovu začal krást. Tentokrát oslepl nadobro. Slova světců se plní.

Zpěvák vyléčený z pýchy

Blouděním kolem áśramu byl potrestán i jeden známý rádžasthánský zpěvák. Zúčastnil se se svým synem gurupúrnimy. Zpíval nádherně a bhaktové byli doslova u vytržení. Zpěvák ovšem zazpíval dva tři bhadžany a chtěl se loučit.

„To nám přece neuděláte, panditdží!" prosili bhaktové. „Nezbavujte nás toho nádherného zážitku, který nám dává váš hlas!"

„V žádném případě! Přišel jsem jenom pozdravit Mistra a musím zase jít. Můj čas je příliš vzácný." Zpěvák dal tak nepříliš zdvořile najevo, jakou prokazuje laskavost, když zpívá zadarmo.

I Maháprabhudží se začal přimlouvat: „Panditdží, ti lidé vás prosí z hloubi duše. Vždyť by to byl hřích, nevyhovět jim! I Nejvyššího byste zklamal."

Zpěvák jenom zavrtěl hlavou, spěšně se rozloučil a odešel se synem z áśramu.

„Bože, to je škoda, že ho nemůžeme ještě chvilku poslouchat!" ozývaly se povzdechy ze shromáždění. Potom někdo poprosil Maháprabhudžího, aby zpěváka přivolal zpátky. Gurudév zbožná přání bhaktů plní.

„Nebojte se, však on daleko nedojde," řekl Maháprabhudží. „Vrátí se a bude zpívat, jak vám bude libo."

Zpěvák se synem vyšli z áśramu a vydali se k vesnici. Jdou, jdou, a cesty neubývá. Zpěvák přidal do kroku, ale vesnice stále nikde.

„Jdeme už takovou dobu, a pořád jsme v poušti. To je zvláštní," podivil se syn. Když viděl, jak je otec schvácený, navrhl, aby si chvilku odpočinuli. Otec souhlasil. Usedli. Když se rozhlédli kolem sebe, zjistili ke svému ohromení, že sedí před branou áśramu.

„Jak je to možné?“ otec byl úplně zmatený. „Přece jsme viděli po cestě hory, křoví. Kam to všechno zmizelo? Takovou dobu jsme šli úplně zbytečně?“

„Otče, neposlechli jsme gurudéva, a tady to máme! To je trest boží. Neuvědomil sis, kdo je gurudév!“ řekl s výčitkou syn.

Zpěváka zachvátil pocit hlubokého studu nad vlastní pýchou. Zkroušeně se vrátil do áśramu a začal se zahanbeně omlouvat. „Pane, můžeš mi prominout? Byl jsem zaslepený pýchou. Zapomněl jsem, kdo jsi. Odpustíš mi? Dovolíš mi, abych zpíval na satsangu? Celý život budu zpívat o tvé slávě, Pane.“

Maháprabhudží na znamení toho, že odpouští, položil svou žehnající ruku na zpěvákovu hlavu a pak požehnal i jeho synovi. „Napříště se nezdráhej plnit pokyny mahátmů,“ řekl „a dostane se ti nebývalých darů.“ Potom sám svým krásným hlasem zazpíval bhadžan, který na zpěváka i jeho syna nesmírně zapůsobil.

K čemu nádherný hlas a krásný zpěv,
když gurudév ti není ničím?
Kam tě žene tvá pýcha? Marně pospícháš,
ošálen májou budeš bloudit v kruhu.
Hlaholným hlasem halasně hlásáš Pravdu,
a přitom si před ní uši zacpáváš.
Pokud sám sebou opit sobě se klaníš,
nemůžeš pochopit Boha, kterého opěvuješ.
K čemu ta vzletná slova, k čemu sitár a flétna,
k čemu ta sláva, když nechápeš, co slavíš?
Boha vzývají, o Bohu zpívají, Boha neznají!
Jen ti, co tiše, pokorně bez ustání za Ním jdou,
jej s guruovým požehnáním naleznou.
Můj satguru, šrí Dévpurídží, nepopsatelný,
šrí svámí Díp Bohem opilý
je pod jeho ochranou.

O této gurupúrnimě předvedl Mistr ještě jednou svou božskou hru: Ukázal se současně na dvaceti pěti satsanzích konaných na různých místech.

Čaturmás v Barí Khátú

Thákur Révat Singh z Barí Khátú a všichni tamější vesničané milovali Maháprabhudžího satsangy, a tak se zrodilo přání, aby Mistr strávil čaturmás, údobí dešťů, v jejich obci. Bylo sepsáno prosebné pozvání a rádža Révat Singh je šel v průvodu vesničanů předat Mistrovi. Dopis byl následujícího znění:

Šrí Maháprabhudží, dovolujeme si vyjádřit pokornou prosbu, abyste poctil naši vesnici svou přítomností po dobu monzunů.

Mistr delegaci přívětivě přijal a řekl: „Lidé jsou v rukou božích, ale Bůh je v rukou lidí, kteří v něj věří a kteří jej uctívají. Těší mě vaše pozvání, ale rád bych zůstával na volném prostranství za vesnicí, aby ke mně mohl kdykoli kdokoli přijít.“

Šrí Révat Singh odpověděl: „Pane, na západ od vesnice pod úpatím hory je prostorný dům pod banjánovým stromem. Tam by pro návštěvníky bylo dost místa. Budu šťasten, přikážete-li, abych jej pro vás zařídil.“

K velké radosti všech Mistr souhlasil. Celá vesnice začala s přípravami na jeho příchod. Kolem čaturmásového příbytku založili zahradu, kterou nazvali na počest Maháprabhudžího Šrí Díp Nárájan bagíčí. Zahrada i dům, kde Maháprabhudží přebýval, se tu dodnes udržují na jeho památku.

Jedenáctého dne měsíce ašádhu vyjel časně ráno thákur Révat Singh v kočáře pro Mistra. Na zpáteční cestě z áśramu do Barí Khátú šlo za kočárem dlouhé procesí lidu. Vůz zastavil před nově založenou zahrádkou, Maháprabhudží sestoupil a vešel do slavnostně vyzdobeného domu.

Mistr zahájil svůj čtyřměsíční pobyt satsangem, na který pamětníci dosud vzpomínají. Při jeho slovech a v jeho přítomnosti se rozplývaly potíže a starosti, lidem se v čistých myslích zjevovalo řešení jejich problémů; energie, která z Maháprabhudžího vycházela, je naplňovala novou silou, nadějí a odhodláním. Je těžké tyto zážitky popsat a podělit se o ně s někým, kdo Mistrův satsang nezažil.

Mnozí učenci rozebírají po celý život složitou filosofii véd, upanišad, Bhagavadgíty, a přesto se nedopátrají jejího pravého smyslu; Maháprabhudží předestíral obtížné filosofické otázky tak, že jim porozuměli i ti nejprostší, nevzdělaní vesničané. Měl vždy pohotově přirovnání, alegorii, anekdotu, přísloví, verše – a hlavní ponaučení potom shrnul v bhadžanu, který pronikal posluchačům k srdci a rozevíral jejich vědomí. Mistrovy přednášky si přicházeli poslechnout význačné duchovní osobnosti, racionalističtí učenci i prostí, negramotní vesničané, a každý odcházel s novými poznatky, se světlem ve vědomí a se zkypřeným srdcem.

Svůj čtyřměsíční pobyt v Barí Khátú, čaturmás, zakončil Maháprabhudží úplňkovým satsangem. Sešly se na něm doslova tisíce bhaktů nejen z Rádžasthánu, ale z celé Indie. Po satsangu byl Mistrovi předán děkovný dopis tohoto znění:

Óm šrí Díp Nárájan namaha! Óm, šrí Dípe, skláníme se před Tebou!

Šrímad paramhans parivradžakáčárja džagatguru, zakotvený ve věčnosti, zahánějící temnotu nevědomosti, parabrahma paramátmá, Nejvyšší, tisíc osmkrát velebený šrí Díp Nárájan Maháprabhudží ráčil pobývat v obci Barí Khátú, v nágaurském okrese v Rádžasthánu. Byli jsme obdarováni jeho daršanem jako odměnou za dobré skutky z tisíců minulých životů.

Óm Maháprabhudží, Oceáne milosti, slova plynoucí z tvých rtů rozptýlila temnotu naší nevědomosti. Díky tobě jsme pochopili Podstatu, o níž hovořil Šankaráčárja, kterou učí njájová, mimánsová a jógová filosofie, purány, šástry a veškeré svaté texty. Díky tvým podobenstvím jsme se dobrali jádra obtížných učení. S nevýslovným požitkem ti naslouchali posluchači tohoto světa i neviditelní světci z vyšších úrovní. Ochránče dharmy a marjády, purušóttama satguru! Vedeš nás k našemu pravému já a dáváš nám je pochopit. Zmítáni chamtivostí, hněvem, sobectvím, žárlivostí, vášní a pýchou, tonuli jsme v oceánu utrpení – a ty jsi nás vyvedl na břeh. Díky tobě jsme si uvědomili, kdo jsme. Náš vděk nemá konce. Děkujeme ti jménem všech občanů a prosíme tě, abys nás nadále obdařoval satsangy, abys nám nepřestával dávat světlo Poznání a abys byl shovívavý vůči našim slabostem a chybám. Tvá milost je nekonečná.

oddaný služebník Bérísál Kámdár
tajemník thákura Révat Singha

Dědic pro thákura Révat Singha

Rádžové z Barí Khátú neměli už po několik generací potomky, a tak předávali vládu adoptovaným následníkům. I Révat Singh zůstával bezdětný. Lidé, kteří si z hloubi duše zamilovali panovníka změněného Maháprabhudžího vlivem, doufali, že mu gurudév potomka dopřeje.

Při jednom satsangu stanul rádža před Mistrem se sepjatýma rukama a řekl: „Pane, přibývá mi let a je načase, abych adoptoval chlapce, který se stane mým následníkem. Prosím vás, doporučte mi vhodného dědice."

Maháprabhudží s úsměvem potřásl hlavou: „Není třeba adoptovat dědice. Zplodíš sám skvostného syna, který se po tobě ujme vlády."

Rozmluvu vyslechl lékař z Dillí, doktor Raméščandra Séthí. Požádal Maháprabhudžího o soukromou rozmluvu a při ní vyslovil pochyby, že by rádža postižený neplodností a navíc v tak pokročilém věku mohl zplodit potomka.

„Vy máte svou vědu, já mám svou vědu," řekl Maháprabhudží. „Vaše věda tvrdí, že rádža nemůže zplodit potomka, moje věda ví, že zplodí ne jednoho, ale více."

Ani rádža se nemohl zbavit skrytých pochyb. Přesto vykonal zápalnou oběť, jak mu Mistr přikázal. Za devět měsíců se thákurově ženě narodil syn. Novina se rozšířila jako lesní požár. To bylo radosti a slávy! Blažený thákur rozdával dary na všechny strany. Chudáci z celého kraje byli obdarováni. Maháprabhudží uspořádal satsang, rozdílel prasád a malého prince pojmenoval Abhaja Singh, Neohrožený Lev. Později se Révat Singhovi narodily ještě další dvě děti: chlapec pojmenovaný Amar Singh a děvče Anúpa Kanvar. Všichni tři dosud žijí v Barí Khátú a šíří Maháprabhudžího učení.

Révat Singh věnoval Maháprabhudžímu pět set hektarů půdy, ale Mistr ji rozdělil mezi chudé. Někteří žáci mu to vyčítali: „Mistře, ta půda byla určena ášramu. Mohli jsme na ní vydělávat pro ášram, jako to dělají jiní svámiové! A tys to všechno rozdal! Neunáhlil ses? Ášram přece potřebuje nějaké hmotné zázemí."

Maháprabhudží je trpělivě vyslechl a pak řekl: „Všichni tvorové si na tento svět přinášejí osud řízený karmami z minulých životů.

Tomuto ášramu je souzeno, že mu budou kdykoli k službám riddhi a siddhi. Cokoli budeme potřebovat, toho se nám dostane. K čemu tedy vlastnit půdu? Kláštery a chrámy, které vlastní půdu, se nevyhnou hádkám, sporům, nevoli. Každý má vlastní představu, jak s půdou nakládat, a už jsou tu střety, rozepře, handrkování. Každý pak chodí za mnou: Rozsuď nás! Rozsuď nás! Proč já bych vás měl soudit? Každý dostane jen to, co má psáno v osudu.

Nač si dělat starosti s vlastnictvím půdy. Člověk je spokojen, dovede-li si odříkat. Odříkat si ovšem neznamená zříkat se svých povinností a utíkat od života. Odříkat si neznamená ani askezi a sebetrýznění. Odříkání znamená vzdát se mylných představ, neprozřetelných přání a marných očekávání. Znamená to chovat v srdci Boha a být spokojen s tím, co nám dává. Lidský život je vzácnost, je škoda jej promrhat. Ke štěstí není potřeba majetku. Majetek je pomíjivý. Při odchodu z tohoto světa nás opustí – ale co nás neopustí, jsou naše karmy. Opakuji to lidem znovu a znovu, a oni se znovu a znovu ženou za majetkem a za iluzemi. Nechávají se podvádět májou. Majetek přináší jen a jen trápení. Dovedeme-li si odříci, jsme svobodní. Nic nám nepatří, držme se pravdy a mějme na mysli Boha."

Zoufá si v bludišti světa májou polapen,
co si s ním počne světec, když se mu nechce ven?
V kalijuze i vznešení uvíznou v síti máji.
Neplýtvej slovy, Dípe! Cožpak tě poslouchají?

Thákur Révat Singh se loučí

Léta na Révat Singhově panství míjela v míru a v pohodě. Všichni jeho poddaní se modlili, aby jim Maháprabhudží dlouho dopřával vládu spravedlivého rádži. Jednoho dne však k sobě Révat Singh povolal vesničany a promluvil k nim: „Bratři a sestry, Maháprabhudžího milost mi dovolila poznat, že za rok opustím toto tělo. Dostalo se mi nesmírného štěstí, že jsem se mohl stát žákem gurudéva, který je vtělením Nejvyššího. Díky jemu jsem se přepravil přes oceán bytí. Díky jemu byla splněna veškerá má

světská i duchovní přání. Kéž by mi Maháprabhudží dopřál, abych se s ním mohl setkávat v každém dalším zrození."

Obyvatele Barí Khátú tato zpráva zdrtila. Oblíbili si thákura a báli se, že už nikdy nebudou mít vládce tak spravedlivého, obětavého a nezištného.

Dva měsíce před určenou dobou projevil thákur přání pobývat v Maháprabhudžího blízkosti a pozval jej do paláce. Mistr pozvání přijal. Měl jsem tu čest jej při návštěvě v rádžově paláci doprovázet.

V průběhu posledních dvou měsíců prožil rádža Révat Singh stav samádhi a Mistrova milost jej dovedla k nejvyššímu Poznání. Den před svým odchodem svolal thákur znovu občany Barí Khátú, aby se s nimi rozloučil: „Po celý život jste věrně stáli po mém boku. Díky vám a díky Maháprabhudžímu jsem uspěl ve své cestě. Stanul jsem na jejím konci. Zítra ráno v pět hodin vám řeknu poslední sbohem. Netruchlete, neboť vstoupím do jednoty s nirguna gurudévem, se satčittánanda brahmanem. Pokud jsem někomu z vás ublížil, prosím, odpusťte mi." S těmito slovy se rádža před svými poddanými hluboce uklonil. Lidé nebyli s to potlačit slzy, které se jim draly do očí.

Začal satsang. Trval celou noc. Ve čtyři hodiny ráno se Révat Singh sklonil před Maháprabhudžím a začal se modlit: „Pane, tvá milost mě převedla přes oceán máji. Díky tobě jsem poznal opravdové štěstí. Díky tobě jsem mohl sloužit tobě i svým lidem. Žehnáš mi svou přítomností i teď, při mém odchodu z tohoto světa. Prosím tě, Pane, požehnej mi na cestu."

Maháprabhudží rádžovi požehnal, Révat Singh zazpíval Óm a opustil tělo.

Rádžovi byl postaven mramorový pomník na břehu vodní nádrže nedaleko vesnice Barí Khátú. Pomník tu stojí dodnes.

Siddhjógí šrí Šankarpurídží

Šrí Samrat Singh, syn Svarúp Singha z Bólá Gúdy v okrese Pálí, pocházel z rádžasthánské aristokracie. Byl to sobecký, ješitný, arogantní člověk, který si nesmírně zakládal na svém společenském postavení a vychloubal se přátelstvím s džódhpurským maharádžou.

Projevoval neobyčejnou krutost vůči poddaným, často je trestal, aniž se přesvědčil, jsou-li vinni či ne. Duchovními záležitostmi opovrhoval a o sádhuech prohlašoval, že jsou to příživníci a podvodníci.

Jednou přišel nejmladší bratr Maháprabhudžího svámí Hari Rámpurí do Bólá Gúdy, protože slyšel, že tamější rádža Rám Singh je zbožný člověk.

Rám Singh svámího vřele přivítal a poprosil jej, aby nějakou dobu zůstal ve vesnici a vedl satsangy. Svámí Hari Rámpurí pozvání přijal a vymínil si, že bude zůstávat za vesnicí. Občané mu postavili prostinkou chýši se slaměnou střechou a svámí se tu usídlil. Satsangy se však odehrávaly v maharádžově paláci.

Při jednom satsangu se tu znenadání objevil Samrat Singh. Zpupně přerušil svámího: „Co je to tu za kabaret? S tím si jděte na jarmark, a ne do panovnického paláce! Nejenže ohlupujete všechny ty nevzdělané chudáky, ale ještě je taháte do paláce, aby ty vaše bláboly dostaly punc panského posvěcení!"

Thákur Rám Singh věděl, že ve stavu zuřivosti není pan Samrat přístupný žádným argumentům, a proto jen mlčky přihlížel, jak se vylekaní lidé chvatně klidí z paláce. Nakonec odešel i svámí Rámpurí.

Potupený sádhu se s touto urážkou nedovedl vyrovnat. Šel si postěžovat k Maháprabhudžímu. „Copak musíme snášet veškerá ponižování? Byla pošlapána důstojnost oranžového roucha! Jak se může něco takového stát v kraji, nad kterým ty držíš svou ochrannou ruku?"

Maháprabhudží odpověděl: „Svámiové a jogíni jsou lhostejní vůči urážkám stejně tak jako vůči chvále. V Bhagavadgítě říká Krišna Ardžunovi: „Poté, co se vzdáš plodů svých činů, následuje mír. Kdo je stejný k nepříteli i k příteli a stejně tak k poctě i potupě, k horku i chladu, slasti i strasti, oproštěn od ulpívání, kdo nerozlišuje hanu a chválu, zachovává mlčení, se vším je spokojen, je bezdomý, je neochvějné mysli a pln oddanosti, takový člověk je mi drahý." (kap. 12, v. 12, 18, 19)

Nato Maháprabhudží pokračoval: „Vzpomeň si na Ježíše Krista! Kolik příkoří a muk musel vytrpět. Když ho přibíjeli na kříž, modlil se za ty, co ho ukřižovali: Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí. Nestarej se o plody svých činů, nestarej se o to, jaké

odezvy se jim dostane mezi lidmi. Zůstávej oddán své víře a své povinnosti. V Bhagavadgítě se říká: Je lepší konat vlastní povinnost, třeba nedokonale, než dobře plnit povinnost druhého. Je lepší zahynout při výkonu vlastní povinnosti; cizí povinnost přináší nebezpečí." (kap. 3, v. 35)

Potom se Maháprabhudží usmál: „Vidím, chlapče, že ti ta urážka pořád leží v žaludku! Já vím, ono to není tak jednoduché, být dokonalý! Chceš-li, udělám z nezdvořáka tvého žáka."

„Jen to ne!" vyhrkl svámí Rámpurí. „Ani zanic! Co bych si s tím ďáblem počal? Byl bych ale ze srdce rád, kdyby se pokořil před tebou."

Toho roku trávil Maháprabhudží monzunový čaturmás v Džódhpuru. Na jeho satsangy přicházely tisíce lidí. Celé město vědělo, že je zde. Dozvěděl se o tom i pan Samrat Singh. Rozhodl se, že půjde zjistit, jakými kejkly si ten slavný jogín získává mezi lidmi takovou popularitu. Vypravil se na jeden satsang. Vešel a uviděl, jak obrovské shromáždění poslouchá bez hlesu Mistrova slova.

„Chvíli si počkám a uvidím, co se bude dít. Pak toho podvodníka odsud vyženu jednou provždy!" Zůstal stát vzadu a obíral se podobnými myšlenkami.

Maháprabhudží okamžitě poznal, čí myšlenky kalí čistou atmosféru satsangu. S neskonalou laskavostí pohlédl na Samrat Singha. Zatvrzelost zpupného odbojníka začala tát jako sníh v jarním slunci. Rozbouřená mysl se uklidnila a všeprostupující mír objal jeho duši.

Když se Samrat Singh po chvíli navrátil do stavu běžného vědomí, propukla v něm zoufalost: „Bože můj, celý život jsem promarnil v hříchu!" Prodral se před Maháprabhudžího a klesl před ním na kolena: „Pomoz mi, Pane! Nevím, co dál!"

Maháprabhudží jej pokynem ruky uklidnil, nechal jej sedět vedle sebe a pokračoval v satsangu. Satsang skončil, lidé se začali rozcházet, jenom Samrat Singh seděl dál jako přikovaný.

„Neměl byste odsud co nejrychleji zmizet?" dobíral si jej Maháprabhudží. „Nebojíte se, že vás moje žvásty zavedou na scestí?"

Samrat Singh odpověděl s odevzdáním: „V okamžiku, kdy jste na mě pohlédl, navždy mě opustil ďábel zpupnosti. Neobejdu se bez vaší pomoci a opory! Dovolte, abych se stal vaším oddaným

bhaktou! Snažně vás prosím, udělte mi átmádžňánu! Dopřejte mi, abych poznal své Božské Já. Učiňte ze mne svámího! Jsem posedlý touhou zříci se světa!"

Maháprabhudží předstíral překvapení: „Příteli, vy, a svámí? Žertujete? Copak se chcete přidat k těm podvodníkům?"

Samrat Singh řekl zkroušeně: „Gurudéve, přece víte, jakou proměnu jste ve mně způsobil! To, co jsem prožil, se nedá popsat slovy!"

„Dobrá," přivolil Maháprabhudží, „ale napřed se vrať domů a promluv si se svou ženou. Musíš si od ní vyžádat svolení. Muž a žena jsou jako dvě poloviny jednoho celku. Měli by jednat v souladu. Zeptej se jí, jak se dívá na tvůj úmysl. Bude-li souhlasit, přijď ke mně a já tě povedu po duchovní cestě jako svámího. Nic ti nepatří, drž se pravdy a měj na mysli Boha."

Samrat Singh se doslova řítil domů. Vtrhl do místnosti, kde dlela jeho manželka, poručil jí, aby s ním okamžitě šla za Maháprabhudžím a nebránila mu stát se svámím. Tichá a poslušná paní Súradž Kanvar zůstala jako solný sloup. Snad se přeslechla? Nebo si její muž tropí nemístné žerty?

„Slyšelas? Dělej! Myslím to vážně!" vybuchl Samrat Singh. I když člověk prodělá vnitřní změnu a odhodlá se žít čistým životem, trvá to dlouho, než se zbaví svých zlozvyků. Teprve pokora jeho manželky mu připomněla, že i on se rozhodl pěstovat v sobě pokoru.

„Milá ženo," odpověděl na její otázku, jaká že proměna se to s ním stala, „stala se se mnou skutečně proměna, jakou bych nikdy nebyl čekal. Nikdy bych nevěřil, co s člověkem může udělat jediný pohled světce. Potkal jsem Božského Mistra a rozhodl jsem se jej následovat. Prosím tě, abys mi v tom nebránila."

Paní Súradž Kanvar spěchala se svým mužem za Maháprabhudžím. Byla to hluboce zbožná žena. Padla před světcem na tvář a zeptala se, má-li pro ni příkazy.

„Sestro," řekl Maháprabhudží, „ponecháš-li svého muže u mne, dojde nejvyššího poznání a splyne s nesmrtelným nekonečnem."

Súradž Kunvar radostně souhlasila. Nebylo to proto, že by se chtěla svého hrubého životního druha zbavit. Měla jej ráda i přes jeho zpupnou povahu. Ale láska k Bohu překonala lásku

světskou. Paní Súradž Kanvar vyslovila jen jedno přání: aby svého muže mohla nadále vídat.

„Budeš ho vídat," slíbil Maháprabhudží. „Tvůj muž se vrátí do Bólá Gúdy a bude žít v chýši, která byla postavena pro svámího Hari Rámpurího. Uvidíš se s ním na každém satsangu."

Nato Mistr přikázal Samrat Singhovi, aby uvedl do pořádku své světské záležitosti a hmotně zabezpečil manželku. Sdělil mu, že bude zasvěcen za několik týdnů na slavném poutním místě v Puškaru. Nato oběma požehnal a Samrat Singh se Súradž Kanvar se odebrali domů.

Maháprabhudžímu je udělen titul paramhans

Zanedlouho poté, co došlo k proměně pana Samrat Singha, se Mistr vrátil z Džódhpuru do Dévadúngarí áśramu. Neuplynul ani týden, když se Maháprabhudžímu zjevil jeho Učitel paramjógéšvar Dévpurídží a přikázal mu: „Půjdeš do Puškaru za šankaráčárjou – představeným řádu Šringarí. Od něho ti bude udělen titul paramhans. Je načase, aby se tak stalo."

Paramhans je nejvyšší duchovní titul. Žákovi jej může udělit pouze jeho Učitel anebo představený duchovního řádu, k němuž patří. Doslovný překlad výrazu paramhans je nejvyšší labuť. V hinduistické filosofii symbolizuje labuť duši. Paramhans, Nejvyšší Duše, je tedy titul, který vyjadřuje, že jeho nositel nabyl božského vědomí a navrátil se do božské podstaty. Duchovní řád se označuje výrazem math nebo áśram. V Indii jsou takové řády čtyři: Šringarí math, Góvardhan math, Džjótir math a Sarda math. Představený řádu je titulován jako šankaráčárja.

Maháprabhudží se na příkaz svého Mistra začal připravovat k cestě do Puškaru. Doprovázel jej Samrat Singh a další bhaktové. V Puškaru se usídlili v Brahmově chrámu. Ke slavnostnímu obřadu se sjely významné duchovní osobnosti jako šankaráčárja z Púrí, Jeho Svatost mahámandaléšvar áčárja šrí Krišnánandadží a další. Maháprabhudžímu byl udělen titul paramhans. Potom zasvětil Maháprabhudží pana Samrat Singha do stavu svámiů a udělil mu duchovní jméno Šankarpurí.

Milí čtenáři, když jsem psal tyto řádky, napadlo mě, že by se někdo z vás mohl podivit, proč světec jako Maháprabhudží potřeboval rekvizitu světského titulu. Světci se podřizují formalitám a rituálům kvůli světu – ne kvůli sobě. Obyčejný člověk věří tradici a je zvyklý se jí řídit. Nesrozumitelnou nepřebernost vesmírného dění si promítá ve srozumitelných úkonech symbolického rituálu. Tituly jsou pro něj zárukou kvality, popřípadě jej inspirují k tomu, aby osobnost vyznamenanou titulem následoval. Proto i bytosti, které se nepotřebují opírat o berly titulů, dodržují tradici a zařazují se do srozumitelných kategorií.

Titul má ještě další funkci: upozorňuje lidi na to, co od člověka označeného příslušným titulem mohou očekávat. Málokdo o sobě na potkání rozhlašuje: Lidi, já jsem doktor! Já jsem inženýr! Řekne to za něj jeho titul.

Titul paramhans oznamuje, že světec, kterému je udělen, v sobě poznal a uskutečnil božskou podstatu. Maháprabhudží jej přijal z úcty k tradičním pravidlům, podle nichž se orientuje svět.

Svámí Šankarpurí pobyl nějakou dobu u Maháprabhudžího a potom jej Mistr poslal zpět do Bólá Gúdy. „Usídli se v chatrči svámího Hari Rámpurího a tam medituj tak dlouho, dokud se ti nedostane osvícení. Potom na tom místě zbuduj áśram."

Áśram byl zbudován. Nazývá se Šivbágh – Šivova zahrada. Maháprabhudží tu často přebýval.

Příchod svámího Šankarpurího vyvolal pozdvižení. Nemluvilo se o ničem jiném než o proměně zpupného neznaboha v laskavého a pokorného sádhua. Mnozí lidé za ním přicházeli z pouhé zvědavosti, ale odcházeli zaujati pro duchovní život. Pověst o jeho moudrých slovech a duchovní síle šla od úst k ústům a brzy se začalo v áśramu scházet tolik lidí, že se tu každý den konaly satsangy.

Lov ptáků, k němuž nedošlo

Nedaleko áśramu v Bólá Gúdě je rybník zvaný Šjám táláb. Na jeho březích sídlí mnoho krásného zpěvného ptactva. Jednoho dne zavítal do zdejšího kraje synovec svámího Šankarpurího thákur Džórvar Singh z Khivánandy. Přišel se skupinou lovců. Nejdříve šel

složit poklonu strýci. Svámí Šankarpurí synovci požehnal a zeptal se, co ho sem přivádí.

„Přišli jsme s přáteli lovit ptáky."

Svámí Šankarpurí připomněl synovci zásadu ahimsy a prohlásil: „Dokud jsem zde já, nikdo na březích šjámského rybníka lovit nebude!"

Jenomže synovec se nedal jen tak odbýt. „Mně zase nikdo nebude poroučet! Budu si lovit, kde chci a co chci. Ani ty nemáš právo mi něco zakazovat, strýčku! Ty obzvláště ne! Nezapomeň laskavě, že bývaly doby – a není to tak dávno – kdy sám jsi lovil jak divý. Konečně dobře víš, že mám dost moci k tomu, abych prosadil své záměry a potrestal kohokoli, kdo by mi je bránil uskutečnit."

Svámí Šankarpurí odpověděl mírně a laskavě, ale nesmlouvavě: „Lovil jsem, chlapče, já sám vím nejlépe, jak hrubě jsem se prohřešoval proti zásadám ahimsy. A právě proto, že to vím, že chápu, co znamená působit utrpení druhým, nemohu dopustit, aby s mým vědomím kdokoli páchal podobný zločin. Nedovedeš-li sám život stvořit, nemáš právo jej brát."

Synovec jako by nevnímal. Trval dál na svém a vyhrožoval světskou mocí. Svámí Šankarpurí se snažil, jak mohl, aby jej od jeho úmyslu odvrátil, ale veškerá snaha byla marná. Nakonec se v něm ozvala dřívější povaha a dostal takový záchvat zuřivosti, že synovec polekán odešel. Odešel za Maháprabhudžím, který v té době dlel v nedaleké obci Maháramdží-ká-Gúdá.

Thákur Džórvar Singh poklekl před Mistrem a začal si stěžovat na svého strýce. „Myslel jsem, že když se stal svámím, stal se skutečně pánem nad sebou samým a nedopustí, aby jej ovládla dřívější zuřivost." Potom ovšem odhalil thákur hlavní důvod své návštěvy: Požádal světce, aby mu dovolil lovit ptactvo na březích šjámského rybníka. „Zakaž, Pane, mému strýci, aby se vměšoval do mých záležitostí!"

Maháprabhudží si dal Šankarpurího zavolat. K úžasu všech řekl: „Šankare, nevměšuj se do záležitostí svého synovce! Dej mu svolení k lovu."

„Gurudéve!" vykřikl svámí Šankarpurí, „poslechnu každý tvůj příkaz. Jenom mi, prosím tě, vysvětli, jak mohu dát svolení k tomu, aby byli zabíjeni nevinní tvorové?"

Tu se Džórvar Singh vmísil do hovoru. „Pane, jsi vznešený. A vznešený je i můj strýc. Nebudu lovit. Ani jsem neměl v úmyslu lovit. Sehrál jsem celou scénu proto, abych viděl, jak se bude svámí Šankarpurí chovat. Chtěl jsem jednoduše strýce přezkoušet."

„Nezapomeň, chlapče," vyjel svámí Šankarpurí, „že kdo je pod ochranou gurudéva, obstojí v každé zkoušce!"

„Oba jste oddaní ochránci dharmy," usmířil Maháprabhudží bojovníky chlácholivým hlasem. Thákur Džórvar Singh se potom stal duchovním žákem svého strýce.

Šrí Šankarpurí maharádž byl vskutku příkladný siddhjogín, a když zakončil svou světskou pouť, vstoupil do stavu věčného samádhi.

Thákur Bhúr Singh a Gumnarám

Ve vesnici Mahárámdží-ká-Gúdá žil člověk jménem Gumnarám. Proslul po celém kraji svými nadpřirozenými schopnostmi. Ovládal hmotu tak, že dovedl silou vůle přenést z libovolné dálky předmět, který chtěl. Lidé se ho báli, protože svých schopností často zneužíval. Vyhrožoval vesničanům, že jim odčaruje majetek, nedají-li mu to, oč je požádal. Nejednou předvedl, že je toho skutečně schopen. Den ode dne rostla jeho ješitnost a pýcha. Živila je vítězství nad jinými mistry černé magie. Jednou si s ním například přišel přeměřit síly proslulý tantrik. Než se nadál, byl přimražen k sedátku. Nemohl se ani hnout. Nezbylo mu, než se před Gumnarámem pokořit. Gumnarám jej s opovržlivým úsměškem uvolnil a cizí bábá zmizel, jak nejrychleji dovedl.

Gumnarám rád provokoval duchovní, protože chtěl dokázat, že ani Pán Bůh proti němu nic nezmůže. Jeho troufalost šla tak daleko, že začal na dálku krást obětiny z chrámů.

Gumnarám se přátelil s thákurem obce Mahárámdží-ká-Gúdá, panem Bhúr Singhem. Účastnil se jeho zhýralých pitek. V kraji ovšem začaly působit vzory proměněných rádžů Samrat Singha, Révat Singha a dalších, duchovní cesta se stala prestižní hodnotou, a tak Bhúr Singh, aby nezůstal pozadu, navštívil jednoho dne Maháprabhudžího. I v něm způsobil Mistr duchovní proměnu. Proč? Říká se: Jak velcí, tak malí. Aristokracie udávala tón, ostatní se ji snažili napodobovat. Následovali ji v duchovní cestě.

Bhúr Singh se stal Maháprabhudžího žákem, složil slib ahimsy, přestal jíst maso a pít alkohol. O svých setkáních se světcem začal nadšeně vykládat příteli Gumnarámovi: „Kdybys viděl, jaká z něj vychází záře! Čisté, ničím neposkvrněné Světlo! Prostoupí tě, pohltí tě, obejme. To se vůbec nedá popsat! Neumíš si představit, jak jsem šťastný, že mě přijal za svého žáka. Takové štěstí jsem doposud neprožil!"

Gumnarámem ta zpráva doslova otřásla: „Proboha, thákure, co se to s vámi stalo? Jste přece rozumný člověk! Máte vzdělání. Jak můžete naletět takovému kejklíři? Ten váš světec se nejspíš vycvičil v okultních vědách a teď hypnotizuje lidi. To, co dovede ten váš guru, dovedu já také!"

„Dobrá, když myslíš, pojď se mnou a můžeš vyzkoušet, co dovedeš!" vyzval thákur Gumnaráma.

„S největší radostí. A hned! Už se nemůžu dočkat, až mi bude líčit nebe a peklo." A tak se vypravili za Maháprabhudžím, třebaže už se chýlilo k večeru.

Měli před sebou zhruba dvanáctikilometrovou cestu. Byla doba dešťů, koryta vyschlých řek se naplnila vodou, a když se ve vesnici Khárdá brodili přes rozvodněnou řeku, Gumnarám uklouzl a poranil si pravou nohu. Vyjel rozzuřeně: „K čertu s tím tvým světcem! Ještě se kvůli němu zmrzačím!"

V tu chvíli, kdy se Gumnarámovi asi osm kilometrů od áśramu přihodila tato nehoda, přerušil Maháprabhudží satsang a přikázal dvěma žákům, aby připravili odvar z léčivých bylin a obvaz. „Blíží se k nám dva oddaní bhaktové. Jeden z nich sám ještě neví, že se stane mým žákem. Zatím bloudí cestami a necestami máji. Právě se poranil na noze a je potřeba jej ošetřit."

Žáci nechápali, oč jde, ale poslušni Maháprabhudžího příkazů, připravili obvaz a odvar z bylin. Zanedlouho dorazili do áśramu dva hosté. Jeden z nich, thákur Bhúr Singh, se uctivě uklonil před Mistrem. Druhý stál vyčkávavě stranou. Vypadal zbídačeně, ale přesto mu z očí šlehala bojovnost. Maháprabhudží oba přivítal a pak se otočil na Gumnaráma: „To nebe a peklo vám vylíčím, ale napřed si nechte ošetřit zraněnou nohu."

„Vážený pane," odsekl Gumnarám vyzývavě, „co vás vede k domněnce, že mám zraněnou nohu? Moje noha je v naprostém pořádku!"

„Příteli," usmál se Maháprabhudží laskavě, „tady jste v příbytku pravdy. Víte dobře, že jste uklouzl na břehu rozvodněné řeky ve vesnici Khárdá. ‚K čertu s tím světcem!' jste řekl. ‚Ještě se kvůli němu zmrzačím!' Nebojte se, noha bude v nejlepším pořádku, ale radím vám, abyste si ji dal ošetřit. Léky jsou připravené."

Gumnarám se dlouhá léta zabýval tantrickými cvičeními, uměl věci, nad jakými obyčejný smrtelník žasne, ale teď sám užasl nad Maháprabhudžího jasnozřivostí. Jak může ten člověk do poslední podrobnosti vědět, co se mi přihodilo? Opakuje přesně moje slova! Mimoděk si vtíral připravený lék do zraněné nohy a nechal si ji ovazovat, aniž si uvědomoval, že poslouchá Maháprabhudžího příkaz. Potom ulehl, unavený dlouhou, vyčerpávající cestou, a sotva ulehl, usnul.

Usnul a v tu chvíli se před ním otevřelo peklo. Obklopila jej těžká tma plná příšerných přízraků. Chtěl uprchnout, ale ochromovala jej smrtelná hrůza. Pochopil, že příšery jsou jeho vlastní činy a utrpení, které způsobil jiným. Jeho trýzeň mírnila zoufalá lítost, která v něm propukla. Probudilo jej vlastní zakvílení. Otevřel oči a viděl, že kolem něho sedí normální lidé a zpívají bhadžany. Víčka se mu znova zavřela. Uslyšel nádherné tóny a tentokrát se mu božská hra zjevila v podobě čistého světla, které naplnilo jeho duši mírem, láskou, soucitem a pravdou.

V pět hodin ráno otevřel Gumnarám oči. Maháprabhudží se svými žáky prožívali radost z krásné noci společně strávené v duchovním ovzduší. Gumnarám vstal a šel k Maháprabhudžímu. Noha se mu zahojila, necítil nejmenší bolest. Přes nápor zázraků, které oné noci zažil, mu jeho pýcha nedovolila, aby uznal světcovu svatou sílu. Soustředil na Maháprabhudžího veškerou svou hypnotickou energii a snažil se jej dostat do své moci. Bezvýsledně. Nakonec se vyčerpán přestal dále pokoušet.

„Už máš dost?" usmál se Maháprabhudží. „Světlo neutíká před tmou, ale tma před světlem."

Gumnarám uviděl v Maháprabhudžího očích neskonalou lásku a soucit. To bylo to, co potřeboval ze všeho nejvíc. Teprve teď se před Maháprabhudžím sklonil jako před milujícím otcem: „Pane, vyveď mě z temnoty ke světlu." To byla jediná slova, na která se zmohl.

Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží, ochránce a zachránce živých bytostí, neznal hněv, neznal pomstychtivost či uraženou ješitnost. Nízké pocity nezralých duší neměly v jeho srdci místo.

„Povedu tě," řekl mágovi, „ale jen s tou podmínkou, že přestaneš s černou magií a nebudeš ubližovat ani lidem, ani zvířatům. Zřekneš se alkoholu a drog a nebudeš se živit masem zvířat. Pak tě ze srdce rád přijmu mezi své žáky."

„Gurudéve, budeš-li mě v mém odhodlání posilovat, věřím, že ten těžký úkol zvládnu. Chci žít jinak."

„Posilovat lidi v jejich čistém odhodlání je můj úkol," řekl Maháprabhudží. Navíc Gumnarámovi slíbil, že mu pomůže najít poctivou obživu. Gumnarám odcházel ze satsangu s pocitem úlevy a naděje.

Gumnarám prosí o déšť

Thákur Bhúvar Singh poprosil Mistra, aby příští údobí dešťů strávil u něho. Gurudév pozvání přijal. Byl uvítán s nesmírnou radostí a slávou. Všichni se těšili, že budou mít příležitost posloužit světci. Ze všeho nejvíce se těšil Gumnarám. S úspěchem teď hospodařil, radoval se z každé úrody a nový život mu přinášel potěšení, jaké si nikdy předtím nedovedl ani představit.

I toho roku měl pole pečlivě obdělaná, obilí slibně rostlo – jenomže co se nestalo? To, co se v Rádžasthánu stává tak často! Ustal déšť, úroda začala usychat, nedozrálé obilí žloutlo. Na pole byl žalostný pohled.

Gumnarám přiběhl zoufale za Maháprabhudžím: „Mistře, co mám dělat? Jestli se mi neurodí, nebudu mít z čeho žít! A co rodina? Co žena a děti? Prosím tě, dovol mi, abych mohl alespoň jednou zase užít svou bývalou sílu a přivolat déšť!"

Maháprabhudží řekl: „Nezkoušej to. V žádném případě se ke svým starým praktikám nevracej. Je to nebezpečné. Bůh je milostivý a nedopustí, abys utrpěl škodu. Jdi na pole a zavolej třikrát za sebou: Pane Khátú, sešli déšť. Ale udělej to přesně tak, jak jsem řekl."

Gumnarám se rozběhl na pole. „Pane Khátú, sešli déšť!" zavolal třikrát za sebou. S napětím hleděl na oblohu. Na severu se objevil

mráček. Gumnarámovi se zdál být příliš malý. „Pane Khátú, sešli déšť!“ zavolal ještě dvakrát za sebou. V tu chvíli se mráček přihnal, proměněn v těžký černý mrak, protrhl se a začaly se z něho valit proudy vody. V okamžení bylo pole zaplaveno. Schnoucímu obilí hrozilo, že je odplaví povodeň. Ubohý chamtiveček Gumnarám! Rozběhl se, co mu nohy stačily, za Maháprabhudžím.

Ještě než stačil vyslovit novou prosbu o pomoc, řekl Mistr velice přísně: „Proč jsi neudělal přesně to, co jsem ti přikázal? Proč jsi volal pětkrát, a ne třikrát?“ Potom se ale nad zdrceným Gumnarámem slitoval a uklidnil jej: „Všechno se spraví. Budeš mít dobrou úrodu, ale slib mi, že část zrna obětuješ hladovějícím ptákům.“ Gumnarám slíbil a slib splnil.

Mnozí z vás si možná budou myslet, že to, co zde píši, je přikrášleno mou fantazií. Ubezpečuji vás, že není. Vydávám věrné svědectví o faktech. Gumnarámův příběh je pravdivý.

Thákur Bhúr Singh opouští svět

Následující události se staly po mnoha letech, ale protože se týkají thákura Bhúr Singha, pohovořím o nich na tomto místě.

Vážně nemocný thákur ležel v udajpurské nemocnici. Napsal odtamtud dopis Maháprabhudžímu: „Pane, jak rád bych tě viděl! Bohužel jsem upoután na lůžko a nevím, kdy mě z nemocnice propustí. Jakmile budu zdráv, dovolím si tě navštívit v Khátú.“

Maháprabhudží vzápětí odpověděl: „Dvanáct dní poté, co obdržíš můj dopis, budu s tebou.“

Thákura Mistrova zpráva nesmírně potěšila, jenom si lámal hlavu, z jakého důvodu se chystá gurudév do Udajpuru. Dvanáctého dne pozdě večer besedoval Bhúr Singh s několika hosty v nemocničním pokoji. Najednou pohlédl z okna a uviděl povoz tažený koňmi. Na voze jel Maháprabhudží.

Bhúr Singh vyskočil z postele a zvolal: „Sláva gurudévovi! Mistr přijel přesně tak, jak slíbil v dopise.“ Vtom už Maháprabhudží vstoupil do pokoje. Všichni hosté se před ním uctivě uklonili. Mistr se zeptal na Bhúr Singhovo zdraví a přál mu všechno dobré. Bhúr Singh odpověděl veršem z Tulsídásovy Rámájany:

„Ani spiknutí všech temných sil světa nemůže uškodit tomu, koho chrání gurudévova milost.“ Potom se s údivem zeptal: „Pane, jak to, že jsi přijel sám? Nikdy jsem tě samotného neviděl. Vždycky tě doprovází spousta žáků.“

Maháprabhudží se usmál: „Nikdy nejsem sám. Jsem jedno ve všem a všechno v jednom. Teď už ale musím jít.“

Thákur byl velice smutný, že Mistr odchází tak brzo. Doprovodil jej dolů k vozu. Mistr mu požehnal, nasedl, sotva nasedl, koně se dali do cvalu, najednou se vůz vznesl do vzduchu a rozplynul se. Bhúr Singh s úžasem hleděl vzhůru a nespatřil než stejně užaslé tváře přátel, kteří z okna pozorovali totéž, co on.

Celou noc přemítal Bhúr Singh o Mistrově záhadném příchodu a o jeho záhadném zmizení. Časně ráno dostal zprávu, že Mistr opustil před dvěma dny tento svět.

Oddaný bhakta padl na polštář a zvolal: „Pane, přijmi mou duši a dopřej mi být s tebou navěky!“ Pak zazpíval Óm a odloučil se od svého hmotného těla.

Tuto událost mi vylíčil syn thákura Bhúr Singha, pan Vidžaj Singh, který byl otcovu odchodu přítomen.

Otcova smrt synem otřásla, i když jej lékaři připravovali na nejhorší. Nečekal, že otec zemře v nemocnici, daleko od rodné vesnice, a nevěděl, jak tělo dopravit domů, aby mohl provést obřad posledního rozloučení. Neměl s sebou peníze a nevěděl, co si počít. Zoufalý vyšel ven z nemocnice a kráčel za město, aby se uklidnil. Najednou jej oslovili dva američtí turisté a ptali se, proč je tak sklíčený. Svěřil se jim se svým trápením. Laskaví cizinci mu bez váhání obstarali auto a pomohli bezradnému mladíkovi se vším, co potřeboval.

Znovu se ukázalo, jak Bůh pečuje o své bhakty.

Karmajogín šrí Mangílál Mahéšvarí

V nágaurském okrese ve vesnici Harsaur žil učenec jménem Mangílál. Pocházel z bohaté obchodnické rodiny Mahéšvariů. Byl to nesmírně vzdělaný muž, ovládal osm indických jazyků, hindí, marvárí, urdú, gudžarátí, maráthí, bengálštinu, pandžábštinu,

sanskrt, a samozřejmě dovedl i anglicky. Čím dál tím více v něm sílilo jedno jediné přání: spatřit Boha. Jezdil po Indii od jednoho poutního místa ke druhému, radil se s nejrůznějšími duchovními osobnostmi, co má dělat, aby na vlastní oči uviděl Boha. Každý mu radil něco jiného podle vlastní zkušenosti a podle vlastního přesvědčení. Někdo doporučoval půsty, jiný obětní obřady, další opakování manter, ještě další předepisoval vybrané jógové techniky a podobně. Pan Mangílál zkoušel všechno možné, přebíhal od metody k metodě, směšoval techniky, které si často vzájemně odporovaly – výsledek žádný.

Nakonec se ho zmocnila skepse. Tolik jsem se snažil, tolik jsem udělal pro to, abych spatřil Boha, modlil jsem se, opakoval mantry, cvičil, konal obřady, oběti – a nic. To znamená, že Bůh neexistuje. Mangílál se dostal na scestí. Přestal se obírat duchovní literaturou, přestal se modlit, přestal cvičit jógu. Díky svým dobrým karmám se však setkal s několika Maháprabhudžího žáky. Vyprávěli mu nadšeně o Mistrovi a svých duchovních zkušenostech a pan Mangílál se rozhodl, že udělá poslední pokus.

Vypravil se do Barí Khátú. Sotva poprvé pohlédl na Maháprabhudžího, pocítil, že před ním stojí bytost, která je v absolutní jednotě s Bohem.

K vnitřnímu probuzení dochází přirozeně jako k východu slunce. Šrí Mangíláldží sepjal ruce a požádal: „Pane, přijmi mě za svého žáka."

Maháprabhudžího souhlas jej naplnil prožitkem boží všemohoucnosti. Okamžitě poprosil, aby byl zasvěcen do mnišského stavu. Mistr však odmítl: „Můj milý synu, ty se nepotřebuješ oblékat do oranžového na znamení, že sloužíš Bohu. Po čem vlastně toužíš? Po mnišském šatu, nebo po vnitřním poznání?"

„Po vnitřním poznání!"

„V tom případě služ Bohu obětavou a nezištnou prací v lůně rodiny a společnosti. Ne každý, kdo putuje do Himálaje v oranžovém šatě, dojde osvícení. Kolik grihasthů v sobě poznalo a uskutečnilo božskou podstatu prací, pokorou a oddaností Bohu! Kdo opravdově hledá Boha, nalezne jej, ať je oblečen jakkoli."

Potom Maháprabhudží položil pravou ruku na Mangílálovu hlavu a Mangíláldží vstoupil do stavu savikalpa samádhi: Zjevily se mu

božské osobnosti, jako byl Ráma, Mojžíš, Krišna, Ježíš, Buddha, Mohamed, viděl bytosti, které dosáhly osvícení v průběhu svého života, jako Šankaráčárja, Dattatrija, Čaitanja Maháprabhu a další a další. Ve všech se mu promítal Maháprabhudží.

Když se vrátil zpět do stavu běžného vědomí, dal mu Maháprabhudží mantru začínající posvátnými slabikami Óm só ham a naučil jej zvláštní krijovou techniku. „Cvič tuto sádhanu na nerušeném místě. V šivbághském áśramu je meditační jeskyně, chceš-li, můžeš se tam uchýlit. Nic nám nepatří, držme se pravdy a mějme na mysli Boha."

Šrí Mangíláldží se odebral na místo, které Maháprabhudží určil, a tři měsíce zimního období tu intenzivně cvičil a meditoval. S Mistrovým požehnáním prožil stav nirvikalpa samádhi. Uskutečnil v sobě své Božské Já.

Hovořím-li o samádhi, vzpomenu si vždy na poučnou lidovou bajku o lišce a kokosovém ořechu. Hladová liška našla kokosový ořech. Zvábena jeho vůní, zahryzla se do tvrdé skořápky, aby se dostala k sladkému jádru. Hryzala, hryzala, ale tvrdou kůru neprokousla. Valila ořech před sebou po kamenité cestě, protože jí její chytrost napověděla, že by se skořápka mohla rozrazit o kámen. Ale údery nebyly dost silné, a jádro zůstávalo dál nedobytné pod nepoškozenou skořápkou. „Hm," ušklíbla se liška unavená marným snažením, „nač já potřebuju nějaký hloupý kokosový ořech! Je spousta lepších věcí na světě!" Otočila se a začala se od plodu vzdalovat. Jenomže omamná vůně ji přivábila zpět. Znovu zkoušela zvítězit nad skořápkou. Opět nadarmo. Opět chtěla uraženě odejít, ale touha po sladkém jádru jí to nedovolila. Nedovedla se své touhy vzdát, a přitom ji nedovedla uskutečnit.

Božské sebeuskutečnění je jako onen kokosový plod. Naše mysl je jako ta liška. Toužíme po nekonečném a nezvratném míru, po harmonii, po jednotě s Vesmírným Principem, toužíme jej poznat a ztotožnit se s ním. Ale nejsme toho schopni. Nedovedeme se prokousat kůrou, která obaluje jádro. Co dělat, abychom neskončili jako ona liška? Potřebujeme dvě věci: pevné odhodlání posilované nezlomnou vírou a guruovu milost. Milost Mistra, jakým byl šrí Díp Nárájan Maháprabhudží. Kokosovou skořápku otevírá bhakta sádhanou a Mistrova milost a moudrost mu přitom vede ruku. Kůra nevědomosti povolí a bhakta se dostává k jádru.

Šrí Mangíláldží byl vždy šťastný a vyrovnaný. Pokračoval ve své duchovní cestě – první krok ještě neznamená, že člověk došel. Lidé k němu byli přitahováni jako noční motýli ke světlu lampy. Duchovně hledajícím přináší pouhý pohled na sebeuskutečněnou bytost radost a mír. Mangílálova mysl byla průzračná a klidná jako hluboká studna s čistou vodou. Citlivě vnímal každý záchvěv lidského srdce. Nejen to, rozuměl i zvířatům a ptákům. S Mahá-prabhudžím byl v tak silném spojení, že znal předem všechna jeho přání. Přestože neodešel do ústraní, přestože plnil světské povinnosti, byl to světec, jakých se najde málo. Složil mnoho krásných bhadžanů, ve kterých vyjadřuje svůj hluboký vztah ke gurudévovi.

Našel jsem gurudéva, a rozplynuly se mé pochyby.
Než jsem jej našel, hnal jsem se za hlasy,
které mi radily: Posti se, modli se, navštěvuj poutní místa!
Přesto jsem nedošel tam, kam mě má touha táhla.
Až vyprahlá má duše dostala vláhu z milosti gurudéva.
Gurudév otevřel dveře mého srdce a ukázal mi,
že v něm sídlí Bůh.
Světlo je v plameni a plamen ve světle,
květina ve vůni a vůně v květině,
stejně tak On je v srdci a srdce v Něm.
Očištěn od karem a zproštěn pochybností,
v rozmanitosti podob tohoto světa jsem nalezl Jednotu.
Mangílál říká: Mahápabhudží
ukázal mi podstatu člověka.

Mangílálovy bhadžany na lidi hluboce působily. Čistá srdce začínala tušit krásu onoho stavu, který grihasth-světec dosáhl z gurudévovy milosti.

Žárliví sádhuové

V tomto světě existuje mnoho negativních energií a často se jim neubrání ani vznešení duchové. Kdekoli se Mangíláldží ocitl, shromažďovali se kolem něho lidé a prosili o duchovní poučení. Rostl počet jeho následovníků – ale rostl i počet těch, kdo mu jeho popularitu záviděli. Mnoha sádhuům bylo proti mysli,

že se lidé chodí v duchovních záležitostech radit s grihasthem, a ne s nimi. Nakonec závistivci podplatili několik mnichů, aby šli rozvrátit Mangílálův satsang.

Mniši měli připravenou celou zásobu vyzývavých otázek a začali je na Mangílála chrlit, aniž mu dali příležitost odpovědět. Mangíláldží trpělivě čekal, až jim dojde dech, a pak řekl vlídně: „Vítejte, bratři, posaďte se u nás a ze všeho nejdříve si vezměte prasád." Výtržníkům nezbylo, než aby posvěcené jídlo přijali, pokud se nechtěli znemožnit. Zatímco jedli, hovořil Mangílál o tom, že by služebníci boží měli jít ostatním příkladem svou vyrovnaností, mírumilovností. „Co můžeme očekávat od obyčejných lidí, když duchovní, kteří kážou o Bohu, o lásce, o snášenlivosti, sami nedovedou být snášenliví? Lidé, kteří vstoupili do služeb božích, na sebe vzali povinnost pracovat na svém zdokonalení. Pakliže propadají závisti, žárlivosti, hněvu – jak můžeme tyto vlastnosti odsuzovat u lidí světských?"

Třebaže mluvil Mangíláldží důrazně, vyzařoval přitom lásku, pochopení a soucit. Odbojnost mnichů opadala. Bylo jim stydno, že se dali zneužít. Do konce satsangu už nikdo z nich nepromluvil ani slovo a po satsangu přišli za Mangílálem.

„Pane, rodiče, kteří přivedli na svět syna, jako jste vy, si zaslouží úctu a chválu," řekl jeden. „Sláva guruovi, který vás dovedl k takové moudrosti a k takové vyrovnanosti."

„My k tomu máme velice daleko," řekl druhý na omluvu za své jednání. Ostatní se k hlubokým omluvám připojili.

Šrí Mangílál jim odpověděl bhadžanem.

Bratři, proč rozvracet mysl nicotnostmi,
soustřeďte odvahu a hledejte pravdu boží.
Dvacet pět dělníků nechť rozboří tvrz klamného zdání
a pustí se do budování pevné silnice.
Do vozu dharmy zapřáhněte koně odhodlání
a jeďte, pospěšte, den ke konci se chýlí,
za chvíli bude noc a do brahmova města je cesta daleká,
v nesčetných řekách nebezpečné víry – musíte přes ně přejít.
Nerozptylujte mysl nicotnostmi, ať vás nepohltí propast utrpení.
Není nic krásnějšího, než soustředit se na Něj.
A Mangílál to pochopil.

Dvacet pět dělníků symbolizuje dvacet pět činitelů, které má k dispozici lidský organismus a které mohou sloužit tomu, aby člověk došel do cíle – do brahmova města. Je to pět tattev, které se podílejí na stavbě hmotného těla, pět smyslových ústrojí – gjánéndrijí a pět akčních ústrojí – karméndrijí, pět vitálních energií – prán, čtyři složky antahkarany neboli souboru psychických funkcí a konečně vivéka, schopnost rozlišovat, co je dobré a co špatné.

Mnozí z Maháprabhudžího žáků byli vynikající básníci a hudebníci. Duchovní písně jsou v Indii stále živé. Tryskají ze zanícených srdcí a ten, kdo svůj cit dovede vyjádřit krásnými slovy a krásnou melodií, požívá velikou úctu mezi lidmi.

Osoby, které si najaly mnichy k tomu, aby Mangílála znemožnili, stály opodál a sledovaly vývoj událostí. Bylo jim jasné, že neuspěly.

„Zhypnotizoval je! Jinak to není možné. Omámil je nějakým kouzlem."

Mangílálдží byl neobyčejně vnímavý a na dálku vytušil, co si lidé myslí. Zachytil myšlenky závistníků a odpověděl na ně bhadžanem.

Nemámím nikoho kouzlem
– vyprávím o Pravdě,
to je mé kouzlo, rozumíte mi, váhaví?
Já neznám zaříkání – říkám si boží jméno,
opájím se jím, dávám je těm, kdo horoucně chtějí,
těm, kdo rozumějí, ať urození či prostí,
vyprávím o pravé skutečnosti, o pravém poznání,
skrze něž poznávající s poznaným splývá,
v němž se rozplývá dvojnost, nelady, protiklady,
volavka hašteřivá se mění v královskou labuť,
která se tiše vznáší na rozepjatých křídlech
do věčné Blaženosti, kterou nepotřísnil zánik ani vznik.
Slova poznání jsou kouzlo,
jímž mámí služebník Pravdy Mangílál.

Síla bhadžanu přemohla závistníky. Odešli s pocitem studu, že chtěli tomuto svatému muži uškodit.

Mou drogou je láska k Bohu

Někteří nepřátelé jógy rozhlašují, že jogíni přicházejí do stavu změněného vědomí pod vlivem drog. To samozřejmě není pravda. Jógové učení je v přímém rozporu s jakoukoli toxikománií. Opravdoví jogíni průběžně pročišťují tělo i mysl, aby z nich učinily zdravé, silné nástroje schopné pochopit a uchopit Pravdu. Drogy naopak tělo i mysl ničí. Oslabují tělo, ubíjejí vůli, dezintegrují rozumové potence – činí z člověka ubohou trosku. Drogy vytvářejí závislost, z níž se nelze vyprostit. Jogíni se naopak snaží zbavit veškerých závislostí.

Bohužel vyskytují se i jogíni a sádhuové, kteří se bláhově domnívají, že jejich vědomí snáze procitne ve stavu drogového opojení a že droga jim umožní spatřit Boha. Několik takových pobloudilců přišlo za Mangílálem a snažili se jej přesvědčit, aby zkusil meditovat v drogovém opojení.

Nač oddávat se marihuaně,
když opájím se jménem božím!
Jen po Něm toužím a požehnané je mé opojení.
Já nechci do područí drogy, z něhož není cesty ven!
Nechci si ničit mysl a mučit tělo,
chci se očistit od karem.
Mou drogou je láska k Bohu a mohu děkovat osudu,
že potkal jsem gurudéva Dípa,
který mě naučil pravému opojení.
Mangílál říká: Maháprabhudží v mém srdci probudil lásku.

Scestný asketismus

Nevědomost se projevuje v nesčetných podobách. Všichni chceme nalézt štěstí, ale někdy je hledáme podivným způsobem. Jednou přišlo za Mangílálem několik asketů a chtělo jej přesvědčit o tom, že jejich způsob, jak nalézt štěstí, je ten nejlepší.

„Živíme se pouze mlékem," začal vysvětlovat jejich mluvčí, „spíme zavěšeni ve větvích stromů hlavami dolů."

„Samozřejmě nejsme připoutáni k rodině ani k příbuzným," doplnil další. „A setrváváme nepřetržitě ve stavu nepopsatelného blaha."

„Bratři," zapochyboval Mangíláldží, „opravdové blaho nalézá člověk teprve tehdy, když v sobě uskutečnil Božskou Podstatu. Víte jistě, že jste tohoto stavu dosáhli? Vede k němu dlouhá cesta, a bez milosti gurudévovy lze velice snadno zabloudit."

Asketové začali útočit na Mangílála, předhazovali mu, že se nezřekl rodiny, a vykřikovali, že grihasth nemůže dojít mókši.

Mangíláldží se nepřel. Zazpíval bhadžan o tom, že člověk nemusí opouštět rodinu, a přesto v sobě může uskutečnit Božskou Podstatu. Kolik grihasthů došlo sebeuskutečnění! Oranžové roucho samo o sobě není zárukou mókši. Tělo je příbytek i nástroj ducha, je půdou pro duchovní rozvoj. Nemáme právo je ničit ani nezřízeným požitkářstvím, ale ani nezřízenou askezí. K tomu, aby se člověk naučil ovládat smysly, není třeba sebetrýzně. Každý extrém je škodlivý.

Mangílálova slova dopadla na zmučené askety jako hojivá vláha. Jejich sebeklam se rozplýval. Odcházeli od moudrého grihastha v přátelské náladě a s prosbou, aby jej mohli znovu navštívit. Skutečně se u něho zanedlouho objevili a požádali, aby je přijal za své žáky. Mangíláldží ocenil jejich pokoru a slíbil, že je povede cestou, kterou mu ukázal jeho satguru, šrí Díp Nárájan Maháprabhudží.

Pokory není schopen každý, a přitom pokora je předpokladem bhakti. Kde se roztahuje ego, není pro bhakti místo. A přitom jenom nitro zkypřené bhakti je schopno vsakovat slova Mistra. Vydali jsme se na cestu, kterou Mistr již prošel, zná ji, ví, jaká lákadla číhají na každém kroku na neukázněné smysly. Mistrova slova jsou bezpečné ukazatele, a kdo není schopen se jimi řídit, sejde z cesty.

Takové krásné myšlenky vkládal Mangíláldží do svých bhadžanů. Všechny končil díkuvzdáním Maháprabhudžímu.

Světlo v temnotách

Budu vyprávět o konci Mangílálova života. Předpověděl jej rok předem. Měsíc před odchodem z tohoto světa pozval Maháprabhudžího do své rodné vesnice Harsauru a uspořádal mnoho radostných

satsangů. Satsang na rozloučenou trval týden. Nepřetržitě ve dne i v noci se zpívaly bhadžany a kírtany.

V den svého odchodu se Mangíláldží ráno pomodlil a meditoval jako obvykle. Pak sezval rodinu, příbuzné, přátele a bhakty a se sepjatýma rukama se s nimi rozloučil. „Neloučím se s vámi navždy," řekl, „protože se znovu shledáme v duchovním světě Maháprabhudžího." Potom se uklonil před gurudévem a poprosil: „Mistře, díky tobě se splnila veškerá má duchovní i světská přání. Jsi Světlo Vesmíru, jsi vševědoucí a všemohoucí, jsi oceán milosti, jsi ochránce a zachránce. Objevil ses v temnotách kalijugy, abys nás vyvedl z utrpení. Osud nám dopřál štěstí se s tebou setkat. Ale kolika lidem se tohoto štěstí nedostalo? Kolik lidí se zmítá v síti máji, protože tě nepoznali? Neznají tvé jméno, které působí jako ochranná bídžamantra. Pane, dovol mi, abych vyslovil poslední přání, než odejdu z tohoto světa. Přál bych si znovu se narodit a ve svém příštím životě šířit tvé božské poselství.

Západní svět je bohatý a technika nabízí vymoženosti, o kterých se nám zde ani nezdá. Lidé se vrhají do víru smyslových požitků a honí se za mamonem v domnění, že získají štěstí. Oč větší je jejich zklamání a zoufalství, když nakonec zjistí, že ani peníze, ani technický pokrok, ani tělesné radovánky jim trvalé a opravdové štěstí nepřinesou. Ač mocní, jsou bezmocní, ač bohatí, jsou ubozí – a bezradně se ptají: Co teď? Jak dál? Bohužel, zbožštělý technický pokrok, mamon a moc vrhají pronikavé pablesky klamného pozlátka až k nám a mnozí lidé se jimi nechávají ošálit. Dokonce i někteří z tvých žáků propadají touze po moci, po penězích, po technických vymoženostech, a zapomínají na skutečný cíl lidského života. Ti se pak v příštím životě narodí na Západě, aby se jejich světské touhy snáze splnily. Už dnes jich tam několik žije a další je budou následovat. Rád bych ve svém příštím životě šířil tvé poselství nejen u nás, ale i v zemích Západu. Rád bych tamější tápající seznamoval s tvým jménem, rád bych i tam přinesl tvé Světlo. Mohu-li tě prosit, splň mi milostivě toto mé přání."

Maháprabhudží s nevýslovnou láskou odpověděl: „Staniž se! Tvá duše splynula s Nejvyšším. Jsi Šiva, Nejvyšší Já, tvé přání bude splněno. Já jsem s tebou a budu s tebou po všechny věky." Potom

položil pravou ruku na Mangílálovu hlavu. Mangílál zazpíval Óm a jeho duše opustila tělo desátou branou – branou Brahmovou. Stalo se tak v deset hodin ráno.

Tou dobou, dvě stě kilometrů odsud, stál Rám Singh před bólágúdským áśramem. Zničehonic se vedle něho objevil Mangílálдží. Rám Singh se překvapeně zeptal: „Kde se tu berete? Předpověděl jste si na dnešek odchod z tohoto světa. Svámí Šankarpurí se s vámi šel rozloučit. Já chtěl jít také, ale zdržela mě tu povinnost."

Šrí Mangílálдží odpověděl: „Ve světě máji se neskutečnost prolíná se skutečností. Pojďme se podívat do zahrady." Došli k meditační jeskyni a Mangílál řekl: „Zde se mi dostalo nejvyššího poznání a zde také sedával můj milovaný gurudév. To místo je mi nesmírně milé a velice bych si přál, abych tu měl pamětní pomníček."

Ještě chvíli hovořili a potom se Rám Singh omluvil: „Nehněvejte se, musím teď něco důležitého zařídit. Za chvilku jsem zpátky, počkejte tu na mě." Vydal se za svou povinností. Ušel pár kroků a otočil se, aby svému příteli zamával. A tu viděl, jak se Mangílálova postava rozplynula ve světle. Rám Singh se domníval, že má halucinaci, rozhlížel se na všechny strany, ale po Mangílálovi nebylo ani stopy.

Příštího dne dostal telegram, že v deset hodin, přesně tou dobou, kdy s přítelem hovořil, opustil Mangílálдží svět. Uvědomil si, že byl svědkem zázraku, který svatý grhasth učinil svou duchovní silou, a byl šťasten, že se mu dostalo takové pocty.

Šrí Mangílálдží byl důkazem toho, že i člověk, který žije v rodině a plní světské povinnosti, může dosáhnout nejvyššího duchovního stupně.

Svámí Brahmánanda maháráдž

V bikanérském okrese v obci Hijadésaru žil pandit Džéthmal a ten měl hluboce duchovně založeného syna Ganéšmala. Ganéšmal odmalička miloval kírtany a bhadžany. Kdykoli se v kraji objevil nějaký sádhu nebo svámí, pospíchal na satsang naslouchat slovům o Bohu. Naučil se sanskrt, aby mohl číst duchovní texty v originále, a skutečně ten krásný a těžký jazyk dokonale ovládl.

Když byl starší, začal pravidelně cvičit hathajógové krije, které se naučil od potulných jogínů. Žil životem brahmačárji, zahloubán do studia Bhagavadgíty, Rámájany, upanišad a dalších svatých textů. Lidé chodili rádi na satsangy, kterých se Ganéšmal zúčastnil, protože nádherně zpíval. Sytým, melodickým hlasem vyjadřoval svůj hluboký duchovní prožitek.

Mladík dodržoval jedno zvláštní pravidlo védského rituálu: Jedl jenom jídlo, které si sám uvařil. Jógové spisy kladou na sattvickou stravu veliký důraz. Čistá strava nemá na tělo ani na ducha negativní účinky. Vystříháme-li se masa a alkoholu, pocítíme vyrovnanost, klid, nebudeme smýkáni chtíčem ani se nebudeme propadat do otupělosti a lenosti. Záleží i na tom, kdo pokrm připravuje. Vařit by se mělo s láskou, s mantrou v mysli a s představou, že jídlo budou požívat boží tvorové. Pak se potrava stává svatým prasádem a vnáší mír a lásku do nitra toho, kdo ji pozře.

Konzumujeme-li konzervy nebo polotovary, nevíme, komu prošly rukama. Kuchaři v restauracích nemají obvykle čas obírat se duchovními myšlenkami.

Všechno lze ovšem přehnat do extrému a Ganéšmal přeháněl zásady sattvického stravování. Nevzal do úst nic, co si sám nepřipravil. Byl to svým způsobem zvláštní projev ega. Mladíkovo ego bylo živeno i jinak: jeho nadprůměrnou inteligencí. Ganéšmal měl obdivuhodnou paměť, která byla s to uchovat ohromné množství informací; byl pohotový, obdařený logikou, a tak ze všech debat vycházel jako vítěz. Zalíbilo se mu vítězit a začal vyzývat učence na intelektuální souboje. Po každém vítězství jeho ego ještě povyrostlo. Podobně jako Gumnarám měl i hypnotické schopnosti a občas si s nimi nemístně pohrával.

Opojení z vítězných soubojů však pokaždé opadlo a Ganéšmal prožíval chvíle bezútěšné prázdnoty. Sváděl je na dobu, ve které žijeme, na kalijugu. Nevěřil, že v údobí tuposti, temnoty, prázdnoty, chamtivosti, krutosti a bezbožnosti mohou žít světci obdařeni božskou silou. Domníval se, že božští avatárové sestupují na zem pouze v satjajuze. Miloval ovšem Krišnu a často plakal o samotě hořem, že necítí jeho přítomnost, tak jako pláče milá v odloučení od milého.

Jednou odpočíval pod stromem za vesnicí, usnul a tu se mu zdálo, že se před ním objevil Krišna s knihou v ruce. Na obálce byl čitelný nadpis: Šrí Díp Purí anubhava prakáš, Světlo zkušenosti šrí Dípa. Ganéšmal se probral ze spánku a přemýšlel, co ten sen může znamenat. Některé sny bývají zmatené fantazie, ale některé mají hluboký význam a člověk by jejich sdělení neměl brát na lehkou váhu. Šrí Díp, šrí Díp – co je to za mahátmu? Existuje vůbec? Potkám ho někdy? Bože, je to opravdu tvoje vtělení anebo mě jen tak zkoušíš?

Časem se hluboký dojem z podivného snu vytrácel a Ganéšmal žil dál jako předtím.

Jednou jel navštívit příbuzné do vesnice Pilauní v pálijském okrese. V té době dlel Maháprabhudží v Bólá Gúdě, několik kilometrů odsud. V Indii je zvykem se vzájemně navštěvovat, lidé k sobě zvou i neznámé a považují si za čest, že mohou návštěvníky pohostit. Vypráví se při tom, co je kde nového, a hovoří se i o duchovních zkušenostech. Ganéšmal se dostal do domu jednoho z Maháprabhudžího žáků. Jak tak seděl, bloudil jeho zrak po poličce s knihami a tu uviděl titul „Šrí Díp Purí anubhava prakáš". Tuhle knihu přece odněkud znám! Ale odkud? Rozpomněl se, že ji viděl ve snu. Kniha tedy opravdu existuje! Vzrušeně jí začal listovat.

„Co je to za autora?" zeptal se hostitele.

„To je náš požehnaný satguru, vtělení Vesmírného Světla," řekl hostitel a nabídl se, že Ganéšmala za Maháprabhudžím dovede. „Ášram, kde občas pobývá, je jen kousek odsud. Můžeme se tam spolu vypravit."

„Pojďme!" rozhodl Ganéšmal. Nemohl se dočkat, až odhalí tajemství svého snu. Jak bylo jeho zvykem, začal si v duchu připravovat otázky, kterými přezkouší sádhuovu duchovní zdatnost. Podlehne-li mé hypnotické síle, pak to není to, co hledám. Kalijugový humbuk, nic víc – přemýšlel pochybovačně.

Když dorazili se skupinkou dalších pilaunských vesničanů do šivbághského ášramu, seděl Maháprabhudží mezi žáky a promlouval k nim. Ganéšmal se bez pozdravu posadil rovnou před Mistra a upřel na něj pohled, do něhož vložil veškerou svou hypnotickou sílu. Tu se k němu donesla Maháprabhudžího tichá slova, doprovázená

vlídným úsměvem: „Ukrývají se v tobě, synku, neobyčejné dary, jenomže jsou utopené v hlouposti a nevědomosti."

Ganéšmalova hypnotická síla se náhle obrátila proti němu samému a sklátila jej k zemi. Ležel v bezvědomí. Nastalo zděšení. Někteří nezralí žáci začali dokonce Mistra podezřívat, že na příchozím zkouší nějaké magické praktiky. Maháprabhudží jim dal jemným pokynem najevo, že jde o něco zcela jiného.

Ganéšmalovo vědomí se přeneslo do předchozích životů a tápající Krišnův bhakta pochopil souvislosti bytí. Když se probral do běžného vědomí, padl před Maháprabhudžím na kolena: „Pane, ve svém minulém životě jsem tě potkal v Krišnově podobě a dnes tě po dlouhém odloučení a bolestném hledání znovu nacházím! Splnil se můj sen." A začal zpívat, aby dal průchod radosti, kterou nemohl unést.

V minulých zrozeních potkal jsem satgurua,
nerozeznal jsem však, že je to On.
Udolán bolestí, usnul jsem těžkým spánkem.
Zašpiněné zrcadlo mého nitra mi ani dnes neukázalo jeho příchod.
Ošálen, zmámen, pohlcen klamem, pyšný a hříšný,
bloudící, tápající v nesčetných životech.
Nenech mě, Pane, utonout v oceánu bytí,
převeď mě na druhý břeh!
Pán zavolal mě mantrou Só ham,
já procitl a poznal: nevstoupím do dalších zrození.
Milostiplný šrí Díp vzal mě pod ochranu.

Maháprabhudží se dotkl jeho ramene a řekl: „Nenaříkej nad minulostí, synku. Co bylo, bylo. Tvé átmá je součástí mého brahma a od této chvíle budeš zván Brahmánanda, Radost ze sebeuskutečnění. Jsi šrí svámí Brahmánanda."

Tu se modlitba nově zasvěceného svámího vzepjala vzhůru, vyjádřena jeho krásným, zvučným hlasem.

Óm, zdravím tě, nepomíjející, věčný guru Dípe,
jsi Brahmá, jsi Višnu, jsi Šiva,
jsi Nárada, jsi obyvatel nekonečného štěstí,

jsi meditující, jsi vědoucí, jsi Světlo jógy,
jsi všude, není místa, kde bys nebyl,
jsi znalý véd, přebýváš v srdcích bhaktů,
jsi znalý Jména, znalý Pravdy, znalý Podstaty.
Zdravím tě, Prabhu Dípe,
zdraví tě Brahmánanda,
jehož jsi pojal do svého Světla.

Brahmánandova modlitba Maháprabhudžího potěšila. Vyřkl předpověď: „Brahmánando, proslavíš se jako sangítáčárja, mistr hudby. Vynikneš nad tisíce zpěváků. Nikdo neodolá tvému krásnému zpěvu, budeš obměkčovat i ta nejzatvrzelejší srdce a vneseš do nich nekonečné blaho."

Přátelé, kteří dovedli Ganéšmala do ášramu, nevycházeli z údivu. Obdivovali dobrou karmu z jeho minulých životů a velebili Maháprabhudžího, že ji proměnil v božské procitnutí.

Ganéšmal – nyní svámí Brahmánanda, zazpíval další bhadžan.

Skláním se před tebou, gurudéve,
ukázal jsi mi pravou podobu,
jsi čisté Světlo, před nímž prchá tma,
opakuji tvé jméno a přestávám cítit tíhu,
slunce poznání vzchází z tvé přítomnosti,
kdo na tě medituje, bude osvobozen
a vejde v blaženost.

Svámí Brahmánanda zůstal u Maháprabhudžího. Pominula jeho potřeba střílet kolem sebe destruktivními argumenty. Vzdal se přesvědčení, že jediný pokrm, který mu nemůže škodit, je ten, co si připraví vlastníma rukama. Žil prostě a pokorně ve stavu nepřetržité radosti.

Když se příbuzní a přátelé podivovali světlu, které z něho vycházelo, odpovídal slovy opakovanými v mnoha svatých textech: „Díky guruově milosti vyšplhá chromý na vrcholek hory, slepý prohlédne a pomatenec začne promlouvat slova moudrosti." Anebo odpověď vyjadřoval bhadžany.

Zasažen šípem guruovy lásky
jsem zakotvil svou mysl v jeho nádheře.
On otevřel mi dveře k pokladu poznání,
v němž jsem nalezl skvost opravdového Já.
Prost bludu dvojnosti Jím veden do výšin,
kam nedosáhne strach, nebloudím v temnotách
pochybných myšlenek.
On dal mi lék jediné myšlenky – myšlenky na Nejvyššího.
Satguru Dévpurídží, satguru Maháprabhu
zabarvili mé nitro svou barvou.
Brahmánanda je šťasten,že nalezl radost a ztratil strach.

„Svámídží, jak to děláte, že dovedete na každou otázku tak pohotově odpovědět krásným bhadžanem?" ptávali se lidé.

Svámí Brahmánanda se usmál, a jako odpověď následoval další bhadžan.

Můj satguru mluví skrze mne,
bez podoby, věčně bdělé vědomí, nepotřísněný omylem,
všemohoucí, nevznikající, nezanikající,
kdo na něj v tichu dnem i nocí myslí, soustředěn na dech,
pozná jej v sobě a sebe v něm.
V lotosu srdce uslyší jeho hlas.
Až pána s apánou se sjednoceny vzedmou,
dosáhneš nedosažitelné, v lotosu pupku se rozezvučí Só ham.
Brahmánanda říká: Potkal jsem satgurua,
šrí Díp mi ve své milosti dal poznat nejvyšší blaho.

Gurudévův chrám je v srdeční čakře a dveře do chrámu otevírá gurudévova milost. Kdo si tuto pravdu uvědomí, vstoupil na cestu dokonalosti. Cesta vede pročištěnými čakrami a ústí ve stavu nejvyššího vědomí.

Tisíce a tisíce lidí hledají vedení, ale málokdo hledá ve vlastním srdci. Existuje vůbec satguru? Naleznu jej někdy? Brahmánandu také trápily kdysi podobné otázky, a protože na ně našel odpověď, chtěl ji sdělit těm, kdo dosud tápou.

Ty ptáš se, bratře, kde najít satgurua?
Je všude, je ve mně, je nebe nekonečné,
ale kdo nedovede jemně rozeznávat, jej nenachází,
nechápe, tápe, dál marně shání
stromek ukrytý v lesním mlází,
kdo nenaslouchá, neuslyší jeho jemný hlas,
nehledej v knihách – je nepostižitelný slovy,
opravdový Mistr se ozývá z tvého vlastního nitra.
Já nepřestávám slavit Mistra šrí Dípa,
který se ve své milosti dal poznat Brahmánandovi.

Bhadžany svámího Brahmánandy jsou zapsány ve sbírce „Brahmánanda vání prakáš", Světlo Brahmánandových slov.

Podobně jako šrí Mangíláldží a několik dalších Maháprabhudžího žáků věděl i on předem, kdy opustí hmotné tělo. Odešel z tohoto světa do nesmrtelnosti. Jeho jméno vplynulo do životodárného Světla, které jako slunce a měsíc ozařuje tuto zemi.

Mahámandaléšvar šrí Lálánanda

V nágaurském okrese ve vesnici Pává žil zbožný a duchovně založený muž jménem Sundá Purí. Měl za ženu Maháprabhudžího sestru, jeho syn Lálánanda byl tedy Mistrův synovec.

Lálánanda už jako dítě přicházel do vytržení při slově Bůh. Půvabný, jemný chlapec často sedával v rozjímání se zavřenýma očima a s úsměvem na rtech.

V našem vyprávění se znovu a znovu opakuje slovo satsang. Jeho význam jsme už objasnili, ale připomeňme si jej ještě jednou: sat je pravda, sang znamená spojení, společenství. Satsang je tedy společenství pravdy, spojení s pravdou. Spojení s Bohem. Satsangy se pořádají v ášramu, v chrámu, v přírodě i v domě některého bhakty. Lidé se scházejí na satsang, aby vyjádřili svou oddanost ištadévovi, osobnímu Bohu, ztělesněnému v podobě gurudéva. Na jeho počest se tu zpívají bhadžany a svámí nebo i prostý bhakta, který satsang vede, vysvětluje jejich význam, vyjádřený krásnými, symbolickými obrazy. Požehnaný satsang, který je veden samotným gurudévem.

Dříve trvaly satsangy celou noc až do ranního rozbřesku. Lidé, prostoupeni svět lem pravdy a radosti, končili satsang ranní modlitbou a obdarováni prasádem se rozcházeli do práce. Dnes jsou bohužel takové satsangy vzácné. Lidé se sejdou na hodinku na dvě, popijou čaj a pospíchají domů. Moderní shon vytlačil družnost a pohodu pospolitosti, televize a rádio nahradily potřebu sdělovat si novinky na shromážděních, populární hudba z desek nahrazuje živé písně. Dříve indické ženy zpívaly například o svatbách tři dny a tři noci nepřetržitě, aniž jednu jedinou píseň opakovaly dvakrát. Dnešní děvčata znají pár filmových popěvků a to je všechno. Dříve se lidé zajímali o životy světců a duchovních osobností, dneska je zajímají filmové hvězdy.

V době Lálánandova dětství neexistoval ani rozhlas, ani televize. Lidé chodili na satsangy. Chodili na satsangy, aby si dopřáli odpočinku po práci a úlevy od každodenních starostí, aby se dozvěděli o světě vezdejším i o světě Světla a Pravdy. Každý si odnášel to, co byl schopen přijmout – ale satsang, spojení s pravdou, rozšiřovalo v člověku onen prostor, v němž se mohly uchytit úponky Poznání. V Lálánandově duši byl prostor pro Poznání odmalička doširoka otevřen. Chlapec sedával na satsanzích a slova moudrosti přímo hltal.

Jednou přišel Lálánanda na satsang, který uspořádal mahant Dajálpurí z Kharádije. Byl to svrchovaně svatý sádhu a vedl satsang k radosti všech přítomných. Mahant Dajálpurí krásně zpíval a tu se stalo, že při jednom bhadžanu upadl malý Lálánanda do samádhi. Zbytek satsangu dlel ve stavu nejvyššího vědomí. Na Dajálpurího to učinilo nesmírný dojem.

„Já sám jsem se nikdy do tak hlubokého samádhi nedostal," prohlásil upřímně. „Tenhle chlapec musel být ve svém minulém životě velkým světcem."

Rozhodl se, že požádá Lálánandovy rodiče, aby mu syna svěřili. Dostane-li se mu výchovy, bude z něho významná duchovní osobnost a může převzít po Dajálpurím funkci mahámandaléšvara.

Lálánandovi rodiče byli zbožní lidé a mahantova nabídka jim způsobila velkou radost. „Pane, svěřujeme vám svého syna. Budeme šťastni, podaří-li se vám uskutečnit svaté plány, které s ním zamýšlíte."

Mahant Dajálpurí si Lálánandu odvedl s sebou do kláštera v Kharádiji. Pečoval o něho s velkou láskou. Z chlapce vyzařovala radost a mír a starý muž byl dojat, kdykoli na něj pohlédl.

Když Lálánanda dorostl, převzal skutečně funkci představeného v kharádijském klášteře a dostal vznešený titul mahámandalévara. Povinnosti představeného vykonával poctivě, ale čím dále tím více cítil, že mu něco chybí. Postrádal vedení seberealizovaného satgurua. Jednou se dostal na Maháprabhudžího satsang. Světec na něho nesmírně zapůsobil. Začal Mistra navštěvovat v dévdúngarském ášramu a jeho srdce se naplňovalo tím, co mu dosud scházelo.

Jednoho dne Maháprabhudžího poprosil: „Pane, probudil jsi ve mně touhu po tom, aby mě prostoupilo tvé Světlo."

Milostiplný Prabhu Dípe, vyslyš moji modlitbu,
zpřetínej pouta mých karem a nech mě přeplout oceán bytí.
Kolik světců a avatárů jsi už bezpečně přepravil na druhý břeh!
Všichni tě velebí a zpívají o tvé nádheře a slávě.
Všepřesahující, nedosažitelný, sám ze sebe vzešlý, všudypřítomný,
třpytíš se ve slunci, v měsíci, ve hvězdách,
vedeš své oddané po cestě pravé dharmy. Lálánanda říká:
Jsem tvůj poddaný – pochválen budiž prach pod tvýma nohama.

Hned nato pokračoval Lálánanda zpěvem dalšího bhadžanu:

Učiteli můj, příbytku radosti, zdroji existence,
nekonečné štěstí, nezištné útočiště,
stálý, nepomíjející, nedotčený změnou,
tvé vůli je podřízeno veškeré dění a bytí,
jsi ten, kdo činí, Stvořitel, Ochránce, Ničitel zla,
sám nepoznán, jsi čisté Poznání,
ani ty nejsvětější spisy, védy a purány, tě nedovedou popsat,
neúnavný osvoboditeli země od břemene hříchu,
jsi Světlo, guru Dípe, a Lálánanda tě prosí,
aby ti mohl pobývat nablízku.

Maháprabhudží položil s úsměvem ruku Lálánandovi na hlavu. Guruova božská síla vstoupila do bhaktova srdce a spojila je

s Bohem. Od té chvíle hořel Lálánanda neutuchajícím plamenem radosti, který v něm roznítila boží přítomnost. Svrchovanou vajrágju, dokonalé a nepřetržité vědomí všeprostupujícího Kosmického Zákona, opěvoval v bhadžanech a tak dával obyčejnému člověku spatřit alespoň záblesky onoho nepopsatelného stavu.

Nikdo neví, co prožívám guruovým šípem zasažen!
Sténám, křičím a pláču vydán vplen nevyléčitelné touze.
Jen světci vědí, co je ta sladká bolest touhy,
která rozechvívá každou buňku těla.
Mé srdce otevřela guruova střela dokořán Nekonečnu.
Pomíjí lichá pýcha, klam ztratil moc nad mým vědomím,
v němž vychází Světlo. Lálánanda říká:
požehnaný šíp svámí Dípa mě navěky spojil s Ním.

Když se bhaktové ptali Lálánandadžího, co získal od svého satgurua, odpovídal bhadžanem.

Můj sataguru se se mnou podělil o Pravdu,
já nalezl v srdci klenot Nejvyššího Já.
Není mi zapotřebí navštěvovat poutní místa,
není mi zapotřebí očista v posvátných vodách,
není mi zapotřebí kopat jeskyni a meditovat v ní,
není mi zapotřebí držet půst, uctívat božstva, holit si hlavu,
oblékat mnišský šat, není mi třeba tisíckrát opakovat mantru,
můj satguru dal mi všechno! Skláním se k jeho lotosovým nohám.
To říká Lálánanda, jenž opustil cesty světa a poznal Skutečnost.

Šrí Lálánanda napsal stovky bhadžanů. Opěvoval v nich Pravdu, Nejvyšší Skutečnost, Boha, jógu a svého Mistra Maháprabhudžího, který pro něj všechny tyto veličiny ztělesňoval – všechno v Jednom, Jedno ve všem. Sbírka Lálánandových bhadžanů vyšla pod názvem „Šrí Lálánanda bhadžan bódh prakáš", Světlo moudrosti opěvované Lálánandovými bhadžany. Psal krásnou hindštinou a kultivovaným sanskrtem. Bhaktové milovali Lálánandovy satsangy – nazývali jej lakšárthí, to je člověk, který uskutečnil nejvyšší cíl. Svět opustil Lálánanda podle vlastního rozhodnutí a ve stavu samádhi.

AUTOR KNIHY

PARAMHANS SVÁMÍ MÁDHAVÁNANDA

SE PŘEDSTAVUJE

Moje léta u Maháprabhudžího

Požehnané duše, drazí čtenáři! Člověk by neměl mluvit o vlastních úspěších – záslužnější a užitečnější je vyzdvihovat úspěchy druhých. Pokud o sobě mluvím, je to proto, abych vám řekl, že všechno, čeho jsem dosáhl, mi bylo dáno darem z milosti Maháprabhudžího. Nejkrásnější léta mého života byla ta, která jsem strávil v jeho blízkosti.

Dostalo se mi požehnání vidět na vlastní oči řadu Maháprabhudžího zázraků, díky jemu se rozvíjel můj duchovní život. Hovořím-li o sobě, pak pouze vydávám svědectví o Něm.

Karna, dávný vládce Indie, o sobě řekl: „Má urozenost, barva pleti a rod jsou mi dány osudem. Ale za své současné konání nesu zodpovědnost sám. Sám rozhoduji o svých cílech a o tom, jak jich dosáhnout. Proto mou vizitkou jsou jen a jen mé činy."

Vizitkou sádhua je jeho služba lidem, duchovní oddanost, pokrok v józe, úspěchy na duchovní cestě. Byl bych rád, kdybyste si udělali o mně obrázek při osobních setkáních. S mnohými z vás se ovšem nesetkám, a proto vám o sobě napíšu alespoň pár slov.

Narodil jsem se 11. září 1923 ve vesnici Nipalu, v okrese Pálí, ve státě Rádžasthánu. Dostal jsem jméno Tékčanda Garg. Můj tatínek, pandit šrí Lálčanda Garg, byl vzdělaný astrolog. Horoucně vyznával Šivu a Rámu. Žil životem brahmarišiů. Moje maminka Sarasvatídéví Gargová byla čistá a zbožná duše a podobně jako vznešená matka Maháprabhudžího raději sama hladověla, než aby od našeho prahu nechala odejít prosebníky s prázdnou. Uctívala boha Krišnu a pamatuji se, jak mně a mým pěti sourozencům vyprávěla příběhy z jeho života. Nábožně jsme jí naslouchali a dodnes mi nevymizela z paměti její slova: „Nikdy v životě se nevzdávejte víry a oddanosti vůči Bohu," říkávala. „Hledejte Boha, toužete po něm. Žijte v souladu s přírodou a plňte poctivě povinnosti, které vám Bůh ukládá. Dal nám život proto, abychom jej trávili v lásce a ve službě ostatním živým tvorům. Služba druhým je nejsvětější princip existence. Nemarněte život ve zbytečnostech a v malichernostech."

Rodiče jsou prvními učiteli člověka a já jsem svým rodičům nesmírně vděčen za to, že mi byli učiteli dobrými a že mě uvedli na duchovní cestu.

V páté generaci zpět se v našem rodě proslavil obětavý karmajogín Amíčand. Maminka nám o něm často vyprávěla. Měl nadpřirozené schopnosti, ale jak maminka zdůrazňovala, získal je obětavou prací a nikdy jich nezneužil. „Práce je modlitba," říkala maminka a sama tuto zásadu uskutečňovala celým svým životem.

Amíčand dovedl neomylně předpovídat budoucnost. Maharádža z Ghánérávu se velice obdivoval jeho schopnostem a jednou mu daroval rozlehlý pozemek. Příslušníci našeho rodu jej dodnes obdělávají. Jindy dal Amíčandovi vzácného slona, ten jej však věnoval synovi svého známého jako svatební dar. Byl nesobecký a štědrý, žil duchovním životem a při odchodu z tohoto světa vstoupil do mahásamádhi.

Odmalička mě přitahoval bůh Krišna. Neustále jsem na něho myslel, představoval jsem si ho a plakával jsem, že se mi nezjevuje. Když mě otec poslal do školy, nedovedl jsem se soustředit na učení, protože jsem v duchu hovořil s Krišnou. Tatínek se domníval, že mi nevyhovuje škola v naší vesnici, a tak mě poslal k mé starší sestře do Rúpávásu, kde učil na škole pandit šrí Gisa Rám Ghančí. Byl to člověk nejen vzdělaný, ale i zbožný, zásadový a přitom vlídný a laskavý. Měl se mnou velkou trpělivost. I moje sestra Phúldéví a její muž Krišna Rám o mě pečovali s největší láskou, ale můj školní prospěch zůstával nevalný.

Za několik let jsem se vrátil do Nipalu a začal jsem si sám studovat Bhagavadgítu. Při svém duchovním hledání jsem se obracel ke slunci, Súrjovi, k matce Durze – na její počest jsem držíval devítidenní půst naurátri – ale nejvíce modliteb jsem vysílal ke Krišnovi. Nepřestával jsem jej prosit, aby se mi zjevil v meditaci. Upadal jsem do extáze lásky, která končila v slzách, protože Krišna nepřicházel. Přesto jako bych slýchal v hloubi duše hlas: Uklidni se, Pán přijde.

Jednou jsem se opět horoucně modlil a prosil Krišnu, aby mě nenechával déle čekat. Najednou byl můj vnitřní zrak zalit světlem a Pán stál přede mnou. „Za tři a půl měsíce od dnešního dne

se se mnou v deset hodin večer setkáš." Vize se rozplynula, ale ve mně zůstal pocit neotřesitelné jistoty. Jsem v boží péči!

Za nějakou dobu jsem šel navštívit thákura Raghunátha Singha, přítele naší rodiny. Bydlel ve vesnici Kéšarsingh Gúdá. Byl to vroucí vyznavač Maháprabhudžího. Právě u něj hostoval další Maháprabhudžího žák, svámí Bódhánanda. Přestože měl svámídží velké znalosti, choval se prostě a skromně. Zamiloval jsem si jeho satsangy a vždycky jsem se těšil, až začne svým vroucím hlasem zpívat bhadžany. Cítil jsem, že se od něho naučím daleko více než ve škole, a chodil jsem za ním každý den. Rodiče naneštěstí mé nadšení nesdíleli a nutili mě do školní docházky. A tak jsem za svámídžím utíkal v noci, potají, když už všichni spali. Thákurův dům, kde Bódhánandadží přebýval, byl od nás tři kilometry daleko. Cesta vedla džunglí a vesničané věřili, že tam straší.

Já sám jsem nikdy žádného ducha nepotkal, ale přesto jsem se pro jistotu svámídžího zeptal, jak to s těmi strašidly vlastně je.

„Duchové jsou bludy naší mysli," řekl. „Celý svět trpí bludy, protože ještě nepoznal pravou Skutečnost." Nato mi vyprávěl staré podobenství.

Duch

Jeden rolník uspořádal při jakési rodinné události hostinu, na které se sešlo mnoho lidí z blízka i z daleka. Přespolní hosté zůstali u hostitele na noc. Jeden z nich se rozhodl, že půjde přespat do rolníkovy pracovní boudy za vesnicí, aby měli ostatní více místa. Po cestě si vzpomněl, co se o tom místě povídá: že prý tu straší. Host měl pro strach uděláno, ale přece jen se mu při pomyšlení na ducha nepatrně sevřelo srdce. Došel k boudě, vběhl dovnitř a zavřel dveře na petlici. Na stole se kupila hromada přikrývek. Popadl jednu, skočil na pryčnu a přikryl se. Nemohl usnout. Malým okénkem dopadalo do místnosti měsíční světlo. Nocležník otevřel oči a rozhlédl se. Najednou uviděl uprostřed místnosti černou obludu. Obešla jej hrůza. Začal hlasitě křičet. Křičel tak, že to bylo slyšet až ve vesnici. Lidé vybíhali z domů a utíkali mu na pomoc.

„Co se děje? Otevřete! Otevřete!" volali.

„Nemohu se hnout! Svírá mě duch!" naříkal ubožák.

Jeden z odvážlivců vylomil okno, ale tu už se zsinalý nocležník přiřítil ke dveřím. „Duch! Duch!" křičel.

„Kde?" ptali se lidé.

„Támhle! Támhle!" ukazoval směrem ke stolu, kde se kupily deky.

A co viděli vesničané? To, co čekali, že uvidí: ducha! Snažili se ho vypudit kletbami a zaklínáním, křikem a hlomozením. Duch se ani nepohnul. Někdo běžel pro pandita. Ten spustil učené formule a zvláštní zaříkání, ale obluda dřepěla dál jako přikovaná.

Náhodou šel kolem pocestný, který prošel svět, mnoho toho viděl, mnoho zažil, ale ducha ještě nepotkal. A taky na duchy nevěřil.

„Půjčte mi někdo svíčku!" povídá. Když mu přinesli svíčku, vešel do boudy a přistoupil k duchovi. A co viděl? Hromadu přikrývek. V bledém měsíčním světle vypadala jako černá obluda. Opřel se o deky a dal se do smíchu. „Tohle je ten váš duch! Jen se na něj pojďte podívat!"

Lidé klopili hlavy studem a nejvíce se styděl nocležník, který paniku vyvolal. Jak mohl podlehnout tak nesmyslné představě? Vždyť sám bral z hromady přikrývku! Vždyť o té kupě dek věděl!

„Co to bylo za ducha?" vysvětloval mi svámí Bódhánanda. „Kde se vzal a kam se poděl? Proč se lidé začali bát a proč se přestali bát? Duch byla šalebná vidina vytvořená pomýleným vědomím. Blud ducha nás bude strašit, dokud budeme tápat ve tmě nevědomosti. Jakmile světlo poznání zažene tmu, duch zmizí a uzříme skutečnost. Příčinou veškerých úzkostí a obav je nesprávné vidění skutečnosti. Opravdové poznání nám ovšem nemůže dát nikdo jiný než opravdový Učitel. Satguru. Jen málokdo v životě má to štěstí, že se s opravdovým Mistrem setká. A ne všichni, co se s ním setkají, jsou s to v něm rozeznat božskou gurutattvu."

Naslouchal jsem lačně Bódhánandovým slovům a začal jsem toužit po setkání s opravdovým Učitelem. Když viděl thákur Raghunáth Singh mé zanícení, řekl jednoho dne. „Měl bys poznat mého gurudéva. Je to světec, který tě dovede k Božskému Já."

Mé první setkání s Bhagvánem šrí Dípem Nárájanem Maháprabhudžím

Maháprabhudží v té době dlel u džódhpurského maharádži a od nás do Džódhpuru trvá cesta jen několik hodin vlakem. Rozhodl jsem se, že se za Mistrem vypravím. Slyšel jsem o něm tolik vyprávět od svámího Bódhánandy a od thákura Raghunátha Singha, že jsem si jej zamiloval a v duchu jsem jej už považoval za svého Učitele.

Přijel jsem do Džódhpuru v devět hodin večer a rovnou z nádraží jsem se vydal na Maháprabhudžího satsang. S úžasem jsem hleděl na Mistra. Byla to podoba boha Krišny, ke které jsem se denně modlil. S očima zalitýma slzami jsem před ním padl na kolena. Neměl jsem jiné přání než se mu odevzdat.

Maháprabhudží mi položil na čelo svou svatou ruku a řekl: „Synku, budeš spasen. Pamatuješ, co jsem ti řekl před třemi a půl měsíci v meditaci?"

Mistrova slova se naplnila. Od onoho okamžiku byl můj život v jeho rukách. Slíbil jsem, že s ním zůstanu navždy. V sedmnácti letech jsem našel Světlo své existence a pod jeho laskavou ochranou setrvávám neustále.

Dokonalé štěstí

Byl jsem s Maháprabhudžím měsíc a cítil jsem, že jsem konečně doma. Tu si mě Mistr zavolal a řekl: „Chlapče, vrať se k rodičům, dělají si o tebe starosti. Promluv si s nimi o svém rozhodnutí, měli by vědět, že se chceš stát sádhuem."

Nechtěl jsem se od Maháprabhudžího odloučit, ale poslechl jsem a jel jsem do Nipalu. Nedlouho nato odjel z Džódhpuru i Maháprabhudží a vrátil se do dévdúngarského sanjás ášramu v Barí Khátú.

Tatínek s maminkou byli rádi, že mě zase vidí, ale mé rozhodnutí zasvětit život Maháprabhudžímu se jim nelíbilo. Jako všichni rodiče si přáli, abych se oženil a postaral se o pokračování rodu. Všemožně se mě snažili zdržet doma, všelijak mi podstrojovali,

doufali, že se mi mé rozhodnutí rozleží v hlavě a že od něj ustoupím. Pod nejrůznějšími záminkami oddalovali konečné svolení. A tak mi nezbylo než odejít z domova tajně. V noci, když všichni spali, jsem se vyplížil z domu a vydal se do Barí Khátú. Je to od nás tři sta kilometrů daleko.

Došel jsem klidu, teprve když jsem znovu uviděl Maháprabhudžího. Byl jsem šťasten. „Pane, přijmi mě navěky za svého žáka," prosil jsem.

„Chlapče, jsi můj a já jsem tvůj. Nedělej si starosti. Tvoje přání se splní." Odmlčel se a pak pokračoval. „Mohu ti nabídnout čtyři služby: službu u britské vlády, službu u některého indického maharádži, službu u muslimského navába anebo službu boží. Kterou z nich si vybereš?"

Cítil jsem, jak mi celým tělem proudí světlo. „Pane!" zvolal jsem, „učiň mě služebníkem v království božím!"

„Myslíš to vážně?" škádlil mě Maháprabhudží.

„Myslím to smrtelně vážně!"

Mistr zavřel na okamžik oči. Rýsoval můj budoucí osud a žehnal mu. Potom oči otevřel, podíval se na mě pohledem plným milosti, položil mi ruku na hlavu a řekl: „Beru tě do služby boží. Ode dneška se nemusíš starat o živobytí. Dostane se ti vždy všeho, co budeš pro život potřebovat. Satguru může změnit osud, ale co určil satguru, nezmění ani Brahma."

Pohlédl jsem Mistrovi do obličeje a prožil jsem tak nadzemskou radost, jako by se ve mně soustředilo štěstí celého vesmíru. Při ranní meditaci jsem měl vizi. Viděl jsem Maháprabhudžího na trůně, z něhož vycházelo oslnivé světlo. V nekonečném prostoru zněla mantra:

Óm satja brahma šrí Díp paripúran Nárájan namaha!
Óm satja brahma šrí Díp paripúran Nárájan namaha!
Klaním se Ti šrí Dípe, jsi pravá podstata, Bůh, dokonalost.

Spatřil jsem Brahmu, Višnua, Šivu a další a další světce. Byl jsem tak šťasten, že je mi dopřán pohled na ty vznešené bytosti, že jsem začal radostí zpívat na počest Maháprabhudžího a zároveň jsem opakoval mantru *Óm satja brahma šrí Díp paripúran Nárájan namaha.*

Je to mantra naplněná božským světlem, pravdou, mírem, radostí. Vibruje v ní Jeho jméno, vše je prostoupeno Jeho Světlem. Všechny živé bytosti zpívají mantru s Jeho jménem. Ozývá se v živlech: vychází ze země, zpívá ji oheň, vzdouvá se z vody, je jí prosycen vzduch a prostor. Stromy, květy, plody, listy, jezera, řeky, hory, lesy opakují mantru s Jeho jménem. Mantra zvučí ve mně i kolem mne, ať jsem, kde jsem. Rezonuje ve všech sférách vesmíru. Mája rozhazuje sítě, chce ji pohltit, ale i máju rozechvívá mantra s Jeho jménem.

Touto silou je stvořen vesmír, z ní vzešel a do ní se navrátí, do ní vplyne a v ní se rozplyne. Slunce, měsíc a hvězdy jsou napájeny Jeho Světlem. Jedno jediné Světlo ve všem. Ve třech světech není místečka, v němž by nebylo Jeho Světlo obsaženo a kde by se neozývalo Jeho svaté jméno. Od okamžiku, kdy se ono Světlo dotklo mé duše, vibruje mantra s Maháprabhudžího jménem v každém atomu mé existence, uvnitř i venku.

Nedlouho potom, co jsem přišel k Maháprabhudžímu do Barí Khátú, rozhodl, že bude nějakou dobu přebývat v zahradě za vesnicí. Šel jsem s ním. Zažil jsem tam satsang, jaký jsem si ani ve snu nedovedl představit. Ještě nikdy jsem neslyšel tak moudrá slova, která by mi dala tolik radosti.

„Pane, dopřej mi, abych takové satsangy mohl prožívat stále ve všech dalších zrozeních."

Tak začaly mé dny v Maháprabhudžího přítomnosti. Zažil jsem u svého Mistra mnoho nevýslovných chvil a byl jsem svědkem mnoha zázraků, které učinil.

Uzdravení chlapce Ášá Ráma

Jednou jsme měli satsang pod širým nebem a já jako obvykle seděl u nohou Maháprabhudžího a zaznamenával jeho slova. Lidé přicházejí i v průběhu satsangu, podle toho, jak má kdo čas. Každý nově příchozí nejprve pozdraví Mistra a teprve pak zaujme volné místo. Tehdy přišel na satsang synek Bál Rádžputa, a jak se běžel Mistrovi poklonit, šlápl na královskou kobru. Je to prudce jedovatý had a jeho uštknutí má za následek smrt. Kobra chlapce

uštkla. Okamžitě klesl na zem v bezvědomí. Zděšení rodiče, kteří přicházeli za chlapcem, padli Mistrovi k nohám: „Pane, zachraň ho! Jak může tak strašný osud potkat nevinné dítě? Zachraň nám ho, Pane!"

„Nebojte se," uklidňoval je Maháprabhudží, „dejte mu lžíci oleje, a bude dobře."

Přítomní potřásli nevěřícně hlavami. Olej přece nemůže zneškodnit hadí jed! Ale chlapcovi rodiče běželi sehnat olej, nalili synovi lžíci oleje do úst, jak Mistr přikázal, a za několik okamžiků přišlo dítě k sobě. Žije dodnes. Stal se z něho ájurvédický lékař a je horoucím vyznavačem Maháprabhudžího.

Setkání s Mahášakti

Bylo pět hodin odpoledne a Maháprabhudží měl jako obvykle satsang. Tu před něho předstoupila stařena – podle mého soudu nejméně stoletá. Byla oblečena v mužských šatech a na noze měla stříbrný nákotníček. Pozdravila Mistra podle staré védské tradice: Sedmkrát jej obešla a pak před ním jedenadvacetkrát padla na zem. Nikdo z nás ji nikdy předtím neviděl a byli jsme zvědaví, kdo to je. Byla drobná, hubená, ale vycházela z ní ohromná energie. Mluvila s Maháprabhudžím cizím dialektem, a my rozuměli jen tu a tam některému slovu.

Maháprabhudží ji bezpochyby znal, protože ji pozdravil: „Vítej, matko, konečně sis k nám našla cestu!"

Odpověděla tentokrát naší řečí: „Tvá milost mě sem přivedla." Pak opět pokračovala nesrozumitelným jazykem, a protože jsem rozhovor nemohl sledovat, požádal jsem Maháprabhudžího, aby mi dovolil jít do džungle na dříví. Mistr svolil. A tu projevila stařena přání jít se mnou.

„Matko," namítl jsem, „musím si pospíšit, abych se vrátil do večerní modlitby. Nestačila byste mi."

„Uvidíme," nedala se odbýt a vykročila se mnou. V okamžiku mě předběhla a já ke svému ohromení měl co dělat, abych ji neztratil z dohledu. Přidal jsem do kroku, nakonec jsem se rozběhl, a přesto jsem ji nemohl dohonit. Věděla přesně, kam mám namířeno,

ačkoliv jsem se o tom slůvkem nezmínil. Zastavila se na místě, kde jsem měl v úmyslu sbírat dříví, a já ji doběhl sotva dechu popadaje.

„Tak vidíš, kdo komu nestačil!" smála se.

Sbírali jsme dříví a já v duchu uvažoval, co je to za zvláštní osobu. Potom jsme se vrátili do ášramu.

Po večerní modlitbě se mátádží odebrala na dvůr a rozprostřela si deku u studny. Usedla na ni a pohroužila se do hluboké meditace. Seděla nehybně a já čas od času zaslechl, jak opakuje mantru Óm a Maháprabhudžího jméno.

Tu noc jsem měl u Maháprabhudžího službu a využil jsem příležitosti, abych se na toho zvláštního hosta zeptal.

„Je to Mahášakti Mátéšvarí, Božská Matka, věčná Boží Síla. Kdyby chtěla, mohla by malíčkem převrátit horu."

V pět hodin ráno mi Maháprabhudží přikázal, abych vedle jeho lůžka rozprostřel rudou pokrývku, zapálil olejovou lampu a voňavé tyčinky. „Za chvíli se tu objeví Božská Matka," řekl.

Chtěl jsem se zeptat, mám-li otevřít dveře, ale tu už ta podivná bytost vstoupila. Užasl jsem. Tentokrát na sebe vzala podobu Tripura Sundarí, Krásy tří světů, bohyně věčného mládí. Uklonila se Maháprabhudžímu a usedla na rudou pokrývku.

Maháprabhudží ji pozdravil: „Vítej, Božská Matko, všudypřítomná Mahášakti, Božská Sílo. Vítej, ty, která jsi stvořila vesmír, vítej, ztělesnění tří gun a pěti tattev, vítej, sílo kundaliní a energie čaker. Jsi ta, co může z krále učinit žebráka a ze žebráka krále. Zlíbí-li se ti, smeteš do prachu i ty nejmocnější a nevznešenější, kteří podlehli šalbě tvé máji a rozpoutali v sobě pýchu ega. Jsi vzývána nesčetnými jmény. Jsi uctívána jako Gájatrí, Sarasvatí, Satí, Síta, Rádhá, Lakšmí, Bráhmaní, Ambá, Ášápurá, Navadurgá, Čaušath Jóginí, Čámundá, Kálí Kankálí, Kámákší, Mínákší, Dankiní, Šankiní, Pišáčiní, Strírúp, Višvamóhiní, Trilóka Sundarí, Bhavanéšvarí, Bághéšvarí. Nedozírný je počet jmen, jimiž jsi nazývána. Kdo je schopen tě pochopit ve tvé nepřeberné mnohotvárnosti? Mátéšvarí, Božská Matko, řekni mi, co pro tebe mohu udělat?"

Mátéšvarí se usmála a sklonila se před Maháprabhudžím: „Jsi Světlo Vesmíru, jsi Pán všech světů. Přebýváš v srdcích všech

lidí a ve všech třech časech jim dáváš poznání. Bez tvého světla nemůže být překonána nevědomost.

I když věc leží přímo přede mnou,
není ji vidět, je-li zahalena tmou,
nevnímaná je Pravda přímo před námi,
neosvítí-li ji guru světlem poznání.

Máš pravdu, jsem schopná dát světu veškeré výplody máji, riddhi-siddhi, bohatství a moc. Tvořím a ničím, to všechno je v mých silách. Ale mája je schopná pouze připoutat – nikoli odpoutat. Ty jsi ten, co přetíná pouta a osvobozuje bhakty. Jenom satguruova milost dává nepomíjející a neproměnlivou blaženost, věčný mír a osvobození.

Proč uctíváme Brahmu, Višnua, Šivu, Krišnu, Ježíše, Buddhu, a další a další božské inkarnace? Protože všichni slouží gurutattvě – principu Poznání, který vede ke svobodě. Všichni avatárové mají neustále na mysli gurutattvu, božský princip poznání, cestu z temnot nevědomosti ke světlu vědění. Maháráni Mírá, vtělení Rádhy, zpívá:

Mé myšlenky se uhnízdily u nohou satgurua,
svět už je nerozptyluje – vždyť je to klam a stín.
Oceán šalby vyschl, a já lehce přecházím na druhý břeh.
Mírá říká: Osvobodila mě satguruova milost,
jsem oproštěna od bolesti, od zrození a smrti.

Mahá Prabhu a Mátéšvarí spolu takto hovořili asi hodinu. A já té rozmluvě byl přítomen. Když se začali scházet další žáci, vzala na sebe Mátéšvarí opět podobu stařeny.

„Ó nevědomí!" oslovila žáky. „Před vámi je Bůh, a vy z toho nemáte pojem! Přicházíte sem jenom proto, aby splnil vaše světská přání." Potom se uklonila před Maháprabhudžím a vyžádala si svolení odejít. Po několika krocích zmizela jako plamen sfouknuté svíčky.

Pane, dej nám déšť!

Jednou trávil Maháprabhudží dobu monzunů v rezidenci thákura z Khátú. Toho roku ještě nezapršelo. Studny vyschly, dobytek strádal žízní a obilí na polích hnědlo, spáleno žárem.

Na jeden satsang, kde jsem byl přítomen i já, přišli rolníci z nedaleké vesnice Kačrás a začali si stěžovat. „Pane, co se to jen letos děje? Nebe je zatažené, a déšť nikde! Podívej ty mraky, a přitom z nich nekápne ani kapka vody. Nemůžeš s tím něco udělat? Prosím tě, smiluj se nad námi! Co si počneme, když se neurodí? Vždyť pomřeme hladem!"

„Nedělejte si starosti," řekl Maháprabhudží. „Letos budete mít úrodu lepší než kdy jindy. Jděte a u zavodňovací nádrže připravte zápalnou oběť. Oběť provede pandit Mathuraprasád a Mádhavánanda mu bude asistovat."

Okamžitě jsem se vydal na cestu, abychom všechno řádně připravili. Jenomže co se nestalo? Těžké černé mraky, které přece jen slibovaly, že se protrhnou a spustí na zem kýžený déšť, se rozptýlily a nebe zůstalo úplně čisté. Lidé klesali na duchu. Cožpak může pršet z čistého nebe?

Přesto jsme podle védských předpisů připravili místo pro zápalnou oběť a vtom už přicházel Maháprabhudží s několika bhakty. Vesničané napjatě očekávali, co se bude dít. Mistr nalil vlastníma rukama do obětního ohně ghí a řekl: „Za chvíli začne pršet, rozdělte prasád, aby se na každého dostalo."

Jakmile se začal rozdělovat prasád, pokryly nebe těžké černé mraky. Zaduněl hrom. Mraky se protrhly a proudy vody se valily na zem. V okamžení byla zavodňovací nádrž plná. Stromy, traviny, obilí na poli lačně hltaly vláhu. Dobytek radostně bučel a lidé byli bez sebe radostí. Provolávali Maháprabhudžímu slávu a ten tu stál a laskavě se usmíval.

Kdykoli se octnu v oblasti Kačrásu, vybaví se mi tahle scéna živě před očima. Nade vším září Maháprabhudžího láskyplná tvář.

Každý tvor touží po domově

My, Maháprabhudžího žáci, jsme dostávali od Mistra často za vyučenou, protože jsem byli nezralí a krásná slova, kterým jsme na satsanzích tak lačně naslouchali, jsme nedovedli proměnit ve skutek. Bylo to těžké a mnohdy nepříjemné.

Povím vám o jednom jemném poučení, kterého se dostalo mně. V Indii máme většinu roku vedro, a proto se okna v tradičních domech nezasklívají. Dřevěné okenice se zavírají málokdy, a tak je obytný prostor neustále propojený s okolní přírodou; a ta nám posílá do bytu všelijaké nezvané hosty a přistěhovalce.

Jednou si jedna snovací samička usmyslila postavit hnízdo v mé komůrce. Ráno začala snášet suché traviny a večer bylo hnízdo hotovo. Vzal jsem hnízdo a vynesl je ven. Jenže ptáček přiletěl příštího dne znova – a znova se pustil do stavby. Vyplašil jsem ho a vymetl suchou trávu. Nevím, co se mu v mém pokojíku tak zalíbilo, ale třetího dne tu byl opět a pustil se do stavby. Právě jsem se chystal vymést slámu a klacíky, když ke mně nakoukl Maháprabhudží.

„Co to děláš, Mádhavo?" zeptal se.

Pověděl jsem mu o té neodbytné snovací samičce. „Pořád mi tu dělá nepořádek, nevím, jak bych se jí zbavil," postěžoval jsem si.

„A proč by ses jí měl zbavovat?" opáčil Maháprabhudží. „Taky chce někde bydlet a vychovat mláďata! Copak ti tolik vadí?"

Než jsem stačil odpovědět, přeběhla mi pod nohama malá myška. To byl také jeden z mých nevítaných spoluobyvatelů.

„Ještě tohle!" vykřikl jsem. „Ta mi tu taky ztrpčuje život! Celou noc rejdí a šmejdí, pořád něco hryže, a já se vůbec nevyspím!"

„Ale chlapče, copak jsem ti právě teď nepovídal, že každý živý tvor potřebuje domov a útočiště? Až se octneš ve světě, uvidíš, jak budeš rád, když ti někde nabídnou přístřeší a potravu. Podívej, jak se ta myška u tebe cítí dobře! Jako žák u Mistra," zažertoval Maháprabhudží a odešel.

A tak mi ten ptáček a myška přestali vadit. Spojila mě s nimi sounáležitost před Bohem a oni, jako by to cítili, mě přestali vyrušovat.

Tak se nám od Maháprabhudžího neustále dostávalo jemných, drobných poučení. Každým slovem, které promluvil.

Sanjásdíkšá – zasvěcení

Roku 1942 se mi dostalo zasvěcení – sanjásdíkšá. Stal jsem se svámím. Podle indického kalendáře to bylo na den čaitra šuddha púrnimá roku 1999. V úplňkovém dni měsíce čaitra.

Maháprabhudží uspořádal veliký satsang, na který pozval mnoho svámiů, panditů, jogínů a bhaktů. Thákur Révat Singh byl tak laskav, že všem hostům poskytl přístřeší.

Časně ráno začal obřad zápalné oběti, havana, a Mistr mi dával poslední pokyny. „Oblečeš si na sebe oranžové roucho, Mádhavánando, šat Višvapatiho. Před tímto rouchem se sklánějí i králové. Budiž osvobozen od veškerého neblahého působení z kosmu, budiž osvobozen z koloběhu zrození a smrti."

Podstoupil jsem sedm koupelí, šapta bhúmiká, které symbolizují očistu sedmi stavů vědomí. Potom mi dal Maháprabhudží novou mantru a provedl obřad paramhans sanjásdíkšá a rádžadíkšá. Dostalo se mi tím nejvyššího duchovního řádu. Prožil jsem při tomto vznešeném obřadu vrcholné samádhi, stav sebeuskutečnění. Z milosti Maháprabhudžího. Mistr mi položil na hlavu své svaté ruce a vysvětlil mi povinnosti sanjásína, který se zříká světských tužeb.

„Sanjásín musí ze svého nitra vymýtit veškeré špatné vlastnosti a navždy se zbavit osobních přání. Je neustále naplněn světlem pravdy a vyzařuje ji, kamkoli přijde. Nejvyšší povinností svámího je zůstat nepřipoután, na ničem nelpět, žít a pracovat pro dobro vesmíru. Svámí ukazuje svým osobním příkladem cestu těm, kdož bloudí v džungli světa. Slouží lidem nehledě na barvu jejich pleti, nehledě na jejich společenské postavení, bohatství, národní či náboženskou příslušnost. Átmá je ve všech živých tvorech, ať jsou na kterémkoli stupni vědomí. Sanjásín neočekává žádné hmotné dary, neboť jeho povinností je ulehčovat lidem břemeno života, a ne jim je ztěžovat. Pamatuj si tato slova, Mádhavánando, a neuchyluj se z cesty Pravdy."

Pojal jsem Maháprabhudžího poučení hluboko do svého srdce a se sepjatýma rukama jsem se začal modlit.

Óm, skláním se před tebou, milostiplný,
ochránče a zachránče bhaktů,
celý svět je svědkem tvé vznešenosti.
Znáš stav mé mysli, můj milovaný,
prosím tě, přebývej v mém srdci
a vyžeň z něho temnotu svým Světlem.
Skláním se před tebou, já Mádhavánanda,
a děkuji osudu, že mi dal tvou rukou
ten nejcennější klenot.
Jsi to ty, kdo zplodil tento svět,
jsi to ty, kdo jej ochraňuje,
jsi to ty, kdo ničíš zlo.
Jakmile se z hloubi mé duše ozve zavolání,
jsi u mne a bdíš nad každým mým nadechnutím.

Když jsem zazpíval tuto modlitbu, řekl Maháprabhudží: „Mádhavánando, svěřil jsem ti klíč od království, a je na tobě, abys jej střežil. Na tvůj jazyk jsem položil zlaté zrno Pravdy, a je na tobě, abys ukázal, že jsi toho hoden."

Mé první satsangy

Když jsem se stal svámím, pocítil jsem potřebu jít, pořádat satsangy a šířit na nich Maháprabhudžího učení. Zatím jsem nikdy nic takového nedělal a nevěděl jsem, jak na to. Kam mám jít? Kde budu spát? Co budu jíst? Z čeho budu živ? Byl jsem mladý a nezkušený. Hlavou se mi honily tíživé myšlenky. Stáhl jsem se do ústraní, abych se jim mohl oddávat, a doufal jsem, že mě Mistr nenajde.

Samozřejmě že se Maháprabhudží přede mnou objevil.

„Čím si lámeš hlavu, chlapče?"

Nebyl jsem schopen odpovědi, a tak jsem tu jenom stál se sklopenou hlavou.

Maháprabhudží se znovu zeptal: „Komu patříš? Komu patří svět? Komu patří vesmír?“

„Všechno patří tobě, Bože,“ řekl jsem.

„Tak vidíš,“ řekl Maháprabhudží. „Jestliže všechno patří Bohu, Bůh se o tebe postará. Je s tebou, ať jsi kdekoli. Ať jsi v horách, ať jsi v džungli, ať jsi na poušti, ať jsi ve městě, ať jsi v téhle zemi nebo v cizině, všude jsi pod boží ochranou. Mé požehnání tě bude provázet po celý život.“

Nato Maháprabhudží zazpíval bhadžan.

Nic zlého se ti nemůže stát, věříš-li z hloubi duše Bohu.
Znáš přece osudy oddaných bhaktů, vezmi si z nich příklad!
Svatou Míru donutili vypít číši jedu, a přece nezemřela,
Prahláda uvrhli na hranici, a přece neuhořel,
Kabírdás, rádža Hariščandra a svaté dítě Dhruva,
ti všichni vyšli vítězně z přetěžkých zkoušek.
Nic zlého se ti nemůže stát,
věříš-li z hloubi duše Bohu.

Byl jsem dojat, že Maháprabhudží zazpíval bhadžan pro mne. Pocítil jsem úlevu jako nikdy předtím. Mistr mi dal ještě několik cenných rad pro praktický život a já se znovu přesvědčil, jak po všech stránkách pečuje o každého, kdo se jeho péči svěří.

Druhý den ve dvě hodiny odpoledne jsem se vydal na východ, jak mi Mistr doporučil. Rozloučil jsem se s gurudévem, poděkoval mu za všechno, a nespouštěje jej ani na okamžik z mysli, opustil jsem dévadúngarský áśram.

Uspořádal jsem satsangy v několika nedalekých vesnicích a doputoval jsem do Sudžángarhu. Zdržel jsem se tu několik dní a pokračoval jsem dál do Ratangarhu. Šel jsem od vesnice k vesnici, pořádal satsangy a mnoho duchovně hledajících mě požádalo o mantru. Všude se mi dostalo úcty, lásky a pohostinství. Vrátil jsem se zpátky do áśramu a šťasten, že se shledávám se svým milovaným Učitelem, jsem mu vyprávěl o svých zkušenostech. Děkoval jsem mu, že jsem ve své první zkoušce obstál.

Zachráněn před utonutím

Při své první cestě do Gudžarátu jsem přijel do přímořského města Dváriká až po setmění. Z nádraží jsem se vydal rovnou na hřbitov, protože jsem předpokládal, že tam budu mít klid. Hřbitov byl asi kilometr za městem a já se tam dostal v deset hodin. Měsíc nesvítil, tma jako v hrobě. Místo bylo skutečně pusté a jediné zvuky, které ke mně doléhaly, bylo hřmění moře. Přibližoval se příliv, jenomže já o tom neměl tušení.

Usadil jsem se k meditaci a začal jsem zpívat Maháprabhudžího jméno. Potom jsem se uložil ke spánku. O půlnoci mě probudil pocit mokra. Vztyčil jsem se, a co vidím? Dorážejí na mě obrovské vlny oceánu! Všechny mé věci se vznášejí na vodě a já s nimi. Příliv byl úžasně prudký a doslova se hnal kupředu. Kolem liduprázdno. Kdybych byl křičel o pomoc, vlny by můj hlas přehlušily. Jediná má spása byl Maháprabhudží.

„Pane všemohoucí a všudypřítomný, máš v moci nebe i zemi, oheň i vodu. Cokoli se se mnou děje, je svědectvím o tvé existenci, protože všechno se děje pouze z tvé vůle. Všechno vidíš, o všem víš. Věřím, že mě zachráníš! Pohltí-li mě moře, zůstane jen jediné přání mého srdce nesplněno: že jsem nemohl šířit tvé jméno! Že jsem nemohl hlásat tvé poselství! Utonu v tomhle moři? Milostiplný Pane, zachraň mě! Nežli si mě vezmeš k sobě – ať je to na zemi, ve vodě, či ve vzduchu – dovol mi předat útěchu tvého jména trpícím bytostem!“

Jak jsem se takto modlil, moře se ztišilo a vlny začaly ustupovat. Rozednilo se. Klekl jsem na břeh oceánu a děkoval za svou záchranu Maháprabhudžímu.

Po té nedobrovolné noční koupeli jsem se už nemusel koupat ráno, a tak jsem posbíral promáčené věci a putoval dál. Měl jsem namířeno do Džanamnagaru. Šel jsem přes Ókhá Bét a přes Gópí Táláb. Tam jsem se zastavil a uspořádal několik satsangů.

Nedovedl jsem gudžarátsky, a tak jsem mluvil hindsky, jenomže mnoho lidí hindštině nerozumělo, i když jsou si oba jazyky dost podobné. Připadal jsem si jako němý. Znovu jsem se modlil

k Maháprabhudžímu, aby mi dal sílu vyjadřovat se gudžarátsky, a opět se stal zázrak. Za tři dny jsem tímto jazykem vládl tak, že jsem byl schopen plynule hovořit na satsangu.

V Gudžarátu jsem navštívil ještě několik obcí a měst a pak jsem se vrátil zpátky do Šrí Dévadúngarí sanjás ášramu. Radostně jsem spěchal pozdravit Maháprabhudžího a chtěl jsem mu děkovat za zázračnou záchranu před utonutím. Než jsem stačil otevřít ústa, Mistr se šelmovsky usmál: „Tak co, jak ti bylo v Dvárice, když ses u hřbitova topil v oceánu?"

„Pane," vypravil jsem ze sebe, „jen o jedno tě prosím: Nedopusť, abych se utopil v oceánu tohoto světa. Jedině ty mě můžeš zachránit."

Gurudéve, smiluj se a pomoz nám,
pomoz nám přeplout rozbouřený oceán.
Valí se přívaly šalby a klamu,
proud unáší naši loď doprostřed oceánu,
koho než tebe, Pane, prosit o záchranu,
přijď, Pane, přijď a pomoz nám.
Gurudéve, smiluj se a pomoz nám,
pomoz nám přeplout života oceán.
Vzdouvají se vlny vzbouřených vod,
ve vlnách zmítá se bezmocná loď,
potápějící se loď ke břehu doprovoď,
přijď, Pane, přijď a pomoz nám.
Gurudéve, smiluj se a pomoz nám.
Pomoz nám přeplout rozbouřený oceán.
Ve spánku nevědomosti jsme uvězněni,
zapomínáme, co pravé je a co není,
čistá labuť-duše tone v moři utrpení,
přijď, Pane, přijď a probuď nás.
Gurudéve, smiluj se a pomoz nám,
pomoz nám přeplout rozbouřený oceán.
Maháprabhu Dípe, Pane milovaný,
nikdo kromě tebe ubohé nezachrání,
Mádhavánanda tě vzývá bez ustání.

Přijď, Pane, přijď a zachraň nás.
Gurudéve, smiluj se a pomoz nám,
pomoz nám přeplout života oceán.

Maháprabhudží mě vyléčil

Maháprabhudží mě vyléčil ne jednou, ale mnohokrát. Dvakrát kolem mne obcházela smrt, ale Mistr nedovolil, aby se mě zmocnila.

Jednou jsem uspořádal satsang ve vesnici Khátú. Po satsangu se mi udělalo nevolno, zavrávoral jsem a padl jsem k zemi v bezvědomí. Když jsem se probral, byla kolem mne spousta lidí, pečovali o mne, jak nejlépe dovedli, ale nic nepomáhalo. Měl jsem v celém těle nesnesitelné bolesti.

Tu přišel vzkaz od Maháprabhudžího, kterému někdo z bhaktů běžel říct, jak na tom jsem.

„Dostane se z toho," vzkázal Maháprabhudží. „Kdo je pod mou ochranou, na toho Jámrádža nemá právo!"

Dovezli mě k Mistrovi. Nebyl jsem plně při vědomí, ale cítil jsem, jak mi klade ruku na čelo a říká: „Neboj se, synku, máš před sebou ještě mnoho úkolů, které musíš splnit. Nedopustím, aby ti v tom cokoli bránilo. Ještě nenastal čas, abys odcházel z tohoto světa!" V tom okamžiku se mi udělalo líp, a zanedlouho jsem se docela uzdravil.

Jednou v zimě se mi dostal do kůže takzvaný guinejský červ. Je to nebezpečný parazit, který způsobuje ukrutné bolesti. Ležel jsem na terase ášramu a trpěl jsem. Přesto jsem vnímal rozhovor mezi Maháprabhudžím a panditem Saubhágem Čandem, který u nás byl několik dní na návštěvě. Pandit se přišel Maháprabhudžího dovolit, smí-li si před večerní modlitbou vyřídit nějaké záležitosti ve vsi. Maháprabhudží ho od cesty zrazoval: „Pandite, zimní dobou se brzo stmívá. Zastihne vás tma, a co potom? Ještě ke všemu může pršet. To si užijete!"

Pandit si cestu nedal rozmluvit, a tak nakonec Mistr řekl: „Dělejte, jak chcete, ale pospěšte si."

Pandit se spěšně vypravil do Khátú, jenomže se ve vsi zdržel a na zpáteční cestě jej skutečně zastihla tma. Nebe zatažené těž-

kými mraky, nikde ani světélka. Pandit neviděl na krok, nevěděl, kam jde. A tu se spustil liják. Pandit se schoval pod stromem, ale přesto promokl a promrzl na kost. Když se ráno rozbřesklo, uviděl s úžasem, že je pár kroků od ášramu.

Kajícně přišel prosit Maháprabhudžího za odpuštění. Mistrova slova se naplnila. Naplnila se vždy, a kdo jej neposlechl, ten na to doplatil.

Pandit přišel zdrcený za mnou. Ležel jsem ve svém pokojíku a trpěl. Bolesti nepolevovaly. Pandit naříkal, já naříkal, a tu k nám vstoupil Maháprabhudží.

„Tak co, Mádhavo? Nad čím lamentuješ? Každý si musí nést následky svých činů. To je karma, hochu!"

„Pane, cožpak mě od mé karmy nemůžeš osvobodit?" zasténal jsem.

Maháprabhudží předstíral přísnost. „Nejsem ani doktor, ani tvůj sluha, abych ti byl k dispozici, kdykoli si pískneš!"

„Pane," prosil jsem, „tolikrát jsi mi pomohl, smiluj se a nenech mě takhle trpět. Jsi doktor! Jsi lékař, který dovede vyléčit vesmír!"

Maháprabhudží vyndal z kapsy kousek kurkumového kořene a řekl: „Tumáš, rozžvýkej to, spolkni, a bolest tě přejde."

Sotva jsem spolkl rozžvýkaný kořen, udělalo se mi lépe. Zanícená noha se začala hojit a večer už jsem byl schopen pohybu.

Byl jsem tak soustředěn na svou bolest, že jsem si nevzal k srdci poučení, kterého se dostalo panditovi. Sotva jsem jej poslouchal, když mi vyprávěl o své strastiplné noci a o všem, co vytrpěl, protože neposlechl Mistra. A to se mi vymstilo.

Cesta naslepo

Největší chyba je, neuposlechne-li žák Mistra. Seberealizovaný Mistr zná minulost, přítomnost a budoucnost. Ví, co se stane. Proto se jeho slova plní, i když připadají žákovi nepravděpodobná. Mistr není obyčejný člověk a jenom nezralý a neprozřetelný žák nerozezná Božskou Podstatu za jeho lidským zjevem.

Guru nekřičí, když chce něco naléhavého sdělit. Nikoho k ničemu nenutí. Učiní poznámku, varovné gesto, náznak, a je na nás, jak jsme pozorní a vnímaví, jak dovedeme usuzovat a rozvažovat

a máme-li dost pokory k tomu, abychom poslechli, pokud si sami nedovedeme učinit správný soud.

Jednou jsem požádal Maháprabhudžího, aby mi dovolil podniknout další satsangové turné. Mistr svolil, ale s podmínkou, že budu cestovat jenom po Rádžasthánu.

„Kdo jde naslepo, může oslepnout," dodal.

V nadšení, že mi Maháprabhudží povoluje cestu, jsem jeho radu přeslechl. Jeho varovné poznámce jsem nepřikládal váhu. Navštívil jsem několik vesnic v Rádžasthánu, dostal jsem se až do Mount Abu na hranice Gudžarátu a odtamtud jsem se rozjel do nedalekého Pálanpuru, který už leží mimo rádžasthánské území.

Sotva jsem přijel do Pálanpuru, zanítily se mi oči. Svědění, pálení, bolest. Zašel jsem k očnímu lékaři, prohlédl mě, předepsal oční kapky, ale lék nezabral. Jel jsem do Gándhídhamu za doktorem Ijangarem. Byl to můj žák, věnoval mi opravdu tu nejlepší péči. Téměř měsíc mě měl u sebe, zkoušel všemožné prostředky, ale nemoc se zhoršovala. Přestával jsem vidět a bolest byla čím dál tím nesnesitelnější. Odjel jsem do Rádžasthánu za známým očním specialistou doktorem Ardžunem Singhem. Zavezl mě do nemocnice v Marváru, kde působil jeho otec, proslavený očař Manóhar Singh. Ale ani ten si se mnou nevěděl rady. Všichni ti lékaři byli Maháprabhudžího nebo moji žáci, dělali pro mne, co mohli, ale veškerá léčba byla bezvýsledná.

V noci jsem se v bolestech modlil: „Pane můj, Maháprabhudží, dovol mi zemřít, protože už nejsem schopen snášet tohle utrpení." Konečně jsem usnul a ve snu se mi zjevil Maháprabhudží. „Nevaroval jsem tě? Neřekl jsem ti, že nemáš opouštět Rádžasthán? Šel jsi slepě za svým cílem, a divže jsi neoslepl." Pak se smířlivě usmál a řekl: „Vytrpěl sis dost. Zítra si polož na oči dva kousky čapátí namočené v podmáslí. Za dva dny budeš zdravý."

Hned ráno jsem požádal o čapátí a o podmáslí a udělal jsem všechno tak, jak Maháprabhudží přikázal. Během dvou dnů jsem byl zdráv. Doktor Móhan Singh a jeho otec nevycházeli z údivu. Maháprabhudžího zázrak na ně hluboce zapůsobil. Doprovodili mě do Šivdží ášramu, kde na mě už Maháprabhudží čekal.

„Tak co, Mádhavo? Poženeš se příště zase slepě za svým?"

Uklonil jsem se Mistrovi k nohám, prosil jsem, aby mi odpustil, a děkoval jsem za uzdravení.

Mistr pozval oba lékaře na večeři a mně přikázal, abych připravil halvu. Halva je výborné jídlo z pražené krupice, rozinek a mandlí. Byl jsem rozčilen po tolika prožitcích a halvu jsem připálil. Ne moc, ale byla tmavší, než měla být. Bál jsem se, že nebude nikomu chutnat. K mému údivu ji každý chválil a mohu říci, že byla opravdu dobrá. A to bylo znamení, že mi Maháprabhudží odpustil.

Maháprabhudžího milost

V roce 1953 strávil Maháprabhudží dobu monzunů ve vesnici Bólá Gúdá. Bylo s ním tehdy mnoho žáků a sanjásínů a já mezi nimi. Každý den se pořádaly krásné satsangy.

Toho roku nepřetržitě pršelo. Jednou ráno jsem seděl ve svém pokoji a přemýšlel o všem možném. Napadlo mě zajet do Džanamnagaru v Gudžarátu a tu otevřel Maháprabhudží dveře a řekl: „Nemám nic proti tomu, abys jel do Džanamnagaru."

Měl jsem velkou radost, ale hned jsem si začal dělat starosti, jak se v tom lijáku dostanu na nádraží. Znamenalo to jít několik kilometrů pěšky.

„Zítra ráno přestane pršet," uklidnil mě Maháprabhudží. „Dojdeš na nádraží, nasedneš do vlaku, a pak už ať si dělá déšť, co chce." Ještě se zeptal: „Chceš peníze na lístek?"

„Pane," sepjal jsem ruce, „dej mi peníze jen tehdy, budu-li je potřebovat."

Nato mi Maháprabhudží uložil několik úkolů, které jsem měl vyřídit.

„Vezmi s sebou Purnánandu," řekl, „a jeďte do Rání. Tam nakupte půl kila kurkumy a nějakou zeleninu. A také opatři nový potah na deštník. Starý sežrali moli. V těchhle lijácích se člověk bez deštníku neobejde. Purnánandu pošli s nákupem zpátky a ty můžeš jet dál."

Měl jsem v kapse dvě rupie a to samozřejmě nestačilo ani na jízdenku, neřku-li na všechny nákupy, které jsme měli opatřit. Ale já byl přesvědčen, že Mistr zařídí, abychom s dvěma rupiemi vystačili.

Příštího dne jsme se vydali na nádraží do Sóméšvaru. Nepršelo. V pět hodin ráno jsme nasedli do vlaku. Za chvíli přišel průvodčí a kontroloval jízdenky. Když došel k nám, uctivě pozdravil, pozval nás na trochu čaje se zákuskem a jízdenku nepožadoval. Poděkovali jsme, ale pozvání jsme zdvořile odmítli.

Když jsme přijeli do Rání, šli jsme ze všeho nejdříve koupit potahovou látku na deštník. Stála tři rupie, a my měli jenom dvě. A tak jsme odešli z obchodu s nepořízenou. Slunce zapadalo, a my nevěděli, kde budeme nocovat, co budeme jíst.

„Vidíš, to máme z toho, že jsi s sebou nevzal peníze," začal mi vyčítat Purnánanda. „Teď budeme o hladu."

„Ale neboj se," uklidňoval jsem ho. „Maháprabhudží nás o hladu nenechá." V tu chvíli jsme míjeli policejní stanici. „Co kdyby tam byl inspektor Singh," napadlo mě. Inspektor Rám Singh byl Maháprabhudžího žák. Vešli jsme, a inspektor skutečně seděl za stolem. Okamžitě nás pozval k sobě domů a nabídl nám nocleh. S radostí jsme pozvání přijali.

Inspektor Rám Singh pro nás nechal připravit dvě lůžka v prvním patře a zařídil, abychom měli dostatek vody na pití i ke koupeli. Při vynikající večeři jsem mu vyprávěl, jak jsme pochodili s potahovou látkou na deštník.

„Nenašli jsme nic levnějšího než za tři rupie, a máme jenom dvě. Nevíte, kde by se dala koupit levná potahová látka? Anebo možná že by obchodník slevil, kdybyste ho zkusil obměkčit vy."

Inspektor okamžitě poslal zřízence na trh a ten se za chvíli vrátil s příručím a se vzorky potahovin.

„Vyberte si, co se vám hodí," pobízel nás inspektor. „Na cenu nehleďte, samozřejmě za potah zaplatím já. Je to pro Mistra a jsem rád, že pro něj mohu něco udělat."

Vybrali jsme potah, a peníze nám zůstaly na zeleninu.

Příštího dne jsme se časně ráno vydali na procházku. Na zpáteční cestě jsme se vraceli kolem domu pana Šarmy. Měl vysoké postavení u dráhy.

„Pojď, zastavíme se u Šarmadžího," navrhl jsem Purnánandovi.

„Ty by ses pořád u někoho zastavoval," durdil se Purnánanda. „Myslíš, že je na nás Šarmadží zvědavý? Bůhví jestli nás vůbec přijme, takovej pán!"

„Jen se neboj a pojď!“ řekl jsem a zamířil jsem k vrátnému, který hlídal před zahradní brankou. Požádal jsem ho, aby nás u pana Šarmy ohlásil.

Šarmadží nás patrně slyšel z okna, protože nám běžel naproti, ještě než mu vrátný stačil vyřídit náš vzkaz. „To jsou k nám hosti!“ vítal nás radostně a zavedl nás k sobě do kanceláře. Za chvíli se před námi objevila chutná snídaně a na oběd nás pozval pan Šarma k sobě domů.

„Milerádi přijdeme,“ řekl jsem, „ale napřed musíme jít na trh pro zeleninu. Mistr nás poslal pro zeleninu a pro kurkumu.“

„Dovolte mi, abych pro gurudéva zařídil tuhle maličkost já,“ požádal pan Šarma, a než jsem se stačil ozvat, poslal na trh zřízence s desetirupiovou bankovkou. A tak mi dvě rupie, co jsem měl s sebou, opět zbyly.

V Šarmadžího domě jsme byli srdečně přijati a skvěle pohoštěni. U oběda jsme si příjemně popovídali. Šarmadží chtěl vědět, co je nového v ášramu, dopodrobna se vyptával, co dělá Maháprabhudží, jak se mu vede.

Po obědě jsem poslal Purnánandu zpátky do Bólá Gúdy, aby zavezl nákup Mistrovi, a sám jsem pokračoval do Ahmadábádu.

Když se Purnánanda vrátil, svolal ostatní svámie a vyprávěl jim o našich zážitcích. „Mádhavánanda se vypravil na cestu se dvěma rupiema, nakoupil potahovou látku, která stála tři rupie, za deset rupií sehnal zeleninu, a dvě rupie mu zbyly. Nezdá se vám to trochu divné? Všude ho vítali, všude mu podstrojovali! Maháprabhudží mu dal nejspíš nějakou tajnou mantru, aby se mu dařilo takhle hladce proplouvat životem. Má ho zkrátka radši než nás a nadržuje mu! No řekněte, co by se stalo tobě nebo tobě, kdyby tě průvodčí načapal ve vlaku bez lístku? Vyhodí tě! A Mádhavánandu nejenže nevyhodili, ještě ho pozvali na snídani! V Rání náš kolega zhypnotizoval policejního inspektora, aby nás k sobě vzal na nocleh a opatřil potahovinu na deštník, potom zhypnotizoval šéfa na dráze, aby nás pozval na oběd a koupil zeleninu! Ať mi nikdo neříká, že Mádhavánanda neužívá nějakou magickou sílu! Nám ji Maháprabhudží nesvěřil! A přitom jsme taky jeho žáci! Taky

jsme se zřekli světa, abychom se mohli oddat službě Bohu! Ale zdá se, že se Mádhavánandova služba preferuje! Tohle se musí o příští púrnimě vyjasnit!“

Semeno podezření, které vzklíčilo v Purnánandově mysli, se rozplevelilo i mezi ostatními žáky. Následující púrnimový satsang začal v devět hodin ráno. Sešla se na něm spousta bhaktů. Po modlitbě vzal Purnánanda stranou pana Bhúr Singha a řekl: „Maháprabhudží dělá mezi svými žáky rozdíly. A to není správné. Preferuje Mádhavánandu. Mádhavánandovi se všechno daří, chodí po světě bez peněz, všude ho zvou, všude ho vítají, všechno mu spadne samo do klína. A my nic. Nemyslíte, že máme dostat takovouhle mantru i my? Měl byste o ni Maháprabhudžího požádat.“

Bhúr Singh byl člověk čistý a spravedlivý. Vystoupil před celým shromážděním a požádal Maháprabhudžího: „Pane, v myslích tvých žáků se uhnízdila závist, žárlivost a podezření. Prosím tě, udělej něco, aby měli mysl opět čistou.“

Maháprabhudží svolal rebely a zeptal se: „Co vás trápí?“

„Trápí nás, Pane, to, že se nechováš ke všem stejně!“ promluvil Purnánanda a ostatní mu přizvukovali. „Mádhavánandovi jsi dal nějakou siddh mantru, která se před námi tají. Kamkoli přijde, je ctěn a hoštěn, a nás si nikdo nevšimne. Je to správné?“

Maháprabhudží odpověděl: „Guruova milost je jako slunce, které svítí na všechny stejně. Ale ne každý dovede onu životodárnou energii stejně využít. Chcete-li se naučit umění, jak získávat lidská srdce, pobuďte nějaký čas s Mádhavánandou.“

Maháprabhudžího rada nespokojence ještě více popudila. „To máme dělat Mádhavánandovi učedníky? Copak je něco víc než my?“

„Pýcha a ješitnost ještě nikdy nikomu nepomohly k tomu, aby se něco naučil,“ řekl Maháprabhudží. „Jenom tomu, kdo se dovede vzdát ega a umí naslouchat a poslouchat, bude zjeveno.“

Védántská konference

Maháprabhudží byl pozván na védántskou konferenci do Bombaje. Poslal tam mne, abych jej zastoupil. Zdráhal jsem se, namítal

jsem, že jeho přece není nikdo schopen zastoupit, ale Mistr řekl, že v současné době nehodlá podnikat žádné cesty.

Jel jsem tedy do Bombaje. Na konferenci se sjeli učenci, jogíni, mahámandaléšvarové, svámiové, význačné duchovní osobnosti. Témata přednášek byla rozmanitá a já hovořil o Maháprabhudžím. Jak jinak jsem o něm mohl mluvit než s největší láskou! Výsostná moudrost jeho božské osobnosti posluchače nesmírně zaujala. Když jsem skončil, byl z publika vznesen dotaz, jak to dělám, že dovedu posluchače tak upoutat.

„Dal vám váš Mistr nějakou zvláštní siddh mantru?" zeptal se mě mahátmá Višudhánanda. A pak mi ještě kladl všelijaké zvědavé otázky ohledně mých příjmů.

Neměl jsem co skrývat, a tak jsem zazpíval bhadžan, ve kterém říkám, že má jediná síla, zdroj všeho, čeho se mi dostává, je můj satguru. Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží je ten, který mě obdařil veškerým bohatstvím světa. Pak jsem mahátmovi popravdě řekl, že nemám ani akademické vzdělání, že necvičím žádné tantrické praktiky ani se netýrám asketismem, ani nevzývám tajné síly. Vždy se utíkám jenom k Maháprabhudžímu. Veškeré mé štěstí vzchází z jeho Světla, z jeho požehnání. Můj titul, můj kapitál, má hodnost je můj satguru.

Nato celé shromáždění provolalo Maháprabhudžímu slávu.

Tygr a láska

Maháprabhudží se rozhodl strávit nějaký čas v Guru Šikharu nedaleko Mount Abu. Několik žáků jelo s ním a já byl mezi nimi. Jednoho rána jsme se vypravili k chrámu Ačalnátha Mahádéva. Cesta vedla hustě zalesněnou hornatou krajinou, kde žila spousta divoké zvěře. Sotva jsme ušli pár kilometrů, uviděli jsme v dálce medvědy a my žáci jsme zůstali stát ochromeni strachem.

„Jen pojďte, nebojte se," povzbuzoval nás Maháprabhudží, a tak jsme šli poslušně za Mistrem.

V jedné houštině se Maháprabhudží zastavil a povídá: „Chvilku si tu odpočineme. Posaďte se tady pod strom a já půjdu meditovat.

Kdyby náhodou přišlo nějaké divoké zvíře, seďte a nehýbejte se. Nemějte strach, nic se vám nestane."

Maháprabhudží poodešel a usedl opodál pod ašókový strom. My zůstali tam, kde určil. Najednou se docela blízko ozvalo tygří mručení. Znervózněli jsme. Maháprabhudží seděl dál nehnutě pohroužen v meditaci. Vtom vyrazil z křoví mohutný tygr a vrhl se přímo k němu. K smrti vyděšeni jsme začali šplhat na strom. Tygr se zarazil těsně před Mistrem. Ten se na něj vlídně podíval. Zvíře sklonilo hlavu a zmizelo v džungli.

Užasle jsme hleděli na ten výjev a nikdo z nás se nezmohl ani na slovo. Maháprabhudží se dal do smíchu a zavolal nás k sobě.

„Čeho jste se báli? Řekl jsem přece, že se nemusíte ničeho bát! Kdo je pod ochranou gurudéva, tomu nebude zkřiven ani vlásek! Kdybych měl strach jako vy, tygr by mě byl napadl. Ale já mu hleděl vstříc s láskou. Láska odzbrojuje. Strach je známka bezmoci. Mýlíte se, myslíte-li si, že jste bezmocní. Nejste bezmocní! Máte nejmocnější zbraň: lásku. Otevřete se lásce, nechte ji protékat celou svou bytostí. Láska vymyje strach. Naplníte-li nitro pozitivními pocity, nebude v něm místa pro pocity skličující. Nechť je vaše láska tak silná, aby z vás přecházela na druhé. Ani dravá zvěř vám neublíží, pocítí-li vaši lásku."

Na vlastní oči jsme viděli, jak pravdivá jsou Maháprabhudžího slova. Láskou můžeme čelit všemu. Nejenom šelmám vnějšího světa. Napadnou-li nás dravci vynoření z podvědomí – obavy, úzkosti, komplexy, agrese – rozpouštějme je v lásce. Přestanou nás trápit a ohrožovat. Prožijeme zázrak lásky a porozumění, láska nás bude vítat ve světě vnějším i vnitřním.

Bál Héda sní o bohatství

Maháprabhudží prokazoval svým žákům zvláštní milost: zbavoval je starosti o hmotné živobytí. Ne že by jim padalo bohatství z nebe, ale nikdo nestrádal bídou a požehnaná práce přinášela každému plody.

Ve vesnici Kačrás žila chudá bráhmanská rodina. Měli syna Čogá Lála. Byl to slušný a inteligentní chlapec a rodiče ho za mnou

poslali, abych ho naučil číst a psát. Chlapec chodil na satsangy, usedal Maháprabhudžímu k nohám, zpíval mu bhadžany a modlil se k němu. Jednou mu Mistr položil ruku na hlavu a řekl: „Požehnej ti Pán Bůh, synáčku, aby tě životem provázelo štěstí. Jenom nezapomínej na gurudéva a měj na mysli jeho svaté jméno. Kdo chová v srdci gurudéva, dostane všechno, co potřebuje."

Stalo se tak, jak Maháprabhudží předpověděl. Čogá Lál dospěl, stal se z něho zdatný obchodník, žil spokojeně rodinným životem, ale nikdy nezapomněl na Mistra. Řídil se jeho radami, byl štědrý, pořádal ve svém domě satsangy, hostil svámie a duchovně hledající. Byl příkladem zbožného grhastha, který chová v srdci gurudéva.

Opačným příkladem byl pan Bál Héda. Jeho osud ukazuje, jaké nehody potkávají nezralé bhakty, kteří své nitro nepročistili od sobectví a vypočítavosti. Bál Héda se snažil být Maháprabhudžímu neustále nablízku a s velkým zápalem mu sloužil. Zametal áśram, myl nádobí, chodil pro dříví. Byl vždy při ruce, když Mistr něco potřeboval.

Jednoho dne se ho Maháprabhudží zeptal, co by si přál ze všeho nejvíc. Věděl to, ale měl ve zvyku žáky zkoušet. Bál Héda na tenhle okamžik čekal a vyhrkl: „Mistře, ty přece vidíš do našich srdcí a znáš moje přání! Přeješ-li si ale, abych je vyslovil nahlas, pak mi prosím tě, dopřej peníze. Prázdná kapsa je těžký úděl. Když budu mít dost peněz, postavím poblíž nádraží v Khátú pěkně vybavenou nocležnu pro poutníky, kteří tě chodí navštěvovat. Gurudéve, věřím, že mě neoslyšíš!"

Nato začal Bál Héda rozvíjet velkolepé plány, jak nocležnu postaví, co všechno v ní zařídí, aby se návštěvníci cítili pohodlně.

„Báldží, Báldží," potřásl Maháprabhudží hlavou. „Nevím, uskutečníš-li své krásné představy. Já tě znám. Jako není koza schopná spolknout celý meloun najednou, tak nejsou lakomí lidé schopni oběti."

Bál Hédovi vstoupily slzy do očí. „Pane, proč mi nevěříš? Každému žehnáš, každému plníš přání, jenom mně ne. Proč, Pane? Dej mi příležitost, abych ti mohl dokázat, jaký jsem! Jak mohu být schopen nezištné oběti, když na to nemám?"

„Právě! Nemáš na to, Báldží. Dal jsem ti příležitost v mnoha minulých životech, a nikdy jsi jí nevyužil. Znám tě líp, než znáš ty sám sebe. Nevíš o vlastnostech, které ti brání plnit tvá předsevzetí, a ani o nich nechceš vědět."

„Pane, zkus to se mnou ještě jednou! Uvidíš, že tentokrát tě nezklamu. Dej mi peníze."

„Dobrá," řekl Maháprabhudží a poslal Báldžího do Bombaje, aby tam hrál na burze. Bál Héda jel a během týdne vyhrál tři miliony rupií. To byla bomba! Všechny noviny psaly o jeho neuvěřitelném štěstí. Milionář se vrátil do Khátú nastrojený, přivezl si sebou spoustu drahých tretek a všichni jej vítali, divže mu nepostavili slavobránu. Ve skutečnosti byly vítány jeho peníze. Najednou se kolem něho objevilo hejno přátel, kteří donedávna vůbec nevěděli, že nějaký Bál Héda existuje.

Ani na Maháprabhudžího Bál Héda nezapomněl. Přinesl mu z Bombaje drahocenný vlněný přehoz a vzácné ovoce. Maháprabhudží dary přijal. Ovoce rozdělil jako prasád mezi žáky. Přehoz věnoval jednomu chudému rolníkovi.

„Ale Pane," rozhořčil se Báldží, „koupil jsem ten šál speciálně pro tebe! Za drahé peníze! A ty ho dáš nějakému vandrákovi!"

Maháprabhudží se usmál: „Čím víc majetku, tím víc obav. Kdybych shromažďoval drahocenné věci, musel bych si za chvíli opatřit skladiště s desaterem zámků. Majetek probouzí v lidech strach, že o něj přijdou. A kromě toho, Báldží," pokračoval Mistr, „tenhle chudák neměl nikdy v životě nic tak cenného, jako je šál od tebe. Určitě jeho radost dělá dvojnásobnou radost tobě."

Bál Héda zmlkl, ale bylo na něm vidět, že jeho mysl Maháprabhudžího slova nepřijala.

„Tak jako jezero nepije svou vlastní vodu, tak jako strom nepojídá své vlastní ovoce, tak neužívají světci darů, ale dávají je těm, kdo je potřebují," řekl Maháprabhudží.

Cokoli Maháprabhudží dostal, vzápětí věnoval někomu potřebnému. Žáci často namítali: „Mistře, ty chodíš samá záplata, a když ti někdo dá nový oděv, daruješ ho dál. Alespoň občas by sis mohl dopřát něco lepšího!"

„Jsem Ind a nosím látku vyrobenou v Indii. A kromě toho lepší šaty nedělají lepšího člověka. Lépe je prokazovat se lepšími vlastnostmi než lepším oblekem."

Báldží začal uvažovat o nocležně, kterou slíbil postavit. Chystal se objednat první várku cihel. Ale tu ho přemohla jeho lakota. „Koneckonců měl jsem štěstí ve hře. Přál mi osud. Maháprabhudží na tom neměl žádnou zásluhu. Proč by nenadělal boháče ze všech svých žáků, kdyby to bylo v jeho moci?" A tak ani první várka cihel nedorazila tam, kam měla. Stavba nezačala.

Mistr si Bál Hédu zavolal, aby mu připomněl jeho slib. „Co je se stavbou, Báldží? Kdo neplní sliby, přijde nejen o to, co nabyl, ale i o svou čest. Porušuje dharmu. Kdo porušuje dharmu, povleče se jako žebrák od domu k domu, nenajdou se dveře, odkud by jej nevyhnali. Uvidíme, co s tebou udělá osud, nedodržíš-li, co jsi slíbil."

Bál Héda se znovu rozhodl, že se do stavby pustí, ale namísto toho jel do Džódhpuru a zkusil hrát znovu na burze. Štěstí ho opustilo. Prohrál. Znovu vsadil a znovu prohrál. Půjčil si, aby se ještě jednou pokusil přivolat štěstí zpátky. A opět prohrál.

Stalo se, co Maháprabhudží předpověděl. Bál Hédovi nezbylo než žebrat dům od domu o půjčku. Zdrcený a zničený se nakonec znovu objevil u gurudéva. V slzách mu padl k nohám.

„Lakšmí, bohyně štěstí a bohatství, je vrtkavá, Báldží," pokýval Mistr hlavou. „Naléhal jsi na mě, abych ti dal další příležitost – a jak jsi jí využil? Znova jsi zklamal. Znova selhala tvá vůle. Zákon karmy neušetří nikoho, kdo porušuje sliby."

Bál Héda zůstal tři měsíce v ášramu. Sám nebyl s to se dostat ze situace, do které ho vehnala jeho chamtivost. Uklízel, zametal ášram, chodil pro dříví. Potom mu Maháprabhudží řekl: „Vrať se domů a pracuj, abys mohl splatit dluhy. Nezbohatneš nikdy. Na to se netěš. Peníze vyděláš, ale jenom tolik, aby ses uživil a mohl splatit dluhy."

Báldží přestal snít o milionech a v práci a v pokání žil do té doby, než opustil tento svět.

Kastovní systém

Za časů Maháprabhudžího byl život v Indii podřízen kastovnímu řádu. Systém kast se původně utvořil jako soubor profesí, kterých je třeba k tomu, aby fungovala celistvá společnost. Postupně se bohužel neblahá lidská vlastnost vyvyšovat sám sebe a ponižovat druhé vtělila do sociálního principu nepřestupné kastovní hierarchie. Džátí, kasta, se stala skupinou, do které se člověk může pouze narodit, a v níž musí zůstat do smrti. Lidé, považující svou kastu za „vyšší", jednali s těmi „nižšími" jako s méněcennými tvory. Přestalo záležet na tom, jak člověk plní svou společenskou úlohu, svou dharmu, ale nejdůležitějším měřítkem lidského hodnocení se stala „kastovní urozenost".

V Mahábháratě se říká: „Jedná-li řezník jako bráhman, je bráhmanem, a chová-li se bráhman jako řezník, nechť se na něj hledí jako na řezníka. Proto odložte pýchu a hledejte pravdu v duši." V Bhagavadgítě se kastovní systém přirovnává k lidskému tělu: učence – bráhmany symbolizuje hlava; válečníci – kšatrijové jsou paže; obchodníci – vajšijové jsou přirovnáváni k zažívacímu ústrojí a pracující lid, řemeslníci, rolníci – šúdrové jsou nohy. Jenom celistvé tělo může fungovat. Tyto moudré zásady se ovšem vytratily z lidské mysli a „urození" začali považovat šúdry za nečisté, třebaže jsou oporou společnosti. Mnohdy musí příslušníci nízkých kast vytrpět nepředstavitelná příkoří.

Maháprabhudží po celý svůj život proti kastovní diskriminaci ostře vystupoval. Jednou se stalo, že Kálu Rám, rolník z nízké kasty, dostal při práci na poli žízeň a šel se napít ke studně. Studna patřila bráhmanské rodině a jeden z mužů si tu právě hověl s knížkou v ruce. Kálu Rám zdvořile požádal, může-li si nabrat trochu vody. Bráhman se neobtěžoval odpovědět. Rolník znovu poprosil o vodu. Po třetí prosbě se na něj bráhman hrubě osopil: „Opovaž se znečistit mou studnu, chlape drzá! Zmiz! Už ať tě tu nevidím!"

Kálu Rám beze slova odešel. Žíznivý se odebral k vesnické mešitě a požádal o vodu muslimského duchovního.

„Jen si posluž, synu Alláhův," odpověděl mulla a podal rolníkovi džbán s vodou.

Kálu Rám pil a v duchu si říkal: „K čemu je mi dobré být hinduistou, když mnou mí hinduističtí bratři opovrhují? Muslimové kasty neuznávají, každý je syn Alláha, nikdo není urozený, nikdo není nečistý. Já na tebe dřu, chlape bráhmanská, aby sis měl čím nacpat pupek, a jsem pro tebe nečistý? A moje obilí ti není nečisté?"

Ve spravedlivém rozhořčení vyprávěl muslimskému duchovnímu, co se mu stalo u bráhmanovy studny, a požádal jej, aby z něho udělal muslima.

„Jak se jmenuješ?" zeptal se mulla.

„Kálu Rám."

„Ode dneška budeš Kálu Khán, věrný vyznavač Alláhův. Tady máš džbán a schválně si teďka jdi nabrat vodu do bráhmanovy studny. A nezapomeň mu říct, že jsi Kálu Khán! Ničeho se neboj, před Alláhem jste si rovni."

Bývalý Kálu Rám – nyní Kálu Khán, se vrátil ke studně a beze slova si nabral vodu. Bráhman zkameněl nad tou troufalostí. Nebyl schopen slova. Teprve po chvíli se rozlítil: „Co si to dovoluješ, otrapo! Mizero drzá, nečistá!"

Než stačil pokračovat, vrazil do něj Kálu Khán tak, že mu vyletěla kniha z ruky. „Dej si pozor, s kým mluvíš! Mám na tebe zavolat našeho mullu? Jako že se Kálu Khán jmenuju, tohle si nenechám líbit!" a znovu se rozpřáhl, aby si s bráhmanem vyřídil účty.

„Promiňte, promiňte," začal koktat urozený povýšenec. „Já nevěděl, že jste muslim!"

Samozřejmě že se tahle scéna neobešla bez diváků. Senzace lidi přitahuje. Každý, kdo byl svědkem Kálu Khánova vítězství nad bráhmanem, vyprávěl celou příhodu ještě barvitěji, než jak se udála. Když se o Kálu Rámovi – Kálu Khánovi dozvěděl Maháprabhudží, zesmutněl.

„Hinduisté zapomněli, co je dharma. Kastovní zpupnost v nich ubíjí lidství. Copak si ten bráhman nedovede představit, jak by mu bylo, kdyby dřel na poli v slunečním žáru? Copak v něm nezbyla troška lidského soucítění? Copak se opravdu urozený člověk může takhle chovat? Indie si připravuje velice těžkou

karmu tím, že rozděluje lidi na urozené a nízké! Jednou za to bude těžce pykat."

Maháprabhudží uspořádal velký satsang – dbal na to, aby se na něm sešli příslušníci všech kast – a zde odsoudil nehumánnost kastovního systému.

Božský architekt vybudoval stavení tohoto světa ne proto, aby se jeho obyvatelé navzájem nenáviděli, aby jeden ponižoval druhého a omezoval jeho práva. Na světě je dost místa pro všechny! Oč lépe by se žilo, kdyby se člověk uskrovnil a nepovažoval za své štěstí prostor, který pro sebe urve, nýbrž lásku, kterou je schopen vyslat ostatním! Mír, pochopení, porozumění, láska, tolerance, to je pravé štěstí.

Potom k sobě Maháprabhudží zavolal Kálu Khána. Zavěsil mu kolem beder zlatou šňůru, jakou nosí bráhmani jako odznak kastovní urozenosti, a řekl: „Teď jsi bráhman, chceš-li. Podívejte se na něj," obrátil se k ostatním, „nejdříve byl šúdra, pak se stal muslimem a teď jsem z něho učinil bráhmana. Co se na něm změnilo? Je teď snad lepší, než byl? Jako bráhman není o nic blíže Bohu, než byl jako šúdra nebo muslim. Bůh mezi lidmi nedělá rozdíly."

Potom dal Maháprabhudží přítomným poučení o tom, kdo je pravý bráhman. „Pravý bráhman je ten, kdo poznal brahma – Boha. Bráhmanem nečiní člověka výše jeho kasty, ale výše jeho poznání. Nezáleží na stupni společenského žebříčku, ale na stupni vědomí. Všichni lidé se rodí do jedné jediné kasty, do kasty člověčenstva. Ušlechtilost nenabývá člověk zrozením, ale jednáním, chováním a poctivou prací, mírou soucitu vůči živým tvorům, mírou poznání, mírou toho, jak je si vědom Boha. Poctivý koželuh nebo hrnčíř je stejně ušlechtilý jako zlatník, který pracuje se zlatem, nebo jako kšatrija, jehož posláním je chránit život."

Maháprabhudží neodsoudil kastovní povýšenost a diskriminaci pouze na tomto památném satsangu, ale povzbuzoval ponížené šúdry při každé příležitosti, nabádal je, aby si byli vědomi své lidské důstojnosti a svých lidských práv, a bráhmany znovu a znovu vyzýval k tomu, aby za urozenost nepovažovali kastovní zrození, nýbrž urozené a ušlechtilé jednání.

Pouť do Himálaje

V roce 1958 jsem navštívil všechna důležitá poutní místa v Indii, a protože jsem tolik slyšel o krásách Himálaje, rozhodl jsem se podívat i tam.

Několik měsíců jsem pobýval v himálajských jeskyních. Ne snad proto, že bych hledal cestu k dalšímu duchovnímu rozvoji – všechno, co jsem kdy hledal, jsem nalezl u Maháprabhudžího – ale zajímalo mě, po jakých cestách kráčejí jiní jogíni.

Nakonec jsem strávil nějakou dobu ve slavném Rišikéši, středisku všech poutníků a duchovně hledajících. Zjistil jsem ovšem, že mnozí tápou, protože nenalezli pravého Mistra. Žít v Himálaji nestačí k tomu, aby člověk došel duchovního cíle.

„Podívej, kolik zvířat a živočichů žije v Himálaji – a jsou snad osvícení?" říkával Maháprabhudží. „Kolik bychom museli mít osvícených medvědů a oslů, kdyby stačilo žít v Himálaji! K osvícení ti dopomůže vedení a milost Mistrova a tvá vlastní snaha. Poctivé cvičení a bhakti."

Poté, co jsem navštívil Dévaprijág, Rudraprijág, Kédarnáth, Badrináth, jsem se vrátil do Ahmadábádu.

Áśram v Ahmadábádu

V Ahmadábádu jsem pořádal každý den satsangy, okruh bhaktů a zájemců o Maháprabhudžího učení se rozrůstal, a žáci začali naléhat, abych tu zřídil áśram. Obešel jsem různé vlivné osobnosti a návrh bhaktů jsem jim přednesl. Bylo nám nabídnuto několik pozemků a já jsem po náležité obhlídce zvolil místo za městem nedaleko hlavní silnice. Áśram byl postaven velice rychle. Pojmenovali jsme jej Śrí Díp Mádhava áśram. Maháprabhudžího učení tu mělo nesmírnou odezvu.

Jednou jsem debatoval s ministerským předsedou Gudžarátu panem Balvantem Rájem Méhktou a tu se mě zeptal tak trochu vyzývavě: „Svámídží, mohu vám položit otázku?"

„Samozřejmě," řekl jsem.

„Víte, jedna věc mi není tak docela jasná: Vy jste se zřekl světa, opustil jste domov. A teď jste se usídlil v áśramu. Není ten áśram tak trochu něco jako domov?"

„Áśram je spíš něco jako duchovní klinika," řekl jsem. „Opravdový svámí působí jako lékař, který lidem pomáhá od neduhů hněvu, závisti, žárlivosti, nenávisti, od chamtivosti, od komplexů a utrpení. Chcete-li, můžete považovat áśram za školu, ve které funguje svámí jako učitel. Objasňuje, co je lidská dharma, co je poslání člověka. Učí sebepoznávání. Nebo můžeme áśram přirovnat k soudu a svámího k soudci: Odhaluje pravdu a nepravdu, soudí správné a nesprávné jednání těch, kteří k němu přicházejí. Poukazuje jim na jejich karmy a poučuje je o tom, jak se dostat ze žaláře zrození a smrti. Áśram není obyčejný domov, ale domov duchovního osvobození."

Ministr opáčil: „To je sice krásně řečeno, ale přesto vám musím oponovat. Podívejte, lékaři se opírají o skutečnou vědu. Výsledky medicíny jsou viditelné a hmatatelné. Práce inženýrů je také viditelná a hmatatelná: mosty, rádia, televize. Oč se opíráte vy? Kde máme důkaz o působení světců?"

„Máte pravdu," řekl jsem. „Mnoho lidí si myslí, že duchovní působení je podvod, protože se na ně nemůžete koukat jako na televizi nebo si na ně nemůžete sáhnout jako na betonovou konstrukci. Ale není tohle uvažování trochu omezené? Copak neprožije každý člověk okamžik, kdy zatouží po pravdě a po poznání? Duchovní lékař probouzí vnitřní zrak, kterým je možno Pravdu uzřít. Duchovní inženýr vám pomáhá postavit konstrukci, po které můžete vystoupit do nejvyšších pater vědomí.

Ostatně chcete-li hmatatelný důkaz, mohu poukázat na řadu lidí, které jóga zbavila jejich fyzických nebo psychických neduhů. Duchovní inženýr postaví nejschůdnější most mezi vaší duší a Duší vesmíru, zbuduje most pravdy přes veletok nevědomosti, sestrojí letadlo, které vás povznese nad tři časy – minulost, přítomnost i budoucnost."

Śrí Díp Mádhava áśram se rozrůstal a dodnes má Maháprabhudží v Ahmadábádu mnoho oddaných vyznavačů.

V Ahmadábádu jsem zažil i různé humorné příhody. Jednou jsem byl v áśramu sám přes noc a tu se tam pokusili vniknout nějací zloději. Jenomže najednou se před nimi objevili syčící hadi a zloději vzali nohy na ramena. Já o tom vůbec nevěděl, protože jsem tvrdě spal. Teprve za pár dní se ke mně doneslo, že prý jsem

zaklínač hadů. Patrně tu pověst o mně rozšířili neúspěšní zloději. Dodnes jsem v Ahmadábádu znám jako svámí-zaklínač hadů.

Jiná příhoda se stala jednomu z mých žáků. Přenocoval v áśramu, když já byl někde na cestách. Řekl si, že se vyspí v mé posteli, ačkoliv jógové pravidlo určuje, že Mistrovo sedátko a lůžko smí používat jenom on sám. Žák si večer pěkně ustlal a ulehl. A sotva zavřel oči, vymrštila ho postel, že se octl na druhém konci místnosti, ani nevěděl jak. Byla prý to pěkná šupa! A ta mu připomněla, co se sluší a patří. Když jsem se vrátil, vyprávěl mi poctivě, co se stalo, a omluvil se.

Šrí Bhatnágar se stává Maháprabhudžího žákem

Cestoval jsem po Gudžarátu a na mnoha místech jsem pořádal satsangy. Dostal jsem se do Rádžkótu a do Gódalu. V Gódalu jsem byl hostem u pana Šarmy, vrchního drážního úředníka. Poskytl svůj dům k satsangům a sezval pokaždé mnoho svých spoluzaměstnanců. Jednou přišel i personální ředitel pan Bhatnágar. Patřil k lidem, kteří se považují za agnostiky. Tvrdil, že podstatu světa nelze poznat, a proto je nesmysl kázat o nějakém vyšším poznání. Dal mi najevo, že považuje satsangy za zbytečnost a že náboženské fantazie matou lidem hlavu.

„V tomhle krutém světě se musí spoléhat každý jenom sám na sebe, a ne na nějakého boha!"

„Vážený pane," řekl jsem, „je vidět, že jste nepotkal skutečného seberealizovaného Mistra. Kdybych vás tak mohl seznámit se svým Učitelem, určitě byste se začal na věci dívat jinak!"

„Nejsem proti tomu," řekl pan Bhatnágar. „Rád bych potkal někoho, kdo by mě přesvědčil, že Bůh existuje. Zatím mi o tom žádný duchovní nepodal pádný důkaz. Většinou jsem narazil na samé vyžírky, budižkničemy a podvodníky."

Viděl jsem, že mám před sebou člověka, který se musí setkat s Maháprabhudžím. „Chcete-li se něco dozvědět o Bohu, pojeďte se mnou za mým Mistrem. Je to božská inkarnace, Višnuovo vtělení. Věřte mi, že na něm poznáte, jak se Bůh může projevovat skrze člověka."

Pan Bhatnágar souhlasil, že se mnou pojede. Připravil si čtyřicet otázek, které mu vrtaly hlavou a na které mu nedovedla zatím odpovědět žádná duchovní osobnost. Sepsal si otázky na papír, schoval je do náprsní kapsy – a já o tom neměl ani ponětí.

Cesta do Bólá Gúdy nám trvala několik dní. Když jsme dorazili do šivbághského áśramu, Maháprabhudží se právě procházel po zahradě. Pozdravili jsme jej a Mistr se usmál na mého společníka. „Vítejte, pane Bhatnágare! Konečně jste přijel tam, kde najdete, co hledáte. Zodpovím vám nejen čtyřicet otázek, které jste si na mě připravil, ale i víc, chcete-li. Jsem tu od toho, abych rozdával prasád poznání."

Pan Bhatnágar zalapal po dechu. Jak může Maháprabhudží vědět o jeho otázkách? Mně se o nich ani slůvkem nezmínil, nemohl jsem tedy Mistra předem upozornit! Ostatně já tu stál stejně udivený jako pan Bhatnágar a nevěděl jsem, oč jde.

„Odpočiňte si po cestě," vybídl nás Mistr, „a potom si popovídáme."

Hned po svačině šel pan Bhatnágar za Maháprabhudžím. Stále mu vrtalo hlavou, jak mohl Mistr vědět o jeho otázkách. Maháprabhudží mu pokynul, aby se posadil. Pan Bhatnágar si sedl a bylo na něm vidět, jak se v něm svářejí dva protichůdné pocity: stará nedůvěra vůči jogínům a vzrůstající obdiv k Maháprabhudžímu.

„Přejete si, abych vám na vaše otázky odpověděl nahlas anebo je mám objasnit vnitřně vašemu vědomí?" zeptal se Maháprabhudží.

„Dvacet nahlas a dvacet vnitřně," řekl pan Bhatnágar. „Ať vyzkouším obojí způsob."

Nato začal Maháprabhudží odpovídat nahlas na prvních dvacet otázek. Šrí Bhatnágar seděl se zavřenýma očima a soustředěně poslouchal. Potom se Mistr zvedl a šel za ostatními žáky. Bhatnágar seděl dál se zavřenýma očima a k jeho vědomí doléhaly odpovědi, které mu Mistr sděloval vnitřně, zatímco besedoval s bhakty.

Těžko říci, jak dlouho seděl pan Bhatnágar pohroužen do sebe a naslouchal Mistrovu hlasu. Když se probral a otevřel oči, s údivem zjistil, že si Maháprabhudží povídá s jinými lidmi na druhém konci místnosti. Jak se nám potom svěřil, zažil za tuto chvíli něco, co nikdy předtím. Přistoupil k Maháprabhudžímu a hluboce

se mu uklonil: „Pane, díky tobě jsem poprvé v životě pochopil, co znamená poznání."

V noci měl pan Bhatnágar další zážitek. Sotva ulehl a zavřel oči, zjevil se mu vesmír prozářený světlem. Asi hodinu dlel ve stavu samádhi. Když se probral, začal se hlasitě modlit: „Světlo Vesmíru, vznešený Maháprabhudží, uchovej mi svou milost! Jsi nepopsatelný a jenom málokdo chápe tvou podstatu. Bože, jak ubozí jsou ti, co žijí v nevědomosti. Jak politováníhodní jsou nevidomí, kteří nevidí světlo Pravdy. Prosím tě, Pane, nechť tvé světlo ozařuje mé vnitřní i vnější já."

Pan Bhatnágar zůstal několik dní v ášramu. Když se loučil s Maháprabhudžím, zeptal se, co pro něho může udělat.

„Celý vesmír je má duše a já jsem duše vesmíru," odpověděl Mistr. „Tvá duše je mou duší a má duše je tvou duší. Není mezi nimi rozdílu. Žij tak, aby tvůj život byl dobrodiním pro ostatní. Služ lidem a všem živým tvorům a tím sloužíš mně. Chceš-li pro mne něco udělat, slib mi, že budeš žít v souladu s Pravdou."

Doprovodil jsem pana Bhatnágara na nádraží do Sómésaru. Těžko se loučil.

„Volají mě povinnosti, a přitom bych rád zůstal tady. U gurudéva."

„Maháprabhudží je všudypřítomný a vševědoucí," řekl jsem. „Kdykoli si na něj vzpomenete, ucítíte jeho přítomnost."

Zanedlouho se pan Bhatnágar přestěhoval do Baródy a tam vydal sbírku Maháprabhudžího bhadžanů pod názvem „Šrí Díp Purí anubhava prakáš". Pozval mě tam, abych odvezl tisíc výtisků jako dar Maháprabhudžímu.

Pan Bhatnágar přijel za Mistrem znovu, tentokrát do šrí dévdúngarského ášramu. Přivezl s sebou celou rodinu. Poprosil Mistra, aby jim všem vysvětlil proces stvoření.

Maháprabhudží nakreslil srozumitelný diagram kosmického dění a pan Bhatnágar jím byl uchvácen.

Svou hlubokou oddanost vůči Maháprabhudžímu přenesl pan Bhatnágar na celou rodinu. Žil spravedlivým životem podle zásad Maháprabhudžího učení a podle nich také vychovával své děti. Když odešel do penze, odstěhoval se do Bombaje. Opustil své tělo po způsobu jogínů se jménem Maháprabhudžího na rtech.

Moje druhá cesta do Gudžarátu

Maháprabhudží byl pozván džódhpurským maharádžou, aby v jeho paláci strávil čaturmás – dobu monzunů. Já dostal za úkol jet do Gudžarátu. Pobyl jsem nějakou dobu v Láthí a potom jsem jel na pozvání pana Paríka, ředitele dráhy, do Džunágarhu.

Pan Paríkdosud nepotkal našeho Mistra osobně, ale zasloužil se o vydání jeho knihy „Šrí Vigján Díp Gítá". Když jsem se chystal vrátit do ášramu v Bólá Gúdě, kde Mistr právě dlel, vyjádřil pan Paríkpřání, že by se ke mně rád připojil, aby Maháprabhudžího konečně poznal. Chtěl vzít s sebou celou rodinu. Jenomže těsně před odjezdem dostal telegram z Bombaje, že ho přijede navštívit vrchní ředitel drah. Pana Paríka to nesmírně mrzelo.

„Snad je mi souzeno, že Maháprabhudžího nemám potkat," řekl sklíčeně.

„Nedělejte si starosti," řekl jsem. „Mistrova milost je nekonečná. Nesčetněkrát jsem se přesvědčil, že díky jemu se nemožné stalo možným."

Příštího dne se pan Paríkpostil a celou noc se modlil, aby mohl jet se mnou. Ráno mu telefonovali z Bombaje, že vrchní ředitel svou návštěvu ruší, protože mu nečekané povinnosti nedovolují opustit úřad. Nemusím ani říkat, jak pan Paríkzářil. Téhož dne jsme se vydali do Bólá Gúdy.

Přijeli jsme do Sómésaru, odkud se musí do Bólá Gúdy asi dvanáct kilometrů pěšky. Jak jsme byli překvapeni, když nás před nádražím čekal vůz s volský spřežením.

„Kdo vás sem poslal?" vyptával jsem se vozky.

„Mistr řekl, že vás mám vyzvednout, protože prý přijedete posledním vlakem a bude vás hodně, prý pan řiditel od dráhy s paničkou a s dětma."

Já byl na Maháprabhudžího zázraky zvyklý, a přesto jsem žasl. Jak teprve žasli Paríkovi! A jak byli dojati, že Mistr myslí na jejich pohodlí. Poslal vůz, aby nemuseli s dětmi dvanáct kilometrů pěšky.

Přijeli jsme do ášramu, složili zavazadla a šli pozdravit gurudéva. Pan Paríkse na Maháprabhudžího těšil, ale Mistrův daršan předčil

všechna jeho očekávání. Jeho duše na první pohled rozeznala, kdo Mistr je, a cele se mu oddala.

Pan Paríkse zdržel v ášramu několik dní. Maháprabhudží měl velkou radost, když slyšel jeho děti zpívat bhadžany. Miloval děti z celého srdce. Před odjezdem se zeptal, jaké může Paríkově rodině splnit přání. Pan Paríkpokorně odpověděl: „Abych ti zůstal celý život oddán, Mistře."

Paní Paríková byla praktičtější. Orodovala za mužovo služební povýšení.

„Budiž," řekl Maháprabhudží s úsměvem.

A skutečně! Zanedlouho byl pan Paríkpovýšen na vrchního drážního ředitele pro celou provincii a přeložen do Bombaje. A čekala ho ještě další povýšení. Při své skvělé kariéře nikdy nezapomínal na Maháprabhudžího, zůstával jeho oddaným žákem a opouštěl tento svět s Maháprabhudžího jménem na rtech.

Osud hrášku

V Nágpuru žil obchodník s obilím. Jednou jedl pražený hrách, a jak ho srkal z hrsti, vnikl mu jeden hrášek do nosu. Chtěl ho vyfouknout, jenomže kulička se usadila až nahoře ve zúžené nosní dutině a nemohla ven. Obchodník se ji pokoušel vysmrknout, jenomže hrách byl pevně zaklíněný a ani se nepohnul. Postupně začal bobtnat, tlačil, obchodník nemohl vydržet bolestí, špatně se mu dýchalo, a nakonec mu nezbylo nic jiného než jít za lékařem. Lékař jej prohlédl a řekl, že tady pomůže jedině operace. Toho se obchodník zalekl. Šel domů a doufal, že se mu přece jen podaří dostat zrnko ven. Po cestě potkal známého a vyprávěl mu, co ho postihlo. Známý byl žákem Maháprabhudžího.

„Zavedu tě za svým Mistrem. Kdybys věděl, kolika lidem už pomohl! Určitě pomůže i tobě."

Obchodník nasedl do auta a rozjel se do Khátú. Když Maháprabhudží vyslechl, co se mu stalo, řekl s jemnou ironií: „Lidé jdou za duchovním, jenom když něco potřebují. Ale takový už je svět."

Potom obchodníkovi poradil, aby se vrátil zpátky do Nágpuru. „U vás ve městě bydlí jedna křesťanská rodina. Chovají slepice.

Jděte tam, a jakmile uvidíte jejich bílou slepici, bude vám pomoženo." Potom postiženému vysvětlil, jak se ke křesťanské rodině dostane.

Obchodník byl celý vyjevený. Nechápal, co má bílá slepice společného s jeho napuchlým nosem. Protože však sotva dýchal a nevěděl si jiné rady, poděkoval Maháprabhudžímu a ujížděl zpátky do Nágpuru. Tam podle Mistrova popisu našel dům, kde bydlela křesťanská rodina. Na dvorku se popelily slepice a jedna z nich byla bílá. Jakmile ji obchodník uviděl, prudce kýchl, hrášek mu vylítl z nosu, padl rovnou před bílou slepici a ta ho sezobla.

Ta úleva! Ten úžas a ta radost! Obchodník znovu nasedl do auta a jel poděkovat Maháprabhudžímu.

„I hrášku je osudem určeno, co ho čeká. A na tenhle hrášek čekal zobák bílé slepice. Jak si na ně mohl dělat právo váš nos?" smál se Mistr. „Nic nám nepatří, držme se pravdy a mějme na mysli Boha."

Osvobozený had

Uprostřed jednoho satsangu se Maháprabhudží najednou zarazil v řeči a sám pro sebe se usmál. „Právě mu skončila karma a bude osvobozen." Nikdo z nás nevěděl, o kom Mistr mluví, ale než jsme se stačili zeptat, objasnil nám to sám. „V horách za Khátú žije stoletý had. Právě teď vylézá z díry a za chvíli se doplazí k nám. Přichází si ke mně pro mókšu."

Mysleli jsme, že Mistr žertuje, a jeden ze žáků se nabídl. „Já mu dám mókšu svou holí."

„Myslím to vážně," řekl Maháprabhudží. „V hadím těle je uvězněná duše, která si tu musela odpykat těžkou karmu. Ale právě jí nadchází chvíle osvobození." Ozval se podivný zvuk, jako když bučí buvol. Pískem se k nám plazil obrovitý had. Všichni přítomní vyskočili, někteří se ho snažili odstrčit holí, ale had se plazil dál k Mistrovi.

Před Maháprabhudžím se zarazil, vztyčil hlavu a vzhlížel k němu s téměř lidským výrazem. Gurudév hadovi požehnal: „Skončila tvá karma. Jsi osvobozen." Pak jej pokropil vodou a třikrát zazpíval Óm.

Had ze sebe vydal zvuk, který rezonoval s Maháprabhudžího zpěvem, a potom opustil smrtelný obal.

Maháprabhudží přikázal několika žákům, aby připravili pohřební obřad jako pro zesnulého člověka, a pak nám vyprávěl příběh onoho podivného tvora.

V minulém životě to byl bhakta, který přebýval u svého gurua. Naneštěstí to byl člověk prudký, zmítaný radžasem, a jednou v záchvatu vzteku svého Učitele napadl. Zákon karmy jej uvrhl do hadího těla. Sto let si v něm odpykával důsledky svého činu.

„Vidíte, kam vede neschopnost se ovládat," končil Mistr své vyprávění. „Nikdy se nenechávejte unést hněvem, nedopouštějte se neuvážených činů. Učte se ovládat. Nezraňujte druhé skutkem ani slovem. Nic nám nepatří, držme se pravdy a mějme na mysli Boha."

Němý promluvil

Jednou navštívila ášram kupecká rodina z Pandžábu. Otec předstoupil před Maháprabhudžího se sepjatýma rukama.

„Pane," začal prosit třesoucím se hlasem, „v našem rodě bylo uzavřeno deset sňatků, a ze všech vzešel jen jeden jediný potomek, a ten je němý. Navštívili jsme největší lékařské kapacity, všechno bez výsledku. Tvá sláva se donesla až k nám do Pandžábu a přicházíme tě prosit o pomoc. Jsi naše poslední naděje."

Mistr se na muže soucitně podíval. „Nedělejte si starosti," řekl. „Víra a pokora před Bohem dělají zázraky."

Potom si nechal přinést kousek červené křídy a napsal chlapci na jazyk Óm. V tu chvíli začal němý zpívat Óm a z úst mu vycházela slova. Rodiče byli bez sebe radostí. Jejich díky neznaly mezí. Maháprabhudží chlapci předpověděl, že se z něho stane úspěšný obchodník.

Maháprabhudží zachránil úrodu Káná Ráma

Jednou měl Maháprabhudží satsang přímo ve vsi, v Khátú. Byla doba monzunů. Uprostřed satsangu se zvedl rolník jménem Káná Rám a požádal Mistra, aby mu dovolil odejít.

„Tak brzo?" podivil se gurudév.

„Pane," řekl starostlivě Káná Rám. „Od hor se blíží hejno kobylek a moje pole je první na ráně. Musím zapálit oheň, jinak mi sežerou úrodu."

„Káná Ráme," zavrtěl Maháprabhudží hlavou, „neber si na sebe tak těžkou karmu! Víš, kolik živých tvorů zničíš v ohni? Neboj se, tvojí úrodě se vůbec nic nestane."

Když se kobylky přiblížily k poli, stal se zázrak. Nad polem se objevilo hejno havranů. Mrak kobylek ustrnul ve vzduchu a pak se obrátil opačným směrem. Viděl jsem to na vlastní oči. Zpívali jsme radostí na oslavu gurudéva. Jenom Bůh je schopen takových zázraků.

Thákur Pratáp Singh

Bůh šíří světlo Pravdy skrze oddané bhakty, a i mně se dostalo milosti stát se jeho nástrojem: přiváděl jsem lidi ke gurudévovi.

V Udajpuru jsem se seznámil s thákurem Pratáp Singhem. Byl to následník místního vladaře, člověk vlídný a štědrý – bohužel holdoval masu a alkoholu a to podporovalo výbušnost jeho povahy. Navíc propíjel jmění a jeho rodu hrozil úpadek. Byl si toho vědom, ale neměl sílu se zhoubného zlozvyku zbavit. Přestože se jeho finance tenčily, věnoval peníze na vydání naší knihy.

Když jsem se vracel do ášramu, rozhodl se thákur, že mě s celou rodinou doprovodí, aby poznal Mistra. Sotva stanul před Maháprabhudžím, učinil něco, k čemu se celá léta nedovedl odhodlat.

„Přísahám, že se v životě nedotknu alkoholu!" vykřikl poklekaje před Maháprabhudžím.

Mistr se dal do smíchu. „Thákure, copak jsem řekl, že nemáte pít? Ještě jsem vás ani nestačil pozdravit, a vy už mi tu přísaháte!"

„Řekl jste mi to v srdci, Mistře."

Ano, hlas Mistra se ozývá v srdci lidí, kteří za ním přicházejí. Očišťuje je a posiluje. Thákur Pratáp Singh se skutečně už nikdy nedotkl alkoholu a zůstal věrným bhaktou Maháprabhudžího.

Astrolog zkouší Maháprabhudžího jasnozřivost

Při své následující návštěvě Udajpuru jsem se seznámil s panem N. G. Džóším z Džajpuru. Pozval mě, abych u něho bydlel, protože měl velký zájem o Maháprabhudžího osobnost. Pan Džóší byl zbožný člověk a výborně se vyznal v chiromantii a v astrologii. Jméno Džóší povstalo vlastně ze slova džjótiší – astrolog, hvězdář. Příslušníci bráhmanské podkasty džjótišiů se donedávna astrologií živili. Dnes většina z nich vykonává povolání jiná a někteří se tradičním uměním svých předků zabývají ve volném čase.

Pan N. G. Džóší byl v oboru astrologie mistrem; usoudil o mně správně mnoho věcí, o kterých jsem věděl jenom já a Maháprabhudží. Já mu vyprávěl o gurudévovi a on se divil, že je ještě dnes možné, aby Bůh sestoupil na zem v lidské podobě. Poslouchal mě velice pozorně a v duchu zkoumal, jsou-li moje slova pravdivá.

Aniž mi cokoli řekl, rozhodl se, že si Maháprabhudžího jasnozřivost prověří. Potají vyslal za Mistrem svého zaměstnance a přikázal mu, aby přezkoušel, uhodne-li Mistr, kdo je a od koho přichází. Navíc měl Maháprabhudžímu položit dvě otázky, týkající se Džóšídžího zaměstnání. Já neměl o ničem ani potuchy.

Zaměstnanec pana Džóšího přijel do Khátú vlakem. V áśramu ho Mistr přívětivě přijal a přikázal, aby bylo pro hosta připraveno občerstvení.

„Jedete od pana Džóšího z Udajpuru, že ano?“ dal se pak Mistr do hovoru s příchozím. „Má problémy se služebním postupem. Vyřiďte mu, ať ještě tenhle měsíc zajede do Bombaje, a až bude vstupovat do kanceláře svého nadřízeného, ať si na mě vzpomene. Uvidíte, že konečně dostane lepší místo.“

Úředník ztratil řeč a obešla jej posvátná hrůza. Chvěl se, ještě když nám po svém návratu líčil přijetí u Maháprabhudžího.

Pan N. G. Džóší se dozvěděl o Maháprabhudžího vzkazu první. Přišel za mnou do pokoje, uklonil se před Mistrovým obrazem a pak řekl vzrušeně: „Svámídží, chtěl jsem vašeho gurudéva přezkoušet, nevěřil jsem vám, myslel jsem, že přeháníte. Měl jste víc

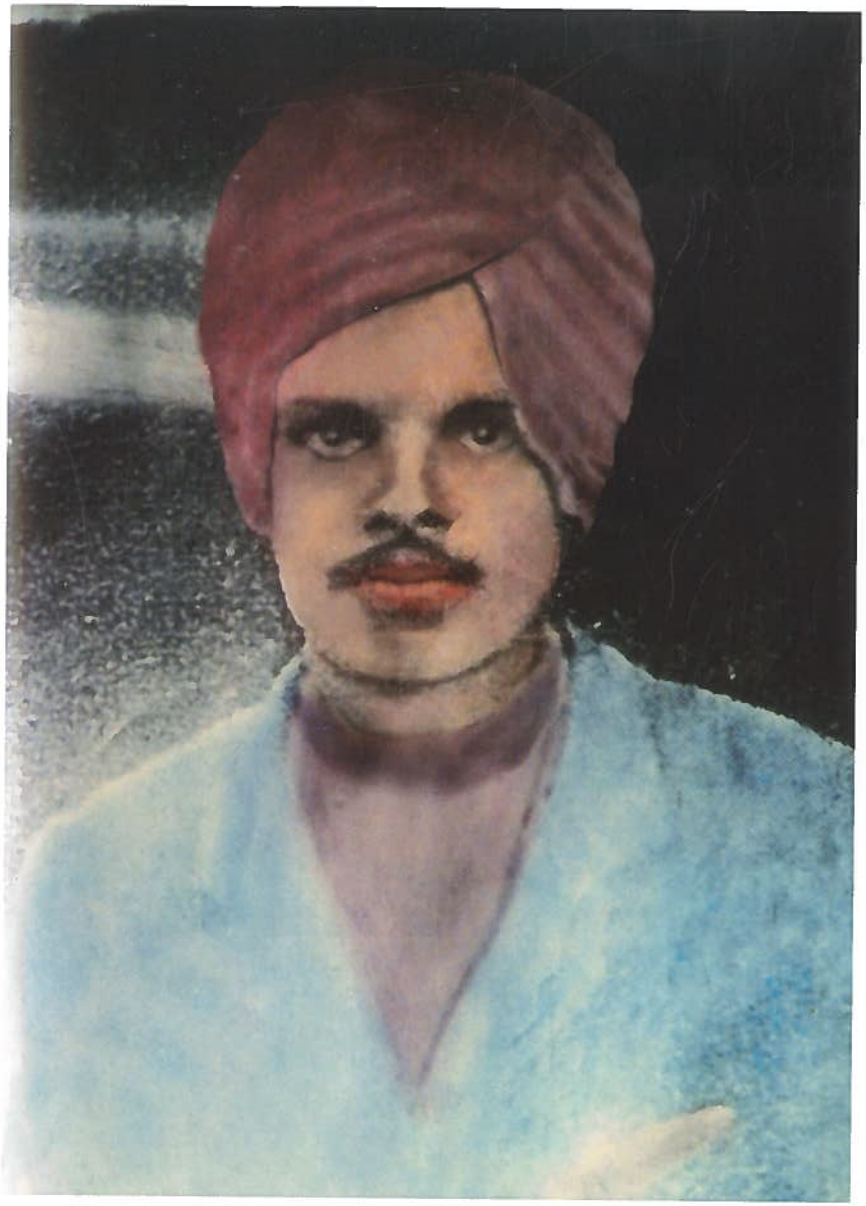

Šrí Mangíláldží

mahámandaléšvar šrí svámí Lálánandadží maháradž

Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží

Šrí svámí Mádhavánanda ášram, Nipal, okres Pálí, Rádžasthán

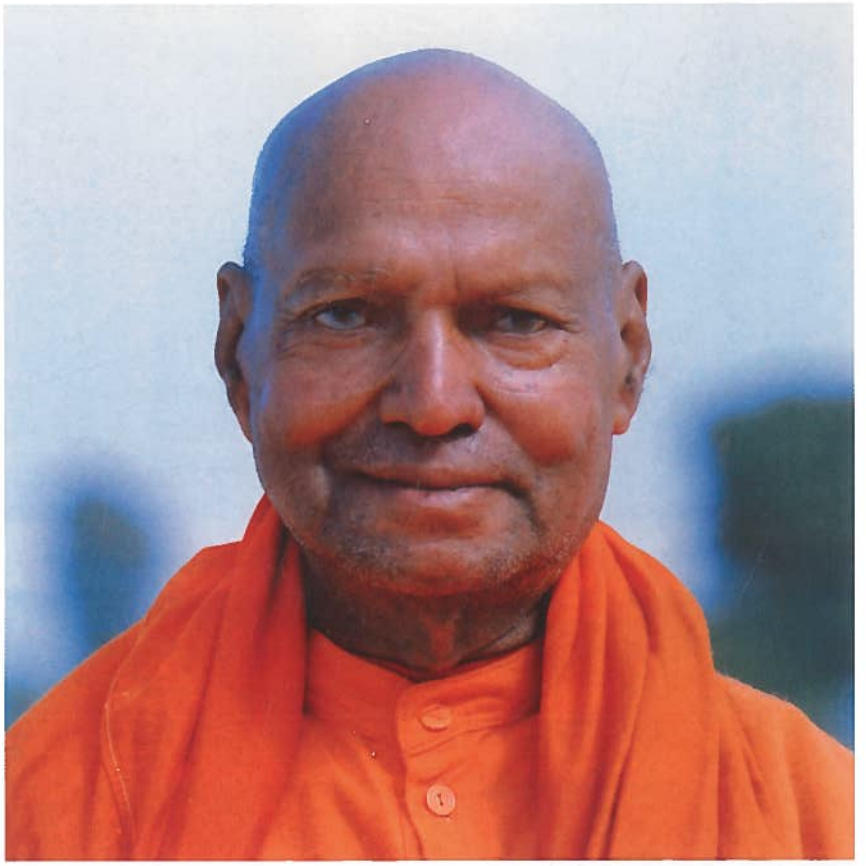

paramhans svámí Mádhavánandadží

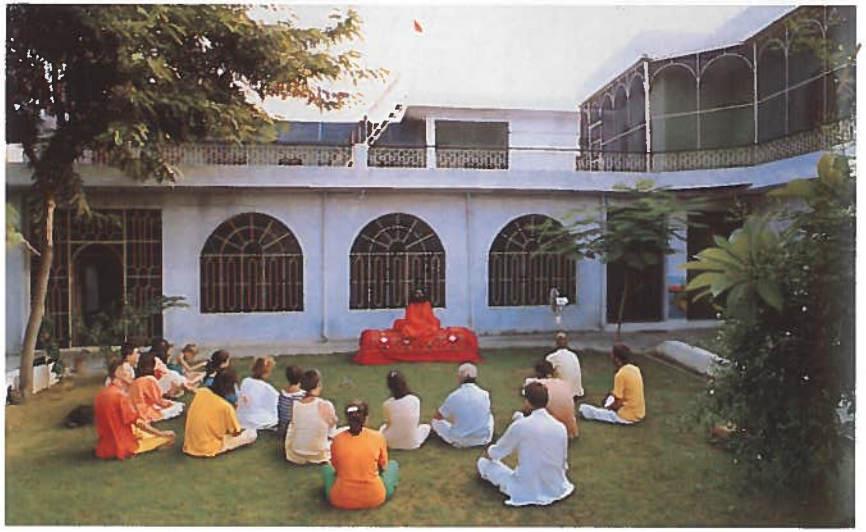

Višva guru Díp ášram, Džajpur, Rádžasthán

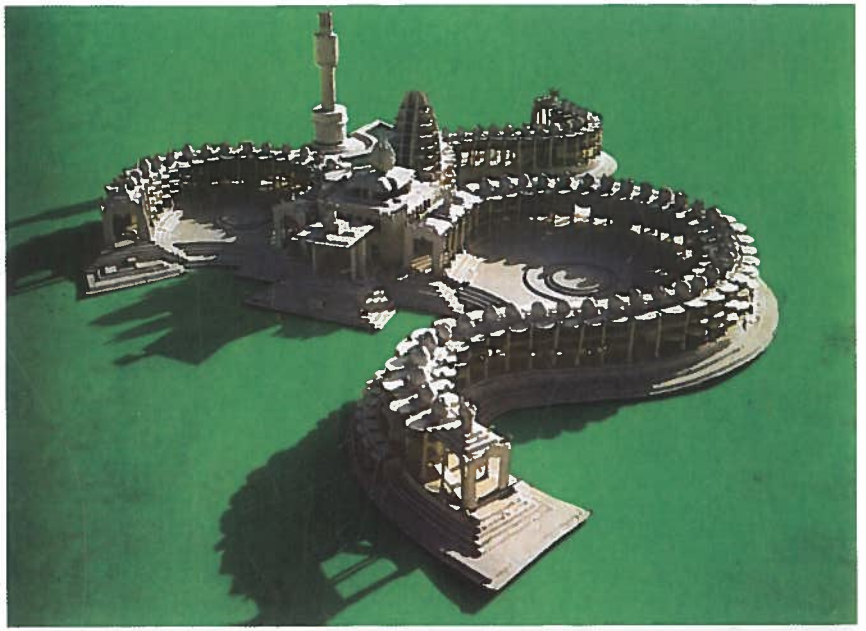

Óm Višva Díp gurukul – ášram svámího Mahéšvaránandy, vzdělávací a výzkumné centrum, Džadan, okres Pálí, Rádžasthán

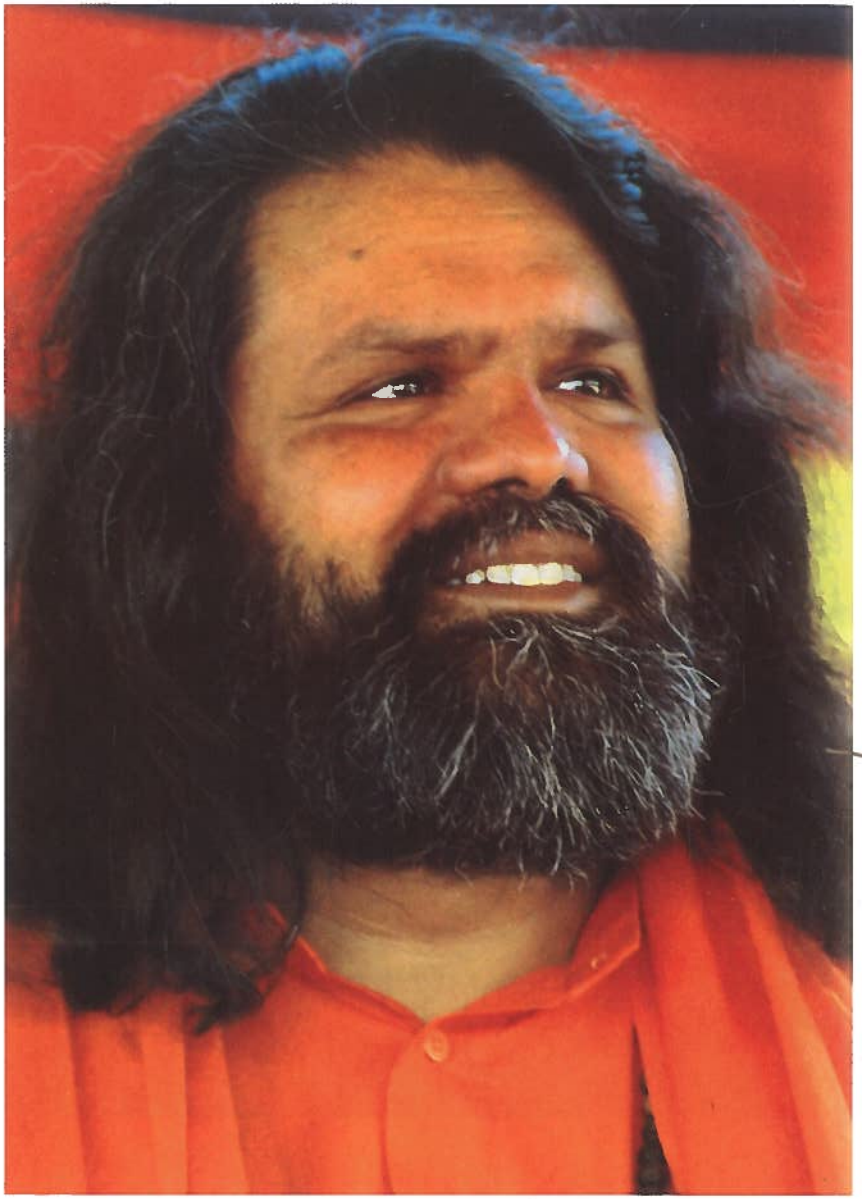

mahámandaléšvar paramhans šrí svámí Mahéšvaránanda

než pravdu. Odpusťte mi, svámídží. Váš Učitel nejenže o mně všechno věděl, nejenže mi prominul mou domýšlivost, ale ještě mi požehnal."

Ani nemusím dodávat, že pan Džóší dostal skutečně zanedlouho lepší místo, přesně tak, jak Maháprabhudží předpověděl.

Bůh se projevuje v mnoha podobách

Kdykoli se sešli Maháprabhudžího žáci, hovořilo se o tom, jaké máme štěstí, že jsme Mistra potkali. Jeho požehnání se v životě každého z nás projevilo jinak. Maháprabhudží plnil nejniternější přání bhaktů a často se zbožným lidem všech vyznání zjevoval v té boží podobě, kterou uctívali.

Jednou naším krajem procházel vyznavač Sái Nátha. Božstvo Sái Náth pro něho představovalo zosobnění jediné Kosmické Síly – Boha. Poutník potkal Maháprabhudžího a udiveně před ním padl na zem: „Pane, vznešený Sái Náthu, jak to, že jsi zavítal do našeho kraje?"

„Jsem jedno ve všem, všechno v jednom," řekl Maháprabhudží. „Jsem Sái Náth, jsem Maháprabhudží, jsem Ráma i Krišna. Átmá je jediné."

Při své cestě do mévárského okresu jsem se zastavil ve vesnici Gangápuru. Nedaleko pohřebiště stál malý chrám zasvěcený Šivovi a v něm přebýval horoucí Šivův vyznavač – jeden asketický sádhu. Vůbec z chrámu nevycházel, málo jedl, málo pil, ve dne v noci opakoval mantru se Šivovým jménem.

Dal jsem se s ním do hovoru a zdálo se mi, že mu chybí seberealizovaný Mistr. Vyprávěl jsem mu o Maháprabhudžím.

„Seberealizovaní mistři v kalijuze neexistují!" odbyl mě příkře.

Po chvíli se přece jen rozhodl, že Maháprabhudžího navštíví. Přerušil jsem svou cestu a vrátil jsem se s ním do Khátú. Při prvním pohledu na Maháprabhudžího se Šivův vyznavač rozzářil štěstím.

„Zázrak! Zázrak!" volal. „Celý život tě vzývám a konečně jsi se mi zjevil!"

Božský Mistr mu požehnal: „Splnilo se ti, co sis tolik přál. Už se nemusíš mučit askezí. Budu s tebou vždy, když si na mě vzpomeneš."

Být na cestách, nebo se zdržovat na jednom místě?

Maháprabhudží se neustále zdržoval v ášramu; jenom když bhaktové z jiných končin naléhali, aby je navštívil a uspořádal i v jejich kraji satsang, vyhověl jim a na přechodnou dobu ášram opouštěl. Říká se ovšem, že pouze tekoucí voda nezačne zahnívat, a stejně prý sádhu musí být stále na cestách, aby se v jeho mysli nezačaly hromadit nečistoty. Zeptal jsem se Maháprabhudžího, jak to tedy vlastně je.

„To máš tak," vysvětlil mi. „Stojatá voda v malém rybníčku skutečně zahnívá. Ale voda v oceánu zůstává čistá, třebaže neteče. Stejně tak sádhu, jehož poznání je jako oceán, si uchovává čistou mysl. Ať putují sádhuové s omezeným věděním. Ti by opravdu mohli na jednom místě zpohodlnět a podlehnout svodům máji. Sádhu s hlubokým poznáním se máji nemusí bát. Naopak on je ten, kdo ze sítě máji vyprošťuje trpící bytosti."

Na břehu řeky

Když dlel Maháprabhudží v Mount Abu, doprovázel jsem jej někdy při jeho procházkách. Jednou jsme přišli k řece na kraji džungle a tu se mě Maháprabhudží zeptal: „Co vidíš, Mádhavánando?"

„Nádhernou řeku, Pane!" zavolal jsem nadšeně. „Jako by její vlny zpívaly! A ta šťavnatá, zelená tráva! A ty blýskavé oblázky! Málokde se najde tak krásná příroda!"

„Ach dítě, dítě!" usmál se Maháprabhudží. „To je všechno jen světská iluze. Blýskavé kamínky, a každý jiný. Stejně jako lidské bytosti. Každý jiný, každý se jinak blýská, mezi miliardami se stěží najdou dva stejní. Ale kdo z toho nepřeberného množství blýskavých tvorů září opravdovým poznáním? Kdo pochopil Pravdu? Dva tři. Život těch, kteří neusilují o Pravdu a o Poznání, je stejně bezcenný jako existence krásných blýskavých oblázků."

Důsledek mého sobeckého přání

V roce 1953 trávil Maháprabhudží dobu dešťů v džódhpurském paláci a já byl s ním. Pátého srpna ráno jsem se dovolil, mohu-li navštívit představeného zdejší věznice pana Mán Singha.

„Když si přeješ," řekl Maháprabhudží – a já šel.

Pan Mán Singh byl rád, že mě vidí, a pozval mě na večeři.

„Po večerním satsangu k nám musíte určitě přijít. Bude nám ctí, že vás můžeme pohostit."

„Přijdu rád," řekl jsem, „přichystáte-li mi prosný chléb."

„Proso nám došlo, ale hned ho poběžím koupit!" řekl pan Mán Singh a skutečně se sám vypravil na trh, aby sehnal proso. Za hodinu se vrátil, semleli mouku, upekli chleba a já si večer výborně pochutnal.

Po jídle jsem se vrátil za Maháprabhudžím do paláce a za chvíli jsem dostal strašlivé křeče. Maháprabhudží se mě zeptal, co mi je.

„Mám ukrutné křeče," svíjel jsem se bolestí.

„A co jsi snědl?"

„Čerstvý prosný chleba." Před Maháprabhudžím nemělo smysl cokoli tajit.

„Tvoje chyba!" pokrčil Mistr rameny. „Víš, že sanjásín nemá mít sobecká přání a nemá svými choutkami zatěžovat žáky a bhakty. Svámiové berou zavděk tím, co jim hostitel nabídne. Pan Mán Singh kvůli tobě musel shánět proso, jeho žena musela mlít mouku a péct chleba. Chápeš, z čeho máš ty křeče, že ano?"

Pochopil jsem svou chybu a styděl jsem se.

„Pane, odpusť mi, a prosím tě, smiluj se nade mnou, už ty bolesti nemůžu vydržet!"

„Kdy jsi se toho prosného chleba najedl?"

„V jedenáct hodin večer."

„Dobrá, zítra v jedenáct hodin tě křeče přejdou," řekl a pak dodal: „Nic ti nepatří, drž se pravdy a měj na mysli Boha."

Nezbylo mi než snášet bolest do příštího dne. Opakoval jsem si mantru, myslel na Maháprabhudžího, a příštího dne v jedenáct hodin, přesně jak Maháprabhudží řekl, křeče přešly a byl jsem zdráv.

I od medvěda se můžeš poučit

Stalo se to patnáctého května 1954. Přebýval jsem s Maháprabhudžím v šivbághském ášramu v Bólá Gúdě. Maháprabhudží mě za něco pokáral, a já se ve své nezralosti cítil uražený. Stáhl jsem se do ústraní, abych ukryl špatnou náladu.

Do ášramu přišel medvědář s medvědem. Prosil Maháprabhudžího, aby mu směl předvést, co medvěd umí.

Maháprabhudží nejprve odmítl.

„Sádhuové se o světskou zábavu nezajímají."

Medvědář se nedal odbýt.

„Gurudéve, přicházím za tebou s nadějí, že ti naše umění udělá radost! Přece bys mě nenechal odejít zklamaného!"

„Dobrá," obměkčil se Mistr. „Předvedeš své umění Mádhavánandovi. Ukaž mu, cos medvěda naučil." Nato mě Maháprabhudží zavolal a přikázal mi, abych se šel podívat na cvičeného medvěda.

„Pane, copak se smí sádhu zajímat o světskou zábavu?" protestoval jsem.

„Jen si sedni a koukej!" přikázal Maháprabhudží, a tak mi nezbylo, než abych koukal, jak medvěd napodobuje pohyby plížícího se zloděje, pak začal tančit a pohyboval se ladně jako skutečná tanečnice. Ani hodina nestačila k tomu, aby nám předvedl všechno, co ho medvědář naučil. Proti své vůli jsem se nechal představením strhnout. Zaplatili jsme chlapíkovi, co si poctivě svým uměním vydělal, a on spokojeně odešel. Chtěl jsem jít zpět do svého pokojíku, ale Maháprabhudží mě zadržel.

„Dobře mě poslouchej, Mádhavo! Tady jsi na vlastní oči viděl, co se dovede naučit divoké zvíře. Jenomže se to nenaučí samo od sebe! Kdyby medvědář medvěda netrénoval a necepoval, myslíš, že by uměl všechno to, co nám tady tak skvěle předvedl? Můžeš si být jistý, že medvědí žák při tom učení občas nějakou slízne. Když z něj chce guru dostat všechno, k čemu má schopnost, ví, kdy může po dobrém, a kdy naopak potřebuje lenoch trochu citelnější poučení. Jedná-li učitel se žákem občas stroze, dělá to pro jeho dobro. A proto se nikdy na gurua nehněvej.

Kůň nepřeskočí překážku bez řádného výcviku. Zlato, stříbro nebo železo nabývají cenu, teprve když jim oheň a rány kladivem dají potřebnou podobu. Dřevo se zhodnocuje tím, že z něho sekera, dláto či nůž vytešou tvar ušlechtilého nábytku. Obyčejnou hlínu začneme považovat za vzácnou, až když ji hrnčíř promění v nádobu, která je v tom největším žáru schopná uchovat vodu chladnou a osvěžující. Stejně tak otesává guru neotesanou, surovou hmotu svých žáků. Než ze žáka vytvoří nádobu schopnou pojmout nektar poznání, nevyhne se tomu, aby s ním občas nezatočil jako hrnčíř s hlínou na hrnčířském kruhu. Dobrý řemeslník zná metodu svého řemesla. A tak i učitel ví, jakou metodou jít na žáky."

Maháprabhudžího slova na mě hluboce zapůsobila. Styděl jsem se za svou odbojnost a nepokoru a prosil jsem Mistra, aby mi odpustil. Maháprabhudží mi položil svou žehnající ruku na hlavu a já se ponořil do stavu blaženosti.

Pane, co si mám počít?

Svámí Bhaskaránanda z jižní Indie byl člověk značně domýšlivý na své vědomosti. Ovládal sanskrt, uměl se kultivovaně vyjadřovat v hindštině i v angličtině. Vůbec byl mistrem slova a svými projevy si získal obdiv mnoha vlivných osobností, dokonce i ministrů a maháráždů. Sláva mu stoupla do hlavy a začal se považovat za siddhjogína, svrchovaného, největšího a nejdokonalejšího jogína v celé Indii. Kamkoli přišel, domáhal se zvláštních poct. Nestrpěl, aby byl vedle něho postaven někdo, kdo by mohl ohrozit jeho prestiž, a všude vyžadoval prostor pouze pro sebe.

Svámí Bhaskaránanda se dozvěděl o Maháprabhudžím a zmocnila se ho žárlivost. Rozhodl se, že za Maháprabhudžím pojede a přede všemi žáky jej přivede do rozpaků. Přijel do Khátú v impale, což byl tehdy nejpřepychovější automobil. Měl na sobě drahocenný oděv, perlový náhrdelník a sandály vyšívané zlatem. Předstoupil před Maháprabhudžího bez pozdravu, jako by byl pánem světa. Čišela z něho vyzývavost: Tak tenhle jednoduchoučký

sádhu si nechá říkat Mahá Prabhu – Svrchovaný Pán? Jestlipak se vůbec kdy sešel alespoň se svrchovaným jogínem? Předvedu mu, co je potřeba k tomu, aby si člověk mohl říkat siddhjogín, nebo dokonce mahá – svrchovaný!

I obyčejný člověk mohl lehce uhodnout, co si asi svámí Bhaskaránanda myslí, natožpak Maháprabhudží. Přesto hosta vlídně přivítal a jediným pohledem rozpustil jeho vnitřní pýchu. Svámího Bhaskaránandu zalil stud a teprve teď se před Mistrem hluboce uklonil.

„Pane, odpusťte mi mou pýchu! Nevěřil jsem, že jste to, co jste. Ani ve snu mě nenapadlo, že ve vaší přítomnosti prožiju tak hlubokou hanbu sám nad sebou! Nebyl jsem si vědom svého ega. Zakládal jsem si na něm. Jediný váš pohled mi ukázal Pravdu. Osvobodil jsi mě, Pane, od pýchy, od světské marnivosti, od nedůstojné touhy po poctách. Nikdy v životě jsem ještě nezakusil takovou radost jako dnes před tvou tváří. Mé srdce je naplněno nektarem.

Co si mám počít, Pane, abych znovu neupadl do osidel máji? Co si mám počít, aby mě znovu nepřemohla ješitnost a ctižádost? Namísto abych dar slova a intelektu užíval pro dobro všech, stavěl jsem je na odiv a učinil jsem z nich sluhy vlastního slavomamu. Pane, ušetři mě hanby, osvoboď mou duši a dej jí ve své milosti splynout s duší svou. Strhl jsi hustý závoj šalby z mého vnitřního zraku. Odplavil jsi kaly z mé antahkarany. Co si mám počít, abych zůstal očištěn?"

„Uvědomuješ si teď rozdíl mezi Prabhu a Mahá Prabhu?" zeptal se Maháprabhudží.

„Nechápal jsem, co je Mahá Prabhu. Rozdíl mezi Prabhu a Mahá Prabhu mi nebyl jasný. Teprve tvůj pohled mi daroval paravidju – nejvyšší poznání. Prabhu, Vesmírný Zákon, je Bůh bez podoby a bez vlastností, Nirguna. Z něho vzešel svět, v něm svět trvá a v něm se opět rozpustí. Jeho mája nás svazuje karmickými pouty, v souladu s jeho zákony si lidé musí nést důsledky svých činů.

Mahá Prabhu je inkarnace Nirguny. Zvěstuje poznání o átmá a paramátmá, udílí dar seberealizace těm, kdo si jej zaslouží. Přestože je átmá součástí paramátmá, je od něho odděleno závojem nevědomosti. Jenom Mahá Prabhu satguru, Svrchovaný Pán, Skutečný Učitel, odstraňuje roušku nevědomosti a vede nás

k vědomí a uskutečnění božské podstaty v nás. Mečem poznání přetíná připoutanost ke světské iluzi a navrací džívátmu domů, k jeho skutečnému Já.

Mahá Prabhu uskutečňuje to, co Nirgunovi bez vlastností není vlastní: Nirguna Prabhu uvrhuje bytosti do vazby existence, kde strádají nesčetným utrpením. Mahá Prabhu před tímto utrpením ochraňuje bhakty, kteří jsou mu oddáni."

Maháprabhudží převzal slovo.

„Posláním světců a mudrců je ulehčovat lidem jejich světské břemeno, a ne se břemenem stávat. Stane-li se duchovní osoba břemenem, je to neštěstí pro celý vesmír. Káže-li sádhu o pravdě, musí jít sám cestou pravdy a oběti. Nečiní-li tak, spíše lidi ze správné cesty svede, než aby je na ni přivedl."

Svá slova doplnil Mistr bhadžanem, v němž objasnil, jak se má chovat správný sádhu.

Sádhuové jak Šiva duchem vznešení
nepředvádějí dům od domu svoje umění.
Nepotřebují potlesk jak potulní akrobati,
nehlášou do světa, že jsou svatí.
Lhostejný je jim přepych a palácová sláva,
nežebrají – Bůh dává vše, čeho se nedostává.
Neohromují lidi magickými triky,
ze žáků nedělají mágovy učedníky.
Nebaží po siddhi a nechlubí se jimi,
nezdobí tělo tretkami marnivými.
Říkají, že jsou světci – a žijí jak světáci!
Což takoví rádobysvětci úctu neztrácí?
Svámí Díp říká: Jen ten nechť je zván Nárájan,
kdo svým žákům dovede předat Pravdu.

„Džívátmá musí projít osmi milióny čtyřmi sty tisíci živočišnými formami, než se zrodí jako člověk," pokračoval Maháprabhudží. „Člověk je obdařen rozumem a schopností rozlišovat, co je dobré a co je špatné. Proto jenom člověk je s to dojít seberealizace. Věčná škoda, věnuje-li někdo své výsostné dary

chamtění po mamonu, po světské slávě nebo touze po nadpřirozených schopnostech. To všechno je mája, šalebný sen. Sen pomíjí. Sen není skutečnost. Lidé omámení májou žijí ve snu, z něhož se probouzejí teprve tehdy, až si uvědomí pomíjivost světa a marnost světských tužeb."

Potom promluvil Mistr o osmi zhoubných drogách.

„Pýcha je droga a stejně jako droga dovede zničit tělo, mysl, jmění, domov a rodinu i společnost. Je nejzákeřnějším nepřítelem člověka a i ti nejodhodlanější jí podlehnou, pokud se nemají neustále na pozoru.

První je droga pýchy na vlastní učenost. Vědátor opojen pýchou nad tím, co ví, je schopen pohlížet spatra na matku, na otce, na učitele i na samého Boha. Pravda je pro něho jen to, co si myslí, že ví. Opojen sám sebou není ochoten poslouchat toho, kdo hovoří o Pravdě – a proto se při vší své učenosti Pravdy nedobere.

Druhá je droga pýchy na majetek a jmění. Mnoho boháčů získalo své jmění na úkor těch, kteří pro ně pracují. Ani podvodu a lsti se nevyhýbají ti, co propadli droze majetku. Hromadit víc a víc, víc přepychu, víc pohodlí, více okázalých vymožeností! Vydat peníze na službu společnosti, na boží účely nebo pro potřebné bližní jim připadá směšné a zbytečné. Nechtějí vidět chudáky, a pokud je vidí, dívají se na ně s větším opovržením než na potulné psy.

Třetí je droga moci. Jakmile člověk propadne pýše na svou moc, je odzvoněno jeho lidskosti. Nejde mu o to, aby z moci svého úřadu upevňoval řád a spravedlnost ve společnosti, ale o to, aby o svou moc nepřišel a měl jí stále víc a víc. Zrakem zamlženým drogou moci a pýchou na svou moc přestává znát každého, o kom si myslí, že je níže postavený než on; byť by to byli i ti, co mu moc svěřili.

Čtvrtá je droga pýchy na kastu a na společenské postavení. Někteří lidé říkají s pýchou: ‚Já jsem bráhman! Já jsem kšatrija!' A z jejich hlasu opilého drogou kastovní pýchy je cítit, jak hluboce opovrhují těmi, koho považují za nízké. Jak nízcí jsou oni sami ve své povýšenosti! Urozenost je daná urozenými činy, nikoli tím, v jaké kastě se člověk narodí.

Pátá je droga pýchy na vlastní rod a národ. Ti, kdo propadnou této droze, prohlašují svůj rod, svůj národ, svou kulturu nebo své náboženství za nejlepší, nejvznešenější, nejušlechtilejší a jediné správné, samospasitelné. Ostatní podle nich nemají právo, nemají pravdu, nemohou se jim rovnat. Rozostřeným viděním vidí jen svůj rod a národ bez poskvrny, zatímco ostatní jim připadají jako skvrny na existenci lidstva.

Šestá je droga pýchy na vlastní krásu. Jsou lidé, kteří se opájejí vnějším vzhledem a své domnělé kráse obětují peníze i čas. Posedlí po tretkách, ozdobách, špercích, nových a nových šatech, zcela zapomínají, že krása člověka spočívá v kráse jeho nitra.

Sedmá je droga žádostivosti. Všichni, kdo mají hmotné tělo, počínaje maličkým mravenečkem a konče Brahmou, propadají droze touhy po protějšku. Žádostivost po partnerovi zatemňuje jejich mysl. Opilí žádostivostí zapomínají upínat mysl k Nejvyššímu, a základní cíl člověka jim zůstává zamlžen.

Osmá je droga alkoholu, opia, hašiše a podobně. To je droga, která znamená zkázu člověka. Rozkládá tělo, mysl, rodinu, společnost. Zpočátku se pošetilci pyšní tím, kolik vypijou, kolik snesou, a netuší, že počátek této drogové závislosti je počátkem jejich konce."

Po této varovné promluvě, kterou se Maháprabhudží obracel na všechny přítomné, shrnul znovu podstatu své řeči, obrácen ke svámímu Bhaskaránandovi.

„Marnivost, ješitnost, samolibost, pýcha jsou nejzhoubnější drogy, nejzákeřnější nepřátelé člověka. Pýcha na sebe bere mnoho podob. Lidé pyšní na své vědomosti jsou nevědomí, neboť ve své ohlušující pýše neslyší Pravdu; pošetilí jsou lidé pyšní na své mládí, krásu a zevnějšek, neboť si neuvědomují, co je pomíjivé a co věčné; na kastovní urozenost jsou pyšní pouze lidé s neurozenými city. A pýcha živená drogou slavomamu může člověka zničit stejně tak, jako jej může zničit alkohol nebo opium.

Světci nejde o slávu. Světec zůstává nepřipoután ke světským hodnotám."

Nato svámí Bhaskarána nanda oslovil Maháprabhudžího jako dvacátého pátého božího avatára a zeptal se ho, zná-li všechny předchozí avatáry.

„Ano," usmál se Maháprabhudží, „znám Brahmu, Višnua, Šivu, Krišnu, Rámu, Ježíše, jsem zajedno s Vesmírným Zákonem, a proto mé vidění a vědění obsahuje vše, co se v kosmu dělo, děje a bude dít. Átmá je nad zrozením a nad smrtí, ale toho jsou si vědomy jen osvícené bytosti. Nevědomí tuto pravdu nechápou. Milost guruova odstraňuje zákal z nevidomých očí, nevědomí prohlédnou a poznají Pravdu."

Svámí Bhaskaránanda položil Maháprabhudžímu mnoho dalších otázek. Na to, co je pravá cesta, Maháprabhudží odpověděl:

„Pravá cesta je cesta sat sanátan dharmy. Cesta, která vede k uskutečnění jednoty mezi átmá a paramátmá. Po celém světě včetně Indie jsou spousty církví a náboženských sekt, které hlásají samospasitelnost vlastní věrouky a popírají všechna ostatní vyznání. Pravá cesta je prosta fanatismu a netolerance. Po této cestě však může vést ostatní jenom ten, kdo sám prošel až na její konec, k cíli – k poznání Nejvyššího. Toto poznání ztělesňuje satguru – pravý Učitel."

Svámí Bhaskaránanda zůstal nějakou dobu v ášramu a s nesmírnou dychtivostí a pokorou naslouchal Mistrovu učení. Poté odjel zpátky na jih Indie, do Andhrapradéše, a zde začal žít prostým a skromným životem, hodným opravdového světce.

Maháprabhudží podstupuje oční operaci

Maháprabhudžího žáci zpozorovali, že něco není v pořádku s Mistrovým zrakem. Naléhali, aby vyhledal lékaře.

„K čemu?" odmítal Mistr. „Na vnějším zraku nezáleží. Důležité je, aby člověk viděl vnitřním zrakem. I kdybych docela oslepl, přece bych věděl, co se děje na zemi i na nebi. A v lidských duších! Nedělejte si starosti s mým fyzickým tělem. Kdo je zakotven v nekonečné blaženosti, má ke svým tělesným stavům vztah jako pouhý divák."

Mistrův oční zákal se zhoršoval a žáci nepřestávali naléhat, aby se Maháprabhudží podrobil operaci. Maháprabhudží nakonec svolil, aby jim vyhověl. Okamžitě bylo dojednáno všechno potřebné v adžmérské nemocnici.

Před odjezdem do Adžméru se s Mistrem přišla rozloučit celá vesnice. Vesničané se lékařů báli, o nemocnicích se šířily hrůzostrašné historky, proto lidé naříkali, že se Mistr z nemocnice nevrátí.

Na klinice Svatého Františka působil známý rádžasthánský neurolog doktor Rám Gópál. Spolu s doktorem Amba Lálem podrobili Maháprabhudžího důkladné prohlídce a shodně dospěli k názoru, že operace je nevyhnutelná.

Maháprabhudží byl odvezen na operační sál a lékaři se chystali k anestezii. Mistr jakékoli umrtvení odmítl. Lékaři znejistěli, ale gurudév je uklidňoval: „Pusťte se směle do práce. Věřte mi, že žádné umrtvení nepotřebuju." Potom se Mistr ponořil do stavu transcendentálního vědomí a přestal vnímat fyzické pocity.

Lékaři dokončili operaci a tu s úlekem zjistili, že Maháprabhudží nedýchá. Začali se modlit a prosit Boha o jeho záchranu. V tu chvíli se Maháprabhudží vrátil k běžnému vědomí a řekl: „To mi tak málo věříte? Nemám zatím v úmyslu opustit tělo navždy. Vzdálil jsem se jenom na dobu operace. Pobyl jsem si mimo tělo trochu déle, než jste předpokládali – a vy už se bojíte, že jsem odešel nadobro! To bych vám přece neudělal."

Když jsem později hovořil s doktorem Amba Lálem, svěřil se mi, že okamžik, kdy Maháprabhudží promluvil, byl nejšťastnější v jeho životě. Oba lékaři považovali za velké požehnání, že mohli Mistra operovat.

Já byl v době operace v Ahmadábádu a dozvěděl jsem se o ní teprve z dopisu od doktora Amba Lála. Psal mi, že se setkal s mnoha sádhuy, ale takovou duchovní osobnost, jako je Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží, ještě nepotkal. V závěru mi sdělil Mistrovo přání, abych za ním okamžitě přijel do Adžméru. Nemeškal jsem a rozjel jsem se za gurudévem. Byl jsem šťasten, že se s ním opět shledávám.

Adžmérští žáci jásali, že se mohou o Maháprabhudžího starat a že ho mohou vídat každý den. V nemocnici bylo neustále plno návštěvníků a Maháprabhudží začal hned po operaci pořádat satsangy. Zúčastnili se jich i ostatní pacienti a nemocniční personál. Byli mezi nimi lidé všech vyznání a zvláštní je, že všichni brali Maháprabhudžího, jako by to byl jejich světec. Muslimové v něm viděli

vtělení Mohameda, křesťané na něj hleděli jako na vtělení Kristovy lásky, sikhové mu naslouchali, jako by k nim promlouval sám Guru Nának. V jeho přítomnosti pociťovali všichni lidé naplnění života. A Maháprabhudží přijímal každého s milujícím srdcem. Jeho slova zněla vyznavačům různých náboženství, jako by citoval jejich svatá písma.

Maháprabhudžího fotografie

Když byl Maháprabhudží v Adžméru, prosilo jej mnoho bhaktů, aby se dal vyfotografovat, protože v té době ještě žádná Mistrova fotografie neexistovala. Přišel fotograf, připravil si aparát a začal fotografovat. Když snímky vyvolal, zjistil, že na nich není nic než bílé světlo. Zmátlo ho to, protože si nebyl vědom žádné technické chyby. Zkontroloval přístroj a pokusil se o Mistrovu fotografii znova. Výsledek byl stejný jako poprvé. Z vývojky se vynořil prázdný papír.

Fotograf začal zoufale prosit: „Mistře, smilujte se, dopřejte mi vyfotografovat váš božský obličej! Žáci na vás chtějí mít památku a já si potřebuju vydělat na živobytí."

Maháprabhudží odpověděl: „Fotografie je kousek papíru. Není důležité, aby mě žáci měli na papíře; důležité je, aby mě měli na mysli a v srdci." Potom přece jen svolil, aby fotograf pořídil tři snímky.

Jaký byl fotografův údiv, když snímky vyvolal! Na každém z nich se Maháprabhudží zjevil v jiném stáří: na jednom jako mladý muž, na druhém tak, jak vypadal v současnosti, a na třetím jako starý člověk.

Oceán milosti

Jednou se na Maháprabhudžího satsangu objevil neznámý člověk. Uctivě pozdravil, usedl a poslouchal. Satsang skončil a ti, co zůstali v ášramu přes noc, se chystali ulehnout ke spánku. Zůstal tu i onen neznámý. Když zjistil, že ostatní spí, sebral několik dek, podušek, nějaké nádobí a plížil se pryč. Služba ho chtěla zadržet, ale Maháprabhudží jim pokynul, aby ho nechali.

„Je to chudák. Sebral deky, protože se ocitl v nouzi. Nechte ho a nepřivádějte ho do rozpaků. My nezchudneme, když přijdeme o pár dek. Jeden něco přinese, druhý odnese. Nic nikomu nepatří, držte se pravdy a mějte na mysli Boha."

Maháprabhudží měl s chudáky nesmírný soucit. Zloděje nechal v klidu odejít.

Perly mály

Jednou v lednu jsem seděl ve svém pokojíku v šivbághském ášramu v Bólá Gúdě, když tu mě Maháprabhudží zavolal a zeptal se: „Mádhavánando, nepotřebuješ málu?"

„Právě jsem, Pane, přemýšlel, kde bych si ji opatřil!"

Mistr mi podal málu. „Tady máš a užívej jí, jak nejvíc můžeš."

V duchu jsem se ptal, kde se ta málá vzala? Mistr u sebe mály nenosil. Ale pak jsem si tím přestal lámat hlavu a těšil jsem se z požehnání, kterého se mi dostalo z Mistrovy ruky.

Večer jsem šel za Maháprabhudžím a svěřil jsem se mu se svou otázkou: „Pane, někteří lidé považují málu za zbytečnost. Připadá jim směšné posunovat korálky, zatímco myšlenky bloudí po světských záležitostech. Lepší prý by bylo odložit málu a posunovat perly duchovních myšlenek."

„Nemají pravdu, Mádhavánando," řekl Mistr. „Samozřejmě se mnoha bhaktům stává, že se jim myšlenky toulají kdovíkde. Přesto by měli nechat korálky mály proklouzávat mezi prsty. Vezmi si například krejčího: Dáš mu látku na šaty a krejčí se pustí do šití. Šije a přitom se mu toulají myšlenky. Přesto píchá jehlou, a než se naděješ, má oblek ušitý. Když budeš trpělivě posunovat kuličky mály, myšlenky se ti časem zklidní a uvidíš, že dojdeš cíle.

Cvičení s málou osvobozuje od karem. Kdo cvičí s málou, může očekávat brzké osvobození. Není-li mu osvobození souzeno v tomto životě, narodí se znovu ve šťastné, duchovní rodině, aby mohl rychle pokračovat po duchovní cestě. Bude žít v dostatku a v úctě. A to jsou plody mály. Proto neustávej cvičit s málou."

Sužovala mě ještě další otázka: „Pane," zeptal jsem se, „čím to, že se nám při cvičení znovu a znovu vynořují negativní myšlenky,

ačkoliv se je snažíme zahnat, a pozitivní myšlenky se rozutečou, ani nevíme jak, ačkoliv se je mermomocí snažíme udržet v mysli?"

„To je, Mádhavánando, božská mája," vysvětloval Mistr. „Člověk se mermomocí snaží udržet peníze, a rozutečou se mu, ani neví jak. Naopak o prach a o špínu nestojíš – ale jakmile jeden den nezameteš, začneš se brodit ve smetí. Nabere se, nevíš odkud.

O čistotu musíme usilovat každý den, neustále, ukázněně. Nepodlehnout zahálce. Zahálka je zhouba.

Ale pozor! I usilování je dvojího druhu. Lidé dovedou být velmi usilovní, pokud jim jde o vlastní prospěch – často se přitom neštítí pletich, podvodů a nehledí na to, škodí-li druhým. Říkám-li, že musíme usilovat, mám na mysli úsilí, které ostatním prospívá a nám pomáhá postupovat na duchovní cestě.

Na tomto světě můžeme dosáhnout všeho, usilujeme-li o to. Jenom nepropadnout zahálce a udržovat duchovní čistotu!"

Kontrola mysli

Příštího dne seděl vedle mne na satsangu pandit Šíládhar Vidjálanka z Varánasí. Když přišly na řadu otázky, zeptal se Maháprabhudžího:

„Cvičím jógu mnoho let. Denně vstávám pravidelně ve čtyři hodiny, modlím se, medituju, opakuju si mantru, zpívám bhadžany, ale ještě se mi nepodařilo dojít klidu mysli. Při duchovních cvičeních se mi myšlenky toulají dokonce víc než při jiných činnostech. Snažím se dostat mysl pod kontrolu, ale pořád se mi to nedaří. Mistře, poraďte mi, co mám dělat. Je vůbec možné stát se pánem mysli? Jak na to? Jaká technika je nejúčinnější?"

Maháprabhudží řekl s úsměvem: „Můj milý pandite, mysl je ohromná podvodnice. Navíc je to despota, který má k dispozici spoustu sluhů, jako je vášeň, připoutanost, chamtivost, smutek, radost, strach, žárlivost, závist a podobně. Duchovní cvičení je jediná zbraň, jakou tuhle armádu můžete přemoci. Jenomže jakmile na záškodníky začnete útočit, napadnou vás s dvojnásobnou silou. Rádi by do své moci dostali zejména duchovní osoby. K vítězství vám dopomůže gurudév. Pandite, až zítra ráno usednete k meditaci,

pokuste se svou mysl soustředit na mne. A pak mi přijďte říct, jak jste pochodil."

Příštího dne ráno se pandit uklonil před Maháprabhudžího obrazem a svěřil mu svou mysl. Nepřátelská armáda scestných myšlenek zmizela před Světlem Vesmíru tak, jako mizí hvězdy, když vyjde slunce. Pandit byl blažený a hned po meditaci běžel Maháprabhudžímu poděkovat:

„Mistře, ještě nikdy se mi nepodařilo uvést při meditaci mysl do tak nádherného klidu jako dnes. Byl jsem prostoupen a obklopen vaším Světlem. Kouzlo!"

„Žádné kouzlo," usmál se Maháprabhudží. „Důležité je, aby při vašem cvičení byl vnitřně přítomný gurudév. Božská síla satgurua vnáší do žákovy mysli klid."

Satsang beze slov

Jednou započal Maháprabhudží satsang časně ráno před rozbřeskem v požehnané hodině brahmamuhurta. Přišlo jej pozdravit množství bhaktů; přinášeli květinové mály, ovoce a jiné drobné pozornosti. Každý dostal prasád a za zpěvu bhadžanů a kírtanů se šel posadit, kde našel volné místo. Atmosféra byla naplněná radostí.

Na každém satsangu zvolil Maháprabhudží nějaké hlavní téma a to se snažil žákům ozřejmit. Tentokrát ohlásil, že bude mauna satsang – satsang beze slov. Při satsangu beze slov si každý přítomný pomyslí v duchu nějakou otázku a na tu mu gurudév za chvíli v duchu odpoví.

Všichni jsme vzhlédli k Maháprabhudžímu a on shlížel k nám očima plnýma laskavosti a lásky. Potom zvedl pravou ruku a ukazováček si položil na ústa. Seděli jsme tiše a nehybně, ponořeni do vnitřní radosti. Všudypřítomný a vševědoucí naplnil hlubiny všech duší láskou a mírem a z onoho míru se po chvíli začalo vynořovat božské poselství.

„Átmá a paramátmá jsou Jedno. Lidská dharma je Jedno. Brahma je Jedno. V Jednom se jednoho dne opět vše rozpustí. Vše má počátek v Jednom a do Jednoho se opět vrátí. Zdroj veškerenstva je v Jednom.

Ono Jedno je dokonalé a nesmrtelné. Je pouze Jedna Pravda a různé cesty, které z ní vycházejí, se znovu sejdou v ní jediné."

To bylo poselství určené všem. Kromě toho dostal každý zvláštní poselství určené přímo jemu.

Přítomným politikům bylo připomenuto: „Nepropadejte opojení z moci. Mějte na paměti, že vaší dharmou je služba lidem. Jděte příkladem, protože malí dělají to, co vidí u velkých, a obyčejní lidé se snaží napodobovat ty slavné. Plní-li vedoucí politici dharmu, bude ji plnit i lid."

Bohatí slyšeli, jak k nim v nitru promlouvá gurudévův hlas: „Bohatství není všechno. Nedejte se klamat májou peněz. Až budete odcházet ze světa, nevezmete si s sebou nic než své karmy. Sloužíte-li svým bohatstvím obecnému blahu, chudým a potřebným, sloužíte tím Bohu. Jediné bohatství, které vám zůstane po smrti, jsou plody nezištné služby."

Silákům kladl Mistr na srdce: „I tělesná síla je dar od Boha. Nezneužívejte jej, neubližujte živým tvorům. Sílu dostáváte proto, abyste ochraňovali slabší a bránili pravdu."

V nitrech jogínů se ozvalo: „Jóga je znovusjednocení individuální duše s Duší Vesmírnou – s Bohem. Budete-li cvičit jógu s pevným odhodláním, dosáhnete Jednoty, po které toužíte."

Pandité zabývající se studiem véd uslyšeli: „Jediná pravda je Bůh. Svět je pomíjivá iluze a vy trpíte v jejích poutech."

Vyznavačům gájatrí mantry bylo řečeno: „Gájatrí mantra je vznešená a mocná. Plní přání na tomto světě i ve světech jiných. Má-li však opravdu sloužit božímu stvoření a vám samým, uvědomte si, že jenom satguru vás může naučit správnému užívání manter."

Vyznavači Šakti byli poučeni: „Šakti je mahámája, velká iluze. Získáte od ní světská potěšení, avšak mókšu vám může dát pouze satguru."

Vyznavačům Boha v lidské podobě bylo řečeno totéž, co vyznavačům Boha bez podoby: „Jsem sarguna i nirguna – nic není mimo mne."

Svámiové, kteří se Bohu chtěli přiblížit skrze modlitbu, uslyšeli: „Modlitba je výživou duše. Modlitba posiluje v boji proti egu, nejzákeřnějšímu nepříteli duchovně hledajícího."

V srdcích křesťanů se ozvalo: „Držte se věrně Ježíšovy cesty. Pěstujte v sobě jeho lásku, soucit a schopnost odpouštět. Následujte jeho příkladu, a dojdete cíle."

Sikhové uslyšeli: „Guru Nának je boží vtělení. Loď jeho jména vás přepraví přes oceán světské existence. Zpívejte jeho jméno."

K muslimům promlouval vnitřní hlas: „Alláh je Bůh jediný, který existuje v mnoha podobách a je nazývám mnoha jmény. Žije v srdcích všech bytostí. Modlete se k němu a neubližujte jiným, neboť i v jejich srdcích sídlí Alláh."

Pársové slyšeli: „Uctívat oheň znamená uctívat gurudéva. Podstatou ohně je obracet vše v oheň – stejně tak gurudév obrací žáka v oheň sebepoznání a sebeuskutečnění."

Buddhistům zněla v duši slova: „Dodržujte pravidla buddhismu, následujte příklad Buddhy. V tom je vaše osvobození."

Kšatrijové slyšeli: „Nejsvětější povinností člověka je ochraňovat život. Zabíjet nevinné tvory, ubližovat bezbranným znamená porušovat lidskou dharmu. Kdo porušuje dharmu, je ztracen a zatracen."

Vajšije vnitřní hlas nabádal: „Oprostěte se od chamtivosti, nepropadejte sobectví, nepodvádějte. Škoda, kterou způsobíte jiným, dopadne zpět na vaši hlavu."

Šúdrům bylo zvěstováno: „Nepovažujte se za nižší, než jsou ostatní. Dharma služby je ze všeho nejvznešenější. Sloužíte-li poctivě a s láskou, jste vznešení jako všichni, kdo dodržují dharmu."

Ženám se dostalo povzbuzení: „Jste základy, na nichž stojí dům. Ve vás se projevuje bohyně Lakšmí, ochránkyně pohody a prospěchu. Vy přivádíte na svět vědce, hrdiny, krále i světce. Jste největší síla na světě, protože dáváte život."

Studenti byli vybídnuti: „Usilujte o vzdělání neúnavně a se sebeodříkáním. Služte svými vědomostmi ostatním. Lidé, kteří vědí, jsou vážení. Vědění však užívejte jenom k obecnému dobru."

Všichni přítomní pak v duchu uslyšeli slova moudrosti určená každému člověku.

Nic vám nepatří. Držte se pravdy a mějte na mysli Boha.
Smyslem lidského života je cesta k osvobození. Vydejte se po ní.
Člověk přichází na svět sám a sám jej bude opouštět. Pomoc a naděje spočívá v Bohu.
Veškeré utrpení pochází z nevědomosti.
Všechno jednou skončí. Skutečný význam věcí vám může objasnit jenom skutečný Mistr. Proto se řiďte jeho radami.
Radost i bolest přijímejte jako boží požehnání.
Ovládejte své smysly, mysl i rozum.
Cvičte se v mlčení. Mlčením se posilují ctnosti.
Nepomlouvejte ostatní a nepřipojujte se ke klevetným rozhovorům.
Nehřešte. Bůh je všudypřítomný a vševědoucí, žádný čin před ním nezůstane utajen.
Nebuďte sobečtí.
Nelžete, mluvte vždycky pravdu.
Buďte střídmí v jídle.
Alespoň jednou denně zhodnoťte své činy.
Nežeňte se za hmotnými statky. Nic na světě nepatří vám ani nikomu jinému.
Nemarněte čas ve špatné společnosti. Vyhledávejte satsang.
Nepolevujte v plnění své dharmy.
Sebeuvědomění a pokorná oddanost vedou ke svobodě.
Neúnavné usilování o dobro je váš nejlepší přítel; zahálčivá pohodlnost je váš největší nepřítel.
Co jsi dnes zasel, zítra sklidíš.
Jednejte podle pravého poznání.
Podstata veškerých náboženství je stejná a jedna jediná: Bůh.
Spatřujte Boha ve všem.
Probuďte se, bratři a sestry! Uvědomte si svou povinnost a plňte ji. Já jsem ten, kdo existuje ve všech světech, jsem zdrojem Světla, které k vám vysílá své paprsky. Meditujte na mne, a budete osvobozeni.

Maháprabhudží se zjevil každému v té podobě, v níž ho ten či onen uctíval, a skrze svaté symboly jeho víry zvěstoval mu jedno jediné poselství boží. Potom sundal ukazováček z úst a promluvil s úsměvem:

„Jsem ve vás a vy jste ve mně. Meditujte na svého duchovního Učitele, modlete se a opakujte oddaně jeho jméno. Usilujte o poznání a snažte se dojít svého duchovního cíle. Poslouchejte gurudévova slova. Só ham – já jsem Pravda, Poznání, Vědění, Dokonalý Satguru, Vědomí Vesmíru, Věčné Světlo." Nato Maháprabhudží zazpíval bhadžan.

Satguru jako Indra hřmí,
aby probudil spící vědomí,
déšť Pravdy sesílá na úhor duše.
Král, žebrák před ním jedno jsou,
ten i ten pod jeho ochranou
je zbaven hrozby trijatápu.
Od nikoho nic nežádá,
jen rozdává, jen rozdává,
mimo strach, závist, žárlivost,
hněvu prost, skvostný, velkolepý,
ten, na nějž medituje Šiva.
Vnitřní i vnější prostor
plní nicnechtěním, mírem,
Pán nad vesmírem.
Neotřesitelný jako velehora Méru,

proměny nad ním nemají moc,
přichází bhaktům na pomoc,
přetíná pouta karem a labuť osvobozená vzlétá.
Ze světa pravdy sestoupil, aby oddané vykoupil.
Šrí Díp říká: Hluboce se skláním
před satguruem.

Potom Mistr pokračoval: „Ve vnějším vesmíru je to slunce, které dává světlo planetám a rozdává teplo. Všechny živé bytosti ozařuje jediné slunce. Podobně já, věčné, živoucí Vědomí, dokonalé Světlo Boží, prostupuji vše hybné i nehybné, zářím venku i uvnitř, svítím skrze slunce, měsíc a hvězdy, skrze Brahmu, Višnua a Šivu, skrze veškeré božské inkarnace, skrze mudrce a světce. Jako jediná všemohoucí síla Života jsem obsažen ve všech božích projevech.

Byl jsem na začátku a nebylo nic kromě mne. Budu neustále a na konci nebude nic kromě mne. O tom hovoří védy a veškerá svatá písma."

Přítomní naslouchali Maháprabhudžímu se soustředěnou pozorností, neboť v jeho slovech a v jeho hlase byla sjednocující božská láska. Břemena světských starostí, úzkostí a obav přestávala tížit mysli, rozplývala se dvojnost a rozdělování, hinduisté, muslimové, sikhové, křesťané, buddhisté, džinisté, pársové – všichni cítili, že skrze Maháprabhudžího k nim promlouvá jejich Božský Mistr. Maháprabhudží se stal každému symbolem Opravdového Náboženství, náboženství lásky a dobra.

Satsang skončil a lidé se rozcházeli. Vyzařovala z nich radost, v duši si odnášeli osvobozující jas, požehnání a vděk vůči Maháprabhudžímu.

Maháprabhudžího mahásamádhi

V březnu roku 1963 jsem pobýval v áśramu Sábarmatí a tu jsem dostal od Mistra dopis, v němž mě vyzval, abych za ním co nejdříve přijel a přivezl mu bavlněný šál. Byl jsem šťastný, že mu mohu splnit nějaké přání, protože nikdy předtím mě o nic nepožádal. Jeden z mých žáků, doktor N. D. Bhatt, poprosil, může-li materiál na šál obstarat on. Přinesl celý štoček bavlněné látky, dali jsme

z něho zhotovit přehoz a pak jsme se vypravili do Khátú. Přijeli jsme do áśramu o svátcích hólí a s velkou radostí jsme pozdravili Maháprabhudžího. Požehnal nám a poděkoval za šál.

Rád bych zde udělal malou odbočku a vyprávěl vám, jak vznikly svátky hólí. Kdysi dávno žil v Indii král Hiranjakašjap. Jako mnoho jiných tvorů toužil po nesmrtelnosti a snažil se ji získat tvrdou askezí. Jednoho dne uslyšel hlas: „Jakou siddhi si přeješ, králi?"

„Přeji si," prohlásil král, „abych nezemřel ani ve dne, ani v noci, ani v domě, ani venku, abych nebyl zabit ani člověkem, ani zvířetem, ani žádnou zbraní."

Hlas odpověděl: „Staniž se."

Král byl spokojen. Domníval se, že teď už nemůže nic ohrozit jeho život, a propadl pýše. Jeho zpupnost se nezastavila ani před Bohem.

„Já jsem Bůh!" prohlásil. Všem svým poddaným přikázal, aby uctívali jen jeho jediného a nikoho jiného. Zakázal veškeré modlitby, obřady a bohoslužby a sám chodil v převlečení krajem, aby se přesvědčil, je-li jeho příkaz dodržován.

Na jedné ze svých procházek přistihl král starou hrnčířku, jak se úpěnlivě modlí k Bohu.

„Co se to opovažuješ!" obořil se na ni. „Copak nevíš, že jsem zakázal vzývat kohokoli jiného než mne? Já jsem váš bůh! Já rozhoduju o vašich životech! Já vám dávám všechno, co potřebujete! Řekni, co ti chybí a oč tak zoufale prosíš nějakého boha!"

„Odpusť mi, králi," vypravila ze sebe hrnčířka v slzách. „Prosím o záchranu pěti životů. Dala jsem sušit na slunce hliněné nádoby na vodu. Do jedné z nich vlezla kočka a přivedla na svět čtyři koťátka. Večer jsem dala nádoby vypálit, a teprve teď jsem si uvědomila, že jsem bezmyšlenkovitě strčila do pece i kočku s koťaty. Prosím Boha, aby ty nevinné tvorečky zachránil."

„To si schválně počkám, až otevřeš pec," ušklíbl se král. „Chci vidět, jestli ti ten tvůj pámbu vyhoví, když se k němu tak úpěnlivě modlíš. Ale pamatuj si: Jestliže budou kočky uhořelé, uhoříš taky."

Příštího dne pec vychladla a hrnčířka začala vyhrabávat popel. Král ji opovržlivě sledoval. Stará žena vytáhla třesoucíma se rukama nádobu s kočkou a koťaty. A co nevidí! Kočka i koťata

jsou naživu, mláďátka se mají k světu, cucají maminčino mléko a strkají do sebe čumáčky.

„Zaplať Pán Bůh!" zvolala žena. „Děkuju ti, Bože, že jsi ta ubohá zvířátka zachránil. Děkuju ti, že jsi mě ušetřil strašné karmy a že nemusím pykat za to, že jsem svou nedbalostí zahubila pět živých tvorů."

Král beze slova naskočil na koně a tryskem odjel.

Král Hiranjakašjap měl velice zbožného a duchovně založeného syna Prahláda. Chlapec vysedával v modlitbách, a neznabožského otce to popouzelo. Vyhrožoval synovi, trestal jej, ale Prahlád nedbal a dál opakoval boží jméno.

Král šel ve své uražené pýše tak daleko, že se pokusil syna sprovodit ze světa za to, že jej neuznával za Boha. Přikázal shodit chlapce do moře v místech, kde se to hemžilo žraloky. Ale Prahlád vyplaval na břeh živý a bez úhony. Rozlícený král poručil, aby byl syn zaveden do džungle mezi divoké slony – ale zvířata Prahláda uctivě obešla a zmizela v houští. Nelítostný otec dal syna shodit ze skály, ale i tentokrát byl Prahlád zázračně zachráněn.

Král, pokořovaný novým a novým neúspěchem svého krutého záměru, nemyslel na nic jiného, než jak zvítězit nad synem a zbavit ho života. Měl sestru Holiku. Holika byla obdařena zvláštní nadpřirozenou schopností – nemohl jí ublížit oheň. Král sestře poručil, aby vzala chlapce do náručí a usedla s ním na hranici. Hranici dal podpálit. Domníval se, že Holice se nic nestane, a syn že uhoří. Jenomže Bůh ochraňuje ty, jež jsou mu oddáni – a tak uhořela Holika, zatímco chlapec zůstal naživu. Holika zneužila nadpřirozené schopnosti, a doplatila na to životem.

Král, nepříčetný vztekem, dal na dvoře svého paláce doruda rozžhavit železný sloup, před západem slunce zavolal svého syna a řekl: „Tvrdíš-li, že Bůh je všude, pak je i v tomto sloupu. Jdi a obejmi Boha ve sloupu!"

„Přeje-li si Bůh, abych zůstal naživu, nemůže se mi nic stát," řekl chlapec a vykročil směrem ke sloupu. Když se k němu přiblížil, viděl, že planoucí rudá barva není rozpálené železo, ale miliony malých rudých mravenečků, kteří pobíhají nahoru a dolů. Rozevřel náruč. V tom okamžiku se sloup rozpukl vedví a vystoupilo z něj

obrovité, podivné stvoření. Od pasu nahoru vypadalo jako lev, od pasu dolů jako člověk. Objalo chlapce a řeklo něžně: „Neboj se, synáčku, přišel jsem ukončit tvoje utrpení."

Nato se netvor obrátil k vyděšenému králi. Hiranjakašjap se dal na útěk a netvor za ním. Dostihl jej přesně na prahu paláce a mrštil jím o zem.

„Odpověz! Jsi uvnitř domu, nebo venku?"

„Ani uvnitř, ani venku," úpěl král.

„Je den, nebo noc?" ptal se podivný tvor dál.

„Ani den, ani noc," naříkal král.

„Jsem zvíře, nebo člověk?"

„Ani zvíře, ani člověk."

„Jsem Narsingh – Lví muž." Nato Narsingh ukázal drápy a znovu se zeptal: „Je to zbraň?"

„Není," musel přiznat král, zmáčený potem hrůzy.

„Pak tedy věz, že nezemřeš ani ve dne, ani v noci, ani v domě, ani venku, nezabije tě ani zvíře, ani člověk, ani zbraň, a přesto zemřeš, protože si nezasloužíš, aby tě země déle nosila!" Nato se Narsingh vrhl na krále a roztrhal jej.

Když Prahlád dospěl, začal spravedlivě a moudře vládnout zemi. Bůh vedl jeho kroky.

Koncem února se v Indii oslavuje hólí, aby si lidé připomněli, jak skončí ten, kdo zneužije svých siddhi.

Uprostřed vesnice se postaví dva stromy: větší představuje Holiku, menší Prahláda. Celý měsíc se oslavuje, tančí, zpívá a o úplňku je strom Holiky spálen. Rozdává se cukroví a lidé po sobě stříkají veselými, jasnými barvami na znamení radosti nad tím, že dobro zvítězilo.

Ale vraťme se zpátky k událostem v Khátú. Maháprabhudží mě časně ráno zavolal do svého pokoje, a jak už jsem popsal v úvodu k této knize, oznámil mi, že pátého prosince v pět hodin ráno opustí tento svět.

Nebyl jsem schopen tomu uvěřit, ale Maháprabhudží mě pobídl: „Rychle, řekni mi svoje největší přání, ať potom nelituješ, že jsi promeškal příležitost."

Pomodlil jsem se a vzhlédl jsem k Mistrovi: „Pane, dopřej mi, abych byl na tebe neustále soustředěn, ať jsem kdekoli. Požehnej všem svým bhaktům a ve své všemohoucnosti je doveď do věčné blaženosti. Tolik bych si přál, aby se k tobě obracely miliony a miliony lidí, abys jim všem požehnal a osvobodil je od utrpení."

Maháprabhudží mi položil svou žehnající ruku na hlavu a ujistil mě: „Synáčku, Světlo mé pravé podoby tě bude neustále provázet. Budu tě ochraňovat vždy a za všech okolností. Splní se ti každé přání."

Potom jsem opakoval svou dávnou prosbu: abych směl napsat Mistrův životopis. Maháprabhudží souhlasil. Byl jsem nevýslovně šťastný. Na druhé straně mě tížila předpověď Mistrova odchodu. Možná že mě gurudév jenom zkouší, utěšoval jsem se v duchu. Maháprabhudží věděl, nač myslím, a pokáral mě: „Víš, že se vždycky stalo všechno, co jsem řekl. Připrav se, že odejdu přesně tak, jak povídám. Ale budu stále s vámi. Kdekoli se na mě bhaktové soustředí, budu s nimi a budu je ochraňovat."

Teprve když jsem od Maháprabhudžího odešel, propadl jsem hlubokému smutku. Nedovedl jsem si představit, že bych nevídal Mistrovu milovanou tvář a neslyšel jeho hlas. Často jsem si představoval, že já odejdu první anebo že opustíme svět společně. Chtěl jsem být ušetřen utrpení žít bez něho. Osud však často rozhoduje o věcech jinak, než bychom si přáli.

Vrátil jsem se s doktorem Bhattem do Ahmadábádu. Celý další měsíc jsem měl spoustu práce. Dostal jsem pozvání, abych se šel podívat na pozemek v pálijském okrese nedaleko města Rání. Pozemek ležel na kopci – dříve patřil panu Dharma Nárájanovi, ministru maharádži. Zalíbil se nám a uspořádali jsme tam mnoho pěkných satsangů.

Po šesti měsících mě Maháprabhudží znovu upozornil na svůj blížící se konec. Potom opakoval stanovené datum dva měsíce předem a nakonec čtrnáct dní před mahásamádhi rozeslal dopisy a telegramy žákům.

Do Khátú se sjely tisíce lidí. Maháprabhudží pořádal každý den satsangy. Vaidja Ášá Rám, ájurvédický lékař, Mistra prohlédl čtvrtého prosince a řekl mi, že Maháprabhudží je v naprostém

pořádku a nic nenasvědčuje tomu, že by měl opustit tělo. Jeho zdravotní stav je doslova vynikající.

Potom lékař požádal Mistra, aby směl odjet do práce.

„Doktore," řekl Maháprabhudží, „zítra odcházím. Vyčkejte tu do té doby."

Pan Ášá Rám nevěřil a odjel jako ještě několik dalších žáků. Všichni toho dodnes litují.

Maháprabhudží v těch dnech vypadal jako vítězný král. Obklopovalo ho světlo, zářil svěžestí a mládím, ačkoliv mu bylo sto třicet pět let.

Pátého prosince ve čtyři hodiny ráno jsem měl v meditaci nádhernou vizi. Viděl jsem Maháprabhudžího, jak u mě stojí a říká: „Odcházím do satjalóku, podívej, už pro mě přicházejí moji průvodci. Ohlédni se, stojí za tebou."

Ohlédl jsem se a spatřil jsem čtyři božstva v podobě Višnua. „Pane Vesmíru," ozývalo se z jejich úst, „jsi očekáván, nemeškej a pojď, chystá se ti velká oslava na uvítanou."

Podivil jsem se, že vidím čtyři Višnuy, ale Mistr mi vysvětlil: „To není Višnu, to jsou jen jeho poslové. Všichni obyvatelé Višnulóku vypadají jako Višnu. V Šivalóku mají podobu Šivy a v Brahmálóku Brahmy. Obyvatelé každé vesmírné roviny se podobají svému Mistrovi."

Tu se obklopen září snášel dolů trůn vykládaný perlami a drahokamy. V prostoru zněly nádherné písně gandharvů na oslavu gurudéva. V každém z lóků byl Maháprabhudží zahrnován květinami, ve Višnulóku mu skvostná bohyně Lakšmí vložila na hlavu věnec a na krk zavěsila květinovou málu. V Šivalóku zatančili na jeho počest Šiva a Párvatí tanec tandava. Konečně přišel Maháprabhudží do satjalóku. Velkolepé světlo zaplňovalo nekonečný prostor – jako by tu zářilo tisíce sluncí, ačkoliv v satjalóku ani slunce, ani měsíc nejsou.

Satjalók naplňuje věčná blaženost – ánanda. Není tu místo pro dvojnost a rozpory. Není tu zima ani horko, bolest ani radost, světlo ani tma. Vše je prostoupeno zvukem Óm. *Óm satja brahma šrí Díp paripúran Nárájan namaha!* Odsud se šíří rezonance Óm i do ostatních rovin vesmíru.

V meditaci jsem se dostal mimo své fyzické tělo a na okamžik jsem byl svědkem těchto úkazů. Potom se všechno rozplynulo a já se opět ocitl v běžném stavu vědomí.

Ve středu 5. prosince roku 1963 započal časně ráno v Dévadúngarí sanjás áśramu satsang jako obvykle. Maháprabhudží rozdal prasád. Deset minut před pátou hodinou řekl přítomným: „Moji drazí, máte-li ještě nějaká přání, vyslovte je, protože zanedlouho se s vámi rozloučím."

Bylo ticho. A pak ze všech úst vyšla jediná otázka: „Mistře, ty nás opouštíš?"

Maháprabhudží všem požehnal: „Nebojte se, jste se mnou a já jsem s vámi. Má duše je nezničitelná a nesmrtelná. Smrtelné je pouze tělo složené z pěti prvků. Tělo zaniká podle nesmlouvavého přírodního zákona, ale věřte, že zůstávám s vámi, i když ne v tomto těle.

Ukážu se ještě jednou i těm bhaktům, kteří tu dnes nemohli být s námi.

Lidstvu nadcházejí těžké časy. Světa se zmocňují destruktivní síly, zpupnost a bezvěrectví. Alespoň vy setrvejte ve víře, buďte pevní a neopouštějte cestu Pravdy. Nic vám nepatří, držte se Pravdy a mějte na mysli Boha."

Po těchto slovech přesně v pět hodin ráno zazpíval Maháprabhudží Óm. Pána a apána se spojily v jeho těle a vzestoupily k brahmarandhře. Všichni přítomní slyšeli, jak Óm prochází Mistrovým tělem, stoupá k sahasrára čakře a skrze ni vychází ven. Srdce se zastavilo a tělo začalo chladnout. V obličeji však dále zářil Jeho něžný úsměv. Takto odcházejí ze světa světci, kteří v sobě uskutečnili Boha. Opravdoví jogíni.

Jak Maháprabhudží slíbil, zjevil se v den mahásamádhi všem bhaktům, kteří se s ním nemohli přijít rozloučit osobně. Mistrovo tělo bylo pohřbeno až za několik dní, protože mnoho žáků chtělo gurudéva vidět hmotného, třebaže se jim zjevil na rozloučenou. Až do pohřbu zůstalo tělo nedotčeno rozkladem. Pak byl Mistr pochován tam, kde si zvolil.

Pohřbu se zúčastnily tisíce bhaktů, jogínů a svámiů z celé Indie. Čtrnáct dní se zpívaly duchovní písně na počest Mistra. Ve Šrí

Dévadúngarí sanjás áśramu byl umístěn Maháprabhudžího mramorový pomník. Dodnes sem přicházejí bhaktové prosit o světcovo požehnání.

Byl jsem Maháprabhudžího odchodem zdrcen, přestože jsem věděl, že je se mnou. Má bolest se vylila do bhadžanu, v němž Mistra prosím, aby mi ukázal svou milovanou podobu. Za několik dní se mi Maháprabhudží zjevil v meditaci a přikázal mi, abych ve své rodné vesnici, v Nipalu, vybudoval áśram.

„V áśramu bude přebývat má božská síla a budu plnit přání bhaktů, kteří sem přijdou s čistým srdcem."

Neprodleně jsem odjel do Nipalu a začal hledat vhodné místo pro áśram. Nakonec jsem se rozhodl pro pozemek u řeky na západ od vesnice. Stál tu rozložitý tamarind, pod kterým vesničané obětovali zvířata. Chtěl jsem tomuto krvelačnému zvyku učinit konec, a tak jsem si umínil, že áśram postavím právě tady.

Zpočátku se vesničané bouřili a pokračovali v obětech potají. Báli se, že jinak by se na ně bozi rozzlobili a seslali na vesnici nějakou pohromu. Snažil jsem se jim vysvětlit, že zabíjení živých tvorů jim žádný prospěch nepřinese, naopak že utrpení, které způsobují, dopadne zpátky na jejich hlavy. Všechno marné, pokračovali ve svých praktikách dál, abych o tom nevěděl. Nakonec jsem dal na obětní popraviště postavit Šivův lingam. Úcta k Šivovi se s krvavými obětmi neslučuje.

Celý měsíc před tím, než byl Šivův lingam vztyčen, nepadla z nebe ani kapka deště. Vesničané byli zoufalí, báli se, že přijde hladomor. Ve chvíli, kdy se Šivův lingam ocitl na obětišti, spustil se z nebe životodárný déšť. Úroda byla zachráněna. Teprve teď přestali vesničané věřit krvavým obětem a vzdali se zabíjení zvířat. Chodili dál pod rozložitý tamarind, protože sem byli zvyklí chodit, ovšem už ne proto, aby připravovali nevinné tvory o život, nýbrž na satsangy, poslouchat slova Maháprabhudžího poselství.

Snažil jsem se, jak nejlépe jsem dovedl, vnášet světlo do nevědomých duší, tak jak mi Maháprabhudží přikázal. Když byl áśram postaven, naléhali bhaktové, abych i zde umístil Maháprabhudžího sochu. Chtěli mít jeho požehnání ztělesněné jeho podobou. Dali jsme v Džajpuru zhotovit mramorový pomník, který byl pod ochranou

šéfa policie pana Santa Ráma Šarmy převezen do Nipalu. Slavnostní odhalení se událo při gurupúrnimě, 13. července roku 1965. Pomník odhalil ministr Móhan Lál Sukhadija. Slavnosti se účastnily tisíce lidí – z daleka široka se sešli svámiové, jogíni, učenci i prostí vesničané. Pan Sukhadija řekl ve svém projevu, že sám měl to štěstí hovořit v Džajpuru s Maháprabhudžím a že tento daršan byl požehnáním pro celý jeho život. Potom mě pan ministr požádal, abych mu požehnal. Vstal jsem a řekl: „Prosím gurudéva, aby vám dopřál pevné zdraví a dlouhý život. Nechť vás svým požehnáním podporuje ve vaší zodpovědné službě rádžasthánskému lidu."

Potom jsem pana ministra požádal, aby povolil postavit silnici v Késulí nedaleko Nipalu a také aby podpořil stavbu zavodňovacího zařízení pro okolní vesnice.

Se stavbou se okamžitě započalo a pan ministr ji nechal pojmenovat mým jménem: „Šrí Mádhavánanda ságar" – Moře svámího Mádhavánandy.

V nipalském ášramu pořádáme satsangy a několikrát do roka jsou tu oslavy na památku Maháprabhudžího. V druhé polovině března se koná pouť Nipal mélá. V druhé polovině července oslavujeme gurupúrnimu a slavnostní satsang trvá celý den a noc. Začátkem prosince vzpomínáme mahásamádhi šrí Dípa Nárájana Maháprabhudžího.

Další satsangové turné

Poté, co byl v Nipalu odhalen Maháprabhudžího pomník, jsem se vydal na rozsáhlé satsangové turné. Chtěl jsem, aby se Mistrovo poselství dostalo k co největšímu počtu lidí po celé Indii. Z Adžméru jsem odjel do Dillí, odsud do Amritsaru, do Ambaly, do Kurukšétry, do Nágpuru, Indauru a pak jsem jel do Alláhábádu, kde jsem se zúčastnil kumbha mély. Zůstal jsem tu týden. Pak jsem se vydal do Káší (Varánasí), navštívil jsem Bódh Džáju, Rádžgir, Nálandu a Patnu. Z Patny jsem se vrátil do Rádžasthánu a procestoval jsem celý stát. Dobu dešťů jsem strávil v Džódhpuru a pak jsem se vypravil na další cestu: nejprve do Ahmadábádu, odsud do Kalkaty, do Bhubanéšvaru, do Džaganáth Purí a do dalších míst v Bengálsku a v Asámu.

Dne 17. února roku 1966 jsem chtěl jet večerním vlakem zpátky domů. Najednou jsem uslyšel Maháprabhudžího hlas: „Dnes nikam nejezdi, Mádhavánando." Uposlechl jsem a odložil cestu. Příštího dne jsem se dočetl v novinách, že vlak, kterým jsem chtěl jet, vykolejil a mnoho cestujících bylo těžce zraněno. V modlitbách jsem děkoval Maháprabhudžímu, že nade mnou drží ochrannou ruku. Takto mě Mistr nejednou varoval a uchránil od mnoha nebezpečí.

Změnil jsem plán a rozhodl jsem se jet přes Dárdžiling do Kalkaty. Z Khadžúr Ghátu do Khapara Ghátu jsem jel lodí. Z přístavu jsem odešel na nádraží a usedl k ranní meditaci. Za chvíli ke mně přistoupil drážní úředník a zeptal se, nejsem-li svámí Mádhavánanda. Udiveně jsem odpověděl, že ano. Podal mi lístek na rychlík. Vytrousil jsem ho cestou z přístaviště a on jej našel. Srdečně jsem mu poděkoval a ještě víc jsem v duchu děkoval Maháprabhudžímu.

Druhá cesta do Asámu

Na samém začátku roku 1968 jsem podnikl druhou cestu do Asámu. Devatenáctého ledna jsem přijel do Gauhátí. Jel jsem přes Dillí, Lakhnau a Siliguří. Do Gauhátí mě pozval jeden obchodník, pan Banvarí Lál. Obchod měl na Rádhá bázáru. Přišel jsem na Rádhá bázár a zjistil jsem, že pan Banvarí Lál musel odjet na důležitou obchodní cestu. Nechal jsem si zavazadla v jeho obchodě a ještě s jedním varánasíjským panditem jsme se jeli podívat do slavného chrámu zasvěceného bohyni Kámákhji.

Dozvěděl jsem se, že tu obětují zvířata, a přišlo mi to velice líto. Modlil jsem se v duchu k Maháprabhudžímu, aby lidi přivedl k rozumu. Bohyně je matka, a matka, která v bolestech rodí život, přece nemůže chtít, aby byl život zbytečně utrácen! Do chrámu jsem ani nevkročil a vrátil jsem se zpátky do města. Kolem jedné jsem znovu přišel do obchodu pana Banvarí Lála. Ředitel mě zdvořile uvítal a řekl, že připravil na večer satsang. Já ovšem dostal zprávu, že musím neprodleně odjet do Tédžpuru, a tak jsme satsang odložili. Do Tédžpuru jsem se vydal jen s příručním kufříkem, zavazadla jsem nechal v obchodě u pana Banvarí Lála.

Za týden jsem pokračoval do Nádhgaonu a zde jsem se dozvěděl, že na Rádhá bázáru vypukl požár a mnoho obchodů lehlo popelem. Zpráva mě zdrtila. Co jestli shořel i obchod pana Banvarí Lála a v něm mé kufry! O kufry mi nešlo, ale v jednom z nich jsem měl rukopis Maháprabhudžího životopisu. Shořel-li kufr, je zničeno mé nejdůležitější životní dílo. Celou noc jsem nemohl spát rozčilením. Ráno ve čtyři hodiny jsem při meditaci uslyšel Maháprabhudžího vlídný hlas: „Copak jsi, Mádhavánando, ztratil veškerou víru? Tvůj kufr zachránil Banvarímu obchod! Jsi přece pod mou ochranou. Ty i tvůj kufr!"

Maháprabhudžího milost je nekonečná. Když jsem přijel do Gauhátí, shledal jsem se s kufrem a s rukopisem této knihy. Z Gauhátí jsem cestoval do Kalkaty, z Kalkaty do Čandrapuru, z Čandrapuru do Nágpuru a odsud přes Bhópál do Dillí. V Dillí jsem se setkal s panem Desaiem a vedli jsme spolu dlouhý, velice zajímavý rozhovor. Pan Desai se později stal ministerským předsedou Indie.

Z Dillí jsem se vrátil do nipalského áśramu, ale zdržel jsem se tu jen krátce a hned jsem putoval dál do Ahmadábádu a do Púny. Na cestě mě provázel Mangílál Garg. Tehdy mladíček, dnes mistr jógy známý po celém světě pod duchovním jménem Mahéšvaránanda. Je to můj věrný žák, z celého srdce oddaný Maháprabhudžímu.

V Púně jsme několik dní bydleli u Maháprabhudžího bhakty pana Šankara Lála. Potom jsme navštívili Raméšvaram a Šringarí math, sídlo džagatgurua – představeného šringarského řádu. Dal mi rudrakšovou málu a několik knížek. Já mu věnoval na oplátku některé svoje spisy.

Pokračovali jsme do Bangaloru přes Šigogu, dále do Kanjá Kumárí, kde jsme navštívili památník svámího Vivékánandy. Z Madurai jsme se přes Bombaj vrátili konečně do Rádžasthánu, do nipalského áśramu.

Pan V. V. Giri se stává prezidentem

V prosinci roku 1968 jsem byl v Bombaji. Jedenáctého prosince ve čtyři hodiny ráno jsem v meditaci uslyšel Maháprabhudžího hlas:

„Mádhavánando, mám pro tebe zvláštní zprávu. Za rok se stane prezidentem Indie pan V. V. Giri."

Byl jsem si zcela jist, že se Maháprabhudžího předpověď vyplní, a tak jsem panu Girimu napsal dopis o tom, co mi Mistr sdělil. Odepsal mi a vyjádřil Maháprabhudžímu díky.

V dubnu roku 1969 jsem odjel na tři měsíce do Mount Abu. V květnu zemřel tehdejší prezident Indie Zákir Husain. Pan V. V. Giri postoupil do funkce viceprezidenta. Napsal jsem mu nový dopis a připomněl jsem mu Maháprabhudžího předpověď. Zároveň jsem jej pozval do Nipalu, aby se zúčastnil vzpomínkové slavnosti věnované Mistrovi.

Pan V. V. Giri se vzdal funkce viceprezidenta a jako nezávislý kandidát začal kandidovat na funkci prezidenta. Třebaže kongresová strana – tehdy nejsilnější – byla proti němu, já si byl jist, že bude zvolen. A byl zvolen. Stal se prezidentem Indie, jak mi Maháprabhudží oznámil v meditaci.

Napsal jsem mu blahopřejný dopis a on mě pozval do Dillí. Navštívil jsem jej 7. září 1969. Mluvil o gurudévovi s největší láskou a úctou.

„V Indii žili vždy velcí světci. Tím je naše země požehnaná."

S panem V. V. Girim jsem se setkal ještě jednou při jeho návštěvě Rádžasthánu. Znovu mi děkoval za Maháprabhudžího požehnání. Litoval, že se s gurudévem nesetkal za jeho života.

„I když Mistr není s námi ve své fyzické podobě," řekl jsem „ochraňuje nás, a jeho požehnání působí zejména tam, kde jsou zbožní, poctiví a spravedliví lidé."

Nato pan V. V. Giri přijal s velkou radostí a vděkem mantru s Maháprabhudžího jménem.

Áśram v Džajpuru

V roce 1969 jsem odjel do hlavního města Rádžasthánu, do Džajpuru, abych tu zařídil vydání Maháprabhudžího knih. Dva měsíce jsem byl hostem policejního inspektora pana K. L. Šarmy. Pozval mě k sobě také bývalý dopravní komisař pan Róšan Mal Máthur s prosbou, abych v jeho domě uspořádal satsang. Při té příleži-

tosti mi nabídl pozemek pro ášram buď v Džajpuru, anebo někde v pálijském okrese.

Nevěřil jsem, že pan Rósan Mal svou nabídku myslí vážně, a tak jsem odmítl. On však naléhal, abych pozemek přijal a dal na něm postavit nový ášram. Přemýšlel jsem o tom a za několik dní jsem mu zavolal, že přijímám. Ještě téhož večera jsme se jeli podívat na pozemek v Sódale u Džajpuru. Líbil se mi a pan Rósan Mal mi předal potřebné převodové listiny. Přijal jsem je s pokornou modlitbou, v níž jsem prosil Maháprabhudžího, aby žehnal všem bhaktům, kteří v novém ášramu budou hledat mír a inspiraci k duchovní cestě.

Ášram je zasvěcen Bhagvánu šrí Dípovi Nárájanovi Maháprabhudžímu. Pobývám zde často a všichni, kdo chtějí slyšet Maháprabhudžího poselství, jsou tu vítáni.

Maháprabhudží se zjevuje bhaktům

Dne 5. ledna 1971 jsem měl pozoruhodný zážitek. Po satsangu ke mně přišel obchodník s klenoty pan Narótam Dás Záverí a položil mi několik otázek týkajících se jógy a samádhi. Překvapilo mě to, protože obchodníci se obvykle o duchovní záležitosti nezajímají. Začal jsem panu Záverímu vysvětlovat, že samádhi nelze ani koupit, ani dostat darem, a že člověk, který chce prožít samádhi, musí trpělivě, pravidelně a dlouho cvičit.

„Promiňte mi, svámídží," řekl tichým, pokorným hlasem pan Záverí, „nikdy jsem neměl gurua, ale odmalička mě jóga velice přitahovala. Sedával jsem o samotě a propadal se do svého nitra. Před třemi lety jsem zažil krátké samádhi. Ocitl jsem se ve stavu nejvyššího vědomí. Nejprve byla tma, ale pak mě zalilo intenzivní světlo, ve kterém jsem setrval asi hodinu. Od toho dne jsem cvičil pravidelně, a dnes se mi daří zůstat v tom nádherném stavu až sedm hodin."

Poslouchal jsem klenotníka s velkým zájmem.

„A teď vám chci povědět to nejdůležitější," pokračoval. „Proč jsem za vámi vůbec přišel. V meditaci jsem viděl různá božstva, mudrce a světce, Brahmu, Višnua, Šivu. V posledních pěti dnech

se mi zjevuje světec v turbanu. Je provázen dalšími božskými vtěleními a vychází z něho nesmírná záře. Nemluví, jenom se na mě usmívá. Přitahuje mě jako magnet, jenomže já nevím, kdo to je. Možná že byste to věděl vy."

Byl jsem si jist, že světec, který navštěvuje pana Záverího, je Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží. Vyndal jsem z tašky Maháprabhudžího fotografii a ukázal ji klenotníkovi.

„To je on!" zaradoval se. „To je on! Kde ho najdu? Prosím vás, řekněte mi jeho adresu. Jste-li jeho žák, přijměte mě, prosím, za svého gurubhái! Rád bych se stal také jeho žákem."

Blahopřál jsem panu Záverímu k tomu, že jej Maháprabhudží vyznamenal svým daršanem. Znamenalo to, že je vysoce rozvinutá duchovní osobnost. K jeho velkému zármutku jsem mu řekl, že Maháprabhudží mezi námi už není ve své fyzické podobě. Pan Záverí prosil, může-li mě příštího dne opět navštívit. Když přišel, dal jsem mu mantradíkšu. Mantru s Maháprabhudžího jménem.

Za tři dny za mnou znovu přišel a vylíčil mi svůj další zážitek.

„Opakoval jsem si soustředěně mantru, a najednou jsem cítil, že ze mne odchází jakýsi černý stín. Pokračoval jsem dál a ještě víc jsem se na mantru soustředil. Stín se rozplynul a já se od té doby cítím svěží, zdravý, plný energie. Měl jsem velké zdravotní problémy, a ty jsou pryč."

Potom pokračoval: „V bodě mezi obočím vidím světlo a slyším zvuk Óm. Ve světle se mi zjevil laskavý obličej Maháprabhudžího a ozval se jeho vlídný hlas: Jsi můj. Neustále ochraňuji své bhakty. Někteří z nich na mě zapomínají, obestřeni závojem máji, ale já na ně nezapomínám nikdy. Řekni Mádhavánandovi, ať ti dá výtisk mé Vigján Díp Gíty. Prosím vás tedy o ni, svámídží."

S radostí jsem splnil prosbu pana Záverího. Za další tři dny mě opět navštívil. Vyprávěl mi, co zažil, když začal číst Maháprabhudžího Šrí Vigján Díp Gítu: Sotva knihu otevřel, Maháprabhudží se mu opět zjevil.

„Seděl v křesle přede mnou," popisoval obchodník svou vizi, „vzal mi knihu z ruky a četl sám. Přitom mi prostými, srozumitelnými slovy vysvětloval význam svého učení. Nikdy v životě jsem

nezažil takovou blaženost. Ztratil jsem pojem času, ale když jsem se probral, zjistil jsem, že ten nádherný pocit trval plných osm hodin. Maháprabhudžího hlas teď zní neustále v mém srdci a nic na světě mi nepůsobí tak velkou radost jako jeho rezonance."

Maháprabhudží sdělil panu Záverímu příkaz pro mne. „Mistr vzkazuje, abyste mi dal úkol, svámídží. V čem vám mohu pomoci?"

Řekl jsem, aby pracoval pro dobro ostatních a opakoval si mantru. O výsledky jeho práce se Maháprabhudží postará. Všechno, co od té chvíle pan Záverí dělal, činil s myšlenkou na Maháprabhudžího.

Po neobyčejném setkání s panem Záverím jsem se vrátil do Nipalu. Potom jsem navštívil několik dalších míst v Rádžasthánu včetně Barí Khátú. Modlil jsem se k Maháprabhudžímu, aby bděl nad mou nastávající prací. Odjel jsem totiž do Mount Abu a tam jsem dokončoval jeho životopis. Diktoval jsem jej svému žáku Rám Lálu Gargovi, synovi mé mladší sestry z vesnice Narlái. Narlái jsem posléze také navštívil, neboť mě o to tamější žáci prosili.

Z Narlái jsem jel na okružní cestu po provincii Kač a zde jsem díky Maháprabhudžího požehnání opět zažil něco neobyčejného. Setkal jsem se s panem Džakhu Bhái z vesnice Sidra. Pan Džakhu Bhái byl džinista. Svěřil se mi se svou duchovní zkušeností: Byl dlouho ženat, ale stále se nemohl dočkat potomka. Potom se dozvěděl o Maháprabhudžím a zkusil se s prosbou o potomka obrátit k němu. Jeho ženě se pak skutečně narodil vytoužený syn.

Jednoho dne se pan Džakhu Bhái vypravil do džinistického chrámu k bohoslužbám. Po cestě se mu zjevil Maháprabhudží. Džakhu Bhái padl na kolena a Maháprabhudží mu položil žehnající ruku na hlavu.

„Pane, prosím tě, navštiv můj dům," požádal bhakta.

„Navštívím dům tvé duše," usmál se Maháprabhudží a pak se proměnil v paprsek jasného světla, které prostoupilo celou bytost pana Džakhu Bhái. Zažil nepopsatelnou radost.

Vrátil se domů jako v opojení a udivená rodina se ho ptala, proč není v chrámu.

„Mahávír se mi zjevil po cestě," odpověděl pan Džakhu Bhái. „Zjevil se mi v podobě Bhagvána šrí Dípa Nárájana Maháprabhudžího."

Členové rodiny ničemu nerozuměli a vyčítali panu Džakhu Bháímu, že zrazuje vlastní náboženství.

„Jak můžu zrazovat náboženství, když vyznávám Pravdu. Pravda je jediná a Bůh je jediný."

Později jsem se dozvídal o dalších osudech pana Džakhu Bháího. Žil čistým duchovním životem. Opustil svět bez bolesti, dokonale zdráv. Poslední den své pozemské existence vstal ráno ve čtyři hodiny, vykoupal se a pak se pomodlil k Maháprabhudžímu: „Pane, přijmi mě do svého království." Po těchto slovech opustil tělo.

Cesta do Evropy

Můj nejbližší žák paramhans svámí Mahéšvaránanda odjel šířit Maháprabhudžího poselství do Evropy. Hlavní jógové centrum zřídil ve Vídni a v několika dalších evropských městech založil ášramy. V roce 1975 mi svámídžího žáci poslali dopis s prosbou, abych je navštívil. V březnu mi došla letenka a 1. května jsem odletěl z Indie.

Na letiště ve Vídni mě přijel přivítat svámí Mahéšvaránanda, doprovázen mnoha žáky. Svámídží uspořádal v ášramu satsang a já se divil, kolik evropských žáků se jej zúčastnilo. Při zahájení satsangu mě přivítal předseda Rakousko-indické společnosti pro jógu a védántu, kterou tu svámídží založil.

„Bratři a sestry," promluvil předseda společnosti, „tak jako slunce vychází na východě a postupuje se svou září na západ, tak i k nám přichází z východu Světlo Poznání. Nechť toto světlo rozptýlí materialistickou nevědomost a vede nás k Pravdě. Svámí Mahéšvaránanda nám zvěstuje poselství Bhagvána šrí Dípa Nárájana Maháprabhudžího a vysvětluje nám je s nezištnou, neúnavnou láskou. Jsme šťastni, že dnes máme možnost pozdravit jeho Učitele, Holy Gurudžího z Indie, paramhanse svámího Mádhavánandu. Věříme, že jeho přítomnost uspíší náš duchovní rozvoj."

Po tomto krásném uvítání jsem byl požádán, abych promluvil. Řekl jsem: „Božské Já je jediné a všudypřítomné v celém vesmíru. Lidstvo je stvořeno tím Jediným, z něhož všechno vzchází.

Lidská dharma je jediná a lidstvo směřuje k jedinému cíli, byť po různých cestách. Oním cílem je Bůh. Cesta k Bohu je cesta k radosti. Překonat žal a utrpení znamená uvědomit si Skutečnost. Uvědomit si Skutečnost znamená překonat žal a utrpení. V Pravdě mizí dualita, dvojnost, rozdělování. V Pravdě se uskutečňuje jednota, nedvojnost. Vstupme do božího království branou oběti. Není třeba obětovat nic víc než naše sobecká přání. Rozplynou-li se zištná přání, rozplynou se problémy. Lidské tělo je vzácný drahokam, protože pouze v lidském těle můžeme nabýt duchovního poznání."

Druhá polovina satsangu byla vyhrazena otázkám. Uvedu některé z nich.

Otázka: Holy Gurudží, co je vlastně satsang a jaký má pro nás význam?

Odpověď: Satsang přináší duchovní mír a boží milost. Satsang znamená doslova „dobrá společnost". Pohybujeme-li se v dobré společnosti, vstřebáváme do sebe dobro. Satsang nám dopomáhá k tomu, abychom si uvědomili své pravé Já a Nejvyšší Já.

Otázka: Západní lékaři a odborníci tvrdí, že maso a vejce dodávají tělu energii. Mají pravdu?

Odpověď: V jistém smyslu pravdu mají. Masitá strava dodává fyzickou energii, ovšem s velice nízkými duchovními vibracemi. Chce-li někdo se svým vědomím poklesnout na úroveň zvířat, masitá strava mu k tomu bezpečně dopomůže. Jenomže my jsme lidé a toužíme v sobě rozvíjet božské vlastnosti. K tomu je nezbytné získávat čistou energii ze sattvické stravy. Sádhakové by měli o své tělesné zdraví i o čistotu mysli pečovat správnou dietou a kontrolou dechu. Tak dospějí do stavu vyrovnané radosti.

Otázka: Proč se tolik božských avatárů rodí právě v Indii?

Odpověď: Bůh je spravedlivý a jeho zákony jsou neodvolatelné. Vtěluje se v místech se silnými duchovními vibracemi – a Indie má dávnou a silnou duchovní tradici.

Několik dní jsme pořádali satsangy ve Vídni a pak jsem navštívil svámídžího jógové semináře i v jiných městech Rakouska.

Z Rakouska jsme odjeli do Československa. V Praze mě na jedné klinice požádal vedoucí výzkumného neurologického týmu, zda by

mohl změřit energie probíhající v mém mozku. Svolil jsem. Výsledky měření odborníky velice překvapily: žasli nad absolutním klidem, do jakého se může dostat živý lidský mozek. Souhlasili se mnou, že to je důsledek pravidelných jógových cvičení.

Z Československa jsme jeli do několika dalších evropských zemí, kde svámí Mahéšvaránanda rozdává Maháprabhudžího poselství a požehnání.

V srpnu jsem se vrátil do Indie. Na vídeňské letiště se se mnou přišlo rozloučit mnoho bhaktů.

Šivovo zjevení

V roce 1976 jsem o svátku šivarátri uviděl při ranní meditaci světelný paprsek. Vycházel z hory Kajlášu, sídla Šivova. Za okamžik se paprsek zhmotnil v podobě Dévpurídžího, který byl Šivovým avatárem. Sepjal jsem ruce a s hlubokým dojetím jsem děkoval za tuto nádhernou vizi.

Šrí Dévpurídží mi oznámil: „Ubírám se ochraňovat Mahéšvaránandu a stavuji se u tebe, protože bych rád, abys to věděl." Pak se božské zjevení rozplynulo. Byl jsem neskonale šťasten, že se mému žákovi dostane Šivovy ochrany. Hned jsem telefonoval do Vídně a vyprávěl jsem svámídžímu o svém vidění.

PARAMHANS
SVÁMÍ MAHÉŠVARÁNANDA

Paramhans jógírádž svámí Mahéšvaránanda

Životopis mého milovaného Mistra Maháprabhudžího, Lílu amrit přeložil do angličtiny a do němčiny jógírádž paramhans svámí Mahéšvaránanda. Je to syn mé starší sestry a zároveň můj nejbližší žák, který roznáší Maháprabhudžího poselství po světě.

Život svámího Mahéšvaránandy je projevem Maháprahbudžího zázraku. Venkovský chlapec z malé rádžasthánské vesničky nedotčené civilizací se dostal do evropské metropole, do Vídně, založil několik ášramů v Evropě, v Americe i v Austrálii, a tisíce žáků na celém světě ho uctívají jako svého duchovního Učitele.

Ještě než se svámí Mahéšvaránanda narodil, stala se podivuhodná událost. Na začátku čtyřicátých let jsem doprovázel Maháprabhudžího do Mount Abu. Jednou, když jsme odpočívali pod ašókovým stromem, se mě zmocnily chmurné obavy o budoucnost. Maháprabhudží viděl do nejhlubších koutů mého srdce.

„Proč se trápíš, Mádhavánando? Řekni, co by sis přál, a tvé přání bude splněno."

Vyslovil jsem své přání jako modlitbu: „Pane Vesmíru, vyslyš mou prosbu. Mým nejvroucnějším přáním je, aby tvá milost a tvé vesmírné světlo ozařovaly celý svět. Kéž by se tvé poselství dostalo k lidem na všech kontinentech a vysvobodilo je z utrpení. Přál bych si, aby se znovu vtělila na tuto zem velká duše, která by lidi tápající ve tmě nevědomosti vedla ke světlu pravdy, předala nevědomým moudrost jógy a védánty a umožnila jim uskutečnit sjednocení átmá s paramátmá, skrze něž by došli mókši. To je, Pane, má pokorná prosba."

Maháprabhudží mi položil svou žehnající ruku na hlavu a řekl: „Tathástu, staniž se."

Potom mi vyprávěl o prorockém příslibu šrí Dévpurídžího:

„Když se zpupnému britskému důstojníkovi dostalo uprostřed jezera Nakkí poučení od šrí Dévpurídžího a když si v zoufalství uvědomil nicotnost hmotného blahobytu, slíbil mu šrí Dévpurídží, že ze satjalóku sestoupí zanedlouho na zem jeden ze sedmi rišiů, vezme na sebe lidskou podobu a ukáže lidstvu cestu k hodnotám, které znamenají opravdové štěstí, trvalou radost a konečné vysvo-

bození. Riši se narodí jako chlapec a bude mu dáno jméno Mangílál. Později se proslaví pod duchovním jménem Mahéšvaránanda, a to proto, že jeho příchod přislíbil šrí Dévpurídží, zosobnění Mahéšvary – Šivova principu. Tento velký jogín a sanjásín, hrdina v obětavosti a odříkání, zřec Pravdy, se ujme úlohy šířit Nejvyšší Poznání. Skrze něho, Mádhavánando, bude vyplněno tvé přání."

Za několik let se Maháprabhudžího předpověď uskutečnila. Ve vesničce Rúpávás (Puróhitán), dvanáct kilometrů od města Sódžát v pálijském okrese v Rádžasthánu, se narodil chlapec, jemuž dali rodiče jméno Mangílál. Mangílálovi rodiče, pandit Krišna Rám Garg a Dévi Gargová, vedli život v lásce a v hluboké zbožnosti. Nesmírně se zaradovali, když jim astrolog sdělil, že se chlapec narodil za výjimečné hvězdné konstelace a že se stane vzácným jogínem, nad kterým budou bdít mohutné kosmické síly.

Už jako dítě prokazoval Mangílál výjimečné vlastnosti. Své starší sourozence, dva bratry a tři sestry, předčil bystrostí rozumu, zvídavostí a ochotou pomáhat. Volný čas trávil v modlitbách a meditacích.

Když bylo Mangílálovi dvanáct let, zemřel mu otec. Veškerá starost o rodinu spočívala na bedrech matky. Mangílál nemohl chodit dále do školy. Nebyly peníze na školné a na učebnice. Matka ovšem chtěla, aby se vzdělával, a proto ho poslala ke mně do Nipalu. Ujal jsem se synovce tak, jako se kdysi mne ujala má starší sestra.

Mangílála čím dál tím více pohlcovala touha po duchovním poznání a škola ho přestávala zajímat. Naléhal na mne, abych ho zasvětil jako sanjásína.

Rozpomněl jsem se na Maháprabhudžího slova v Mount Abu, ale zároveň jsem měl na mysli sestru, která mi syna svěřila s tím, že mu poskytnu vzdělání. Nechtěl jsem jednat bez jejího souhlasu.

Pokoušel jsem se Mangílála od jeho záměru odvrátit. Dal jsem ho v Džajpuru vyučit automechanikem. Vyučil se, ale neměl nejmenší zájem věnovat se řemeslu. Vrátil se do ášramu.

Nato jsem mu otevřel v Ahmadábádu malý obchůdek Šrí Díp Nárájan General Stores, ale i tady Mangílál zanedlouho ztroskotal. Obchod ho nebavil, jeho tíhnutí směřovalo úplně jinam. Vrátil se opět do ášramu. Jeden můj žák, důlní ředitel, mu opatřil slušné místo u správy sádrovcových dolů v barmérském okrese.

Odtamtud mi psal Mangílál jeden dopis za druhým. Psal, že mu všichni vycházejí vstříc, že mu nic nechybí, a přitom že mu chybí všechno, protože nemůže být v ášramu. Znovu a znovu mě prosil, abych ho zasvětil jako svámího. Na jeho dopisy jsem neodpovídal, protože jsem mu nedovedl zdůvodnit, proč stále váhám. Chtěl jsem, aby uzrál čas. Nakonec ale napsal Mangílál takový dopis, že jsem ho okamžitě pozval zpátky do ášramu. Přesvědčil mě, že dospěl do stavu opravdové vajrágji a že je způsobilý pro duchovní život.

Na mnoho lidí přijde občas v životě nutkání zříci se světa. Spousty těch, kteří tak bez úvahy učiní, se vrhají do neštěstí. Vláčejí se od jednoho poutního místa ke druhému, mění učitele, střídají duchovní techniky, trýzní se askezí, pokoušejí se tantrickými praktikami získat nadpřirozené schopnosti, trpí a trápí jiné, a nedojdou než ke zklamání. Řada takových případů byla ukázána v této knize. Jenom átmágján, poznání pravého Já, může vyléčit lidstvo z utrpení, a átmágján získá duchovně hledající z milosti satguruovy. Najít satgurua v dnešní době je velké štěstí a velké požehnání. Osobnosti, které si uvědomily a uskutečnily v sobě božskou podstatu, se vyskytují velice vzácně.

Mangílálovo nutkání jít duchovní cestou a zříci se světa nebylo chvilkové. Pevně se rozhodl. Poznal, že se má stát Maháprabhudžího dědicem a šířit jeho poselství. Pro tento úkol byl ochoten obětovat i život.

Sotva dostal můj dopis, okamžitě přijel do ášramu. Uložil jsem mu, aby si ještě jednou rozmyslel, trvá-li pevně na svém rozhodnutí. Varoval jsem ho před překážkami, které bude muset překonávat, upozornil jsem ho na to, jak nesmírně těžký je život v odříkání a kolik vůle je zapotřebí, aby člověk vydržel na své duchovní cestě. Vyložil jsem mu, že duchovní život znamená zničit v sobě všechny negativní vlastnosti a pohnutky.

Mangílál složil slavnostní přísahu:

„Pane, nikdy od svého rozhodnutí neustoupím a slavnostně ti přísahám, že nesejdu z duchovní cesty, i kdyby mě to mělo stát život."

Když jsem viděl jeho neotřesitelnou rozhodnost, svolil jsem a zasvětil jsem ho jako sanjásína. Udělil jsem mu duchovní jméno Mahéšvaránanda. Uložil jsem mu přísnou anušthánu. Spočívala v tom, že musel

víc než dvacet hodin denně cvičit určitá duchovní cvičení a meditační techniky. Spal na slamníku a živil se pouze mlékem a ovocem. Vlastní slova svámího Mahéšvaránandy vyjádří nejlépe duchovní zkušenost, kterou mu usilovná půlroční anušthána přinesla.

„Po šesti měsících půstu a meditací jsem měl za svítání o svátku světel, díválí, pocit, jako by mocný energetický proud projel celým mým tělem. Obklopilo a prostoupilo mě světlo milionů sluncí a prožil jsem nepopsatelnou radost, jako bych se nořil do oceánu nesmrtelnosti. Ze světla se vynořil můj Božský Mistr Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží v průvodu božstev, světců, rišiů a muniů. Všichni jej velebili mantrou

ÓM SATJA BRAHMA ŠRÍ DÍP PARIPÚRAN NÁRÁJAN NAMAHA
Klaním se Ti šrí Dípe, jsi pravá podstata, Bůh, dokonalost!

Ve světle Maháprabhudžího jsem uzřel vesmír a poznal jsem, že všechno existuje v Něm a On existuje ve všem.

Maháprabhudží mi položil ruku na hlavu a požehnal mi. Pak řekl: ‚Synu, jsi navěky mým věrným poslem. Veškerá náboženství vedou k jednomu cíli, k jedinému Světlu. Posláním všech lidí je poznat Všemohoucího a splynout s jeho nekonečností. Většina z nich si však svého lidského poslání není vědoma. Ty jim je budeš ozřejmovat. Budeš mírnit utrpení, které prýští z nevědomosti. Budeš učit lidi, muže i ženy, staré a mladé, bohaté i chudé. Předávej lidstvu techniky božského učení – jógy. Pomáhej mu žít přirozeným životem, ve zdraví, a veď je k Nejvyššímu poznání. Služ bližním bez rozdílu rasy, národnosti a společenského postavení. Všichni jsou součástí mne. Kde jsi ty, budu i já. Poznáš mě v srdcích těch, kdo jsou mi oddáni. Mým chrámem je srdce, v němž se projevím. Takový člověk se pak stává mnou a já se stávám jím.'"

Poté, co bylo svámímu Mahéšvaránandovi svěřeno toto svaté poslání, začal kázat a učit. V roce 1972 odjel do Evropy, aby i na Západě šířil Maháprabhudžího poselství. Založil Rakousko-indickou společnost pro jógu a védántu se sídlem ve Vídni, a tam také ustavil mezinárodní šrí Díp Mádhavánanda ášram. V mnoha dalších zemích, jako je Německo, Řecko, Maďarsko, Slovinsko, Chorvatsko, Jugoslávie, Česká

a Slovenská republika, Kanada, USA, Austrálie, Nový Zéland, zažehl Maháprabhudžího světlo a založil nesčetná jógová centra a ášramy. Paramhans svámí Mahéšvaránanda pomohl tisícům lidí léčivou mocí jógy a svým božským věděním. Tisíce lidí přivedl k vegetářskému způsobu života a vštípil jim vědomí, že člověk přišel na svět proto, aby jej ochraňoval, a ne ničil. Ochrana života, ahimsa, příkaz nezabíjet a neubližovat živým bytostem, je svatá povinnost člověka. Svámí Mahéšvaránanda názorně ukazuje, jak vést přirozený život, důtklivě nabádá lidi, aby ctili přírodní zákony, šetřili přírodní prostředí a neničili naši ohroženou planetu. Kromě toho všeho šíří na Západě indickou kulturu. Stal se na celém světě uznávanou autoritou v oboru jógy.

V jeho přítomnosti se dějí zázraky. Jednou byl pozván do Leicestru v Anglii, aby v tamějším hinduistickém chrámu vedl satsangy. V té době tu dlel také paramhans šrí svámí Jógéšvaránanda maharádž, považovaný za Rámakrišnovu inkarnaci.

První večer, než svámí Mahéšvaránanda odešel do chrámu, zapálil na oltáři Maháprabhudžího ve svém pokoji olejovou svítilnu. Když se po satsangu vrátil do pokoje, uviděl, že na oltáři hoří dvě světla místo jednoho. Podivil se tomu, protože pokoj před odchodem zamkl a klíč neměl nikdo jiný než on. Totéž se opakovalo po sedm dní. Konečně se tehdy mladičký svámí Mahéšvaránanda šel poradit s paramhansem svámím Jógéšvaránandou a požádal jej, aby mu záhadu vysvětlil.

Příštího dne mu svámí Jógéšvaránanda sdělil svou noční vizi: uzřel, jak z mimozemských světů sestupují světci a zapalují druhé světlo na Maháprabhudžího oltáři.

„Maháprabhudží je božská inkarnace," řekl pak paramhans svámí Jógéšvaránanda, „proto jej přicházejí uctít bytosti z nejvyšších světů."

Příští den bylo Jógéšvaránandovi sděleno, že nemá Mahéšvaránandu posuzovat podle jeho věku, ale podle toho, že byl už v mnoha předchozích životech Maháprabhudžího žákem.

Paramhans svámí Mahéšvaránanda vypracoval na základě starobylého autentického jógového učení systém „Jóga v denním životě". Jeho systém je přizpůsoben životu v dnešním světě. Je rozdělen do osmi stupňů, po kterých žák stoupá od nejjednodušších pří-

pravných ásan a pránájámových cvičení až k náročným a obtížným. V roce 1990 založil svámí Mahéšvaránanda Mezinárodní Šrí Díp Mádhavánanda Fellowship, aby jeho ášramy a žáci v různých zemích světa byli lépe organizačně propojeni. Všichni, vedeni systémem „Jóga v denním životě", se snaží šířit toleranci, lásku a úctu vůči živým bytostem a předávat dál Maháprabhudžího učení.

V jógových centrech probíhá denně několik kursů, kde se učí ásanám, pránájámě, meditaci a krijajóze. Svámídží přednáší, vede satsangy, víkendové semináře a týdenní nebo čtrnáctidenní semináře letní. O každého ze svých žáků se osobně zajímá. Mnohým pomohl v těžkých životních situacích a nikdy neodmítne nikoho, kdo ho požádá o pomoc. Lásku k žákům vyjadřuje nezištnou, obětavou a neustálou péčí. I beze slov vyzařuje jeho osobnost Maháprabhudžího poselství.

V roce 1992 začal paramhans svámí Mahéšvaránanda uskutečňovat v Indii zatím svůj největší projekt. V Džadanu v okrese Pálí v Rádžasthánu staví duchovní centrum, ve kterém všichni duchovně hledající najdou domov a naplnění. Tento velkolepý ášram nese název Óm Višva Díp Gurukul – ášram svámího Mahéšvaránandy. Rozkládá se na ploše asi sta hektarů. Zatím je postavena meditační hala a probíhá stavba sto osmi chatiček sestavených do tvaru sanskrtského znaku pro Óm. Dále je v plánu stavba knihovny s duchovní literaturou, klinika, kde se bude uplatňovat jak ájurvédická, tak západní medicína, domov pro postižené, vesnička SOS pro sirotky a domov pro důchodce. K ášramu patří pozemek, jehož zemědělská produkce by měla zajišťovat soběstačnost gurukulu. Cílem tohoto grandiózního projektu je pomoc lidem: podpora jejich tělesného zdraví, psychické vyrovnanosti, sociálního zdraví a duchovního rozvoje.

Paramhans svámí Mahéšvaránanda vnáší zpět do světa duchovní tradici, která se z něj vytratila. Jeho život, stejně tak jako život dalších Maháprabhudžího žáků, o nichž pojednává tato kniha, může být podnětem, příkladem a posilou pro ty, kteří hledají smysl lidské existence. Všichni Maháprabhudžího žáci jsou důkazem toho, že Božské Světlo nevymizelo z tohoto světa. Může je v sobě zažehnout každý, kdo je hledá na správném místě a správným způsobem.

Poznámka vydavatele: Druhé vydání této knihy je oproti prvnímu vydání z roku 1995 obohaceno o dvě nové kapitoly.

První kapitola pojednává o tom, jak svámí Mahéšvaránanda obdržel vysoké duchovní tituly džagatguru a mahámandaléšvar a byl prohlášen duchovním nástupcem šrí Dévpurídžího. Druhá popisuje mahásamádhi šrí svámího Mádhavánandy, odchod svámího Mádhavánandy z tohoto světa.

Rozsah této knihy bohužel nedovoluje vypsat všechny události, ke kterým během posledních let došlo, například stavba Óm ášramu již značně pokročila, stojí zde nemocnice, škola, knihovna, běží projekt zachycování dešťové vody, který zásobuje pitnou vodou široké okolí ášramu, funguje zde hasičská služba a rychlá záchranná pomoc... Aktuální informace naleznete vždy na webových stránkách www.joga.cz, nebo na mezinárodním webu www.yogaindailylife.org.

Kumbha mélá v Haridváru v roce 1998

G. P. Nagar (Džajpur, Rádžasthán) a Dr. Rádhá (Vídeň, Rakousko)

Třetího dubna 1998, odcestoval paramhans svámí Mahéšvaránanda v doprovodu mnoha žáků do Indie, aby se zúčastnil poslední významné duchovní události končícího tisíciletí, mahá kumbha mély v Haridváru. Na letišti Svámídžího přivítaly stovky žáků z mnoha zemí květinami a květinovými málami. Cestou na kumbha mélu Svámídží s žáky navštívil Kurukšétru, kde se odehrál dávný boj, vylíčený v Mahábháratě. Právě na Kurukšétře zasvěcoval Bůh Krišna svého žáka Ardžunu do božské moudrosti Bhagavadgíty.

Kurukšétra

Kurukšétra je jednou z nejvýznamnějších poutních oblastí Indie. Na rozloze čtyřiceti osmi čtverečních kilometrů se nachází více než tři sta posvátných míst. Pan G. P. Nagar vysvětlil zahraničním žákům jejich význam: „V dobách satjajugy – zlatého věku duchovnosti a probuzených vnitřních sil – získávali rišiové, jogíni a králové zásluhy mnohaletou askezí, prostým způsobem života a odříkáním. Místa, kde takové osobnosti žily a vykonávaly askezi, získala duchovní vyzařování a sílu. Dávní mudrci věděli, že v temné

době nevědomosti bude upadat síla vůle a duchovní schopnosti lidí, proto ze soucitu k příštím generacím předali zásluhy za svoji sádhanu svatým místům, aby všichni, kdo je v budoucnu navštíví, mohli mít z jejich askeze prospěch. Milostí a požehnáním těchto světců se pročišťují karmy poutníků a jejich vědomí se dostává na vyšší úroveň."

Měli jsme štěstí, že naše dharamšálá (útulek pro poutníky) byla hned vedle jednoho z takových posvátných míst, Súradž kundu (jezera boha Slunce). Na břehu stál Šivův chrám, kde jsme dostávali jídlo, připravované s láskou a péčí.

Ráno se Svámídží s celou skupinou vydal na prohlídku Kurukšétry a navštívil několik posvátných míst. Nejprve jsme se zastavili v překrásném chrámu Išthanišvaru. Uvítal nás jeho představený, mahant svámí Prabhatpurídží, a vyprávěl nám o významu této starodávné svatyně. Sám Brahmá prý do ní přinesl Šiva lingam a než se rozpoutala válka, kterou popisuje Mahábhárata, přišel se na toto místo pomodlit Pán Krišna s Pánduovci, aby získali požehnání a dosáhli vítězství. Dostali jsme prasád a pak jsme procházeli chrámem. Před svatyní se prováděly rituální koupele. Starý strom, který zde roste, prý plní přání.

Z chrámu jsme zamířili do Džjótisar tírathu, kde Pán Krišna předával Ardžunovi učení svaté Bhagavadgíty. Svámídží usedl pod proslulý banján akšaj vat (věčný banjánový strom) a my žáci, jsme se kolem něj shromáždili. Hluboce na nás působila posvátná atmosféra tohoto místa. Rozhlíželi jsme se po okolní planině, kde před mnoha tisíci lety bojovali slavní hrdinové Mahábháraty v osudové bitvě. Kurukšétra – dharmakšétra, bojiště Kuruovců a Pánduovců bylo místo boje mezi právem a bezprávím, kde se sám Pán zasadil za vítězství spravedlnosti.

Pak jsme viděli místo, kde Pitámah Bhíšma ležel na loži z šípů. Když požádal o vodu, Ardžuna střelil šípem do země a z ní vytryskl pramen vody z Gangy. Mocný válečník tak mohl uhasit žízeň při čekání na příznivý den, který mu přinese smrt.

Nakonec jsme navštívili Brahmásaróvar, veliké jezero a místo posvátných koupelí. Uprostřed jezera stojí krásný Šivův chrám. V tomto jezeře spočinul Višnu na tisícihlavém hadu a z jeho pupku se vynořil Pán Brahmá, Stvořitel vesmíru.

Haridvár

Sedmého dubna dorazil paramhans svámí Mahéšvaránanda v doprovodu asi dvou set žáků z různých zemí světa do Haridváru, který se rozkládá na pravém břehu posvátné řeky Gangy na úpatí himálajského pohoří Šivalik. Ganga pramení v Gangótrí a pak se znovu objevuje v Haridváru. Haridvárem procházejí pouti ke svatyni Šivy v Kédárnáthu a ke svatyni Višnua v Badrináthu, proto se Haridvár nazývá Boží branou (Branou Hariho).

Ganga se tu široce rozlévá do šíře několika set metrů a přetínají ji jen úzké mosty. Více než deset čtverečních kilometrů kolem břehu pokrývají provizorní tábořiště návštěvníků mahá kumbha mély. Shromáždily se zde miliony poutníků, jogínů, sádhuů, světců a duchovní mistři se žáky, aby se zúčastnili nejšťastnější duchovní události Indie. Z amplionů znějí mantry a bhadžany a vzduch je prosycen vůní agarbattí (vonných tyčinek). Celé prostranství je prozářeno radostí a velebností.

Historické a mytologické pozadí Haridváru a kumbha mély

Nejposvátnějším místem v této oblasti je plošina sloužící ke koupelím, která nese název Har kí paurí ghát. Jsou na ní rozesety chrámy zasvěcené Ganze. Věří se, že zde asketický král Bhartari naplnil svou askezi, a proto je toto místo pojmenováno po něm. Opodál je Brahmá kund, kde Brahmá vykonával askezi a kde z kumbhy (nádoby) skanulo několik kapek amritu (nektaru nesmrtelnosti). Pán Višnu se prý věnoval askezi na nedalekém místě, které se jmenuje Višnu ghát. Bhagván Rám vykonával oběť za své předky v Kušavart ghátu. A v Haridváru prý prováděli askezi také Pánduovci.

Míst s duchovním významem je v Haridváru a jeho okolí obrovské množství. Za všechny jmenujme jen několik z nich: chrám Mansa Dévi na vrcholku hory Bilva, chrám Čandi Dévi na vrcholku hory Níl, chrám Višnu Dévi, chrám Bhárat Mátá a chrám Paradéšvar Mahádév, kde je lingam ze rtuti.

Dvacet tři kilometry od Haridváru leží Rišikéš. Je v něm na padesát velkých i malých áśramů, které spravují světci nebo charitativní či

náboženské společnosti. Ubytovat se v nich mohou nejenom svámiové, ale také poutníci, kteří si přicházejí prohlédnout posvátná místa.

Původ kumbha mély se ztrácí v šerém dávnověku. Odkazy na ni najdeme v Rig védě a v puránách. Pán Buddha (v sedmém století před Kristem) o ní mluví jako o říční slavnosti. Podle purán se dévové (bohové) a asurové (démoni) rozhodli, že zčeří oceán, aby z něj získali nektar nesmrtelnosti (amrit). K čeření použili horu Mandaru a místo lana obrovského hada Vásukiho. Z oceánu se vynořilo mnoho skrytých pokladů.

Jako poslední vystoupila na povrch nádoba s nektarem, zároveň se objevil také smrtící jed, který byl natolik silný, že by dokázal zničit celý vesmír. Bohové ani démoni nevěděli, jak se ho zbavit. Vydali se tedy pro radu k Pánu Šivovi. Šiva jed vypil, jógovou silou ho zadržel ve višuddhi čakře a tam ho pročistil. Jed mu neublížil, jen mu modře zabarvil hrdlo. Od té doby má Pán Šiva další jméno Nílkanth (Modrokrký).

Když se kumbha (nádoba) s nektarem vynořila na hladině, bohové i démoni spěchali, aby ji získali. Bůh Indra potajmu pobídl svého syna Džajanta, aby nádobu vzal a utekl s ní pryč. Démoni Džajanta pronásledovali a v bitce, která se o nektar následně strhla, spadlo několik kapek na zem. Dopadly v místech dnešního Brahmá kundu v Haridváru, dále v Prajágu (dnešním Alláhábádu), Udždžainu a Nášiku, roztroušených po březích Gangy, Jamuny, Sarasvatí, Čipry a Gódávarí. Boj nakonec trval celých dvanáct dní. Jeden den v životě bohů znamená jeden rok v životě lidí, proto se kumbha mélá pořádá vždy čtyřikrát za dvanáct let, a to v Haridváru, Prajágu, Udždžainu a Nášiku. V Haridváru se koná, když je Slunce ve znamení Berana a Jupiter ve Vodnáři.

V roce 1998 začala kumbha mélá 14. ledna a pokračovala až do 27. dubna. Šahi snán (královská koupel) se konala čtyřikrát. Nejdůležitější z nich připadla na 14. dubna, kdy se ve svaté řece koupalo téměř deset milionů lidí.

Nyní se však vraťme k 7. dubnu 1998, abychom vylíčili náš pobyt v Haridváru od začátku.

Na dobu kumbha mély si mnohé áśramy a organizace zajistily pozemky, na kterých postavily stany a pódia pro poutníky.

Na jednom z těchto prostranství v Níl dhaře, pouhých dvě stě metrů od Gangy, s překrásným výhledem na chrám Mansa Dévi na protilehlém kopci, připravil Světový náboženský parlament s organizací Brahman International padesát velkých stanů a prostorné pódium pro paramhanse svámího Mahéšvaránandu a jeho žáky. Když jsme dorazili na místo, požehnal nám daršanem paramhans svámí Mádhavánandadží (Holy Gurudží), který přijel na kumbha mélu dříve, aby pomohl s přípravami oslav chystaných pro Svámídžího.

Následujícího dne jsme se poprvé vydali navštívit matku Gangu. Podle rady Svámídžího jsme si ve svaté vodě namočili jen nohy, abychom se otevírali duchovním energiím Gangy postupně.

Odpoledne začala oblohu zahalovat temná mračna. Blýskalo se a zdvihl se silný vítr. Nakonec se rozpoutala bouře a strhl se liják, který zaplavil celý tábor. Po půl hodině déšť naštěstí ustal, takže jsme mohli s Holy Gurudžím a Svámídžím vyrazit na druhý břeh Gangy a navštívit ášram Surad giri bangala sanjás v Kankhalu. Holy Gurudžího a Svámídžího tu vřele přivítal píthadéšvar ášramu šrí mahámandaléšvar Brahmánand Giridží mahárádž spolu s dalšími mahámandaléšvary, kteří byli jeho hosty. Na znamení úcty dostali Holy Gurudží, Svámídží i všichni jejich žáci meditační šály.

Ráno 9. dubna jsme šli znovu ke Ganze a tentokrát jsme se ponořili celí. Někteří z nás se modlili, jiní zpívali mantry. Všichni jsme si byli vědomi hlubokého významu dané chvíle. Od tohoto dne jsme pak měli příležitost očistit se a osvěžit koupelí v Ganze každý den. Svámídží rovněž, v době úplňku, poctil matku Gangu koupelí v jejích vodách.

Naše skupina pak navštívila posvátný Rišikéš, který se také rozkládá na březích Gangy, ale v užším údolí, než je v Haridváru. Přes řeku vedou dva známé mosty, Rám čula a Lakšman čula. Na březích stojí mnoho malebných chrámů. V jednom ášramu jsme obdivovali množství obrazů a soch, s duchovními a mytologickými výjevy ze starověké Indie.

Odpoledne 9. dubna se v našem táboře konalo shromáždění Světového náboženského parlamentu, společnosti Brahman International a nadace Universal Sanatan Dharma, kterému předsedal jugáčárja Prabhakar Mišra. Shromáždění se zúčastnilo mnoho význačných představitelů duchovního života Indie, členů a představených Světové ájurvédské akademie a zástupců z dvaceti zemí světa.

Jugáčárja Prabhakar Mišra uvedl, že Světový náboženský parlament byl založen v roce 1885 v Chicagu na podnět svámího Vivékánandy. Během oslav stého výročí parlamentu v roce 1995 bylo přijato rozhodnutí parlament omladit a vytvořit z něj účinný orgán pro zajišťování vzájemného porozumění mezi lidmi různého vyznání. Řekl také, že na setkání indické sekce Světové náboženské konference pořádané v Novém Dillí v září 1997 bylo jednomyslně rozhodnuto udělit paramhansovi svámímu Mahéšvaránandovi titul sarvbhaum sanátan dharm džagadguru za jeho neúnavnou podporu světového míru, učení jógy a šíření sanátan dharmy v různých částech světa.

Džagadáčárja Čandrasvámí mahárádž s vděčností vzpomínal, jak se poprvé setkal se Svámídžím ve Vídni. Hluboce ocenil, že si Svámídží pro svou práci vybral potlačované a často pronásledované národy východní Evropy a právě jim přinášel duchovní vzpruhu.

Kusum Singh Šivrádží z Nizozemí řekl: „ Svámídží Mahéšvarána nanda předává duchovní světlo těm, kdo mají touhu pozdvihnout se na božskou úroveň. Měli bychom vidět Všemohoucího Boha v každém, nejen v lidech, ale ve všech bytostech."

Také džagadguru svámí Vidhja Bhaskar Tírath a svámí Vidja Čétanja poděkovali předsedovi áčárjovi Prabhakaru Mišrovi a vzdali hold paramhansovi svámímu Mahéšvaránandovi za jeho roli průkopníka a za šíření poselství Jógy v denním životě po celém světě.

Vysvěcení paramhanse svámího Mahéšvaránandadžího za sarvbhaum sanátan dharm džagadgurua

Desátého dubna 1998 proběhly první velkolepé oslavy, kdy byl paramhans svámí Mahéšvarána nanda Světovým náboženským parlamentem vysvěcen za sarvbhaum sanátan dharm džagadgurua.

Slavnostního setkání se zúčastnily význačné duchovní osobnosti z mnoha zemí, žáci Svámídžího, zástupci tisku, televize a rozhlasu, zpravodajové z různých médií a delegáti z humanitárních a duchovních organizací.

Za zpěvu védských manter proběhla posvátná púdža a při abhišéku (korunování) královským turbanem byla použita voda z dvaceti pěti různých indických řek. Pak jugáčárja Prabhakar Mišra, prezident nadace Universal Sanatan Dharma a Světového náboženského parlamentu, k velké radosti všech shromážděných slavnostně jmenoval paramhanse svámího Mahéšvaránandu sarvbhaum sanátan dharm džagadguruem.

Po korunovaci Svámídží oslovil posluchače:

„ÓM GURURBRAHMÁ GURURVIŠNU GURURDÉVÓ MAHÉŠVARA GURURSÁKŠÁT PARABRAHMA TASMÉ ŠRÍ GURUVÉ NAMAHA – SANÁTAN DHARMA ÁDI ANÁDI DHARM HE."

Sanátan dharma znamená věčná dharma, věčná povinnost, náboženství, vztah. Náboženství má úzkou souvislost s realizací – uskutečněním vztahu, vlastního místa v rámci přírody a vesmíru. Realizujte jednotu s Bohem a všemi bytostmi. Náboženství a duchovní činnosti položily základní rámec každodenního života v Indii. Duchovní dharma neznamená vzdálit se ze světa do ústraní, naopak znamená přiblížit se k lidem. Nejde o to obracet někoho na víru, ale přesvědčovat lidi vlastním životem, být dobrým příkladem. Mnoho světců a jogínů se vydalo do světa, aby šířili poselství duchovní pravdy a jednoty mezi všemi lidmi. Chceme lidem ukázat cestu k tělesnému, duševnímu, společenskému a duchovnímu zdraví. Je to cesta, která vede k nejvyššímu cíli, k realizaci Boha.

Děkuji Světovému náboženskému parlamentu za velkou poctu, kterou mi prokázal, a modlím se k všemohoucímu Pánu, aby mne obdařil správnými myšlenkami a činy, abych mohl šířit světlo sat sanátan dharmy a trvalých hodnot duchovní pravdy po celém světě. Zvláště chci poděkovat prezidentu Světového náboženského parlamentu, brahmarišimu áčárjovi Prabhakaru Mišrovi, za jeho

nepřetržitou službu lidstvu. Modlím se za jeho zdraví, dlouhý život a boží požehnání pro jeho další práci. Především bych však chtěl pokorně pozdravit svého milovaného gurudéva, paramhanse svámího Mádhavánandu, a vyjádřit mu hlubokou vděčnost za to, že mě dovedl až k tomuto vysokému postavení."

Pak na důkaz úcty Svámídží položil královský turban k lotosovým nohám svého Mistra.

Podle přání Světového náboženského parlamentu udělil sarvbhaum sanátan dharm džagadguru paramhans svámí Mahéšvaránanda titul sanátan dharm mahámandaléšvar siddhovi Bábovi z Alláhábádu, svámímu Parmándadžímu z Haidarábádu a svámímu Rám Krišnovi Dásdžímu z Moreny. Dále udělil titul višva gaurav (chlouba vesmíru) jógéšvaru paramhansovi svámímu Adgadánandadžímu a džagadguruovi rámánandáčárjovi šrí Rám Bhadráčárjovi z Čitrakútu. Dvacet tři osobnosti z Indie a dalších zemí získaly titul brahma kul bhúšan (klenot mezi bráhmany) a Bhárat gaurav (chlouba Indie).

Slavnostní vysvěcení paramhanse svámího Mahéšvaránandy za mahámandaléšvara Mahá nirvání akháry

Třináctý duben 1998 se stal památným dnem. Vzhledem k tomu, že byla právě vaišákh púrnimá (úplněk mezi dubnem a květnem) a další den byl nejpříznivějším dnem pro rituální koupel v řece Ganze, přicházely miliony lidí, aby se vykoupaly. V celém městě platil zákaz používání dopravních prostředků, a tak jsme se museli do čhávní (provizorního ubytovacího tábora) Mahá nirvání akháry, kde měl být paramhans svámí Mahéšvaránanda korunován mahámandaléšvarem, dostat pěšky.

Za zpěvu védských manter vykonal Svámídží podle pokynů panditů púdžu. Podle posvátné tradice dostal abhišék tilak a abhišék kalaš. Byl uveden na rozlehlé a vysoké pódium, kde se shromáždilo mnoho mahámandaléšvarů, mahantů, tajemníků akhár a představených chrámů. Tajemník Mahá nirvání akháry Svámídžího oficiálně prohlásil za mahámandaléšvara a poté všichni přítomní duchovní hodnostáři Svámídžího pozdravili

a na znamení požehnání mu kolem ramen dávali meditační šály. Po nich šli Svámídžímu předat šály a dary i jeho žáci. Svámídží tak dostal téměř čtyři sta šál.

Tajemník akháry zdůraznil zásadní roli, kterou Svámídží plní při šíření věčných hodnot sanátan dharmy a Jógy v denním životě v různých částech světa. Šrí mahámandaléšvar Nirandžanánanda Giridží, který navštívil mnoho zemí, hovořil o Svámídžího celosvětovém působení a uvítal jeho přijetí mezi mahámandaléšvary.

Píthadéšvar áčárja (představený celé akháry), mahámandaléšvar 108 šrí svámí Višvadévánandadží, hovořil o časem prověřené a vysoce ceněné tradici této akháry. Řekl, že ve svámím Mahéšvaránandovi získává akhárá mahámandaléšvara, který ovládá angličtinu a němčinu stejně dobře jako hindštinu a dodal, že Svámídží bude pro akháru velkým přínosem a rozšíří pole jejích aktivit.

Jeho Svatost šrí mahámandaléšvar paramhans svámí Mahéšvaránanda Purídží mahárádž poděkoval všem shromážděným světcům, učencům a mahámandaléšvarům a ujistil je, že bude žít a pracovat podle tradic akháry a pokračovat v započaté duchovní a humanitární práci pod inspirativním vedením svého gurua. Dharma čakravarti paramhans svámí Mádhavánandadží poděkoval áčárjům a ostatním mahámandaléšvarům za to, že přijali Svámídžího do svých řad, a připomenul mnoho událostí ze Svámídžího života, které jej přesvědčily o Svámídžího velikosti a duchovní oddanosti. Po obřadu byl Svámídží se svými žáky čestným hostem mahámandaléšvara Nirandžanánandy Giridžího z Džalandharu, který pro všechny uspořádal slavnostní oběd.

Všichni jsme vnímali jako nesmírné požehnání, že jsme měli příležitost zúčastnit se mahá kumbha mély v Haridváru a velkolepého slavnostního vysvěcení našeho milovaného Gurua za sarvbhaum sanátan dharm džagadgurua a mahámandaléšvara. Byla tím po celém světě oceněna a korunována jeho celoživotní práce a neúnavná oddaná služba lidstvu prostřednictvím šíření světla všemohoucího Pána Bhagvána šrí Dípa Nárájana Maháprabhudžího a poselství Jógy v denním životě.

Čtenáři by se možná rádi dozvěděli něco o instituci akhár a posvátných píthech, které ustanovil Ádi Šankaráčárja.

Ádi Šankaráčárja měl čtyři nejbližší žáky – Padmapádu, Hastámalaku, Surévaru a Trótaku. Založil čtyři mathy – Sarda math ve Dvárace na západě, Góvardhan math v Púrí na východě, Šringarí math v Šringarí na jihu, Džjótir math v Badrikášramu na severu – a každého ze čtyř žáků ustanovil hlavním představitelem jednoho z nich. Jejich žáci si ke svým jménům přidávají jeden z přídomků Giri, Párvat, Ságar, Bhárat, Sarasvatí, Áranja, Tírath, Ášram, Van a Purí. Všichni sanjásínové tak používali některé z těchto příjmení, čímž vznikla instituce dašanámí (deseti jmen). Do mnišského řádu dašanámí jsou začleněni také nágové. Asketové dašanámí se dělí do dvou kategorií: na ty, kteří drží svatá písma, tj. šástradhárí a ty, kteří drží zbraně, tj. astradhárí.

Během nájezdů Mahmuda Gazuriho, Muhammada Ghoriho a Taimura byly zabity miliony hinduistů a tisíce hinduistických chrámů bylo srovnáno se zemí. V dobách vlády muslimských panovníků nebyla situace o nic lepší. Ádi Šankaráčárja si byl vědom nebezpečí útlaku a pronásledování stoupenců sanátan dharmy, které hrozilo ze strany fanatiků a násilníků jiného vyznání, a uvědomil si, že samotná duchovní síla nestačí. Naléhal na mladší sádhuy, aby posilovali svaly fyzickým cvičením a zdokonalovali se v zacházení se zbraněmi. Místům (mathům), kde se cvičení prováděla, se říkalo akháry (zápasiště).

Ádi Šankaráčárja radil akhárám, aby v případě nutnosti odpovídali silou na utlačování hinduistů a znesvěcování jejich svatyní. V dobách muslimských nájezdů a muslimské nadvlády bránily akháry hinduisty a jejich chrámy a instituce před útoky. Ozbrojení členové akhár mnohokrát násilím zabránili pronásledování hinduistů a znesvěcení jejich chrámů. Stávalo se také, že panovníci se ve válkách, které vedli, obraceli o pomoc k bojovníkům nágům. Nágové se proslavili v mnoha bitvách a v některých akhárách se soustředilo až na čtyřicet tisíc válečníků. Když Indie získala

nezávislost, ztratily akháry svůj militantní charakter a jejich světci šířili věčné hodnoty starověké indické kultury a filozofie.

V Haridváru existuje nyní třináct akhár, každou z nich spravuje hluboce uctívaný světec a pod každou z nich spadá více mahámandaléšvarů. Většina z nich má vlastní ášramy mimo Haridvár.

Nejstarší akhárá – Atala – byla založena v roce 646 n. l. v Góndvaně. Znovu obnovena byla v roce 1704 a jejím hlavním sídlem je od té doby Pátan, přestože má ášram v Kankhalu. Současným představitelem této akháry je áčárja šrí mahámandaléšvar Mandalánand Giri.

Akhárá Mahá nirvání je odnoží akháry Atala. Sedm sádhuů původní akháry, kterým byl upřen prasád Gadžánandadžího, tuto akháru opustilo a provádělo askezi v Gangaságaru. Získali daršan muniho Kapily a s jeho požehnáním založili v roce 748 poblíž Níl dhary v Haridváru novou akháru. V roce 1260 dvacet dva tisíce nágů – světců, v čele s duchovním vůdcem mahantem Bhavánandem Girim, osvobodilo Kankhal od muslimských útočníků a současná akhárá se nachází na stejném místě, kde tehdy poprvé vztyčili svou vlajku. Tato akhárá spravuje chrám v Dakšévaru a jejím současným představeným je áčárja šrí mahámandaléšvar Višvadévánand.

Při příležitosti šahi snán (královské koupele) mahá kumbha mély se shromáždí mahámandaléšvarové, mahantové, áčárjové a představení všech třinácti akhár, utvoří slavnostně vyzdobené procesí a vydají se k Har kí paurí ghátu, aby se vykoupali. Pořadí, v jakém probíhají posvátné koupele, je pevně stanoveno.

Duchovní dědictví paramjógéšvara šrí Dévpurídžího

Dne 25. srpna 1998 u příležitosti výročí mahásamádhi mahájógéšvara šrí Dévpurídžího se v jeho ášramu ve vesnici Kajláš pořádal slavnostní satsang. Shromáždily se na něm stovky sádhuů, panditů a áčárjů (védských učenců a kněží), mahantů a mandaléšvarů (představených ášramů a klášterů), tisíce oddaných šrí Dévpurídžího a stovky Svámídžího žáků z celého světa.

Této poklidné letní noci zářil ášram v Kajlášu světlem mnoha svatých a oddaných duší. Vzduch naplnily melodie manter a bhadžanů a všude se šířila vůně tyčinek, stejně jako v požehnaných dnech, kdy zde šrí Dévpurídží pořádal satsangy. Pandité celou noc až do ranního rozbřesku zpívali svaté mantry a verše z véd pro blaho a mír všech bytostí.

Následujícího dne, 26. srpna, se podle indického měsíčního kalendáře slavily narozeniny sarvbhaum džagadgurua mahámandaléšvara svámího Mahéšvaránandadžího. Svámídží byl toho dne prohlášen za právoplatného dědice paramjógéšvara šrí Dévpurídžího podle ustanovení řádu dašanámí sanjás šrí Šankaráčárji. Tradiční obřad vykonalo šestnáct sádhuů. Byly mezi nimi tak významné a vážené osobnosti jako šrí Raghváčárjadží, mahant šrí Bal Giridží, mahant šrí Udajapurja, mahant šrí Šankar Giridží z ášramu Šivbágh v Bólá Gúdě a mahant šrí Mál Purídží z Ringusu.

Tak jako král odkazuje určenému následníkovi svou korunu, zanechává světec nebo svámí duchovnímu dědici svůj šál. Na znamení uznání duchovní hodnosti paramhanse svámího Mahéšvaránandy zahalila Rádžmátádží z Karolji jeho ramena posvátným šálem paramjógéšvara šrí Dévpurídžího. Thákur z Kajlášu, Khátú Šjámdží, sádhuové a další duchovní hodnostáři vzdávali Svámídžímu úctu a předávali mu šály a květinové mály. Po nich měli příležitost uctít a pozdravit Svámídžího všichni bhaktové a hosté.

Po tomto obřadu se podle tradice konala veliká hostina. Skýtala radostnou a pestrobarevnou podívanou. Slavnostní jídlo bylo připraveno pro tisíce lidí přítomných na satsangu – sádhuy, pandity, áčárji, mahanty, mandaléšvary, duchovní aspiranty, žáky ze Západu a indické bhakty – pro všechny, kteří přišli z blízka i z daleka, aby se zúčastnili této sváteční události. Ve vzájemném porozumění, úctě a v přátelském duchu se zde setkali lidé různých národností, náboženství, kultur a tradic. Tímto obřadným oceněním Svámídžího potvrdil Řád sanjásínů a světové autority to, co bhaktové a žáci věděli už velmi dlouhou dobu – že v jejich milovaném gurudévovi Svámídžím je duchovní síla, moudrost a poznání šrí Dévpurídžího, Pána jógy, a věčné požehnání, láska a milost Bhagvána šrí Dípa Nárájana Maháprabhudžího.

MAHÁSAMÁDHI
ŠRÍ HOLY GURUDŽÍHO

Šrí svámí Mádhavánanda, všemi láskyplně oslovovaný Holy Gurudží, měl milující srdce, byl oceánem milosti, studnou moudrosti, živoucí legendou. Byl láska sama, příkladem oddanosti a niterné víry, světec, dokonalý jogín.

Každý, kdo pobýval v jeho blízkosti, mohl na vlastní kůži pocítit, jak se jeho každodenní starosti a problémy rozplývají v naprosté nic, a tím uvolňují prostor pro hluboké vnitřní ticho a blaženost. Mistr nemusel nic dělat ani říkat, stačila jen jeho přítomnost. Někdy pouhá přítomnost světce způsobí seberealizaci, rozlije v srdcích bhaktů (oddaných) onu nekonečnou blaženost, ánandu. Je to nádherný stav vědomí, kdy je náš vnitřní prostor naplněn štěstím a blažeností. Stav blaženosti, který je nepopsatelný, nepoznaná radost, mír a klid, se rozlije do všech duchovních rovin. Nemáme žádné potřeby, všechna přání se zdají být naplněna a člověk má pocit lehkosti, cítí se svěží, čilý a šťastný. „Gurudéva daršana dhana hó čétanja ánanda ghana hó... Budiž pochváleno setkání se Satguruem! On naplní mé vědomí blažeností...", tak popisuje Maháprabhudží – učitel Holy Gurudžího – tento stav v jednom ze svých bhadžanů. V přítomnosti Holy Gurudžího jsem tento pocit zažívala a pokaždé to pro mne bylo jako zázrak.

Znala jsem Holy Gurudžího od roku 1980, kdy podnikl svou druhou evropskou cestu. Navštívil i Vídeň, kde Svámídží vyučoval jógu v ášramu v Schikaneder Gasse. V té době jsem byla žákyní Svámídžího právě dva roky. Přestože jsme mluvili rozdílnými jazyky – Holy Gurudží hovořil v hindí a pár slov anglicky, já umím anglicky a jen trochu hindí – výborně jsme si rozuměli. Mimo jiné nás spojovala láska k bhadžanům (duchovním písním). Většinu z nich mě naučil právě Holy Gurudží. Ať jsem toužila naučit se jakýkoli bhadžan, naučil mne ho – všechna má „bhadžanová přání" byla splněna. Holy Gurudží mne opravoval, když jsem nějaké slovo vyslovila špatně nebo když jsem dělala chyby v jazyce.

Do duchovních písní se dokázal ponořit kdykoli – ve dne či v noci. Miloval hlavně bhadžany Maháprabhudžího, nemohl se jich nabažit, mohl je poslouchat stále. Jakmile zazněl Maháprabhudžího bhadžan, Holy Gurudží byl okouzlen, z obličeje mu vyzařovala oddanost. Jakoby v tom okamžiku slyšel, jak k němu hovoří Maháprabhudží osobně. Zasáhlo ho to tak hluboce, že přestal vnímat okolní svět. V té chvíli byl zcela sjednocen s učením Maháprabhudžího. Celý Holy Gurudžího

život byl modlitbou k Maháprabhudžímu, meditací na něj. Méra džíva téra púdža – můj život je púdžou Tobě. Gurudží žil pro Maháprabhudžího, Gurudžího život byl zasvěcen Maháprabhudžímu, každý den jeho života byl oslavou Mistra.

On sám to popisuje takto: „Víš," říkal Svámídžímu, „nikdy se nenabažím opakování Božího jména. Tento život mi byl dán, abych si vychutnal božský nektar, a nechci promarnit ani okamžik. Chci se zcela ztotožnit s Maháprabhudžím, chci, abychom byli jedno. Nejsem si jist, zda se mi to podařilo beze zbytku, zda jsem Maháprabhudžího uskutečnil zcela." Proto Gurudží neustále cvičil s málou a opakoval modlitby a mantry prakticky celý den.

Maháprabhudží byl Višnu, Krišna, a Holy Gurudží hledal, zažil a uskutečnil vědomí Krišny, tuto naprostou jednotu splynutí s Božským vědomím.

Kdykoli se v jeho životě něco dobrého přihodilo, pokaždé říkával: „To všechno je guru kripá (guruova milost)", a zároveň se vděčně s pokorou poklonil směrem ke Khátú.

Svým chováním a přístupem dával všem obrovský příklad odevzdanosti, pokory a důvěry. Byl velký bhakta. Překrásně zpíval. Složil stovky bhadžanů, většinu z nich k uctění svého Mistra. Když začal zpívat a doprovázet se dvěma kartály (indický rytmický nástroj), vycházela z něho neslýchaná, neuvěřitelná síla. Své posluchače naprosto vtáhl. Jeho silný, mírumilovný, krásný, melodický hlas v okamžení naplnil srdce všech posluchačů radostí a temnotu duše proměnil v blaženost. Zpěvem se měnil výraz Holy Gurudžího obličeje i držení těla. Jeho oči i ústa zářily úsměvem. Zpěv zasáhl celé jeho tělo plamenem. Byl zcela prostoupen poselstvím, které zpěvem předával dál. Tak okouzloval posluchače, kteří byli jeho zpěvem zaujati a bez dechu ho poslouchali.

Na satsanzích, které pořádal, velmi rád vyprávěl příběhy. Bavil posluchače svým velkým hereckým talentem. Bravurně imitoval postavy z příběhů, měnil hlas, mluvil vysokým hlasem, hned nato hlubokým, jemným sametovým nebo pisklavým, napodoboval opičí vřískot. Své vyprávění doprovázel gestikulací, hrál vlastně celým tělem, i když stále seděl. Rozesmával posluchače, otvíral jejich srdce a snadněji touto formou zprostředkovával i vážná duchovní témata. Krása Holy Gurudžího duše se promítala i do jeho těla a gest. Zejména řeč jeho rukou byla velmi půvabná a působivá až do jeho posledního vydechnutí.

S životem Holy Gurudžího byl neoddělitelně spjat život jeho dlouholetého žáka paramhanse svámího Mahéšvaránandy (Svámídžího). Když Svámídží dovršil třináctý rok, začal u Holy Gurudžího žít a následovat jeho učení. Doprovázel Holy Gurudžího na cestách křížem krážem Indií. V roce 1970 byl Svámídží pozván do Evropy, kde ve Vídni založil áśram, ze kterého šířil poselství a učení svého Mistra do celého světa. Mezi těmito dvěma svatými dušemi vznikl úzký vztah učitele a žáka, vnitřní spojení dvou srdcí. Kdo měl možnost vidět je spolu hovořit, vnímal nerozlučné pouto, které mezi nimi bylo a které je vzájemně posilovalo.

Jeden byl pro druhého nepostradatelný, potřebovali se, jako oceán potřebuje řeky, jako země potřebuje déšť.

Spolupráce, jejich myšlenky, slova i skutky sloužily všem bytostem. Holy Gurudží byl pro Svámídžího velkou inspirací, podporoval ho a povzbuzoval při uskutečňování vysokých ideálů a cílů. Holy Gurudží dodával Svámídžímu sílu a odvahu potýkat se se všemi překážkami a těžkostmi, které číhají na gurua v západním světě, a povzbuzoval ho. Holy Gurudží byl v jeho životě oporou, na kterou se mohl vždy spolehnout.

Holy Gurudží byl šťastný z úspěchu, který má Svámídží po celém světě se svým systémem Jóga v denním životě, a byl na něj velmi hrdý. Vždy mluvil o Svámídžím s velikým respektem a s úctou. Svámídží se snažil Holy Gurudžímu vyplnit každé přání a zpříjemňovat mu život, jak jen to šlo. Byli si velmi blízcí. Navzájem se obdarovávali láskou a jeden druhého ctil.

V roce 2003 se stalo následující: Jako každoročně v létě pořádal Svámídží v Maháprabhudžího áśramu ve Střílkách na Moravě mezinárodní letní jógový seminář. Svámídží právě seděl na zahradě a díval se na svůj dům s oranžovým praporkem na střeše a na Holy Gurudžího pokoj. Náhle měl velmi jasnou vizi, ve které se mu zjevil Holy Gurudží a sdělil mu, že nastávající gurupúrnimá bude poslední v jeho životě. Také řekl, že chce-li Svámídží přijet, musí se rychle rozhodnout, zda chce tento velký svátek oslavit se svým Mistrem.

Nato se Svámídží okamžitě rozhodl odříci svou účast na gurupúrnimovém programu ve Střílkách a ihned odletět do Indie. Ještě tentýž den zavolal Holy Gurudžímu, že přijede.

Když se Holy Gurudží tuto zprávu dozvěděl, tolik překypoval štěstím, radostí i láskou, že skoro ani nemohl mluvit: „Modlil jsem

se k Maháprabhudžímu, aby Mahéš (tak říkal Svámídžímu) přijel," řekl. Pak se zeptal: „Kdy přijedeš?" Svámídží odpověděl: „Mám před sebou ještě nějaké programy, také si musím zarezervovat letenku." Holy Gurudží odpověděl: „As you like. (Jak chceš.)" To bylo jedno z oblíbených Holy Gurudžího úsloví. Znamenalo zároveň vše i nic. Nechával na jiných, ať jednají. Tak se stalo, že za pár dní letěl Svámídží do Dillí a v Džajpuru ho Holy Gurudží radostně uvítal.

Vize se naplnila. Skutečně to byla poslední Holy Gurudžího gurupúrnimá. V tento svátek se na slavnost, která se konala 13. července v Džadanu, sjely tisíce bhaktů z celé Indie i ze všech koutů světa, aby oslavily tento mimořádný úplněk v přítomnosti obou světců. O několik dnů později se Holy Gurudží podrobil v Dillí operaci kolena. V důsledku operace došlo k mnoha komplikacím, se kterými se oslabený organismus nedokázal vypořádat. Na vlastní přání byl Holy Gurudží převezen do Džódhpuru v Rádžasthánu. Lékaři dělali, co bylo v lidských silách, aby ho udrželi naživu. Již to vypadalo, že se to podaří, pak se jeho stav opět zhoršil. 31. října 2003 v 11 hodin dopoledne se Holy Gurudží ve vší tichosti odevzdal do satjalóku.

Mahásamádhi Holy Gurudžího bylo jemné a mírumilovné, tak lehoučké, až se zdálo, že Holy Gurudžího vyzvedli všichni nebeští poslové od pozemské brány a odnesli ho do brahmalóku, do božského Světla, kde již byl očekáván. Maháprabhudží si ho zavolal k sobě, aby se s ním navždy sjednotil, aby spolu navždy splynuli.

V téže době, kdy se Holy Gurudží loučil s pozemským životem, se v Khátú modlil Svámídží za jeho uzdravení, prosil Maháprabhudžího o pomoc: „Ó, Ctihodný, požehnej Holy Gurudžímu, uzdrav ho, anebo ho povolej k sobě." Modlitba byla vyslyšena a Maháprabhudží přerušil spojení s pozemským životem, aby si mohl vzít Holy Gurudžího navždy k sobě. Velká duše, mahátmá, kripá ságar (oceán milosti) se vydala na cestu domů, aby odpočívala ve věčném klidu a pokoji, v absolutním naplnění.

Holy Gurudžího tělo zdobené květinovými málami bylo na trůně v siddhásáně dopraveno do Óm áśramu. Tam bylo ještě dva dny uchováno v chlazené místnosti s okny. Druhého listopadu začala v duchu védské tradice velká slavnost samádhi. Byly zapáleny ohně, pandité zpívali védské mantry a celebrovali rituály staré tisíce let. Lidé ze všech kontinentů světa se přijeli rozloučit s touto velkou duší. Přijeli, aby naposledy spatřili Holy Gurudžího, aby se jim dostalo jeho daršanu,

aby mu poděkovali a řekli poslední sbohem. Na své poslední cestě byl Holy Gurudží posazen na zlatý trůn, umístěný na voze, ověnčen květinovými málami, obklopen svámími, doprovázen svými bhakty. Svámídží stál po jeho levici a přijímal květiny, přání, modlitby a projevy úcty určené Holy Gurudžímu. Byly to nejpohnutější chvíle loučení s Holy Gurudžím.

Místo jeho posledního odpočinku je v chrámu Slunce, uprostřed budovy Óm. Holy Gurudžího tělo bylo vyzdviženo do kamenného sarkofágu tři metry nad zemí, otevřeného ze dvou stran. Nyní následovala nejtěžší část ceremonie: pod vedením panditů byl proveden závěrečný obřad. Museli jsme se rozloučit s fyzickým tělem Holy Gurudžího. Zepředu byla spuštěna velká kamenná deska. Byl to okamžik, který se nám vryl do paměti. Bylo nám, jakoby nás bodl ostrý nůž do srdce. Náš milovaný Guru nám navždy zmizel z očí. Přitom jako bychom slyšeli jeho hlas: "Nejsem toto tělo, jsem átmá, čisté vědomí, věčná blaženost a štěstí!" Nyní Holy Gurudží vstoupil do této blaženosti, a to pro nás byla útěcha a naděje, že se s ním opět setkáme na onom světě. Holy Gurudží sice fyzicky odešel, ale v našich srdcích zůstane navždy.

Nyní bylo na Svámídžím, aby převzal dědictví po Holy Gurudžím – to znamená opatrovat tisíce bhaktů a vést je k Pravdě, ke Světlu, k realizaci Boha. Svámídží se měl stát symbolem pomoci a podpory pro miliony lidí, a tím pokračovat v životním díle Holy Gurudžího. Měl převzít a přednést modlitbu, kterou se při Maháprabhudžího mahásamádhi modlil Holy Gurudží: „Svatý Mistře, prosím tě jen o jedno: kéž se mé soustředění stále upíná k Tobě, ať jsem kdekoli. Kéž se Tvého požehnání a vedení dostane všem oddaným. Všemohoucí, kéž bhaktové obdrží brahmánandu (božskou blaženost). Přeji si, aby tisíce a miliony lidí žily s Tvým požehnáním a tím aby se zmenšilo utrpení světa." Toto je úkol, který Svámídží jako nástupce a pokračovatel Holy Gurudžího má plnit. Všichni bhaktové, jak Svámídžího žáci, tak i žáci Holy Gurudžího, vnímali absolutní splynutí Svámídžího s Maháprabhudžím a s Holy Gurudžím, cítili, že má Holy Gurudžího požehnání a je jím láskyplně veden. Tak se Svámídží stal zcela samozřejmě nástupcem Holy Gurudžího a byl všemi bhakty s láskou přijat.

Po jednadvaceti dnech ticha se pořádala obrovská bandhara, na kterou byly pozvány tisíce bhaktů a stovky sádhuů. Byla to velkolepá slavnost. Celý Óm ášram se změnil v jeden veliký slavnostní

areál. Protože se přesně nevědělo, kolik lidí přijde, byl přichystán prasád a halva pro tisíc lidí. Přijelo několik tisíc bhaktů, ale prasádu byl přesto dostatek, dokonce si lidé mohli vzít i pro své blízké, kteří nemohli na slavnost přijet. Zbylo 200–300 kg halvy, která se usušila k pozdější spotřebě. Bylo to požehnání Satagurua. Tyto schopnosti se nazývají riddhi (blahobyt) a siddhi (div, zázrak).

Na této slavnosti byl Svámídží veřejně jmenován nástupcem Holy Gurudžího. Slavnost začala modlitbami, při kterých mnoho panditů provádělo védské obřady. Zpívaly se mantry, prováděly se očistné púdže ohněm, pandité žehnali, zvonili na zvonce, bylo zapáleno nespočet vonných tyčinek. Během těchto rituálů byl Svámídžímu symbolicky předán Holy Gurudžího šál a tímto gestem se stal Svámídží oficiálně nástupcem Holy Gurudžího.

Jedna etapa skončila a další začala. Copak nás Holy Gurudží jen tak opustil? Na to bych ráda jménem Holy Gurudžího odpověděla Maháprabhudžího slovy, která vyslovil u příležitosti svého mahásamádhi: „Nebojte se! Jste stále se mnou a já jsem stále s vámi. Pokaždé, když na mne mí oddaní pomyslí, budu přítomen, kdykoli, kdekoli. Mé átmá je neměnné a nezničitelné. Pouze fyzické tělo tvořené pěti prvky je pomíjející. Všichni, kteří přišli na tento svět, ho musí jednou opustit. Tak to je. Nedá se to změnit. Vězte, že jsem stále s vámi." Holy Gurudží se nesmazatelně vryl do našich srdcí a my jsme s ním navždy spjati. Promlouvá k nám skrze své písně. Prostřednictvím svého nástupce a pokračovatele Višvagurua mahámandaléšvara paramhanse svámího Mahéšvaránandy je Holy Gurudží stále s námi. Stále si ho připomínáme v modlitbách, v jeho písních i při četbě jeho knih. Holy Gurudžího odkaz je stále živý, promlouvá k nám ústy Svámídžího.

Óm šrí Díp Nárájan Bhagván kí džaja!
Hindu dharm samrat satguru svámí
Mádhavánanda mahárádž kí džaja!
Višvaguru mahámandaléšvar paramhans svámí
Mahéšvaránanda Purídží kí džaja!

Mým Mistrům s láskou a oddaností

sádhví Šánti
Střílky, srpen 2005

MAHÁPRABHUDŽÍHO
ZLATÉ UČENÍ

Maháprabhudžího zlaté učení

1. Miluj Boha z čistého srdce.

2. Nejlépe plníš dharmu, řídíš-li se v životě etickými zásadami. Neslevuj z nich, dokud jsi naživu.

3. Chceš-li cokoli vykonat, pusť se do díla s pevným odhodláním, a uspěješ.

4. Konej dobro. Ani v myšlenkách se neobírej podlými činy a nedopouštěj se jich.

5. Vydal-li ses na cestu, nedej se v polovině odradit překážkami. Překážky jsou jako trny na růži. Není růže bez trní a není cesty bez překážek. Překonávej je a pokračuj k cíli.

6. Spoléhej na vlastní síly a nebuď závislý na jiných. Věř svým schopnostem, a Bůh ti pomůže.

7. Úspěch tvého jednání záleží na síle tvého vnitřního přesvědčení a na sebekázni. Neztrácej odhodlání a nikdy se nevzdávej.

8. Nestačí udržovat vnější čistotu. Pravidelná vnitřní očista je stejně důležitá.

9. Nebuď pokrytecký, nelži. Pravda vítězí.

10. Prokazuj dobro všem živým tvorům, pomáhej, kde můžeš. Tím, že pomáháš druhým, pomáháš i sobě.

11. Vystříhej se zpupnosti a povýšenosti. Považuj všechny lidi za sobě rovné.

12. Cokoli, o čem si myslíš, že je tvé, ti patří jen dočasně. Proto se oprosti od pýchy nad tím, že něco máš.

13. Nezakládej si na svém majetku, postavení nebo vědění. Vždy se najde někdo, kdo je víc než ty.

14. Buď poctivý, a o nic nepřijdeš. Každá nepoctivost špatně skončí.

15. Nechval se, chválit tě mají jiní. Velikost spočívá ne ve velikášství, ale ve skromnosti.

16. Nedej se odradit problémy. Řeka pozemského života protéká mezi břehy štěstí a žalu. Kdo v neštěstí ztrácí odvahu, nedosáhne nikdy cíle. Neztrácej důvěru a plň dál své povinnosti.

17. Co můžeš vykonat dnes, neodkládej na zítra. Uskutečňuj svá správná předsevzetí okamžitě, protože nevíš, co se může stát v následující chvíli.

18. Buď si neustále vědom, že všichni jsou si rovni, a jednej se všemi se stejnou úctou. Buď lidem prospěšný. Není-li člověk prospěšný druhým, nemá jeho život smysl.

19. Všechny požitky jsou pomíjivé. Nenech se zlákat jejich klamným zdáním. Opravdová radost spočívá v radosti, kterou působíš jiným. Sloužit životu je smysl života.

20. Neplýtvej časem. Každá vteřina je vzácná a nenahraditelná. Čas na nikoho nečeká a minulost se nevrací. Meškáš-li, zmeškáš. Využívej času smysluplně.

21. Každý má své přednosti a své chyby. Chyb si nevšímej a ber si příklad z předností. Od každého se můžeš naučit něčemu užitečnému.

22. Dopustíš-li, aby se v tobě uhnízdily špatné návyky, těžko se jich zbavíš. Zlozvyk je schopen zničit člověku život. Vyhýbej se toxikománii: tabáku, drogám, alkoholu, nebo přijdeš o zdraví, o rodinu a o přátele. Pěstuj si zvyky, které ti usnadní smysluplný život.

23. Vstávej před východem slunce a vykonej svou duchovní sádhanu. Její blahodárný účinek tě bude provázet po celý den.

24. Buď střídmý v jídle. Přejídání a požitkářství vede k lenosti a k nemocem.

25. Prokazuj úctu rodičům, učitelům a Mistrovi. Žij v lásce a harmonii s bratry, sestrami a se všemi příbuznými.

26. Dodržuj slovo, i kdyby tě to mělo stát život.

27. Ať tvé skutky odpovídají tvým slovům.

28. Nemarni čas jalovým tlacháním. Sděluj věci, které mají význam.

29. Buď věrný svému životnímu partnerovi. Vyhýbej se situacím, které by tě mohly svést k nevěře.

30. Nesuď, nerozhoduj a nejednej na základě prvního dojmu. Počkej, až o věcech získáš hlubší znalosti. Ušetříš si tím řadu nepříjemností.

31. Nesplacené dluhy rozvracejí i pevná přátelství. Lépe je dát než půjčit a pak být zatrpklý vůči dlužníkovi, který nesplatil dluh. Dávej z čistého srdce, ale dobře si rozvaž, komu co dáváš.

32. Zbytečné hromadění světských statků se stává břemenem. Majetek je pomíjivý, protože Lakšmí, bohyně bohatství, je vrtkavá. Nejužitečnější je to jmění, které rozdáš potřebným a na duchovní účely.

33. Nevypouštěj z úst velká slova, kterých bys později litoval. Nedopouštěj se činů, které mají za následek ztrátu cti anebo zasévají semena nesvárů.

34. Vyhýbej se zbytečným hádkám a špatné společnosti. Stýkej se s dobrými a moudrými lidmi.

35. Nikdy nemluv špatně o rodičích a o Mistrovi a nedopřávej sluchu těm, kdo o nich špatně mluví.

36. Nevyžívej se v nářcích nad svými potížemi. Nedělej si z lidí nepřátele zbytečnými chybami.

37. Zasazuj se ze všech sil o to, aby se šířily a uskutečňovaly etické ideály. Přispěješ tím k harmonii ve světě.

38. Uč se kontrolovat své choutky, nedopusť, aby se smysly staly tvými poručníky.

39. Pohodlnost patří mezi největší nepřátele člověka. Bez úsilí ničeho nedosáhneš. Odnauč se být líný.

40. Nenech se vláčet vášněmi. Nebuď jako slon, který se řítí za papírovou atrapou slonice a padne do pasti, nebo jako čmelák, který se zpit vůní lotosu zapomene při západu slunce v jeho uzavírajícím se květu a zhyne, ani jako noční můra, která se bezhlavě vrhá do plamene svíčky a uhoří. Nedopusť, aby tě světské žádostivosti odváděly od touhy po duchovním poznání. Usiluj o rozvoj svého vědomí.

41. Neprotiv se přírodním zákonům a neporušuj přírodní rovnováhu. Kdo jedná proti přírodě, přivolává si na sebe nemilosrdnou pomstu.

42. Nepotápěj se pro perly, když se na moři vzdouvají vlny.

43. Ber si příklad ze světců a významných osobností. Každý je sám strůjcem svého štěstí, na tobě záleží, co uděláš se svým životem.

44. Káže-li někdo o Nejvyšším Poznání, aniž k němu sám došel, žije v nevědomosti. Sebeučenější řeči jsou nemoudré, nejsou-li podloženy zkušeností poznání.

45. Nestačí se obléci do oranžového roucha a odejít do ústraní. Utíkat od světa nemá cenu, není-li člověk vnitřně pročištěn a nechová-li se podle etických zásad.

46. Nechoď tam, kde nejsi vítán.

47. Nabývej majetku poctivě, vlastní prací, a užívej ho k obecnému prospěchu.

48. Dávat je radostnější než brát.

49. Neubližuj živým tvorům. Kdo trápí, bude trpět.

50. Chovej se k ostatním s ohledem, jakého by ses rád dočkal od nich. Všechno, co činíš, se ti vrátí.

51. Miluj každého živého tvora alespoň tak, jak miluješ sám sebe.

52. V každé živé bytosti je boží světlo. Služba živým tvorům je služba Bohu.

53. Všichni živí tvorové dovedou spát, jíst, pít a rozmnožovat se. Rozdíl mezi zvířetem a člověkem spočívá v tom, že člověk je schopen v sobě poznat boží podstatu a uskutečnit ji.

54. Seberalizace se uskutečňuje skrze lásku.

55. Poznání je bez hranic. Je nezměrné jako oceán. Ponoř se do něj! Život je krátký a čas utíká. Než stačíme nabýt zkušenost, je život pryč. Proto neprodlévej v minulosti a budoucnost učiň přítomností. Probuďte se, bratři a sestry, a naplňte svou lidskou dharmu.

Vysvětlivky

Hindština je tolerantní k variantám jak při výslovnosti tak při psaní slov. Je možno vyslovovat *dév* i *déva, grhastha, grihastha, grhasth* i *grihasth, Hari Vásiní* nebo *Hari Vásaní, sannjás* i *sanjás, Kajlás* i *Kajláš, prasád, prašád, parsád* a podobně. Složená slova lze psát dohromady i zvlášť – tedy: *brahma muhurta, brahmamuhurta* i lidový tvar *brhmamurtí, Kálí Dása* i *Kálídás*. Vyskytne-li se v českém překladu různý přepis téhož hindského výrazu, je to proto, že se přizpůsobujeme zvyklostem originálu. Délky ve slovech zachováváme tak, jak se vyslovují a píší v hindštině, například: *átmá, málá, díkšá;* pouze u slov, která v češtině zcela zdomácněla se řídíme počeštěnou výslovností.

A

Ačalnáth Mahádév – *Neotřesitelný Ochránce Velký Bůh, jedno z mnoha Šivových (viz) označení*

áčárja – *učitel, profesor, učenec*

Ádi, ádja – *první, prvopočáteční*

Adžajpál – *historicky neurčený král starověké Indie, proslavený svou prostotou, zbožností, spravedlivostí, uplatňováním principu ahimsy*

adžapa, džapa adžapa – *spontánní nepřetržité opakování mantry*

Adžmér – *významné město v Rádžasthánu s historickou architekturou; muslimské poutní místo (viz Dargáh)*

advaita – *nedvojnost, jednota; ústřední pojem védántové a jógové filosofie, podle nichž není rozdílu mezi átmá (viz) a paramátmá (viz)*

ádžňá čakra – *šestá čakra; leží nad zakončením páteře; při meditaci na ádžňá čakru se soustřeďujeme na střed mezi obočím; barvou ádžňá čakry je bílá, symbolizující jas, čistotu; symbolem je šivlingam (viz); představuje vědomí podobně jako božstvo ádžňá čakry – Šiva, k němuž se přidružuje ženský princip Přírody, Síly – Šak-*

ti; ádžňá je na hranici mezi lidským a božským vědomím; jejími vlastnostmi jsou prázdnota, jednota, radost, blaženost, konec karem

aghorí *člen sekty aghoriů; aghoriové se snaží získat moc nad okolním světem magickými praktikami; hlásají, že vše na zemi je požívatelné, a živí se nejrůznějšími nečistotami, i výkaly a lidským masem*

ágjá prati hává gati *jedna ze dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost přenést se na libovolné místo*

agnjádi stambhana *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost odolávat škodlivým účinkům různých látek*

ahamkár(a) *ego, jáství, pýcha; jedna ze čtyř složek antahkarany (viz)*

ahimsa *nenásilí, příkaz nezabíjet a neubližovat živým tvorům, jeden ze základních principů jógy a hinduismu; ahimsa param dharm – ahimsa je nejvyšší poslání*

Ahmadábád *hlavní město indického státu Gudžarát*

Ajrávat *slon boha Indry; bílý slon se sedmi choboty, symbolizující moudrost a blahobyt*

ájurvéda *přírodní lékařství, prastarý systém poznatků o lidském těle, o správné životosprávě a o léčení chorob přírodními prostředky*

akhanda *úplný, celistvý, neporušený, nerozdělený*

ákra *keř s jedovatým listím*

Alláh *arabský název pro jediného Boha; Alláh je vzýván stem různých jmen, která vyjadřují boží podstatu (zát) a boží přívlastky (sifát)*

Alláhábád, Illáhábád *město na soutoku tří posvátných řek: Gangy, Jamuny a ponorné Sarasvatí, která se vynořuje z podzemí jednou za dvanáct let; při této příležitosti se v Alláhábádu koná pouť kumbha mélá (viz)*

Ambá *jedno z mnoha jmen Šivovy družky Párvatí (viz)*

amrit *nesmrtelný; nektar nesmrtelnosti*

ánanda *radost, blaženost; setrvalý stav džívanmuktů (viz) – bytostí osvobozených od karem; stav v samádhi*

Andhrapradéš *jihoindický stát; hlavní město Haidarábád, státní jazyk telugu*

advandatva *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost nebýt rušen tělesnými pocity jako je chlad, horko atd.*

animá *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost zmenšit tělo*

Annapúrná *Dárkyně potravy – jedno ze jmen Párvatí*

annumitva *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost odolávat hladu a žízni*

antahkarana *soubor čtyř psychických funkcí: mana – mysl, buddhi – intelekt, racio, čitta – vědomí, ahamkára – ego, jáství*

anubhava *zkušenost; mystická zkušenost, prožitky rozšiřujícího se vědomí na cestě poznání*

anušthána *intenzivní duchovní cvičení*

apána *jedna z pěti prán (viz) v těle; je lokalizovaná v oblasti podbřišku, umožňuje veškeré funkce, při nichž vychází energie z těla ven, tedy výdech, vyměšování; apána a pána (viz), přivádějící energii do těla, například při vdechování, plynou opačným směrem a tím brzdí vzestup vědomí. Jogíni vypracovali pránájámové techniky, jimiž lze proudění apány a pány sladit; jsou to dechové zádrže – kumbhaka. Při nich se apána a pána setkávají ve třetí čakře, v pupečním centru v manipúře, dechová zádrž vytvoří vakuum a silný energetický proud vzniklý spojením apány a pány je s to vyzvednout vědomí až do nejvyšší čakry, do sahasráry – do stavu samádhi.*

aparádžja *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): neporazitelnost*

aparavidjá *světské vědění; na rozdíl od paravidjá (viz), božského poznání, je omezené*

áratí *veršovaná, zpívaná modlitba*

Ardžuna *hrdina eposu Mahábháratam (viz), vojevůdce pánduovského vojska, žák Krišnův (viz)*

artha *1. význam, smysl 2. hmotné zabezpečení, hmotné blaho – jeden ze čtyř cílů lidského života – purušárthů (viz)*

Asám *stát v severovýchodní Indii, hlavní město Gauhátí leží na řece Brahmaputře*

ásana *jógová pozice*

ašádh *čtvrtý měsíc indického kalendáře, od poloviny června do poloviny července*

Ášápurá *Ta, která plní naděje – jedno ze jmen Párvatí (viz)*

ášram *1. útulek, kde přebývá duchovní Učitel, místo satsangů, duchovní centrum 2. životní údobí: život prochází postupně čtyřmi ášramy: údobím žáka brahmačárina, hospodáře grihastha, údobím člověka, který odchází do ústraní poté, co splnil světské povinnosti, vanaprastha, a konečně údobím člověka, který se plně oddává duchovním záležitostem, sanjásína. 3. klášterní řád (viz math, Šankaráčárja)*

átmá *duše; individuální duše*

átmádžňána *poznání duše, poznání skutečnosti, že individuální duše, átmá, je součástí vesmírné duše, paramátmá (viz), neboli poznání vlastní božské podstaty; átmádžňána je nejvyšším smyslem lidského života, vede k mókše (viz), k osvobození z koloběhu zrození a smrti*

átmádžňání *ten, kdo poznal totožnost átmá s paramátmá*

átmágján *viz átmádžňána*

avadhút *světec, bytost oproštěná od světských přání*

avalijá *obyvatel nejvyšších sfér*

avatár *božská inkarnace, Bůh vtělený do lidské podoby; podle indické filosofie žilo dosud na zemi čtyřiadvacet avatárů*

avidjá *nevědomost*

B

bábá *otec, děd; oslovení důstojné osoby*

Badrináth *poutní místo v Himálaji*

Bághéšvarí *Tygří bohyně, jedno ze jmen Párvatí (viz), odvozené od toho, že jezdí na tygru, symbolizujícím ducha*

bái, bájí *oslovení ženy; připojuje se za jméno*

banján *posvátný strom*

Bengálsko *stát ve východní Indii, hlavní město Kalkata*

bhadžan *duchovní píseň; uctívání Boha*

Bhagavadgítá *součást eposu Mahábháratam; patří k základním duchovním a filosofickým spisům Indie; je koncipována jako rozhovor mezi Krišnou (viz) a jeho žákem Ardžunou (viz); Krišna Ardžunu poučuje o smyslu lidského života tak, jak jej chápe jógová a védántová filosofie*

Bhagván *Bůh; přídomek před jménem světců a duchovních Učitelů, kteří v sobě uskutečnili Božské Já*

bhakta *zbožný, oddaný Bohu*

bhakti *zbožnost, oddanost Bohu, oddanost duchovnímu Učiteli*

bhaktijóga *jedna ze čtyř hlavních jógových cest, cesta sebeodevzdání se guruovi, cesta lásky k Bohu a ke všemu, co stvořil. Devět příkazů bhaktijógy: vyhledávat společnost duchovních lidí (satsang), číst duchovní literaturu (harikatha), mít důvěru v gurua (šraddhá), opakovat mantru (mantradžapa), ctít duchovní osobnosti (santon ká ádar), zpívat duchovní*

písně (íšvara bhadžan), ovládat žádosti smyslů (sam, dam), pěstovat v sobě pocit spokojenosti (santóša), rozvíjet v sobě nesobeckou lásku k Bohu (íšvara pranidhán).

Bhavanéšvarí *jedno z mnoha jmen Párvatí (viz)*

bhópa *věštec a zaříkávač, který se při obřadech, při nichž se obětují zvířata, dostává do transu a pronáší orákula*

bídžamantra *(bídža – semeno) nejpodstatnější část (guru) mantry obsahující boží jméno*

Brahm(a), brahma *Vesmírný Zákon, Absolutno, Bůh*

Brahmá *jeden ze tří personifikovaných aspektů Vesmírné Existence; božstvo Brahmá symbolizuje tvořivý a plodivý aspekt existenčního koloběhu (srovnej Višnu, Šiva)*

brahmačárí *ten, kdo dovede ovládat tělesné tužby; člověk v údobí prvního životního ášramu (viz)*

brahmačárja *ovládnutí vášní a tělesných tužeb soustředěním se na Brahma – Boha*

brahmadžňána *poznání Brahma – Boha*

brahmadžňání *ten, kdo poznal Boha*

brahmálók(a) *jedna z nejvyšších vesmírných rovin, svět, v němž přebývá Brahmá*

brahmamuhurt(a) *boží okamžik – chvíle rozbřesku, přechod noci v den, doba, kdy se nejlépe medituje*

bráhman *příslušník první ze čtyř varn (viz); původně byli bráhmani kněží, obřadníci, učenci, učitelé*

brahmánanda *božská radost*

brahmaništ *ten, kdo si uvědomil svou božskou podstatu a uskutečnil ji v sobě*

brahmaništ šrótrija satguru *opravdový Učitel, který v sobě uskutečnil božskou podstatu, je znalý svatých písem a je způsobilý vést žáky k nejvyššímu poznání*

brahmarandhra *boží brána – jiný název pro nejvyšší čakru sahasráru (viz); při úmrtí obyčejného člověka odchází prána (viz) z těla některou z devíti bran: ústy, očima, ušima, nosem, vyměšo-*

vacími otvory; při úmrtí seberealizovaného jogína odchází prána brahmarandhrou a tehdy se může stát, že se na temeni hlavy objeví nepatrná krůpěj krve

Buddha Gautáma *(asi 566–483 před Kr.) zakladatel nábožensko-filosofického směru buddhismu, později rozšířeného zejména v zemích Dálného Východu; je považován za jeden z božích avatárů (viz); Buddha, vlastním jménem Siddhártha, byl synem vůdce kmene Šákjů; podle legendy opustil nedlouho po svatbě blahobytný život a odešel z domova, aby hledal příčiny utrpení, které viděl za zdmi paláce. Šest let vedl asketický život, askeze ovšem nepřinesla odpověď na jeho otázku. Zavrhl askezi a zvolil cestu meditace. Po čtyřicetidevítidenní meditaci se mu dostalo buddhi – osvícení, stal se Buddhou – osvíceným. Své poznání vyjádřil ve Čtyřech vznešených pravdách: svět je plný utrpení; utrpení je způsobeno lidskými přáními a žádostivostmi; cesta k osvobození znamená osvobodit se od přání; tuto osmistupňovou cestu lze uskutečnit správným smýšlením, správným rozhodováním, správnou řečí, správným chováním, správnou obživou, správným usilováním, správnými vzpomínkami, a meditací. Své první kázání nazvané Otáčení kola Zákona pronesl Buddha v Sarnáthu nedaleko Benáresu, a zde se k němu připojilo prvních pět žáků. Buddha neuznával kastovní systém a hlásal právo na vzdělání pro všechny vrstvy společnosti, i pro ženy.*

buddhi *1. intelekt, racio, jedna ze čtyř složek antahkarany (viz) 2. osvícení*

buddhismus *učení Gautáma Buddhy (viz)*

Č

Čaitanja Mahápraphu *bengálský náboženský myslitel, žil na přelomu 15.–16. století, hlásal cestu bhakti (viz), uctíval Krišnu jakožto zosobnění Vesmírného Principu; je považován za jeden z božích avatárů*

čaitra *první měsíc indického kalendáře, od poloviny února do poloviny března*

čaitra šuddhi púrnimá *měsíční úplněk připadající na druhou polovinu měsíce čaitra*

čakra *kolo; čakry jsou ohniska v těle, ve kterých se soustřeďují kosmické síly; s každou čakrou se pojí specifické vlastnosti, symboly a vibrace; pokud jsou čakry pročištěné, k čemuž lze přispět zvláštními jógovými technikami, může jimi stoupat kundaliní (viz), rozvíjející se vědomí; v čakrách se protínají tři hlavní nádí (viz), kanály, rozvádějící v těle pránu (viz), životní energii; vír čakry (lidské čakry) jsou: múládhára, svádhišthána, anáhata, višuddhi; dévické (božské) čakry jsou: ádžňá, bindu a sahasrára; zvířecí čakry jsou uloženy v nohách a nedoporučuje se je aktivizovat, aby se v člověku neprobouzely zvířecí vlastnosti – proto se nemedituje na nohy*

Čámundá *jedno ze jmen Párvatí (viz), označující její podobu se čtyřmi obličeji; v této podobě projevuje své hrozivé vlastnosti*

čandan *santálové dřevo; Čandan dévi, jméno Mahápraphudžího matky*

čapátí *placka z mouky a vody pečená nasucho na plotně*

čaturmás *doba dešťů, monzunové údobí*

Čaušath jóginí *(čaušath – šedesát čtyři) jedno ze jmen Párvatí (viz), naznačující, že na sebe bere šedesát čtyři podoby, v nichž projevuje různé vlastnosti*

čitta *vědomí, jedna ze čtyř složek antahkarany (viz)*

D

Dankiní *jedno ze jmen Párvatí (viz)*

Dargáh *hrobka; hrobka súfijského (viz) světce z 12. století v Adžméru, jedno z nejvýznamnějších muslimských poutních míst*

daršan *1. pohled 2. setkání s guruem 3. filosofie, filosofický směr; hlavních filosofických směrů bylo ve staré Indii šest, mezi ně patří i jóga a védánta (viz)*

dás *sluha; služebník boží; častý přídomek za jménem, vyjadřující oddanost a poddanost jmenovaného vůči Bohu, popřípadě vůči jeho konkrétnímu ištadévovi (viz), např.: Kabír Dás, Kabírdás – Služebník Vzneseného, Kálí Dás, Kálídás – Služebník bohyně Kálí, atd.*

Dattatrija *symbolická podoba Brahmy, Višnua a Šivy v jedné osobě*

deset bran *deset otvorů v těle; devět běžných otvorů jsou oči, uši, nosní dírky, ústa, vyměšovací otvory; desátá brána, brahmarandhra (viz), je činná u svatých bytostí*

dév(a) *božstvo, nebeská bytost, obdoba křesťanského anděla*

Dév(a)dúngarí sanjás ášram *ášram, který Mahápraphudží zbudoval na příkaz svého Mistra Dév(a)purídžího nedaleko vesnice Barí Khátú*

dév(a) krídá daršan *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost vidět do astrálního světa*

dév(a)lók(a) *říše božstev*

dévanágarí *písmo, v němž se zaznamenává sanskrt, hindština a některé další indické jazyky*

Dév(a)purí *Učitel Bhagvána šrí Dípa Nárájana Mahápraphudžího*

déví *bohyně; zdvořilostní oslovení a označení ženy, připojuje se za jméno*

dharma *zákon, řád, právo, zvyk, poslání, náboženství; úkol či poslání každé existující entity*

Dhruv(a) *syn historicky neurčeného krále Pratápího a jedné z jeho manželek, kterou měl král v menší oblibě. Oblíbenou manželku popouzela králova láska k Dhruvovi, synkovi druhé ženy; nepřímo přiměla chlapce k rozhodnutí stát se mnichem a nenárokovat si nástupnické právo na trůn. Král se snažil syna od úmyslu odvrátit a nabízel mu všemožné světské hodnoty, zůstane-li v paláci. Chlapec však odešel do ústraní, kde zasvětil plně život Bohu. Po Dhruvovi byla pojmenovaná Polárka, hvězda, která ukazuje směr.*

dhuní *posvátný ohýnek v ášramech; symbolické označení pro místo, kde přebývá světec*

díp *světlo; Díp(purí) duchovní jméno Mahá-prabhudžího*

díp(a)valí, díválí *svátek světel; jeden z hlavních hinduistických svátků, slaví se při novoluní obvykle v říjnu nebo listopadu*

dúrdaršan(a) *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost vidět na dálku*

dúrdaršitá *jedna z dvaceti čtyř siddhi(viz): souhrn veškerých božských schopností kromě schopnosti stvořit a zničit vesmír*

Durgá *jedno ze jmen bohyně Párvatí (viz); v podobě Durgy vítězí nad démony*

dúršravan(a) *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost slyšet na dálku*

džagat *svět*

džagatguru *Učitel světa*

džaj(a) *vítězství; výraz džaj(a) je součástí oslavného pozdravu nebo provolávání slávy,*

např.: Šrí Díp Nárájan Bhagván kí džaj – sláva šrí Dípovi Nárájanovi Bhagvánovi.

džajn, džinista *vyznavač džinismu (viz); Džajn časté příjmení džinistů*

Džajpur *hlavní město indického státu Rádžasthán*

džanam mastí *oslava Krišnových narozenin*

džapa *opakování mantry (srovnej adžapa)*

džátí *kasta, profesní skupina, do níž se člověk rodí a z níž nemůže vystoupit. Podle odhadu je v Indii asi dva tisíce různých džátí. V tradiční společnosti se mezi kastami udržovala přísná sociální distance, příslušníci různých kast se mezi sebou nesměli ženit a vdávat, nesměli spolu stolovat; „vyšší kasty" nejrůznějšími způsoby diskriminovaly ty, které považovaly za „nižší"; Maháprabhudží odsuzoval kastovní zřízení a hlásal rovnost lidí.*

dží *zdvořilostní částice; připojuje se za jméno, za titul i k částici vyjadřující přitakání nebo odmítnutí*

džinismus *filosoficko-etický systém, jehož zásady formuloval Mahávír(a), současník Buddhův (viz). Čtyři filosofické zásady džinismu jsou: osobnost člověka je dvojí, jednak duchovní, jednak hmotná; člověk není dokonalý, ale může se zdokonalovat, což patří k jeho povinnostem; člověk má svou duchovní podstatou kontrolovat svou podstatu hmotnou; každý člověk je zodpovědný za veškeré své skutky, jejichž plody se mu vrátí. Džinistická etika je vyjádřena třemi principy neboli třemi drahokamy, triratna: dokonalé vnímání, podmíněné pravou vírou; dokonalé poznání; dokonalý život. Džinisté dodržují přísnou ahimsu (viz). Výraz džina znamená vítěz – vítěz nad karmou, nad koloběhem zrození a smrti.*

Vyznavačů džinismu je v Indii necelé procento obyvatelstva, soustřeďují se zejména v Rádžasthánu.

džívanmukta *bytost osvobozená z koloběhu zrození a smrti*

džívátmá *individuální duše, tvor, člověk; bytost vydělená z nekonečnosti paramátmá (viz)*

džjóti *světlo*

džjótir math *jedna ze čtyř klášterních oblastí vyznačená Šankaráčárjou (viz)*

džňána *poznání, vědění; poznání Absolutna; sebeuskutečnění*

džňánajóga *jedna ze čtyř hlavních jógových cest, cesta filosofického rozvažování; předpokládá naplňování čtyř principů: správně rozlišovat (vivéka), zdržet se světských požitků (vajrágja), pěstovat v sobě šest ctností (šatsampatti – vyrovnanost, sebeovládání, důvěru, schopnost stát nad věcmi, odolnost a vytrvalost, cílevědomost) a posilovat v sobě touhu po mókše*

džňánéndrije *pět smyslových ústrojí (viz indrija)*

Džódhpur *významné historické město v Rádžasthánu založené pradědem světice Mírábáí (viz)*

F

fakír *chudák, žebrák, muslimský asketa*

G

gadá *žezlo, jeden ze Šivových (viz) atributů*

gaddí *trůn; sedátko, na němž sedá guru*

gájatrí mantra *je považována za nejposvátnější z védských hymnů. Je obsažena v nejstarší ze čtyř védských sbírek, v R(i)gvédu, a zpívá se na oslavu boha Savitara. Savitar byl v nejstarších dobách uctíván jako dárce života, plodnosti, symbolizoval úsvit i soumrak, bděl*

nad klidným spánkem lidí, odháněl od nich temné síly, vedl slunce tmou k opětnému východu. Později se jméno Savitar začalo chápat jako jedno z mnoha označení pro jediný Nejvyšší Princip, pro Boha vůbec. Gájatrí mantra je součástí ranní bohoslužby každého pravověrného hinduisty. Zní: „Přijměte nádherné světlo Savitara, kéž Bůh povzbudí naše myšlení."

gandharva, gandharvové *nebeští pěvci a hudebníci*

Gándhí, Móhandás Karamčand *(1869–1948) jeden z nejvýznamnějších světových politiků dvacátého století. Pod jeho vedením dosáhla Indie v srpnu 1947 nezávislosti. Gándhího zásadou politického boje proti britské koloniální nadvládě byla ahimsa, nenásilí, pasivní rezistence, bojkot anglického zboží a posílení vlastní domácí výroby. Sám Gándhí, hluboce věřící člověk, přísně dodržoval veškeré zásady, které hlásal: živil se až asketicky vegetariánskou stravou, sám si spřádal na kolovrátku látku na oděv. Pasivní rezistenci uskutečňoval dlouhotrvajícími půsty, které pro Indii znamenaly vždy další politický ústupek ze strany britské vlády. Gándhí byl gudžarátské národnosti, zdržoval se převážně ve svém ášramu Sábarmatí nedaleko hlavního města Gudžarátu, Ahmadábádu. Jako vznešená duchovní osobnost byl Gándhí titulován mahátmá, velká duše. Mahátmá Gándhí odsuzoval kastovní nerovnost a diskriminaci „nízkých" džátí (viz), pro něž namísto ponižujícího označení „nedotknutelní" (ačhút) zavedl výraz haridžan – lidé boží. Šrí Díp Nárájan Maháprabhudží si mahátmy Gándhího vážil jako velké duchovní osobnosti.*

Gangá *nejposvátnější indická řeka*

ghí *přepuštěné máslo; užívá se při přípravě běžných pokrmů i při obětních obřadech*

gjánéndrije *viz džňánéndrije*

Gjánéšvar *světec z jižní Indie*

gósvámí (math) *jedna ze čtyř klášterních oblastí vyznačená Šankaráčárjou (viz)*

Góvardhan *hora, kterou zvedl Krišna, aby ochránil vesničany*

góvardhan (math) *jedna ze čtyř klášterních oblastí vyznačená Šankaráčárjou (viz)*

gr(i)hasth(a) *hospodář, člověk žijící rodinným životem; člověk v druhém životním ášramu (viz)*

guna *vlastnost; ve všem, co ve vesmíru existuje, převažuje některá ze tří vlastností: tamas (tma, tupost), radžas (aktivita, vášeň) nebo sattva (vyrovnanost, harmonie); pouze Bůh a ten, kdo v sobě uskutečnil božskou podstatu (satguru), stojí nad gunami, je triguna rahíta neboli zbaven tří gun*

guru *učitel; slabika GU symbolizuje tmu, RU světlo; guru je ten, do vede od tmy nevědomosti ke světlu poznání*

gurubháí *duchovní bratr, žák stejného gurua*

gurubhakti *oddanost guruovi*

gurudév(a) *Učitel, který v sobě uskutečnil božskou podstatu*

gurukr(i)pá *guruova milost*

gurumantra *mantra, jíž zasvěcuje guru aspiranta jógy jakožto svého žáka*

gurupúrnimá *úplněk zasvěcený guruovi, oslavuje se v červenci*

gurutattva *princip guruova působení, podstata guruovy funkce, radiace principu poznání, proces poznání zprostředkovaný Učitelem*

guruvákja *guruova slova, guruovo učení; duchovní literatura*

H

halva *pokrm z pražené krupice slazené medem, ochucený rozinkami, mandlemi a kořením; v ášramech se často podává jako prasád (viz) při oslavách nebo slavnostních satsanzích (viz)*

hans(a) *labuť – symbol duše; podle legendy sídlí hansa na jezeře Mansaróvar v Himálaji a živí se perlami – perly symbolizují moudrost guruových slov*

Hanumán *opičí božstvo, podle mytologie syn boha větru Váju; oddaný bhakta Rámův (viz), který bojoval po jeho boku proti démonu Rávanovi; jeden z hrdinů eposu Rámájanam (viz)*

Hari *jedno ze jmen Višnua a Krišny, který je Višnuovým avatárem*

Haridvár *významné poutní místo hinduistů, leží na Ganze*

Hariščandra *historicky blíže neurčený král staré Indie považovaný za světce; hrdina četných legend, literárních děl i bhadžanů (viz); na Hariščandru byly uloženy těžké zkoušky vyhnanství, chudoby, odloučení od ženy a od syna. Před smrtí hladem jej zachránil příslušník kasty dómů (předkové některých skupin evropských Romů), kterému pak pomáhal při spalování zemřelých. Hariščandra přijímal svůj osud s pokorou a s neotřesitelnou vírou v Boha. Nakonec nabyl zpět své postavení a navíc nebeskou slávu.*

Hari Óm *zkráceno z Hari hí Óm – Bůh je Óm; mantra užívaná jako duchovní pozdrav*

havana *zápalná oběť*

havanakunda *místo pro zápalnou oběť*

Hiranjakašjap *historicky blíže neurčený král, neznabožský tyran, který se prohlásil za boha. Snažil se sprovodit ze světa svého zbožného syna Prahláda (viz) za to, že otce za boha neuznával. Syn pokaždé vyvázl z vražedných nástrah a otec byl nakonec roztrhán Višnuem v podobě netvora Nar Singha.*

hólí *svátek na oslavu jara, slaví se v měsíci phalgunu (únor–březen); je také oslavou vítězství nad zlem, symbolizovaným Hólikou (viz), proradnou sestrou tyrana Hiranjakašjapa (viz)*

Hóliká, Holika *sestra Hiranjakašjapa, obdařená nadpřirozenou schopností odolávat ohni. Této siddhi (viz) zneužila při pokusu připravit o život zbožného Prahláda (viz), namísto něho však uhořela sama.*

I

Indra *božstvo hromu, blesku, deště*

indrija, indrije *desatero ústrojí: pět smyslových džňánéndrije (viz) a pět akčních karméndrije (viz)*

islám *al-islám znamená „odevzdání se do vůle boží", muslim je ten, kdo se odevzdává do vůle boží. Jedno z velkých monoteistických světových náboženství – jediný Bůh je nazýván Alláh a mnoha dalšími jmény (jako Haq – Spravedlnost, Qudrat – Vesmír, Příroda, Podstata Bytí, atd). Zakladatelem islámu byl Muhammad (6.–7. stol. po Kr.) z arabského rodu Qurajšovců. Do Indie se dostal islám s výboji Arabů, Afgánců a Turkomongolů, kteří v rozlehlých částech Indie vládli až do roku 1857, kdy se Indie dostala pod přímou britskou nadvládu. V současné době je v Indii asi 80 000 000 muslimů.*

Jsou to nejen potomci dobyvatelů a imigrantů, ale i konvertování hinduisté. Příslušníci „nízkých" kast přijímali islám proto, aby se vyhnuli kastovní diskriminaci. Údobí klidného soužití mezi hinduisty a muslimy se střídají s dobami rozbrojů a krvavých řeží. Bhagván šrí Díp Nárájan Maháprabhudží nabádal celý život hinduisty i muslimy k náboženské snášenlivosti a v mnoha bhadžanech ukazoval, že Bůh je jediný, ať je nazýván Alláhem nebo Rámou.

Íšvara *Bůh, všudypřítomný Božský Princip Nirguna (viz) – bez podoby*

J

Jám(a), Jámrádž *bůh smrti*

Jamuná *posvátná řeka, protéká hlavním městem Indie Dillí*

Jašóda *pastýřka, která se stala druhou matkou boha Krišny (viz)*

jatra kámávastájitva *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost zhmotňovat*

jathásankalpa siddhi hóná *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost splnit veškerá přání*

jóga *spojení, sjednocení; cesta ke znovuspojení individuální duše, átmá, s Vesmírnou Duší, paramátmá, od níž ji oddělila iluze, nevědomost, ego; jeden ze šesti hlavních filosofických směrů v Indii*

jóg(a)nidra *jógický spánek, relaxační technika, která velmi účinně napomáhá duchovnímu rozvoji*

jógi, jogín *1. aspirant jógy, člověk, který cvičí jógu, 2. ten, kdo v sobě poznal a uskutečnil božskou podstatu*

Jógírádž *Pán Jógy – jedno z mnoha Šivových (viz) jmen; bůh Šiva prostřednictvím své ženy Párvatí přinesl lidstvu dar jógy*

jug(a) *věk, údobí; podle indické filosofie probíhá vesmírný čas ve čtyřech za sebou jdoucích jugách: satjajuga, dváparjuga, trétajuga a kalijuga. V satjajuze vládne pravda a spravedlnost, harmonie a spokojenost; té však v každém následném údobí ubývá, až konečně v kalijuze, v době, v níž žijeme nyní, je vystřídána bezprávím, temnotou, nevědomostí a krutostí. Čtyři za sebou jdoucí jugy tvoří mahájugu; koloběh mahájug je přerušován totálním zmarem, po němž dochází ke stvoření nového vesmíru a k opakování vesmírného cyklu.*

K

Kabír Dás, Kabírdás *velký světec a básník z nízké kasty; narodil se pravděpodobně na sklonku čtrnáctého století; dodnes se jeho bhadžany zpívají ve všech vrstvách indického obyvatelstva*

kádží *muslimský učenec*

Kajlás, Kajláš *hora v Himálaji, sídlo Šivovo; ášram šrí Dévpurídžího v síkarském okrese v Rádžasthánu*

kál(a) *1. čas, 2. smrt, 3. had*

kál bahélijá *příslušník džátí (kasty), která si vydělává na živobytí předváděním hadů; kál bahéliové jsou vyhledávanými léčiteli hadího a škorpióního uštknutí*

Kálí *jedno z mnoha jmen Párvatí (viz); Kálí je hrozivá podoba Párvatí*

kalijuga *čtvrtá, nejtemnější a nejkrutější juga (viz), doba, v níž žijeme; nejjistější ochranou proti útokům kalijugy je gurubhakti a cesta bhaktijógy*

kám(a) *vášeň, smyslová láska*

Káma, Kámadéva *bůh lásky*

Kámákhja *jedno ze jmen Párvatí (viz), jímž je vzývána zejména v Asámu*

Kámákší *jedno ze jmen Párvatí (viz)*

Kámarúpa *oblast v Asámu*

kámarúpa *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost brát na sebe libovolnou podobu*

karma *skutek, čin, činnost, jednání; čin a jeho důsledek; odplata za činy; zákon odplaty*

karmajóga *jedna ze čtyř hlavních jógových cest, cesta nesobecké činnosti;*

karmajogín *jogín, který jedná s vědomím, že je nástrojem boží vůle, a nelpí na plodech svých činů*

karméndrije *pět akčních ústrojí (viz indrija)*

Karna *syn boha slunce Súrji a princezny Kuntí, hrdina eposu Mahábháratam (viz)*

kartik, kátik *osmý měsíc indického kalendáře, říjen–listopad*

Káší *(Varánasí, Benáres) významné historické město v Indii, hinduistické poutní místo*

Kédarnáth *poutní místo v Himálaji*

kírtan *zpívaná mantra na oslavu Boha*

korán, al-Qurán *svatá kniha muslimů, soubor Muhammadových (viz) zjevení*

krijá *činnost, akce; náročná jógová technika pro pokročilé žáky*

kr(i)pá *milost*

Krišna *avatár Višnua (viz); legendy o Krišnovi jsou uchované v eposu Mahábháratam (viz) i v puránách (viz). Višnu sestoupil na zem v Krišnově podobě, aby zbavil Mathuru krutovládce Kansy, který podobně jako Herodes dal zabíjet novorozené chlapce v obavě, že bude jedním z nich připraven o trůn. Kansa uvrhl do vězení svou samodruhou sestřenici Dévakí s úmyslem zabít její dítě, pokud to bude chlapec. Dévakí porodila božského Kriš-*

nu, ten však byl zázrakem přenesen do domu pastýřky Jašódy, která jej vychovala. Krišna patří k nejuctívanějším avatárům. V Bhagavadgítě (viz) sděluje Krišna svému žáku Ardžunovi filosofii jógy a védánty.

kšatrija *představitel druhé varny (viz); do stavu kšatrijů patřili vojevůdci a vládcové*

Kubéra *bůh bohatství*

kumbha mélá *jedna z nejvýznamnějších hinduistických slavností. Koná se na březích posvátných řek vždy čtyřikrát za dvanáct let, a to v Haridváru, Prajágu, Udždžainu a Nášiku. Poutníci věří, že koupelí budou smyty jejich karmy.*

kundaliní *duchovní síla; schopnost lidského vědomí rozvinout se do svého vrcholného stavu, do vědomí božského; kundaliní může stoupat pouze pročištěnými čakrami (viz)*

kundaliní jóga *soubor krijí (viz) přispívajících k pročištění čaker a probouzejících kundaliní*

kusang *špatná společnost, která má zhoubný vliv na duchovní rozvoj*

L

laghimá *jedna z dvaceti čtyř siddhi: schopnost odolávat zemské přitažlivosti*

Lakšárthí *jedno ze jmen Párvatí (viz)*

Lakšmí *bohyně hojnosti a štěstí, manželka Višnuova*

Lanka *dnešní Šrí Lanka, kde podle eposu Rámájanam (viz) vládl démon Rávana*

lílá *hra; vesmírné dění považované za boží hru; zázrak*

lingam *falus; Šivův lingam symbolizuje stoupající vědomí*

Lóhárgal *poutní místo v Rádžasthánu*

lók(a) *rovina, úroveň, pláň, svět; podle různých pojetí indické filosofie existuje trojice světů*

(trilóka), čtrnáct světů, z čehož je sedm vzestupných, sedm sestupných, nebo také jedenadvacet světů. Lidé žijí v hmotném světě bhuvarlóku, který je prvním ze světů vzestupných. Každý člověk může zásluhou dobrých činů vzestoupit do světů vyšších, anebo naopak vinou špatných činů klesnout do světů nižších. Lóky jsou také prostory, v nichž přebývají jednotlivá božstva, např.: Brahmálóka, Indralóka a podobně.

M

Mádhav *jedno z mnoha jmen, jimiž je vzýván Krišna*

mahá *velký, vznešený, surchovaný*

Mahábháratam *patří k nejstarším a nejrozsáhlejším eposům na světě, obsahuje více než 200 000 veršů. Ústředním příběhem je boj mezi Kuruovci a Pánduovci, bratranci z rodu Bháratovců. K boji došlo na poli Kurukšétram patrně na přelomu druhého a prvního tisíciletí před Kristem. Autorství eposu je připisováno světci Vjásovi. Součástí eposu je filosoficko-duchovní spis Bhagavadgítá (viz).*

Mahádév(a) *Velký Bůh – jedno ze jmen Šivových*

mahájógasiddha *seberealizovaný jogín, který vládne všemi siddhi (viz)*

Mahálakšmí *viz Lakšmí*

mahámandaléšvar *představený několika mathů neboli klášterů*

mahant *představený kláštera*

Mahárádž(a) *1. mahárádža, vládce velkého území; 2. oslovení významné duchovní osoby*

mahárání *manželka mahárádži*

mahárišI *vznešený, seberealizovaný mudrc nadpřirozených schopností*

mahásamádhi *1. odchod světce z hmotného těla, 2. pohřební místo světce, hrobka*

Mahášakti *Velká Síla, Božská Matka, ženský aspekt Absolutna*

mahátmá *velká, vznešená duše; označení světce nebo duchovní osobnosti*

Mahávír(a) *Velký Hrdina; pod tímto jménem je znám zakladatel džinismu (viz); Mahávír byl současníkem Buddhovým, zemřel pravděpodobně v roce 477 před Kr. Podobně jako Buddha žil zprvu v urozené kšatrijské rodině, kterou opustil ve třiceti letech a odešel do lesů hledat smysl života. Po čtrnácti letech začal kázat své učení a po třiceti letech kazatelské činnosti zemřel.*

Mahéš, Mahéšvara *Velký Bůh, jedno ze Šivových jmen*

mahimá *1. velikost, vznešenost 2. jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost zvětšit tělo*

mája *světská iluze, klam, přelud*

málá *1. věnec, girlanda; květinové mály se zavěšují na šíji hosta při tradičním uvítacím obřadu 2. růženec o sto osmi korálcích. Při každém opakování mantry se jeden korálek posune mezi palcem a prostředníkem pravé ruky. Počátek a konec mály tvoří suméru (viz), kulička symbolizující gurua, od níž se málá při dalším opakování mantry posunuje opačným směrem.*

man(a) *mysl; jedna ze složek antahkarany (viz); mysl vynáší z podvědomí do vědomí smyslové vjemy zformované do vásan (představ, ideí, myšlenek, přání), proto je neustále v neklidu – je přirovnávána k proměnlivému měsíci anebo k neukázněné opici. Zklidnění mysli, zastavení myšlenkových vln (čitta vritti niródha) je předpokladem k úspěšné meditaci.*

mandaléšvar *představený řádu*

Mandódarí *manželka démona Rávana, vládce Lanky*

mani *drahokam*

manipúra čakra *třetí čakra, pupeční centrum; je symbolizovaná žlutou nebo oranžovou barvou, ohněm, který pročišťuje, ale také vše bez rozdílu stráví, beranem, představujícím energii, Višnuem, stvořitelem a ochráncem čistě lidského vědomí, a jeho družkou Lakšmí, bohyní hojnosti; vlastnostmi manipúry jsou jas, jistota, štěstí, sebevědomí; setkávají se v ní pána s apánou (viz); sídlí v ní nejvyšší zvuk Óm.*

manódžava *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost pohybovat se rychlostí myšlenky*

mantra *v obecném významu formule, zaříkání; v užším významu slabiky nebo slova s pozitivními vibracemi. Opakováním mantry se rozvíjejí duchovní síly a atmosféra se pročišťuje od negativních energií.*

marjádá *pravidlo, zásada správného chování; dodržování zásad*

Marudhar *písčitý, písečnatý; obrazný název pro Rádžasthán (viz), který se rozkládá na poušti*

mátá(dží) *matka; oslovení starších žen*

mátéšvarí *Božská Matka, matka avatára, člověka, do něhož se vtělil Bůh*

math *klášter, duchovní řád; správní celek, do něhož spadají kláštery na určitém území: Šankaráčárja (viz), významný myslitel a reformátor hinduismu z 8. století, rozdělil klášterní řády do čtyř územně vymezených administrativních celků: džjótir math, góvardhan math, sarda math, šringarí math*

Mathurá *významné historické město v Uttarpradéši, rodiště Krišnovo, středisko Krišnova kultu, hinduistické poutní místo*

mátrá *míra; délka samohlásky měřená délkou dechu při jejím vyslovení: krátká samohláska je*

charakterizovaná jednou mátrou, dlouhá dvěma mátrami, dvojhláska třemi. Nejvyšší mantra Óm je původně nasalizovaná dvojhláska AUM a je charakterizovaná třemi mátrami

mauna *mlčení, vnitřní ticho; dodržování mauny přispívá k duchovnímu rozvoji*

mélá *vesnická slavnost, pouť*

Méru *mytická hora, osa světa*

mimánsa *jeden ze šesti hlavních filosofických směrů staré Indie*

míná *džátí, rozšířená v Rádžasthánu*

Mínákší *Rybooká – jedno ze jmen Párvatí (viz): v podobě Mínákší se chová jako bojovná bohyně-panna, která ztrácí svou bojovnost při setkání s mužským principem – Šivou; je uctívána zejména v jižní Indii*

Mírá(báí) *slavná světice a básnířka ze 16. stol., jejíž bhadžany se zpívají dodnes ve všech vrstvách indického obyvatelstva. O životě Míry koluje velké množství legend a pověstí. Náhledy na její životní data se liší, uvádí se 1499/1504–1547. Mírá byla dcerou rádžasthánského rádžputa (viz) Rány Ratana Singha, jehož otec se proslavil v boji proti muslimským dobyvatelům muhghalské dynastie, a jehož děd, praděd Míry, založil slavné město Džódhpur. Mírá byla vychována ve zbožné višnuistické rodině a jejím ištadévem (viz), kterého opěvovala ve všech svých bhadžanech, se stal Krišna, Višnuův avatár. Mírá ztratila v dětství matku, zanedlouho i děda, který se ujal její výchovy. Byla provdána mladičká za prince Bhódža Rádže; ten zemřel, když bylo Míře dvacet čtyři let. Náhledy na její manželství se různí: podle legendy se chtěla*

oddat duchovnímu životu, duchovní láska ke Krišnovi jí byla cennější než světská láska k manželovi, a proto jí byl podán v tchánově domě jed. Jed však světici neublížil, zůstala naživu a tento zázrak pak učinil i z jejího muže Krišnova vyznavače. Skutečnost byla pravděpodobně jiná: Mírá po krátkém, šťastném manželství ovdověla a po sobě následující ztráty všech příbuzných jí ukázaly marnost světského života. Mírá se stala symbolem bhakti, lásky a oddanosti k Bohu.

mókša *osvobození z koloběhu zrození a smrti; hlavní ze čtyř purušárthů (viz), cílů lidského konání;*

Mount Abu *hora, pohoří, horské město v jižním Rádžasthánu*

Muhammad *(570/580–632) zakladatel jednoho z hlavních monoteistických náboženství, islámu (viz). Muhammad pocházel z rodu Hášimovců, který příslušel k arabskému kmeni Qurajšovců. Muhammad ztratil v raném dětství oba rodiče, nedlouho nato i děda a později strýce pěstouna. Ujala se jej obchodnice Chadídža, která se později stala jeho ženou; měl s ní šest dětí. Ve čtyřiceti letech prožil Muhammad první vizi, v níž mu bylo zjeveno, že Bůh je jeden, a zároveň mu bylo uloženo, aby se stal jeho prorokem a poslem (rasúl Alláh). Muhammad šířil poselství jediného Boha v rodné Mekce, kde však mezi uctívači mnoha model neměl úspěch. V roce 622 odešel do Medíny; odstěhování do Medíny se nazývá hidžra a je začátkem muslimského letopočtu.*

mulla *islámský duchovní*

muni *védský učenec, mudrc, prorok*

N

náda *zvuk, vibrace; náda rúpa parabrahma, Bůh má podobu zvuku – védská mantra*

nádí *řeka, kanál; podle jógové filosofie je v těle 72 000 nádí, kanálů, které rozvádějí do celého těla životní energii, pránu. Hlavní z nich jsou tři: ída, pingala a sušumna. Ída, symbolizovaná měsícem, souvisí s citem a myslí; pingala, symbolizovaná sluncem, souvisí s energií. Při pročišťování ídy se dýchá levou nosní dírkou, při pročišťování pingaly pravou. Sušumna je ústřední nádí.*

Nának *(1469–1538) zakladatel sikhského náboženství. Narodil se nedaleko města Láhauru ležícího v dnešním Pákistánu. Odmalička toužil poznat Boha a Pravdu. Už jako dítě skládal bhadžany, ve kterých svou touhu vyjadřoval. Do školy chodil jen do té doby, než se naučil číst a psát, další vzdělání odmítal jako formální a zbytečné. Rodina, které jeho mystické sklony působily starosti, jej brzy oženila a opatřila mu místo správce královské sýpky. Třebaže Nának nadále věnoval veškerý volný čas duchovnímu hledání, plnil své rodinné i společenské povinnosti zodpovědně a s radostí, neboť podle jeho učení se láska k Bohu s rodinným životem nevylučuje. Nicméně ve třiceti letech opustil domov, aby hledal Nejvyšší Pravdu. Domů se vrátil k stáru, poté, co své učení předal žákům sikhům. Život dožil jako rolník. Nának neuznával rozdíly mezi hinduisty a muslimy, neuznával kasty, hlásal rovnost lidí před Bohem. Podle jeho učení je v každém člověku boží jiskra, kterou musí střežit, aby ji nepohltilo ego. K poznání může dovést člověka pouze opravdový guru. Cílem člověka je*

splynutí s Bohem. Svatou knihou sikhů je Granth Sáhab; je uchovávána v hlavním sikhském chrámu ve městě Amritsaru.

Nandí, Nandin *býk, na němž jezdí Šiva*

Nárada *jeden ze sedmi r(i)šiů žijících v satjajuze. Podle legendy vynalezl hudební nástroj vínu. Učil hudbě nebeské hudebníky gandharvy. Je mu připisována jasnovidná schopnost – předpověděl například Párvatí, že se stane manželkou Šivovou. Byl poslem mezi bohy a přinášel také poselství bohů lidem.*

Nárájan(a) *jedno z božích jmen; božstvo ztotožňované s Višnuem*

Nar Singh, Narsingh *Člověk Lev – vtělení Višnua, napůl člověk, napůl lev, tvor, který roztrhal bezbožného tyrana Hiranjakašjapa (viz)*

náth *kroužek v nose, za který je vedeno dobytče; v přeneseném významu: ten, kdo nás vede, řídí, ochraňuje, Ochránce, Pán, Bůh*

navarátri, naurátri *devět nocí – devítidenní svátek na počest bohyně Durgy (viz)*

néti néti *ani to, ani to – způsob, kterým se vyjadřuje nepostižitelnost Boha. Vesmírný Princip nelze poznat smysly ani intelektem, neomezené nelze vměstnat do omezenosti slov, proto nelze o Bohu říci, co je, nýbrž pouze, že není ani to, ani to.*

ním *strom, který je v některých místech Indie považován za posvátný; listy se užívají v lidovém léčitelství*

nirguna *bez vlastností – Vesmírný Princip v neprojevené podobě*

nirvikalpa samádhi *nejvyšší stupeň samádhi, stav absolutní jednoty s kosmickým vědomím; stav vědomí, v němž nepřetrvávají žádné představy*

njájová filosofie *jeden ze šesti hlavních filosofických směrů staré Indie; zabývá se zejména logikou*

O

Óm *prvopočáteční zvuk, vibrace Vesmírného Principu, nejvyšší mantra, podstata všech manter; před každou mantrou má být vysloveno Óm*

Óm namah Šivája *pozdrav Šivovi*

oranžové roucho *šat sádhuů; oranžová barva symbolizuje oheň, který spaluje všechny nečistoty, je barvou vycházejícího slunce, symbolu poznání*

P

Padma *lotos*

padmásana *lotosová pozice, v níž indičtí jogíni nejčastěji meditují*

pána *jedna z pěti druhů prán; je lokalizovaná v horní části těla v oblasti hrudníku, umožňuje nadechování, přijímání potravy (viz apána). Často se užívá termínu prána.*

panč agni, panč dhuní *pět ohňů – sebetrýznivé cvičení, při němž se asketa vystavuje žáru pěti ohňů*

pandit *učenec s tradičním védským vzděláním*

para *nejvyšší, svrchovaný*

parabhakti *nezištná oddanost Bohu, nepodmíněná sobeckými přáními*

paridhitábhitagjá *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): telepatie, schopnost číst myšlenky druhých lidí*

paramátmá *Nejvyšší Duše, Bůh, Absolutno, Vesmírný Princip*

paramhans(a) *nejvyšší labuť – nejvyšší hodnost mistra jógy (viz hans)*

paramhans(a) sanjás díkšá *udělení nejvyšší jógové hodnosti*

paramjógéšvar *seberealizovaný jogín, vznešená bytost*

parampad *nejvyšší stupeň vědomí, božské vědomí*

páras *kámen, jehož dotykem se železo mění ve zlato*

paravidjá *svrchované poznání, poznání Boha; nelze jej dosíci intelektem, ale z milosti guruovy (viz aparavidjá)*

parivradž(a) *putující mnich*

parivradžakáčárja *duchovní učitel; zdvořilostní titul pro významnou duchovní osobnost*

parkájá pravéša *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost vstoupit do cizího těla*

párs, pársové *potomci Íránců usídlených v Indii; vyznávají pársismus, náboženství založené na Zarathuštrově učení o věčném boji dobra a zla*

Párvatí *Horská – dcera krále Himavata, vlastním jménem Uma. Družka Šivova. Vtělila se do ní duše první Šivovy ženy Satí. Když se Šiva po smrti Satí ponořil do hluboké meditace, obávali se bozi, že žárem své askeze zničí svět, a proto se ho rozhodli znovu oženit. Vybrali mu jako družku krásnou Párvatí. Teprve po velkém úsilí boha lásky Kámy se podařilo Šivu odvrátit od askeze. Pojal Párvatí za ženu. Ve filosofickém pojetí symbolizuje Párvatí Sílu, Šakti, ženský princip, který je doplňkem Vědomí, Šivy, mužského principu. Párvatí se projevuje v mnoha funkcích a v mnoha podobách a podle toho je nazývána různými jmény.*

Pataňdžali *staroindický filosof, který jako první utřídil a sepsal jógovou filosofii v díle zvaném Jóga-sútra. Dohady o tom, kdy žil, se rozcházejí o šest set let: od 2. stol. před Kr. do 4. stol. po Kristu.*

pír *muslimský světec, odpovídá hinduistickému siddha, sant*

Pišáčiní *Ta, která ničí démony – jedno z mnoha jmen Párvatí*

prabhu *pán, Bůh*

Prahlád *zbožný syn neznabožského tyrana Hiranjakašjapa (viz)*

prákámja *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost překonat překážky vyvstávající působením pěti elementů*

prakášja *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): jasnovidnost, schopnost vidět do všech sfér vesmíru*

prána *kosmická energie; v lidském těle plní různé funkce a podle nich ji jógová filosofie dělí na pět prán a pět upaprán: pána (viz) přivádí vzduch do těla; apána (viz) odvádí z těla vzduch a nečistoty; udána uvádí v činnost polykací svaly a má napojení na stav snového vědomí; samána zajišťuje koordinace tělesných funkcí a trávení; vjána prochází celým tělem a zajišťuje v něm životní pochody. Upaprány fungují při zívání, kýchání, říhání atd.*

pránájáma *dechová cvičení, která harmonizují funkce prány (viz) v těle*

prápti *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): neomezené vědomí*

prasád, prašád *posvěcený pokrm*

púdža *uctívání; bohoslužba, bohoslužebný obřad*

purány *staroindické soubory mytologických příběhů*

-pur(a) *tvrz, vyskytuje se v názvech měst, např. Džajpur – Vítězná tvrz, Udajpur – Tvrz vzestupu, východu (slunce), atd.*

púrnimá *měsíční úplněk, světí se postem*

puróhit *chrámový obřadník*

puruš(a) *muž, člověk*

purušárth *smysl lidského úsilí; čtyři cíle lidského usilování jsou: dharma (řád, povinnost), artha (ekonomické zabezpečení), káma (láska), mókša (osvobození, splynutí s Bohem)*

purušóttama *nejvyšší, nejdokonalejší člověk – užívá se i jako přídomek pro Boha nebo božskou inkarnaci*

Puškar *město v Rádžasthánu, kde je jediný chrám zasvěcený Brahmovi; hinduistické poutní místo*

R

Rádhá *pastýřská dívka, milá boha Krišny*

rádž(a) *král, vládce regionu*

rádžajóga *jedna ze čtyř hlavních jógových cest, cesta přísné sebekázně; nazývá se rovněž aštanga, osmistupňová: po sobě následující stupně sádhany (viz) jsou: jama (dodržování pravidel vnější kázně), nijama (vnitřní kázeň), ásana (cvičení jógových pozic), pránájáma (dechová cvičení), pratjahára (odtažení smyslů od vnějšího světa), dhárana (koncentrace), dhjána (meditace), samádhi (splynutí s Bohem).*

radžas *jedna ze tří gun (viz): aktivita, vášeň*

Rádžasthán *indický stát na severozápadu Indie, rozkládá se na poušti*

rádž riši *královský mudrc*

rádžput *rádžasthánský kšatrija, představitel druhé varny (viz), kam patřili vládcové, bojovníci, vojevůdci*

rákšas *démon, démonický tvor*

Ráma *vtělení Višnuovo, patří k nejuctívanějším avatárům Indie (viz Rámájanam)*

Rámájanam *jeden z nejstarších eposů na světě; jeho autorství je připisováno světci Válmíkimu, kterého indičtí dómové, kasta příbuzná našim Romům, uctívají jako svého patrona, neboť patří k jejich společenství. Válmíkiho Rámájana je napsána v sanskrtu. V nejrůznějších indických jazycích existují její parafráze. V hindsky mluvících oblastech se proslavilo Tulsídásovo zpracování ze 16. stol. Hlavním hrdinou eposu je Ráma, syn krále Dašaratha, jehož donutily pletichy otcovy*

spolumanželky Kajkéjí odejít na čtrnáct let do lesního vyhnanství. Následuje jej věrná žena Sítá a oddaný bratr Lakšmana. Sítu unese vládce Lanky, démon Rávana. Ráma jej s pomocí opičí armády a svého opičího bhakty Hanumána (viz) porazí, vysvobodí Sítu a vrací se do rodné Ajódhje, kde se ujímá vlády.

Rámana Mahárišiv *významný duchovní Učitel z jižní Indie, zemřel v roce 1951*

Rámdás zvaný Samartha *světec, básník, Učitel neohroženého maráthského vladaře Šivdžího (zemřel 1680), který vítězně čelil muslimskému dobyvateli Aurangzébovi z mughalské dynastie*

Ratan Sár *posvátná kniha džajnů (džinistů)*

Rávana *desetihlavý démon, vládce Lanky (viz Rámájanam)*

riddhi *blahobyt*

riddhi siddhi *světské i duchovní schopnosti, kterých se z guruovy milosti dostává oddaným bhaktům*

r(i)ši *zřec, světec nadlidských schopností, mudrc*

R(i)šikéš *významné poutní místo v Himálaji*

rudrakša *keř rostoucí v Himálaji; jeho plodům se přičítá blahodárná síla, a proto se z nich zhotovují mály (viz)*

S

Sábarmatí *řeka protékající Ahmadábádem; stejnojmenný ášram, založený mahátmou Gándhím, místo, kde nejčastěji přebýval*

sádhak *aspirant jógy; ten, kdo cvičí jógu*

sádhana *duchovní cvičení*

sádhu *hinduistický mnich*

ságar *oceán*

sahasrára čakra *nejvyšší čakra nad temenem hlavy, symbolizovaná lotosem s tisíci (sahasr) okvětními plátky*

Sáí Náth nebo Sáí Bábá *známý indický světec*

Samartha Rámdás *viz Rámdás*

Sambhu Panča Atala Akhárá *místo v Himálaji, kde přebýval Alakhpurídží, Učitel Dévpurídžího*

samádhi *1. úmrtí, 2. hrobka, 3. nejvyšší stav vědomí, při němž poznávající, předmět poznání a proces poznání splývají v jedno; samádhi se projevuje v různých formách a dosahuje různých stupňů: džar s. je „mrtvé", nevědomé; lája s. je stav vnitřní harmonie a míru; bháva s. nebo sahadž s. je trans při citovém návalu lásky k Bohu; savikalpa s. je astrální pouť, při níž jogín prožívá vize světců a duchovních symbolů; túrja s. nebo nirvikalpa s. je nejvyšší stav vědomí bez představ, stav absolutní jednoty s Nejvyšším Principem*

sanátan(a) dharma *jiný název pro hinduismus; veškerá náboženství, která považují individuální duši za totožnou s Vesmírnou Duší*

sančit karma *karma ze všech minulých životů; kolektivní karma národa nebo skupiny obyvatelstva*

Sandíp *Krišnův duchovní Učitel*

sang *společenství, spolek, spojení*

sangítáčárja *učitel hudby*

san(n)jás díkšá *zasvěcení do stavu svámiů*

san(n)jásí, sanjásín *člověk, který se zřekl světa; člověk ve čtvrtém, posledním ášramu (viz) života, připravující se v rozjímání na odchod z tohoto světa*

sanskrt *jeden z nejstarších jazyků světa; jsou v něm zapsány védy, upanišady, purány, eposy Mahábháratam a Rámájanam, většina filosofických děl staré Indie; dnes se užívá při hinduistických obřadech*

sant *svatý, světec*

Sarasvatí *1. bohyně moudrosti, manželka Brahmova, 2. ponorná řeka, která se jednou za dvanáct*

let vynořuje na povrch a stéká se u města Alláhábádu s Gangou a Jamunou; událost se slaví kumbha mélou (viz)

sarda math jeden ze čtyř klášterních řádů ustavených Šankaráčárjou (viz)

sarguna s vlastnostmi – Vesmírný Princip projevený v podobě člověka, světce, božího avatáru

sat pravda, opravdovost; ryzí, spravedlivý; bytí

sat čitt ánanda, satčittánanda pravda – vědomí – blaženost, znak átmá; člověk prožívá stav sat – čitt – ánanda při poznání své božské podstaty

satguru opravdový Učitel, duchovní Mistr, který v sobě uskutečnil božskou podstatu

Satí první manželka Šivova, která se upálila, protože její otec Dakša zetě Šivu zavrhoval; duše Satí se vtělila do další Šivovy manželky Párvatí

satí 1. dobrovolná smrt ženy upálením po manželově úmrtí – v současné Indii je zákonem zakázáno a trestně stíháno; 2. věrná, oddaná manželka; 3. pomníček na počest upálené manželky

satja pravda, spravedlnost, Pravá Skutečnost; Satjam éva džajaté – Pravda vždy vítězí, indické státní heslo

satjajuga první z cyklu čtyř věků, věk pravdy, spravedlnosti, zbožnosti (viz juga)

satjalóka svět pravdy a spravedlnosti, božská sféra

sat sanátan dharma viz sanátan dharma

satsang spojení s pravdou – dobrá společnost, společenství spravedlivých; duchovní shromáždění vedené světcem, satguruem, sádhuem nebo duchovně zaměřenou osobou

sat(t)va guna jedna ze tří gun, vyrovnanost, harmonie, jas

sattvická strava je nezbytnou součástí jogínovy životosprávy; vylučuje maso, vajíčka, alkohol, drogy; se-

stává z obilovin, mléka a mléčných výrobků, všech druhů zeleniny, koření, ořechů, medu

savikalpa samádhi astrální pouť, při níž přetrvávají vize (viz samádhi)

séth obchodník, bankéř

sévá služba; nezištná služba Bohu, všem živým tvorům, společnosti se cení velmi vysoko, hodnotí se jako projev očistného duchovního úsilí

siddha světec, dokonalá bytost, duchovní osobnost obdařená nadpřirozenými schopnostmi (viz siddhi)

Siddhadhám příbytek dokonalosti – v Himálaji mezi poutními místy Kédarnáthem a Badrináthem leží Siddhadhám nebo také Siddhadhuní, kde se čas od času zdržoval Učitel Dévpurídžího světec Alakhpurí s několika žáky

Siddhadhuní viz Siddhadhám

siddha mantra mantra s intenzivní působností

siddhásana dokonalá pozice – nejvhodnější poloha při pročišťování čaker

siddhi nadpřirozené schopnosti – pokud jsou zneužívány k sobeckým účelům, obrátí se proti tomu, kdo je praktikuje

Síta manželka Rámova (viz), symbol manželské věrnosti a oddanosti

sitár sedmistrunný hudební nástroj

Sódala čtvrť Džajpuru, kde paramhans šrí svámí Mádhavánanda vybudoval jeden z ášramů na počet Maháprabhudžího

só ham to já (jsem) – já jsem Božské Já, jedna ze základních manter

strírúp podoba ženy, veškeré podoby, v jakých se může projevovat ženský princip

súfí představitel mystického islámského směru súfismu; súfijská filosofie má mnoho společného s bhaktijógou: považuje individuální

duši za součást Boha, smyslem lidského života je rozplynutí v Bohu; duchovní učitel muršad vede žáky k Nejvyššímu poznání

Suméru — posvátná hora

suméru — kulička na mále (viz), která symbolizuje gurua

Sundar Dás, Sundardás — světec a básník (1596–1689)

Súr Dás, Súrdás — světec a básník (1478–1583), byl od narození slepý

súrja — slunce

sútra — učebnice; stručná pravidla vědního oboru nebo filosofického směru

svaččhand mr(i)tju — jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost opustit tento svět podle vlastního přání

svadhjája — duchovní sebevzdělávání, četba duchovních a filosofických textů

svámí — pán; ten, kdo nad sebou získal plnou kontrolu; duchovní titul

svarádžja, svarádž — vlastní vláda – politická autonomie

Š

šabd(a) — zvuk, slovo; slovo boží

Šakti — Síla; ženský princip a jeho božská personifikace; protějšek Šivy, který symbolizuje vědomí – Šakti mu dává sílu fungovat

Šankaráčárja — nejvýznamnější védántský filosof, původem z jižní Indie, z Malabáru, žil patrně v 7. nebo 8. století po Kr. V osmi letech se stal sanjásinem, putoval po Indii a hlásal filosofii védánty (viz). Zemřel v Himálaji ve věku 32 let. Proslavil se svými komentáři k Bhagavadgítě a k upanišádám. Komentáře byly zapsány jeho žáky. Šankaráčárja reformoval klášterní organizaci, rozdělil řády do čtyř územně založených správních celků, áśramů (viz); jeho dělení se dodržuje dodnes.

šankaráčárja — jedno z označení pro představeného celé klášterní oblasti

šankh(a) — ulita, atribut Višnuův

Šankiní — jedna z personifikací ženského principu

šánti — mír

šapta bhúmiká — sedm koupelí – součást obřadu při udílení sanjás díkši (viz). Sedm očistných koupelí symbolizuje sedm stupňů, po kterých stoupá vědomí až k vrcholnému stavu, k realizaci Vědomí Božského. Sedm koupelí zavazuje zasvěcence, aby své vědomí rozvíjel průběžnou vnitřní očistou – pozitivním smýšlením, pozitivními přáními, nezištnou službou, kontrolou smyslů, dále sádhanou, poznáváním Pravdy a nedvojnosti. Za rozvoj prvních šesti stupňů je zodpovědný svým přičiněním, sedmý stupeň je mu udělen z milosti guruovy. Sedmý stupeň túrja (viz) znamená konečné osvobození, Nejvyšší Poznání, splynutí s Absolutnem.

šástry — veršované sanskrtské učebnice

Šéšnága — mytický had nesoucí na hlavě svět

šišja — žák; žák duchovního Učitele

Šiva — jeden ze tří personifikovaných aspektů tvůrčího procesu, bůh, který ničí proto, aby mohla vzniknout nová, čistá existence, bůh osvoboditel; zvěstovatel jógy; symbol nejvyššího vědomí; ženský protějšek neboli Šivova Šakti (viz) je symbolizovaná bohyní Párvatí (viz): (srovnej Brahmá, Višnu).

Šiv(a)bágh — Šivova zahrada, jeden z áśramů, kde často dlel Maháprabhudží

šiv(a)lingam — Šivův falus, symbol vzrůstajícího vědomí

šiv(a)rátri — Šivova noc – svátek, který jogíni oslavují nočním bděním a meditací, připadá na noc před únorovým novoluním

Šjám — černý – jedno z Krišnových jmen, označujících barvu jeho pleti

šrí — titul před jménem

šrímad, šrímat *titul muže, odpovídá českému pán*
šrímatí *titul ženy, odpovídá českému paní*
šringarí math *jeden ze čtyř klášterních řádů, ustavených Šankaráčárjou (viz Šankaráčárja, math)*
šrótrija *posluchač; znalý svatých písem a filosofie. Než byly védy a další duchovní spisy zapsány, učil se jim žák poslechem od svého gurua; ten, kdo byl označen jako šrótrija, musel znát zpaměti nesmírné množství duchovních a filosofických traktátů; tak udržela ústní tradice po staletí, ba snad po tisíciletí vzácné soubory duchovních učení v úplném a nezměněném znění.*
šúdra *příslušník čtvrté varny (viz), dělník, rolník, řemeslník*

T

tamas guna *jedna ze tří gun (viz): lenost, nevědomost, netečnost*
tampura *doprovodný strunný nástroj*
tandava *Šivův tanec; na začátku každého světového období probouzí Šiva nové světy k životu svým tancem a na konci je svým tancem opět ničí*
tantra, tantrismus *mysticko-magické učení a soubor praktik, jimiž tantrici usilují ovládnout astrální síly*
tapas *žár; zdroj utrpení; askeze*
tapasja *askeze*
tathástu *staniž se, budiž*
tat(t)va *prvek, element, radiace; pět tattev, z nichž sestává hmotný svět, jsou pr(i)thvi – země, agni – oheň, džal – voda, váju – vzduch, ákáš – prostor, éter*
tat(t)vadarší *ten, kdo zří tattvy – satguru, dosáhnuvší Nejvyššího Poznání*

thákur *titul kšatrije; vládce či správce určitého administrativního územního celku; pán; jeden z mnoha výrazů pro Boha*
trátak *jedna z šesti očistných hathajógových krijí (technik): meditace na plamen svíčky*
triguna *tři vlastnosti, které určují hmotné a projevené: tamas, radžas, sattva*
trigunarahíta *zbaven tří vlastností – Bůh nirguna (bez vlastností), neprojevené Absolutno, satguru a všichni, kdo došli Nejvyššího Poznání*
trijatáp, tritáp *trojí žár, trojí zdroj utrpení – tři druhy rušivých vlivů: ádhi bhautik vycházejí z hmotné roviny, ádhi dévik z astrální roviny a ádhi átmik z roviny tattev*
trikál(a) *tři časy: minulost, přítomnost, budoucnost*
trikáldarší *zřec tří časů – seberealizovaný satguru, který zná minulost, přítomnost i budoucnost*
trikáldaršitva *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): schopnost zřít do všech tří časů*
trilóka *tři světy, tři soubory vesmírných rovin: mr(i)tju lóka – smrtelný svět, v němž žijeme; vaikuntha – horní světy, nebe; naraka – spodní světy, peklo*
trilóka sundarí *symbol krásy a mládí, nejkrásnější ženská bytost ve všech třech světech*
tripura sundarí *viz trilóka sundarí*
trivění *jiný název pro ádžňá čakru*
tři světy *viz trilóka*
Tukárám *maráthský světec a básník z nízké kasty (1608–1650), hlásal náboženskou toleranci a rovnost lidí*
Tulsídás *světec a básník (1654–1690), proslavil se svým hindským zpracováním Rámájany*
túrja *čtvrtý – vrcholné vědomí, přesahující tři časy, božské vědomí*

U

Udajpur *významné historické město v Rádžasthánu*

Uddhava *Krišnův přítel*

Uma *jméno dcery Himavata, krále hor, ženy Šivovy, známější pod jménem Párvatí.*

upanišady *staroindické filosofické spisy*

V

Varánasí *Benáres, jiným názvem Káší (viz), historické město v Uttarpradéši, významné hinduistické poutní místo*

vajrágja *zřeknutí se světských statků a požitků, soustředění se na Boha a na duchovní cestu*

vajšija *příslušník třetí varny (viz): obchodník*

varna *společenský stav; v tradiční indické společnosti se rozlišují čtyři varny: bráhmani – kněží a učenci, kšatrijové – vládci a bojovníci, vajšijové – obchodníci, šúdrové – řemeslníci, rolníci, dělníci*

Vasištha *Rámův (viz) satguru*

Vásudéva *jedno z Krišnových (viz) jmen*

vašikarana mantra *mantra, která plní veškerá přání*

vašitá *jedna z dvaceti čtyř siddhi (viz): kontrola nad prvky*

védánta *jeden ze šesti staroindických filosofických směrů; ústředním pojmem védántské filosofie je advaita, nedvojnost, teze, že individuální duše, átmá, je totožné s Vesmírnou Duší, paramátmá.*

védy *staroindické posvátné spisy; obsahují čtyři sbírky manter, hymnů, filosofických traktátů; uspořádány byly na přelomu 2. a 1. tisíciletí před Kr., zapsány značně později*

vibhúti *popel z posvátného ohně; připisuje se mu léčivá moc*

Vigján Díp Gítá *Maháprabhudžího filosofické dílo*

vidjá *vědění, věda*

Višnu *jeden ze tří personifikovaných aspektů tvůrčího procesu: ochránce, uchovatel vesmíru (srovnej Brahmá, Šiva). Višnuovou družkou je bohyně bohatství a štěstí Lakšmí. Podle podání purán (viz) se Višnu dvaapadesátkrát vtělil v různých podobách na zem, pokaždé aby zachránil svět. Nejuctívanější Višnuovi avatárové (viz) jsou Ráma (viz) a Krišna (viz). Šrí Díp Nárájan Bhagván Maháprabhudží je rovněž vtělením Višnuova principu.*

višva *všechen, veškerý*

Višvadíp *Světlo Vesmíru*

Višvamóhiní *Všeokouzlující – jedna z podob ženského principu*

Višvapati *Pán Veškerenstva – jedno z mnoha Krišnových (viz) jmen*

vivéka *rozlišovací schopnost*

Vivékánanda *(1863–1902) světec, který první rozšířil učení jógy a védánty na Západě*

Vr(i)ndávan *dějiště Krišnových božských her*

Áśramy v Rádžasthánu

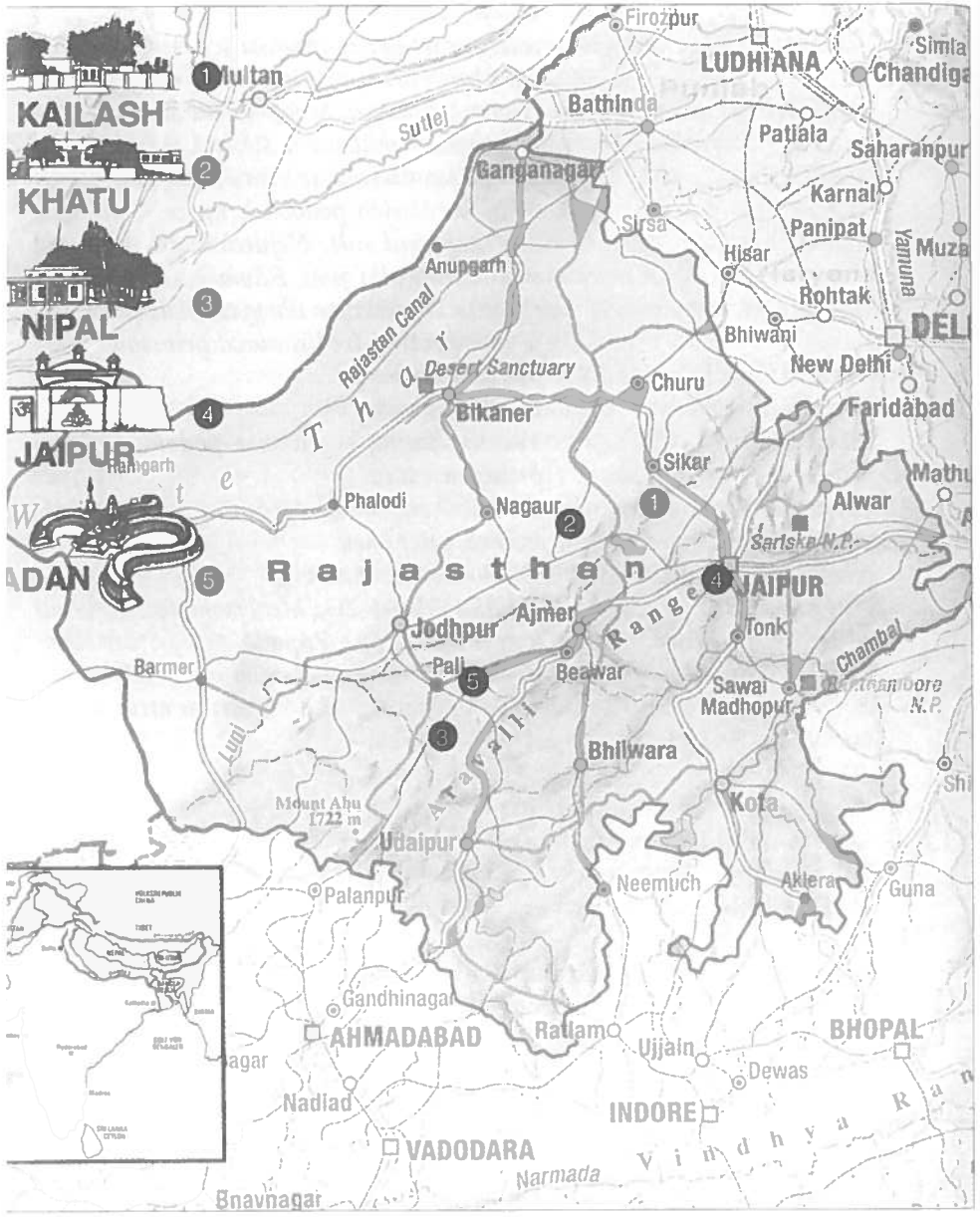

Knihy paramhanse svámího Mahéšvaránandy vydané v českém jazyce

Živoucí světlo
Paramhans svámí Mádhavánanda
Praha (1990)
Životopis božského Mistra šrí Maháprabhudžího.

Jóga v denním životě
Nakladatelství Blok, Brno (1990)
Systematicky zpracovaná tělesná a dechová cvičení.

Jóga pro děti I, II, III
Československo-indická Jóga védánta společnost Olomouc (1991)
Příručky určené rodičům i učitelům mateřských a základních škol.

Drahocenný déšť
Krystal, Praha (1991)
Sbírka jógových příběhů pro děti i dospělé.

Moje poselství – Jóga v denním životě
Krystal, Praha (1992)
reedice DNM, Střílky (2007)
Tematicky uspořádaný výběr z přednášek.

Skryté síly v člověku
Mladá fronta, Praha (1992)
Publikace věnovaná rozvoji vědomí, čakrám, nádím a kundaliní šakti.

Lílá Amrit – Život božského Mistra šrí Maháprabhudžího
Paramhans svámí Mádhavánanda
Vydavateľstvo Mahéšvaránanda Joga v dennom živote, Martin (1995), české vydání
Životopis božského Mistra šrí Maháprabhudžího, který sepsal jeden z jeho nejbližších žáků paramahans svámí Mádhavánanda.

Božské zrcadlo – vyprávění Mistra jógy
Krystal, Praha (1996)
Rozšířená sbírka jógových příběhů pro děti i dospělé.

Systém Jóga v denním životě
Brno (1996)
Publikace pojednává o systému Jóga v denním životě a jeho hlavních technikách ze zdravotního hlediska.

Jóga proti bolestem kloubů
Výdavatelstvo Mahéšvaránanda Joga v dennom živote, Martin (1998), české vydání
Vysvětlení anatomie a fyziologie kloubů, příčin bolestí a návod na jejich odstranění.

Systém Jóga v denním životě
Ibera Verlag, Vídeň (2000), české vydání, reedice Mladá fronta, Praha (2006)
Ucelený systém cvičení vycházející z původní jógové tradice, přizpůsobený možnostem dnešního člověka. Popisuje všechny hlavní jógové cesty: hathajógu, karmajógu, bhaktijógu, rádža-jógu, džňánajógu a krijájógu, a všechny techniky klasické jógy: ásany (tělesná cvičení), pránájámu (dechová cvičení), uvolnění, koncentraci a meditaci.

Jóga proti bolestem zad
DNM, Střílky (2004)
Jógová cvičení k prevenci bolestí zad i pro ty, kteří již bolestmi zad trpí.

Pataňdžaliho Jógasútry
DNM, Střílky (2006)
Paramhans svámí Mahéšvaránanda komentuje první knihu Jóga-súter – Samádhi páda.

Kontaktní adresy středisek Jógy v denním životě

AKTUÁLNÍ INFORMACE

www.yogaindailylife.org (anglicky);
www.joga.cz (česky);
www.yoga.sk (slovensky)

ČESKÁ REPUBLIKA
Český svaz Jóga v denním životě
Zámecká 202, 768 04 Střílky,
okres Kroměříž
Tel.: +420-573 375 113,
Fax: +420-573 375 285
E-mail: svaz@yoga.cz
www.joga.cz

SLOVENSKÁ REPUBLIKA
Joga v dennom živote
Budatínska 20
851 06, Bratislava
Tel.:+421-908 127 537,
E-mail: slovakia@yoga.sk
www.JogavDennomZivote.sk

AUSTRÁLIE
Yoga in Daily Life - National Centre and New South Wales State Centre
102 Booth Street
Annandale, Sydney NSW 2038
Tel.: +61-2-951 877 88,
Fax: +61-2-951 877 99
E-mail:
australia@yogaindailylife.org.au
www.yogaindailylife.org.au

BOSNA A HERCEGOVINA
Yoga in Daily Life - Sarajevo
Jadranko Pranjić
Patriotske lige 28
71000 Sarajevo
Tel.: +387-61 220 486,
+387-61 188 424
E-mail: yogamurti@lsinter.net

FRANCIE
Association Française Yoga In Daily Life
10, rue Paul Albert
75018 Paris
Tel.: +33-1-425 789 66
E-mail: yidl_fr@hotmail.com

CHORVATSKO
Joga u svakodnevnom životu,
Sri Devpuriji ashram
Jurišićeva 3
HR-10000, Zagreb
Tel.: +385-1 481 26 24 ,
Fax: +385-1 481 35 27
E-mail: zagreb@yoga-in-daily-life.org
www.yoga-in-daily-life.hr

INDIE

OM Vishwa Deep Gurukul
Swami Maheswarananda Ashram Education and Research Center
Jadan, Dist. Pali
Rajasthan
Tel.: +91-2935-273 035, 273 071,
Fax: +91-2935-273 008
E-mail: omdeep@sancharnet.in

Sri Devpuriji Ashram
5th floor,Ridge Castles,
895-C2, Ward no.8, Mehrauli
New Delhi 110030
Tel.: 91-11-2664 1770,
Fax: 91-11-2664 5306
E-mail: delhi@yogaindailylife.org

Vishwa Guru Deep Ashram
Shyam Nagar, Sodala
Jaipur 302 019, Rajasthan
Tel.: +91-141-229 38 56,
+91-141-229 36 38
Fax: +91-141-229 38 56
E-mail: jaipur@yogaindailylife.org

ITÁLIE
Yoga nella vita quotidiana
Via G. La Pira 18
35030 Rubano Padova
Tel.: +39-49-630 451
E-mail: omyoga@tin.it

JIHOAFRICKÁ REPUBLIKA
20 Selkirk RD, Parkview
2190 Johannesburg
Tel.: +27-83-274 14 24
E-mail: yidlsa@mweb.co.za,
info@yoga-in-daily-life.org.za
www.yoga-in-daily-life.org.za/

KANADA
Yoga in daily life
1038 Ewen Avenue
V3M5E1 New Westminster B.C.
Vancouver
Tel.: +1-604 524 29 42,
Fax: +1-604-524 13 95
E-mail: contact@vanyoga.com
www.vanyoga.com

MAĎARSKO
Joga a Mindennapi Életben
Józsefvárosi Sport Club, Baross u. 121,
HU-1089, Budapest
Tel.: +36-1-477 00 33,
Fax: +36-1-303 83 42
E-mail: joga@joga.hu
www.joga.hu

NĚMECKO
Swami Maheshwarananda Ashram
Mühlendamm 78-80
22087 Hamburg
Tel.: +49-40-511 90 74,
Fax: +49-40-226 937 06
E-mail: hamburg@yogaindailylife.org
www.yogaimtaeglichenleben.de

NIZOZEMÍ
Yoga in het dagelijks leven
Provincialeweg 111
4909 AG Oosteind
Tel.: +31-(0)162-455315,
Fax: +31-(0)162-437371
E-mail: netherlands@yogaindailylife.org
www.yogaindailylife.nl

NOVÝ ZÉLAND
Yoga in Daily Life Centre - Wellington
21 Jessie st
6011 Wellington
Tel.: +64-4-801 70 12,
Fax: +64-4-801 70 23
E-mail: info@yogaindailylife.org.nz
www.yogaindailylife.org.nz

POLSKO
Joga w życiu codziennym
ul. Zwardońska 3 A
02-907 Warszawa
Tel: 022-216 57 25 , 022-216 56 92
E-mail: joga@and.pl
www.joga-w-zyciu-codziennym.pl/

RAKOUSKO
Yoga im täglichen Leben
International Sri Deep
Madhavananda Ashram
Schikanedetgasse 12/13
A-1040, Wien
Tel.: +43-1-586 74 45,
Fax: +43-1-587 35 89
E-mail: vienna@yoga-in-daily-life.org
www.yogaimtaeglichenleben.at

SLOVINSKO
Joga v vsakdanjem življenju
p.p. 2932, SLO-1001, Ljubljana
Tel.: +386-1-561 19 07,
Fax: +386-1-786 93 91
E-mail: info@joga-ljubljana.org
www.joga-ljubljana.org

SRBSKO A ČERNÁ HORA
Joga u svakodnevom životu
Laze Kostiča 2
YU-21000, Novi Sad
Tel.: +381-21-611360,
Fax: +381-21-420061
E-mail: yidl.yu@panline.net

ŠPANĚLSKO
Yoga en la vida cotidiana
Calle Llull 48-85, Atico 1A,
08005 Barcelona
Tel.: +34-93-356 81 81
E-mail:
ayidl-bcn@yoga-en-la-vida-cotidiana.org
www.yoga-en-la-vida-cotidiana.org

ŠVÝCARSKO
Yogazentrum Mainaustrasse
Mainaustrasse 45, 8008 Zürich
Tel.: +41-44 491 47 37,
+41 281 01 81
E-mail: jan.vichr@bluewin.ch,
monika.jungwirth@zuerich.ch

UKRAJINA
Smelyanskaya str, 80-60
Cherkassy
Tel.: +38-0472-638 201
E-mail: info@yogaindailylife.org.ua
http://www.yogaindailylife.org.ua/

U.S.A.
Yoga In Daily Life National Center
2402 Mount Vernon Avenue,
Alexandria, VA 22301
Tel.: +01-703-299-8946,
Fax: +01-703-299-9051
E-mail:alexandria@yogaindailylifeus.org
www.yogaindailylifeus.org

VELKÁ BRITÁNIE
Sri Swami Madhavanandaji Ashram
133 Salusbury Road, Queens Park,
London NW6 6RN
Tel.: +44 (0) 20 7328 7163,
+44 (0) 7903 124176
Fax: +44 (0) 20 7328 7163
E-mail: london@yogaindailylife.org
www.yogaindailylife.org.uk

Paramhans svámí Mádhavánanda

Lílá amrit
Život božského mistra šrí Maháprabhudžího

Původní hindský název Šrí Lílá Amrit, Džajpur, 1990

Z anglické verze s přihlédnutím k německému překladu
a k hindskému originálu převedla do češtiny
Milena Hübschmannová

Kapitoly „Kumbha méḷá v Haridváru v roce 1998"
a „Duchovní dědictví paramjógéšvara šrí Dévpurídžího"
napsali G. P. Nagar a Dr. Rádhá, přeložila Petra Vlčková
Kapitolu „Mahásamádhi šrí Holy Gurudžího" napsala sádhví Šánti,
přeložila Tereza Hrabovská

Odpovědný redaktor Antonín Kočí
Technický redaktor Pavel Kolín
Redakce českého překladu Jana Hamanová, Jindra Dohnalová,
Mája Dohnalová, Petra Vlčková, Monika Podsedníková, Jan Lajka
Obálka a sazba Matěj Hlaváček, Radovan Hovorka, Jana Mäčková, Milan Novák
Vydala Mladá fronta a.s. jako svou 7190. publikaci
Tisk Europrint, a.s., Praha.
První vydání v Mladé frontě
Praha 2009

ISBN 978-80-204-2103-6

Knihy Mladé fronty si můžete objednat na adrese:
Mladá fronta a.s. – divize Knihy
Pod Kotlářkou 3, 150 00 Praha 5 – Košíře
e-mail: prodej@mf.cz, tel. 225 347 284
na internetu:
www.mf.cz
www.bookcafe.cz
www.kniha.cz

Knihy svámího Mahéšvaránandy
si můžete objednat na adrese:
DNM import – export s.r.o.
768 04 Střílky, tel. 573 375 300
e-mailem: ayur@ayur.cz
na internetu: www.bharat.cz